

*Tento zväzok kroniky obce Žbince obsahuje 744, slovom
sedemstoštyridsaťštyri očíslovaných strán.*

.....
kronikár obce

.....
starosta obce

Kronikár: Ladislav Madaras

- narodený 20.11.1948

- dôchodca

- vzdelanie: úplné stredné odborné s maturitou

Funkciu kronikára vykonáva od 16.01.2015, kedy bol menovaný do tejto funkcie uznesením obecného zastupiteľstva č. 23/2015 Kronika v obci vedená nebola, alebo sa niekde stratila. Táto kronika bola založená v roku 1985. Podklady k dodatočnému zápisu zozbieral od starších obyvateľov obce, zo školskej kroniky, z vlastivedného slovníka SR a zo zápisníc orgánov vtedajšieho MNV predseda MNV Ladislav Madaras, pretože zo strany občanov nebol záujem písať kroniku. Spracované údaje sú pravdivé a zodpovedajú skutočnosti. Zo strany spracovateľa nebol úmysel niečo prikrášľovať, alebo pozmeňovať udalosti. Štýl a zápis zodpovedá dobe, v ktorej bol záznam spracovávaný. Zápis do kroniky na stranách 9,11,13,15,17,19,21,23,25,27,29,31,33,35,37,39,41,43,45,47,49 vykonala pracovníčka MNV Anna Kocúrová.

Dodatok k predchádzajúcemu zápisu.

Pretože nemáme ku všetkým udalostiam písomné podklady, budú v tomto zápise uvedené udalosti ako ich prežívali naši predkovia, obyvatelia žijúci v tejto obci, ako pracovali, trápili sa i zabávali bez zaznamenania dátumov kedy sa čo udialo. Zápis doplním o informácie čerpané z knihy Historické, topografické a politické poznatky stolice Zemplínskej od autora Antona Szirmaya de Szirma – historika a geografa Zemplína narodeného v roku 1747 a z knihy Dejiny osídlenia Zemplínskej župy od Ferdinanda Uličného o časti, ktoré sa bezprostredne dotýkajú obce Žbince. Niektoré udalosti a informácie sa v tejto kronike budú opakovať, niektoré budú rozdielne oproti predchádzajúcemu zápisu, pretože budú doplňované podľa nových poznatkov, ale z hľadiska histórie nebudú mať podstatný vplyv na obsah kroniky. Dúfam, že naši potomkovia i čitatelia tejto kroniky s porozumením prijmu fakt, že všetko čo tu bolo napísané v rámci opisu a zápisu predchádzajúceho obdobia bolo čerpané z osobných zážitkov a poznania, z rozhovorov s občanmi a neskorším získaním niektorých podkladov z archívov nielen na Slovensku, ale aj v Maďarsku aj keď tieto informácie nebudú vyčerpávajúce a neuspokojia ich očakávania. Tento dokument bude otvorený a rád doplním a upravím údaje nachádzajúce sa v tomto zápise na základe predložených podkladov. Aj keď sa obec prvýkrát spomína v roku 1221, archeologické nálezy hovoria o tom, že osídlenie v katastrálnom území Žbiniec bolo už okolo roku 1000 pred Kr. Nájdené archeologické predmety boli objavené náhodne pri poľnohospodárskych prácach, pri hĺbení melioračných rýh, ale aj pri kopaní hrobu na cintoríne a nachádzajú sa v múzeu v Michalovciach. Katastrálne územie obce susedí s Hatalovom, Vrbnicou, Dúbravkou, Ložínom, Bánovcami nad Ondavou, Sliepkovcami, Laškovcami, Lastomírom a Zemplínskou Širokou. Z východnej strany sa katastrálneho územia dotýka rieka Laborec a zo západnej potok Duša. V časti katastrálneho územia obce Žbince sa nachádza aj časť intravilánu obce Sliepkovce a v tejto časti sa dotýka územie obce Žbince Laborca. V knihe Antona Szirmaya sa uvádza, „meno rieke Laborec dalo obesenie Laborca, vojvodu Slovákov, ktorý utekal z hradišťa Hung na hradište Zemlun, kde bol zajatý a obesený povrazom.“ (Not.Hist.) O Duši napísal, citujem : za povodní vyteká z Laborca iný potok, ktorý obyvatelia nazývajú „Duša“. Z toho plynie, že je akoby jazero Léthe určený na súdenie duší alebo na vyčítanie dušiam, ktoré nemajú poplatok za prevezenie do podsvetia. Koniec citátu. Ďalej popisuje kade preteká a kde sa opäť vlieva do Laborca, z ktorého vznikol. Uvádza, že sú v ňom prekrásne raky, ale poliam spôsobuje mnoho nepríjemnosti, hlavne za povodní. Z uvedeného dôvodu došlo aj k úprave Duše a po jej toku sa vybudovali nové kanály a ramena. Na Duši sa nachádzal aj vodný mlyn, ktorý patril k dedine, o ktorom je doklad z roku 1353 (Nagy, CDHA VI, s.111). Ferdinand Uličný vo svojej knihe uvádza, že Žbince nepochybne už od 13.storočia patrili šľachticom. Tí sa tam usadili a názov dediny používali od 14.storočia v prídomku (Sedlak, RDSI II, s.454) Žbinský z Veľkých a Malých Žbiniec. Z nich Vavrínek, syn Matúša zo Žbiniec, dostal päť celých pozemkov v Nemet.falve od palatína Ladislava, kniežaťa opolského a velumenského roku 1371(Szirmai). V roku 1422 bol zapísaný ako majiteľ Žbiniec Kamonyi Matej, ale v roku 1424 sa tu nachádza Štefan Žbinský (Csebnek), jeho synovia Ladislav a Bertalán a až do konca 16. storočia je obec majetkom tejto rodiny. V roku 1480 v dedine bol aj Rákoczy Gašpar a Menyhard. Ďalšími vlastníckmi majetkov v obci boli v roku 1559 Beyczy Ambróz, 1561 rodina Atyay, v roku 1570 ma podiel v Malých a Veľkých Žbinciach Ladislav Soboňa, Matej Zaladni, rodina Alpáry a Ján Bey. V roku 1579 má v oboch dedinách podiel aj rodina Normáky. V roku 1598 pri sčítaní sa spomínajú ako majitelia v oboch obciach Nyarády Albert, Hegyi Juraj, Mikuláš Soboňa, Somodi Boldizár, Vékenyi Ambróz, Štefan a Michal a boli aj ďalší. Podľa obce si zvolila meno Soboňaiová rodina. Anton Szirmai vo svojej knihe uvádza rodiny, ktoré v Zemplínskej stolici

bývali, alebo tu mali svoje majetky, ale už vymreli v mužskom pokolení a medzi nimi je uvedený aj Soboňa zo Žbiniec. Neskôršie sa majetok Veľkých a Malých Žbiniec dostáva do vlastníctva rodín Barkóczy, Szirmai, Viczmandy. Neskôr sa vlastníkmi stáva rodina Gulasy a rodina grófa Andrassyho. Práve Andrassy Dionýz tu vlastnil väčší majetok a kaštieľ, ktorý si dali postaviť Barkóczyovci okolo roku 1800, ale skôr pred týmto rokom. (Archív HU.BFL.XV.19.d.1.12.162) Pred 12.storočím pod Žbincami vzniklo filiálne sídlo a dedina Hatalov, ktorú od 14.storočia sporadicky pomenúvali maďarským názvom v zmysle Nižné Žbince, pravdepodobne z dôvodu, že Hatalovský z Hatalova pochádzal z jedného koreňa so Žbinskými. Ich pôvod sa odvodzuje od veľmožov Ivanka a Ladislava, synov Gatala, ktorí v roku 1278 ešte žili (Szirmai aj Uličný). Pri Žbinciach jestvovali v stredoveku osady alebo dediny Nagymezo, Pogorla, Stráža, Újor a Vendegovce, ktoré už zanikli. V Malých Žbinciach bol majer Vendegovce. V knihe Ferdinanda Uličného sa o týchto osadách píše nasledovné: O osade Nagymezo po slovenský Veľké Pole sú doklady z rokov 1293 a 1299. Predpokladané sídlisko sa nachádzalo medzi Žbincami a Lastomírom. Pogorla – majetok so sídliskom patril šľachticom zo Žbiniec. Z obsahov listín z rokov 1418 a 1475 možno usúdiť, že bol súčasťou žbinského chotára. Stráža - vznik tejto dediny možno predpokladať v 12.storočí. Slovenský názov svedčí o tom, že sídlisko založili strážcovia nepochybne krajinskej cesty v uhorskom pohraničí v službách uhorských kráľov. Majetok patril zemanom a zemepánom postupne z mnohých dedín, medzi inými aj zo Žbiniec. O zemepisnej polohe dediny Stráža je údaj v listine z roku 1435 a ten dosvedčuje, že majetok a dedina leží v susedstve dediny Žbince a bola v chotári obce Žbince. Spresnenie je v listine z roku 1595, podľa ktorej majetok ležal západne od Laborca a tam sa nachádzal žbinský chotár. Z uvedených údajov je zrejmé, že Stráža sa nachádzala vo východnom susedstve dediny Žbince od 12. do polovice 16.storočia. Začiatkom druhej polovice 16.stor. ju obyvatelia opúšťali a koncom 16.stor. už nejestvovala. Ešte v roku 1595 sa poddaní zo Žbiniec pamätali, že v Stráži bol malý drevený kostol, pravdepodobne zasvätený sv. Anne. O tamojšej farskej škole je doklad z roku 1485. Újor - Wyewr patrí do skupiny dedín založených strážcami uhorského pohraničia. O zemepisnej polohe tejto dediny je údaj v listine z roku 1435, v ktorej je napísané, že susedí so Žbincami. V 14. a 15.stor. dedina patrila najmä vetve rodu z Nižného Žipova a zo Žbiniec. O tamojšom sídlisku je doklad ešte z roku 1510. Neskôr ho obyvatelia opustili, prípadne splynulo s blízkou dedinou. Vendegovce – o územnom majetku s takýmto názvom sú doklady od 14.stor. V 14. – 17. stor. tento majetok, na ktorom vtedy už nejestvovalo sídlisko, ale bol tam majer, patril zemanom zo Žbiniec. Z prvej správy o tomto majetku z roku 1323 je zrejmé, že ležal v chotári Žbiniec. Z údajov listiny z roku 1595 možno zistiť, že sa nachádzal vo východnej časti žbinského chotára. Tam bola v 11.-13.stor. dedina Vendegovce. V jej susedstve ležala dedina kráľovských strážcov zvaná Straža. V dnešnej dobe les medzi Žbincami a Sliepkovcami miestni ľudia nazývajú, „les u Vindigovci.“ Najznámejšou rodinou, ktorá v minulosti vlastnila obec bola rodina Žigmunda Barkóczyho a jeho vnuka Ferenc Barkóczyho narodeného v Brehove 1.10.1752. Predpokladám, že to mohlo byť začiatkom 18.storočia, určite v roku 1774, ale je pravdepodobne, že ešte skôr. Na starom cintoríne vedľa kostola sa nachádza pamätná tabuľa s menom Barkóczy Janos barón, ktorú dali postaviť pravdepodobne jeho deti. Z rodokmeňa¹ tejto rodiny vyplýva, že jeho otcom bol Ferenc Barkóczy narodený v Imregu, teraz je to Brehov a matka Anna Mária Szuhanyi de Hirip et Ivácskó, zomrela v Žbinciach 1.10.1838. Dcéra Ferenc a Anny Márie, Mária Zuzana sa narodila v Košiciach, ale manželstvo uzavrela 6.9.1807 v Žbinciach. V dostupnom rodokmeni sa neuvádza, kde sa narodil János Barkóczy. Ten mal synov Antala, Ferenc, Mihala, Pála

¹ Príloha ku obecnej kronike

a dcéry Rozáliu a Otíliu. Zo synov sa v Žbinciach narodil Mihály 1.8.1821 a zomrel v Budapešti 9.7.1895. Mihály mal dve dcéry, ktorých miesto narodenia nepoznáme a syna, ktorý sa narodil v Nagyzare. Deti ani ich potomkovia sa nespomínajú v súvislosti so Žbincami. Dôkaz o tom, že rodine Barkóczy patrila takmer celá dedina svedčí Urbárium z roku 1774, ktorý vydala Mária Terézia a v ňom sú zapísaní vlastníci majetkov, ale aj poddaných v Malých a Veľkých Žbinciach, ktorí komu patrili. Mihály Barkóczy vlastnil ornú pôdu, les, lúky, 31 poddanských rodín, 3 želiarov a 3 bezdomovcov. Podľa Mateja Bela, historika 1684 – 1749 v knihe Zemplínska stolica píše, že Žbince patrili Žigmundovi, ktorý tu dal postaviť poschodový, štvorvežový kaštieľ², ktorý sa z dôvodov uvedených na inom mieste nezachoval. Zostala po ňom iba kresba a fotografia. Nevieme kedy sa zmenili vlastníci majetkov v Žbinciach, kedy a akým spôsobom nadobudli majetky Andrassyovci. Pravdepodobne po roku 1838, pretože po tomto roku v rodokmeni Barkóczyovcov sa už nikto nespája so Žbincami. Nepopierateľná skutočnosť je, že Andrassyovci boli poslednými súkromnými vlastníkmi obce a jej majetkov. Obec Žbince má v erbe slona a na ňom sedí pravdepodobne cestovateľ alebo lovec slonov. Nepodarilo sa zistiť na základe čoho a kedy vznikol takýto erb. Z histórie je známe, že gróf Emanuel I. Andrassy bol cestovateľom a na svojich cestách po exotických krajinách Ázie a Afriky sa zúčastňoval aj poľovačiek na slony a nosorožce. Bol nadaným maliarom a kresliarom a o svojich zážitkoch nielen písal, ale dokumentoval ich aj ilustráciami. V kaštieli Betliar sa nachádzajú obrazy z jeho ciest a je medzi nimi aj obraz z poľovačky na slony. Možno táto skutočnosť bola inšpiráciou pre erb obce Žbince, veď Dionýz Andrassy bol dedičom majetkov rodiny Andrassy a v určitom období bol vlastníkom kaštieľa a majetkov v Žbinciach, ale to je iba moja domnienka.

Cesty – cestné komunikácie. Katastrálne územie obce Žbince sa rozkladá na ploche 1506,95 ha. Intravilán je rozložený na ploche 98,71 ha. Cez obec vedie hlavná cesta, ktorá spája Žbince so susednými obcami Hatalov a Vrbnica. Hlavná cesta bola v Malých Žbinciach ukončená pri poslednom dome. Aby bolo možné prejsť aj vozom do Hatalova musela obec Žbince odkúpiť pozemok na túto cestu od obyvateľa obce Hatalov, takže táto cesta je žbinská. Cesty a ulice v obci nemali svoje názvy. Až neskoršie začali ľudia pomenovávať ulice podľa toho, čím ktorá ulica bola známa, charakteristická, alebo presnejšie čo sa na tejto ulici nachádzalo. Z toho dôvodu používam pri opise takéto názvy, podľa ktorých sa dá v obci orientovať. Na hlavnú cestu sa pripájajú vedľajšie cesty: v Malých Žbinciach smerom k terajšiemu ihrisku, pri obchode smerom k ihrisku. Tieto ulice sa spojili pri ihrisku a cesta pokračovala smerom na školskú ulicu k mostu cez rameno Duše - Žbinský potok, na Školskej ulici. V súčasnosti je táto cesta malo používaná. Na hlavnú cestu smerom na sever, sa pripája z pravej strany Školská ulica a táto sa napája na cestu do Michaloviec. Táto ulica má svoje pomenovanie odvodené od toho, že na tejto ulici je škola. Predtým na tejto ulici boli asi štyri domy. Po ľavej strane od križovatky boli tri domy, potom tam bola záhrada, kerta, ktorá patrila ku kaštielu a na konci tejto ulice boli maštale patriace kaštielu. Po prvej pozemkovej reforme nadobudli pozemky a domčeky bíreši a domkári, ktorí tam slúžili a bývali. Ten čo tam býval, hovorilo sa, že býva Na domiku. Priestor na tejto ulici miestni volali, na majiru. Kertu a pozemok, na ktorom stojí hospodárska budova bývalého kaštieľa vlastnil Ján Stanovský, bývajúcí v Bratislave. Ten k tomuto majetku prišiel po pozemkovej reforme v tridsiatich rokoch. Pretože nemáme nijaké podklady ako k tomu došlo nebolo by správne o tom písať, aj keď starí občania mali k tomuto prevodu výhrady. Po ďalšej pozemkovej reforme prešiel tento majetok do vlastníctva štátu. Predstavitelia obce požiadali štátne orgány

² Príloha ku obecnej kronike

o vydanie rozhodnutia na výkup týchto pozemkov pre občanov obce, ktorí nemali pozemky na postavenie rodinných domov. A tak asi v roku 1959 sa začalo s výstavbou rodinných domov na tejto ulici. Ďalej na sever je na hlavnú cestu pripojená Cintorínska ulica (Cinterová), ktorá pokračuje k železničnej trati smerom na Ložín. Na tejto ulici boli a aj sú postavené domy iba z jednej strany. Na konci tejto ulice je po pravej strane cintorín a po ľavej strane hospodársky dvor JRD. Hlavná cesta pokračuje ďalej na sever smerom na Vrbnicu a za mostom cez rameno Duše z pravej strany je pripojená ulica Za Dušu, ktorá spája hlavnú obecnú cestu s hradskou. Hradská, to bolo pomenovanie cesty do Michaloviec. Cesty v obci boli kamenné a úzke, také široké, aby prešli popri sebe dva konské povozy a v niektorých častiach aj užšie. Po oboch stranách hlavnej cesty sú vybudované rodinné domy a pred pozemkami sa nachádzali priekopy na odvedenie dažďovej vody. V intraviláne obce sa nachádzali štyri drevené mosty. V obci premostovali na troch miestach rameno Duše a to v Malých Žbinciach smerom do Hatalova, na Školskej ulici smerom na hlavnú cestu do Michaloviec a pred križovatkou s ulicou Za Dušu. Tieto mostíky najťažšiu skúšku absolvovali v jarných mesiacoch keď sa topil sneh a pri veľkých dažďoch. Vtedy veľká voda pretekala cez mosty a tým sa stalo, že poškodila niektorý z týchto mostíkov, ale to bolo zjavné až keď opadla voda. Niekedy bol problém dostať sa do obce z hradskej pre vysokú vodu. Štvrtý most za cintorínom bol najdlhší, meral asi 20 metrov a premostoval potok Dušu a bažinu Oher. Na Ohru bola čistina so stojatou vodou, kde sa v lete kúpavali malí chlapci, ale zašli tam v lete aj gazdovia s koňmi aby ich okúpali. Za hradskou, cestou do Michaloviec, smerom na východ vedie cesta k cigánskej osade. Žije v nej značná časť obyvateľov patriacich k obci Žbince. Nemám podklady ani vedomosti kedy sa tu usadila prvá skupina týchto ľudí. Svoje príbytky si postavili na pozemkoch obyvateľov obce, ktoré si postupne odkupovali, ale k zapísaniu do katastra nedošlo čo v neskoršom období spôsobovalo značné problémy, keď si chceli postaviť rodinné domy. Spoluzitíe s väčšinovým obyvateľstvom bola relatívne dobrá. Vyskytli sa občas nedorozumenia, ale vážne a dlhotrvajúce konflikty nepretrvávali. Takmer každý mal okrem svojho priezviska aj svoju prezývku, podľa ktorej ho poznali ostatní obyvatelia. Mnohí ľudia často ani nevedeli ako sa kto volal občianskym menom. Z ich prezývok spomeniem napr. Chavčo, Segnár, Pakela, Hušči, Bunkovka, Para, Piňo a mnoho iných. Mnohí z týchto ľudí mali snahu prispôbiť sa väčšinovému obyvateľstvu. Preberali od nich zvyky a snažili sa z osady dostať preč a usadiť sa v dedine, čo sa niektorým aj podarilo. Aby si zarobili na živobytie niektorí od jari do jesene pásli kravy obyvateľom obce, boli obecnými pastiermi, iní pomáhali pri rôznych prácach na poli, ale aj v domácnostiach. Za to dostávali nielen peniaze, ale aj potraviny alebo šatstvo pre deti. Nebol medzi nimi typický remeselník ako kováč a podobne, ale postupne sa zamestnávali aj v priemyselných podnikoch a závodoch, ale predovšetkým v stavebníctve. Zaujímavosťou je, že ani jeden z pôvodných obyvateľov osady nevedel po cigánsky. Populácia tohto obyvateľstva obce rástla rýchlejšie ako pôvodného, väčšinového.

Cestné spojenia s okolitým svetom.

Do okolitých obcí i vzdialených miest sa bolo možné dostať zo všetkých svetových strán. Kratšie vzdialenosti prekonávali ľudia peši, ba stávalo sa, že aj do Michaloviec vzdialených od obce 12 km sa vybrali peši. Veľkou pomocou pre peších bolo, keď im okoloidúci furman dovolil chytiť sa voza aby sa im ľahšie kráčalo. Ďalším dopravným prostriedkom bol bicykel, ale ten nevlastnila každá rodina. Majetnejšie rodiny na dopravu využívali konský, alebo kravský povoz. K doprave do vzdialených miest a obcí ľudia využívali železnicu. Zástavka Rydziny bola od obce vzdialená asi 2 km. Stade sa dalo dostať smerom na Veľké Kapušany a do Bánoviec nad Ondavou. Z Bánoviec bolo možné cestovať rôznym smerom. Takže ľudia často cestovali do Michaloviec týmto spôsobom, až kým nebolo zriadené autobusové spojenie. Pravidelné autobusové spoje začali premávať až okolo roku 1953. Autobus premával po

hradskej a zástavka bola na rázcestí do obce a na cigánsku / rómsku / osadu pri Andrašoj, dom Andreja Vargu, majstra kováča, zámočníka. Ten vlastnil aj mašinu – mláťačku a traktor Forzon a týmito strojmi mlátil obilie občanom obce. V jednom období začal autobus prichádzať aj do obce, ale pre nevyhovujúce mosty bolo toto spojenie zrušené. Pravidelné autobusové spoje do obce sa začali zavádzať až v roku 1983.

Architektúra rodinných domov a dvorov.

Oplotenia pozemkov / fundušov/ v obci boli rôzne, podľa toho kto sa v akej finančnej situácii nachádzal. Takže boli tu oplotenia z prútia, obité doskami tesne vedľa seba na ležato, alebo stojato (palanky), látkove oplotenie (štachitky), z drôteného pletiva, neskoršie železné konštrukcie a v súčasnosti sa na oplotenie používa rôznych stavebných materiálov. Rodinné domy v minulosti boli prevažne jednoduché, obdĺžnikového tvaru so sedlovou, alebo valbovou strechou, spravidla zakryté slamenými snôpkami (kičkami), v ktorých si často robili hniezda vrabce. Na zakrytie boli použité aj drevené šindle, neskoršie eternit, plech a pálené škridle. U najstarších domov boli základy kamenné, neboli betónované iba zasýpané a ubité hlinou. Na murovanie bolo použité drevo omastené hlinou, kameň, neskoršie sa používali nepálené tehly (valky), pálene tehly, škarobetonové tvárnice a pórobetonové tvárnice (kvádre). U najstarších domov sa na povrchovú úpravu stien používala spracovaná hlina a po jej uschnutí sa steny obielili vápnom. Farbu si každý zvolil sám, ale najpoužívanejšia z vonku bola modrá. Podlaha vo vnútri domov bola takisto hlinená. Hlina bola zmiešaná s plevami, ale do hliny na vymastenie podlahy pridávali aj konský trus / kobaľanky/, ktorý plnil funkciu ako plevy, spevňoval podlahu. Po vyschnutí bola podlaha ukončená. Vo sviatočných izbách sa na podlahu dávali aj doma tkané pokrovce. Samotný dom pozostával prevažne z troch miestností a komory. Do domu sa vchádzalo spravidla v prostriedku domu cez predsieň, „prikleť“. Bola to vstupná miestnosť, ktorá slúžila nielen ako vchod, ale aj ako kuchyňa. V kuchyni bol murovaný šporák a niekde aj pec na pečenie chleba. Nachádzalo sa tam aj vedro s vodou na pitie i varenie, pretože vodovody neboli. Vpredu bola predná izba. Bola to sviatočná izba, v ktorej bolo to najkrajšie čo majiteľ mal a používala sa iba pri návštevách a rôznych sviatočných a slávnostných príležitostiach. V zadnej izbe sa bývalo aj spalo. Okolo domu od dvora aj spredu bol spevnený násyp, podstienok (duhol). Dvory neboli upravované špeciálne. Prostriedok kade chodil konský povoz bol spevnený kameňom, ale nebolo to pravidlom. Totiž v prípade dažďa a daždivého počasia gazdovia na pole nechodili, tak nebolo potrebné robiť cestu do každého počasia. Najviac bola cesta na dvore zaťažovaná pri zvoze úrody, prípadne vývoze hnoja a podobne, ale to sa nerobilo za dažďa. Na každom dvore bola vykopaná studňa. Vedľa studne bol valov na napájanie dobytku. Hĺbka tejto studne závisela od polohy, kde sa pozemok nachádzal. Na najvyššie položených pozemkoch bola hĺbka studne šesť aj viac metrov. Je potrebné povedať, že nadmorská výška v obci je od 101 do 106 m nad morom. Studne boli murované z kameňa o priemere asi 1 m. Základ tvorili trámy z tvrdého dreva / krosná / a na tieto sa ukladali kamene. Neskoršie sa už používali betónové rúry. Voda, ktorá sa v týchto studniach nachádzala nebola pitná. Nielen preto, že na nižšie položených miestach sa do studní dostavala aj povrchová voda, ale nebola dobrá ani chuťovo a bola veľmi tvrdá. V obci bolo len niekoľko studní kde bola dobrá voda. Najznámejšia bola u Liptáka / teraz tam býva Tankovčik/, potom na studničke /studzenka/, tá sa nachádza pri ramene Duši v Malých Žbinciach za pozemkom Polákových. Zaujímavosťou tejto studničky je to, že aj keď je v blízkosti ramena Duše voda v nej bola pitná, robili sa rozbory. Odborníci to vysvetľovali tak, že žriedlo tejto studne je pod ílmi a nepriepustné íly zabránili priesaku povrchových vôd do studne. Dnes je to už iné, „ľudia zvíťazili nad prírodou“ a voda stratila svoju kvalitu. Potom bolo ešte niekoľko studní, ktorú ľudia používali, ale keď nebolo iného východiska, tak si zvykli. Kto si nechcel zvyknúť, tak si vodu donášal v kanvičiach /kandičky/

, alebo vedrách, aby mali na napitie sa, prípadne na varenie. Voda zo studni sa ťahala pomocou vedra, najprv dreveného, neskoršie plechového a technického zariadenia. Technické zariadenie tvorila reťaz, alebo štrang /konopné lano/, rumpál ovládaný kľukou, alebo kolesom, vahadlo /žurav/, neskoršie pumpa. Je potrebné spomenúť aj upratovanie dvora a ulice pred domom. Spravidla to bolo v sobotu a pred sviatkami. Všetko sa vyzametal a upratali nečistoty od dobytky a iný odpad. V prípade, že bolo sucho a na zemi bol prach, najprv bola zem skropená vodou a až potom prišlo zametanie. Táto práca patrila predovšetkým deťom a mládeži. Podobne sa upratovalo priestranstvo pred pozemkom na ulici. Na ulici to bolo viac komplikované, pretože na ceste sa nachádzala roztrúsená slama, seno, trus dobytky a koní. Priestranstvo vedľa cesty, dnes sa tomu hovorí aj zelené pásy bolo zvlnené od dobytky, ktorý cez obec prechádzal trikrát do dňa na pašu. Je potrebné ešte dodať, že dvory boli účelne usporiadané. Vpredu bol rodinný dom, nasledovala maštaľ s dobytkom. Tí čo mali širšie pozemky mali ešte pribudovanú aj letnú kuchyňu, v ktorej sa v lete počas dňa zdržiavali, varili a jedli. Ďalej vzadu boli chlieviky pre ošípané a potom bolo humno, na ktorom bola stodola (pleveň) a nachádzali sa tam aj ovocné stromy a záhradka na zeleninu. V humne bol aj stoh slamy potrebný pre chov domácich zvierat. K obecnej ceste je potrebné dodať, že bola vysýpaná kamením, makadamom a ubitá, na ktorej bolo veľa výtlkov. O hradskú sa staral cestár (dražník), v dedine iba občas, keď diery v ceste boli veľké. Z našej dediny jeden čas bol drážnikom Andrej Maďar. Okolo roku 1960 bola hradská opatrená asfaltom. Obecná cesta bola asfaltovaná až v sedemdesiatych rokoch. Nebol to takzvaný asfaltový koberec, ktorý sa bežne používal na iných cestách. Bol navezený kameň, uvalcovaný a zastriekaný asfaltom. Ľudia boli sklamaní, že to nie je „asfaltový koberec“, ale oproti kamennej ceste to bolo oveľa lepšie.

Občianska vybavenosť do roku 1950.

Písať o občianskej vybavenosti, teda o tom čo sa nachádzalo v minulosti v Žbinciach a čo malo slúžiť pre obyvateľov tam bývajúcich je veľmi zložitú. Na inom mieste tejto kroniky je zmienka o tom čo sa v obci nachádzalo. Žiada sa doplniť niektoré poznatky a údaje k jednotlivým objektom. Významným objektom v dedine bol kaštieľ aj s hospodárskymi budovami, ktorý si dali postaviť majitelia Žbiniac Barkócziovci pred rokom 1800. V zápise školskej kroniky sa uvádza, že posledným pánom obce Žbince bol gróf Dionyz /Dénes/ Andrassy bývajúcí na Krásnej Hôrke. On bol jediným pánom a ostatný ľud tvorili kočiši, sluhovia, kraviari, bojtari, ktorí dojili kravy a želiari. Za celý svoj život bol v obci iba niekoľkokrát. Na jeho panstvo dozeral N. Roth a po ňom N. Kraus. Kaštieľ a rôzne iné objekty patriace ku kaštieľu boli zbúrané, zmienka o tom je na inom mieste. Zostala iba hospodárska budova a jej posledný zaužívaný názov medzi ľuďmi bol kaštieľ, alebo sýpanec. Tento objekt bol využívaný na rôzne účely. Bol tam umiestnený MNV, lekárska ambulancia, kultúrny dom, mládež tam mala svoje priestory i hasiči. Budova bola značne poškodená, keď sa do nej nasťahovalo JRD, ktoré malo na prízemí kancelárie a na poschodí sklad obilia. V roku 1986 plánoval MNV v týchto priestoroch vybudovať dom služieb. Začalo sa s rekonštrukciou tejto budovy s plánovaným nákladom 1 600 000 Kčs. V dôsledku zmeny režimu už k tomu nedošlo. Bolo však preinvestovaných asi 600 000 Kčs. Obchody a predajne ako ich poznáme v tomto období v obci neboli. Bola tu krčma, ktorú vlastnil Andrej Čerep. Vo veľkej miestnosti krčmy sa konali aj tancovačky. V obci žili aj židia, najznámejšia bola Režina Henigová a Jakub Mittelman a títo vo svojich krámkoch tiež ponúkali na predaj rôzny tovar. Po skončení druhej svetovej vojny sa aj tento spôsob predaja začal meniť a súkromné obchody nahrádzali štátne. V obci sa nachádzajú dva cintoríny. Jeden je vedľa kostola, ten je vo vlastníctve cirkvi, na ktorom sa nepochováva asi od roku 1919. Počas druhej svetovej vojny tu boli pochovaní aj padlí sovietski vojaci. Pozostatky týchto vojakov boli neskoršie prevezené na cintorín Červe-

nej armády do Michaloviec. Druhý cintorín je za obcou po pravej strane smerom na Ložín a ten je vo vlastníctve obce. Pochováva sa na ňom od roku 1919.

Vývojom prechádzalo každé obdobie v živote ľudí zo Žbiniec, pokrok sa nedá zastaviť, iba raz sa niečo mení rýchlejšie a inokedy k zmenám dochádza pomalšie. Nepodarilo sa mi zistiť kedy bola obec elektrifikovaná. Vplyv na myslenie a premenu ľudí mali poznatky, ktoré sa k nim dostávali rôznymi cestami. V povojnovom období, tak asi do roku 1955 to bolo predovšetkým rozprávaním a priamym odovzdávaním si informácii pri rôznych prácach a stretnutiach od ľudí, ktorí pracovali mimo obce v mestách na Slovensku, ale aj v Čechách. Rozhlasový prijímač vlastnilo málo ľudí a do roku 1960 boli v obci iba dva televízory. Jeden vlastnil Anton Tkáč, ktorý ho vyhral v nejakej súťaži. Až po roku 1960 sa začínali objavovať televízory a rádia vo viacerých domácnostiach. Po tomto roku modernizáciou prechádzali aj rodinné domy, začali sa používať nové stavebné materiály, zavádzajú do rodinných domov vodovody, v domoch sa zriaďovali kúpeľne a WC. Nové domy, ktoré si ľudia stavali už neboli iba rovné, ale predná časť bola stavaná do štvorca. V kultúrnej oblasti na území obce sa angažovali predovšetkým učiteľia školy so žiakmi, ktorí nacvičovali pri príležitosti rôznych sviatkov kultúrny program pozostávajúci z ľudových piesni a tancov, recitovanie básni a rôzne vtipné scény. Žiaci nacvičili aj divadelné hry - rozprávky s ktorými vystúpili aj v susedných obciach. Ľuďom sa tieto vystúpenia i divadelné hry veľmi páčili. V tejto oblasti sa najviac angažovali učiteľia, ktorí boli členmi folklórneho súboru Zemplín v Michalovciach a to Marta Hvižďáková, Irena Dzvonicová, František Saloň, neskôršie aj Jozef Varga. Oblúbené boli aj ochotnícke divadelné predstavenia dospelých, okrem už spomínanej hry na inom mieste tohto zápisu, boli to aj hry slovenských klasikov, Ženský zákon a iné. Predstaviteľmi ochotníkov v tomto období, teda do roku 1960 boli mládenci a dievčatá narodené v rokoch 1935 – 1942. V jednom období boli aj snahy založiť hudobné skupiny. Okolo roku 1957 vznikla jedna skupina okolo Jána Varkondu, ktorý bol aj organistom v kostole a tí si dali názov hudba z Marsu. Hrali pár krát na tanečnej zábave, ale trvanie tejto skupiny bolo pomerne krátke. Väčší úspech mala cigánska cimbalová kapela, kde bol primáš Jundo a bola založená skôr a aj trvala dlhšie, ale pre nehody medzi rodinami sa rozpadla. Asi v roku 1963 si mladí chlapi založili hudobnú skupinu, v ktorej okrem iných hrali Ladislav Mošpán, Michal Maruňak, Ladislav Pastír. Táto skupina mala úspech a bola populárna, ale pre tragickú smrť Ladislava Mošpana sa neskôršie rozpadla.

Škola

Už od stredoveku pôsobila v dedine farská škola. V Zemplínskej župe je o tejto dedinskej škole najstarší údaj a to z roku 1481 a učil v nej bližšie neznámy učiteľ Martin. Neskôršie v obci bola založená rímskokatolícka škola, udržiavali ju a tiež aj učiteľa veriaci. Nie je známy jej skutočný začiatok ani kde sa nachádzala, ani to akým spôsobom sa vyučovalo. Z rozprávania starých ľudí, ale aj z triednych kníh, ktoré sa mi ako žiakovi žbinskej školy dostali do rúk vyplýva, že deti narodené do roku 1910 sa vyučovali po maďarsky. Nasledujúce údaje som čerpal zo školskej kroniky. Zo zápisu vyplýva, že v obci bola nielen rímskokatolícka škola, ale aj gréckokatolícka. S písaním školskej kroniky sa započalo po prvej svetovej vojne a písať ju začal Andrej Besler, učiteľ rímskokatolíckej školy. Aj gréckokatolícka škola mala svoju kroniku a písať ju začal Anton Suchý učiteľ gréckokatolíckej ľudovej školy. Od roku 1926 kroniku rímskokatolíckej školy písal učiteľ Jozef Dudáš, ktorý bol zároveň aj kantorom v kostole. Písal ju do roku 1930, keď pre nehody s rímskokatolíckym farárom Jozefom Vinceyom musel z obce odísť. V roku 1944 bola kronika zničená. 9.mája 1945 sa do obce vrátil učiteľ Jozef Dudáš. Na základe svojich poznatkov a toho, že sa pamätal na obsah zničenej kroniky založil novú kroniku. O osude kroniky gréckokatolíckej ľudovej školy nie je

v terajšej školskej kronike zmienka. V zápise v kronike sa uvádza, že prvá škola v obci bola založená ako rímskokatolícka. Bola vybudovaná z prútia a omastená hlinou. Lavíc nemala iba obyčajné primitívne sedadla urobené rodičmi. Pričinením farára Františka Bednárika, ktorý bol v obci farárom v rokoch 1905 až 1915 bola zakúpená budova pre školu od N.Čurmu. Táto sa nachádzala oproti fare. Školu navštevovali okrem žbinských detí aj deti z Hatalova a Vrbnice. Mimo žbinských žiakov ostatní sedeli na zemi a tak sa vyučovalo. Prvým učiteľom, keď sa dá nazvať učiteľom lebo bol stolárom, bol Anton Antolik. Za ním nasledoval N. Kraus, potom Jolana Sotáková, N. Belanský, Teodor Kunder, Andrej Besler, ten zomrel v roku 1926 a je pochovaný na novom cintoríne, Jozef Dudáš, Juraj Šamudovský. Zo zápisu nie je známe, ktorý učiteľ kedy pôsobil v obci. V dokumentoch DHZ ako čestní členovia sa spomínajú učitelia Juraj Šamudovský v r.1934, 1935, 1936, 1937, 1938, Karol Rumler 1935, Teodor Kunder 1940 – 1945, ktorý bol aj riaditeľom školy. V novembri 1944 vojská červenej armády spolu s československým armádnym zborom postupne oslobodzovali našu krajinu a 26.novembra bola obec Žbince, tak ako aj ostatné obce Michalovského okresu oslobodená. Na oslobodenom území začal život občanov pomaly prechádzať do nových podmienok vrátane vyučovania v škole. Vyučovanie započal 1.decembra 1944 rímskokatolícky farár Andrej Pulík, ktorý vyučoval do 31.3.1945. Od apríla do 9.mája vyučoval N. Kozma, vysokoškolák pochádzajúci z Michaloviec. Od 9.mája 1945, keď sa vrátil učiteľ Jozef Dudáš bola škola vedená ako dvojtriedna, riaditeľom školy bol Teodor Kunder. Ten potom odtiaľ odišiel do Košíc, kde pôsobil ako školský inšpektor. Ďalšou učiteľkou bola Barbora Uliňaková a riaditeľom školy sa stal Jozef Dudáš. 6.novembra 1945 bolo zriadené rodičovské združenie pri škole. Predsedom združenia bol riaditeľ školy a učiteľskou referentkou bola Anna Fedoriková. Toho istého dňa bol v obci založený aj Zväz slovenskej mládeže. Predsedom sa stal Ján Tkáč, vysokoškolák, referentom študent Anton Lorinčík. 20.decembra 1945 bola založená miestna osvetová rada. Za jej predsedu bol zvolený Ján Jalčovik, obuvník, podpredsedom sa stal Andrej Pulík a kultúrnym referentom sa stal Jozef Dudáš. 3.februára 1946 bola založená knižničná rada, ktorej predsedom bol Pavol Virag a členmi tejto rady boli Jozef Tkáč, Michal Maruňak. Referentom rady bol Jozef Dudáš. Súčasťou kultúrno-výchovnej práce týchto orgánov boli rôzne prednášky, ochotnícke divadla, školské slávnosti a oslavy rôznych výročí i školské slávnosti a akadémie. V tomto období napríklad v obci bolo predstavenie bábkového divadla, ktoré režíroval potulný režisér. Vstupné bolo 5 korún, alebo jedno vajíčko. Počnúc školským rokom 1947/48 mali byť zaškolené aj cigánske školopovinné deti. Prihlásené boli tri deti a to: Anton Tancoš-Maliar, Emil Balog a Ernest Maliar. V tomto roku došlo aj k premenovaniu školy a mala názov Národná škola Žbince. Zo zápisu v školskej kronike vyplýva, že škola mala veľký vplyv na celkové dianie medzi obyvateľmi obce takmer vo všetkých oblastiach života. V zápise je aj zmienka o oslavách 1.mája i 9.mája. Tak napríklad osláv 1.mája 1948 v Michalovciach sa zúčastnila nielen mládež, ale aj dospelí. Zraz bol na železničnej stanici v Michalovciach. Mládež zo Žbiniec do okresného mesta odišla o 6 hodine na ovenčených bicykloch. Dospelí na kočiaroch a vozoch pri cigánskej hudbe. Domov sa vrátili až večer. 9. máj v roku 1948, Deň víťazstva v druhej svetovej vojne oslavovali 18. mája majálesom a ľudovou veselnicou. Oslavy 1. mája 1951 sa spomínajú tak isto v školskej kronike. Členovia zväzu mládeže pripravili alegorický voz, ale nespomína sa čo predstavoval. Ráno 1. mája prišiel do obce autobus a nákladné auto, aby odviezli ľudí na oslavy do okresného mesta. Týchto osláv sa zúčastnilo zo Žbiniec podľa kroniky 150 dospelých a mládeže. Mládež vyvíjala aktivity vo všetkých smeroch. Pozornosť sa venovala aj ochrane životného prostredia a tak sa mládežníci zúčastnili brigády pri zalesňovaní lesa vo Vindigovciach. V roku 1950 bol riaditeľom Národnej školy Július Kusý. Druhým učiteľom bol Štefan Klanica. Pretože 1. októbra nastúpili obidvaja základnú vojenskú službu, prišli na ško-

lu noví učiteľia. 6. okt. Ján Šimkanin a 26.okt. Myron Špeník. V novembri bol založený v škole pioniersky oddiel a mal 38 členov. Vedúcim bol Myron Špeník, predsedom Andrej Grajcar, podpredseda Ján Medvedz, tajomník Jozef Dravecký. V tomto období členovia ČSM nacvičili divadelnú hru Nákaza z obdobia SNP. V tejto hre účinkovali: Pavol Vencel, Tomáš Lorinčík, Ján Kocúr, Július Pastír, Michal Medvedz, František Čepera, Anna Kocúrová, Mária Sopková. Od februára 1951 v obci prebiehal ľudový kurz ovocinársky. Cieľom tohto kurzu bolo občanov oboznámiť so základnými poznatkami mičurinskej agrobiológie a praktického ovocinárstva. Kurz bol ukončený 30.apríla 1951.

Z dejín farnosti.

Prevažná väčšina obyvateľstva obce je rímskokatolíckeho vyznania, ale sú tu aj veriaci gréckokatolíckeho obradu a niekoľko pravoslávnych veriacich. Je tu teda rímskokatolícka farnosť s filiálkami Hatalov a Vrbnica. V minulosti k farnosti patrili aj Šamudovce. Gréckokatolícki veriaci boli rozdelení do dvoch farností a to do Dúbravky a Laškoviec. V súčasnosti patria pod farnosť Dúbravka. Bohoslužby oboch obradov, po dohode duchovných sa vykonávajú vo farskom kostole. Tí veriaci, ktorí chodia do kostola cez týždeň, v pracovných dňoch sa zúčastňujú oboch obradov, podľa toho, ktorý obrad sa vykonáva. V Žbinciach bol kostol pravdepodobne ešte pred 14.storočím, avšak správy sú o ňom od roku 1323. Zsvätený bol Sv. Margite. Tamojší farár Pavol okolo roku 1335 odovzdával desatinu príjmov od svojich farníkov do pápežskej pokladnice. Prvá zmienka o farnosti v obci je pred rokom 1332. Od roku 1337 až do roku 1776 nemáme o farnosti informácie. Pravdepodobne vplyvom reformácie, alebo ako to bolo zaužívané, že akého vyznania bol majiteľ obce, takí v prevažnej miere boli aj poddaní, rímskokatolícka farnosť zanikla. V 17.storočí, určite od roku 1620 v tomto kostole až do rekatolizácie v polovici 18.storočia slúžili bohoslužby evanjelickí reformovaní kazatelia, prípadne kazatelia evanjelického ausburského vyznania. V 18. storočí po návrate kňazov a kostolov do katolíckej správy, Žbince s okolím boli pričlenené do farnosti Budkovce. Pravdepodobne v roku 1788 jagerský biskup Karol Eszterházy zriadil v obci miestnu kaplánku. Košický biskup Ondrej Szabo v roku 1810 obnovil farnosť s filiálkami Hatalov, Vrbnica, Šamudovce. Za farský príbytok slúžila drevenica obývaná viacerými miestnymi občanmi. Kamenná fara bola vybudovaná v roku 1810 a slúži doteraz. Pôvodný kostol bol po odňatí katolíkom veľmi poškodený, ostalo z neho iba nadzákladové murivo a nie je známe, na ktorom mieste sa nachádzal. Vo farnosti sa bohoslužby dočasne konali v kaplnke Bolestnej Panny Márie v kaštieli Barkóczyovcov. Súčasný kostol sv. Anny bol stavebne ukončený v roku 1843.

Duchovná správa, farári a administrátori.

Prvý správca bol v rokoch 1332 – 1337 Pavol – Paulus sac. de diob

1337 – 1776 o tomto období nemáme informácie

1776 - 1782 Roškováni, Gregor Adam, rehoľník. Bol dvorným kaplánom v rodine baróna Františka Barkóczyho. Tu po šiestich rokoch ochorel. Tri týždne ho trápila črevná nemoc a aj napriek poskytnutej liečbe sa jeho stav nezlepšoval. Preto Ján Kašík, farár z Budkoviec, mu vyslúžil sviatosti a rehoľný spolubrat, páter Leonard mu udelil generálnu absolúciu (odpustenie hriechov). Gregor Adam Roškováni zomrel ako 32 ročný 5. decembra 1782 v Žbinciach. 7.decembra 1782 sa v žbinskom kostole za účasti kňazov z okolia a farníkov s nebohým kňazom rozlúčil a na poslednej ceste odprevadil a pochoval farár Ján Kašík.

1788 – 1795 Aurel Kazinec Zo zachovalých údajov z tohto obdobia sa v súvislosti so Žbincami spomína v archívnych záznamoch farnosti Budkovce iba spor budkovského farára Vitlínskeho so žbinským zvonárom ohľadom zaujatia cirkevných pozemkov.

1795 – 1798 Rajecký, Ignác Lukáš – františkán, misionár. Pred rokom 1795 pôsobil ako miestny kaplán vo Veľkých Zalužiciach. V novembri 1795 sa vymenil s Aurelom Kazi-

necom, ktorý zo Žbiniec odišiel do Zalužíc a Rajecký do Žbiniec. Administrátorom miestnej kapláňky bol do roku 1798. Jeho pôsobenie v Žbinciach bolo v období napoleonských vojen a situácia v Žbinciach bola úbohá. Farské stavby a kostol boli v ruinách, takže býval iba v jednej malej izbe v kúrii Barkóczyovcov. Šľachtická kaplnka Františka Barkóczyho pojala sotva sto ľudí a bolo potrebné opraviť starý kostol alebo postaviť nový o čo žiadal už kaplán Aurel Kazinec biskupa v roku 1794 a júli 1795. Obyvateľstvo tu bolo konfesiónálne zmiešané (náboženské zloženie) a hospodárska situácia veľmi zlá. Biskup vyzýval Rajeckého, aby sa ujal opráv farských budov. Zo zachovaných archívnych materiálov nie je možno zistiť, aký postoj k tomu zaujal františkánsky páter a misionár Rajecký. Napokon tu pôsobil iba tri roky. Zrejme bol chorľavý, pretože v Žbinciach, zaopatrený sviatosťami, zomrel 18.februára 1798. O jeho chorobe svedčí aj fakt, že v období jeho pôsobenia v Žbinciach, asi od roku 1797, ako výpomocný duchovný pôsobil aj Bercík Ján Filip, kazateľ, ktorý ostatné roky svojho života až do smrti v roku 1801 prežil v Brehove a odtiaľ dochádzal do Žbiniec. Po smrti farára Rajeckého až do príchodu administrátora Jozefa Gostoniho v apríli 1798 sa o farníkov v Žbinciach duchovne staral minorita Chryzolog Murín. Tieto údaje boli získane z publikácie „Dejiny Košického arcibiskupstva VIII.

1798 – 1806 Jozef Gostoni - administrátor

1806 – 1810 Juraj Semsey

1810 – 1812 Juraj Skopec

1812 – 1813 Martin Katalay – administrátor

1813 – 1816 Ján Kažig

1816 – 1818 Juraj Panenyč

1818 – 1835 Michal Šimonský

1835 – 1856 Ján Hamonský – administrátor

1856 – 1877 Anton Gallé – dekan

1877 – 1883 Štefan Géci

1883 – 1883 Štefan Albrecht – admin.

1883 – 1905 Bartolomej Miladinovič

1905 – 1915 František Bednárik

1915 – 1927 Ján Kurimský

1927 – 1933 Michal Vincej

1933 – 1943 Michal Mitro – 2.7.1943 tragický zomrel, pochovaný je na starom cintoríne

1943 – 1943 Ladislav Tomčák, z farnosti Malčice, administrátor

1943 – 1986 Andrej Pulík – biskupský radca, z. 5.8.1986, pochovaný na novom cintoríne

1986 – 1987 zastupovanie z farnosti Budkovce a Michalovce

1987 – 1990 Ján Andrej

1990 – 2004 Vladimír Čech

2004 – 2013 Peter Gostič

2013 - Martin Goč

Na novom cintoríne sa nachádza kaplnka sv. Jána Nepomuckého postavená v roku 1804 a je vo vlastníctve obce. Socha sv. Jána Nepomuckého bola zreštaurovaná v roku 1989. Zreštaurovať ju dal vtedajší predseda MNV Ladislav Madaras po dohode so správcom farnosti. V súčasnosti je umiestnená v dome smútku na tomto cintoríne. V roku 1989 bola uložená na podlahu keramická dlažba a bola opravená aj vnútorná a vonkajšia omietka na tejto kaplnke. Vo farnosti pôsobilo aj ružencové spoločenstvo, ktorého členovia boli rozdelení do ruží. Z poverenia provinciala Dominikánskej rehole bolo Ružencové bratstvo v Žbinciach založené v roku 1917 so všetkými milosťami, právami a odpustkami, ktoré ružencovým brat-

stvám dáva sv. cirkev. Pretože farská kronika sa stratila, alebo si ju niekto požičal a potom zabudol vrátiť, podľa všetkého asi v roku 1987 keď boli na fare vykonávané opravy súvisiace s príchodom nového kňaza, nemôžeme popísať všetko čo sa v rámci farnosti udialo. Budem preto vychádzať iba z rozprávania starších ľudí, ktorí niektoré udalosti zažili, alebo o nich počuli. Na starom cintoríne sa nachádza mohyla, v ktorej sú pochovaní zomrelí počas chole-ry, ktorá na východe Slovenska vypukla v roku 1831. Podľa rozprávania vdp. Pulíka to boli desiatky mŕtvych a ich tela boli uložené do jamy iba v plachtách. O pôsobení jednotlivých kňazov a ich duchovnej činnosti do roku 1933 nemáme informácie. V roku 1933 prišiel do farnosti vdp. Mitro. Okrem duchovnej činnosti sa zaujímal i o mimo cirkevné dianie v obci. Je o ňom známe, že bol čestným členom DHZ a zúčastňoval sa aj ich valných zhromaždení. Na druhej strane písomne ocenil a poďakoval členom DHZ za Veľkopiatočnú stráž hasičov v uniformách pri Božom hrobe v roku 1934. Rád navštevoval aj rodiny. Bol aj náruživým poľovníkom čo sa mu žiaľ stalo osudným. Pri čistení pušky došlo k náhodnému výstrelu, ktorý ho smrteľne zranil. Po ňom prišiel v roku 1943 do farnosti vdp. Andrej Pulík. O ňom je známe, že bol veľmi vzdelaný, skromný a usilovný. Vynikal v matematike a ovládal aj cudzie jazyky. Dohovoril sa maďarský, nemecký, anglický, ruský, latinský. Okrem správcu farnosti bol aj biskupským radcom. Bol zástancom toho, že pri výchove je potrebné odmeňovať, ale aj trestať. A preto neposlušní chlapci, pretože u dievčat to nebolo obvykle, ktorí vyrušovali v kostole na omši boli po skončení omše v sakristii odmenení šnúrou, ktorou sa opasával, po zadku. Pri vyučovaní náboženstva, to boli predovšetkým drepy s poznámkou, daj si ruky v bok aby ti brucho neprasklo. Vdp. Pulík bol nielen kňaz, ale bol aj dobrý hospodár. Nebál sa nijakej práce, ani ťažkej manuálnej. Jeho býky, ktoré choval získavali na výstavách popredné miesta. V období sucha neváhal nosiť vodu z Duše a zalievať aj krmnu repu, aby dosiahol peknú a potrebnú úrodu. O tom, že bol aj prvým učiteľom po vojne som písal už na inom mieste. V čase, keď JRD v obci nie veľmi prosperovalo oslovili ho občania, či nepomôže družstvu s účtovníctvom. Neváhal a pomohol aj v tejto oblasti a dostavili sa aj lepšie výsledky. Bol skutočný správcom farnosti, dbal o majetok farnosti a staral sa o neho a keď bolo potrebné aj sám sa zapojil do práce. Vedel kedy je potrebné čo opraviť na kostole, či fare. Za jeho pôsobenia bola v roku 1969 opravená vonkajšia fasáda na kostole. Lešenie dookola kostola bolo drevené. Veriaci otlkli starú omietku až do kameňa a potom bol kostol omietnutý a vrchnú omietku tvoril brizolit. Pri tejto oprave boli vymenené aj okná vo veži, lebo pôvodné drevené boli prehnité. Robotníkom pripravovali jedlo ženy. V júni 1969 bola vo farnosti birmovka a pri tejto príležitosti vikár vdp. Onderko vykonal aj posviacku obnovenej fasády kostola. V októbri 1976 bola na fare zriadená kúpeľňa, vodovodná prípojka bola uvedená zo studne pri kostole k čerpadlu v pivnici. Odpad bol zaústnený do trativodu. WC v tom čase na fare bolo suché. Až v roku 1987 bola vybudovaná žumpa a vybudované splachovacie WC a odpad bol zaústnený do žumpy. Veľmi pomohol filiálke Hatalov s vybavovaním stavebného povolenia pre stavbu kostola v Hatalove, aj keď niektorí hatalovčania to spochybňovali. S pribúdajúcimi rokmi sa zhoršovalo aj jeho zdravie, ale do posledných chvíľ svojho života aj s bolesťami slúžil veriacim. V roku 1986 však jeho srdce navždy dotieklo. Po 43 rokoch veriaci očakávali príchod nového kňaza. Tešili sa, ale zároveň si kládli otázku kto to bude a aký bude.

Dobrovoľný hasičský zbor.

Dobrovoľný hasičský zbor v obci patrí medzi najstaršie v okrese Michalovce. Bol založený v roku 1925. Z tohto obdobia, keď začal robiť prvé kroky až do roku 1932 nemáme písomné podklady, ale predpokladáme, že pohnútky k založeniu tohto zboru boli predovšetkým chrániť majetok obyvateľov. V tomto období boli obytné domy a iné stavby robené a zakrývané prevažne z horľavých materiálov. V prípade vzniku požiaru na jednej budove bola ohrozená

celá ulica. Pri zrode tohto zboru stal Géza Štalter, notár obvodného notárstva v Pozdišovciach, vedenie obce a 15 mladých mužov zo Žbiniec odhodlaných obetovať pre ochranu a záchranu nielen majetku, ale aj spoluobčanov svoje sily i čas. Najstarší z nich mal 29 a najmladší 17 rokov. Boli to Štefan Varga, Jozef Boldižár, Adolf Komínek, Mikuláš Kocúr, Štefan Oros, Ján Sabol, Štefan Maďar, Štefan Lorinčík, Michal Grajcar, Andrej Maďar, Mikuláš Maďar, Ján Jurčo, Štefan Horňak, Michal Hudák, a Michal Mihaľov. O tom ako sa ich činnosť rozbehovala nemáme už vedomosti, ale podľa všetkého boli usmerňovaní a riadení Okresnou hasičskou jednotou v Michalovciach a notárskym úradom v Pozdišovciach. Nemáme informácie ani o tom, kto bol v tomto období richtárom, či starostom a kto bol v obecnom zastupiteľstve, pretože neboli zachované doklady a písomnosti z tohto obdobia. Viac informácií sa mi dostalo do rúk zo zachovaných zápisníc od roku 1932, ktoré sa našli na pôjde rodinného domu Štefana Lorinčíka po jeho smrti a ktorý bol v určitom období tajomníkom zboru. V roku 1932 mal zbor už 24 činných hasičov, z toho 15 roľníkov, 6 robotníkov, 2 živnostníci, 1 učiteľ a všetci boli poistení proti úrazu. Nebudem uvádzať mená všetkých hasičov, ale uvediem iba činovníkov, ako sa v tomto období nazývali funkcionári. Veliteľom bol Štefan Varga, podveliteľom Jozef Boldižár, tajomníkom Adolf Komínek žandársky strážmajster narodený v Mojetíne na Morave, Juraj Kocúr veliteľ čaty, Ľudovít Boldižár pokladník, Ján Pastír strojník, Mikuláš Kocúr čatovodič, Ján Sabol rojvodič, Michal Danko trubáč, ostatní boli hasičmi. Byť hasičom znamenalo aj plnenie si svojich povinností, zúčastňovať sa cvičení a zhromaždení. V roku 1933 bol starostom obce Andrej Kuco a v zastupiteľstve bol aj Ján Bašista a Štefan Medvec. V obci žili 717 obyvateľov a bolo v nej 161 domov prevažne zakrytých slamou a šindľom. Hasičský zbor mal 2 štvorkolesové striekačky, 100 bm hadíc, 8 savíc, 3 vedrá, 2 búracie a pomocné náradie, 2 lampáše, 1 sanitársku torbu, 24 pracovných blúz a nohavíc, 20 čiapok a opaskov. K vybaveniu patrili aj 2 pišťalky, 2 povelky a 1 trúba. Hasičská zbrojnica nebola, iba jedna drevená búdka, v ktorej bola striekačka, druhá striekačka bola v stodole na zodpovednosť obecného úradu. V obvode boli v tomto roku 3 požiare, z toho 1 v obci Žbince. V oblasti požiarnej ochrany a zabezpečovania uhasenia požiarov mali zodpovednosť aj ostatní občania, aj keď neboli hasičmi. Za neposkytnutie pomoci na výzvu veliteľa zboru boli vyvodzované dôsledky. Neúčasť na hasení požiaru v obvode musel DHZ odôvodniť okresnej hasičskej jednote v Michalovciach. V liste z 10.júna 1933 zaslaného Okresnej hasičskej jednote v Michalovciach vyplýva, že dňa 8.júna sa nezúčastnili hasenia požiaru v Ložine, ktorý spozorovali občania asi o 21:00 z dôvodu, že roľník Juraj Medvec, ktorý mal záprahovú pohotovosť sa na poplašné znamenie dostavil so záprahom ku striekačke. Pretože bolo po daždi a cesta do Ložina bola iba poľná 1 pár koni by striekačku neutiahol. Preto veliteľ zboru Štefan Varga poslal hasiča Michala Grajcara k roľníkovi Pavlovi Viragovi, aby poskytol záprah. Ten to odmietol a preto bol vyslaný ďalší hasič, Mikuláš Kocúr, ale aj tomuto odmietol, lebo vraj kone kúpil iba pred dvomi dňami a že on hasičskú striekačku nepovezie. Takto sa zbor zdržal asi 35 minút a medzitým bolo spozorované, že požiar ustáva, tak do Ložina nešli. Preto DHZ žiada o prísne potrestanie Pavla Viraga za neposkytnutie pomoci v zmysle zákona. DHZ požiadalo aj obecné predstavenstvo, aby prejednálo záprahovú pohotovosť a vybavilo zbor pečiatkou aj výzbrojou a výstrojom pre hasičov a požadovalo aj vybudovanie skladišťa pre striekačku.

V roku 1934 mala obec 720 obyvateľov, 161 obývaných budov z toho 102 boli kryté slamou a šindľom. Okrem povinnosti súvisiacich s dobrovoľnou hasičskou službou členovia DHZ držali aj čestnú stráž na Veľký piatok pri Božom hrobe. Zabezpečiť túto službu nebolo jednoduché, lebo chceli to urobiť dôstojne. Nemal však dostatok prilieb, preto žiadali o ich zapožičanie okresnú hasičskú jednotu, ale tá im odmietla požičať. Nakoniec im pomohli hasiči z Trhovišťa. Pán farár, vdp. Mitro ocenil túto službu a zaslal DHZ ďakovný list, aby si to pa-

mätali aj ich potomkovia ako dôstojne si pripomenuli umučenie Ježiša Krista. V letných mesiacoch a počas žatvy zabezpečovali nočnú stráž v obci, aby rýchle vyhlásili poplach v prípade požiaru. Do týchto stráží boli zadeľovaní aj ostatní občania obce hoci neboli hasičmi. Na svoju činnosť, hlavne na zakúpenie nutnej výzbroje DHZ dostal 500 korún z hasičského fondu ministerstva vnútra. DHZ mal aj 15 čestných a prispievajúcich členov. Medzi čestných členov patrili vdp farár Michal Mitro a učiteľ Juraj Šamudovský. DHZ stále nemal skladisko pre striekačky a tak jedna bola v drevenej búde a druhá v stodole pána Stanika, podporujúceho člena, na zodpovednosť obecného zastupiteľstva.

V roku 1935 sa DHZ pripravoval osláviť 10 rokov od založenia zboru. Na schôdzi DHZ sa uzniesli, že 15 zakladajúcich členov ocenia medailami. Medaily pre ocenených zakladajúcich členov zakúpila obec. V tomto roku sa pripravovali oslavy narodenín pána prezidenta Masaryka. Notársky úrad v Pozdišovciach vydal k tomu smernice, ako majú postupovať obce, školy, farské úrady a hasičov vyzval aby pri týchto oslavách boli nápomocní pri zabezpečovaní poriadku a priebehu osláv. V júni roku 1935 na území obce bol zaevidovaný 1 požiar u Jána Ivana. Pri likvidácii požiaru bol zranený hasič Mikuláš Kocúr. Je potrebné poznamenať, že hasiči boli pre prípad zranenia poistení. V roku 1936 sa hasiči naďalej dožadovali od obce, aby postavila skladisko pre striekačku a pre sušenie hadíc a nákup potrebného výstroja a výzbroje. Obecné zastupiteľstvo zaviazalo obecnú radu, aby vypísala užšiu súťaž na túto stavbu. V roku 1937 na valnom zhromaždení 7.februára odovzdal starosta obce Andrej Kuco zakladajúcim členom DHZ v obci medaily za ich činnosť v zbere. Obec v tomto období mala 738 obyvateľov, 176 obytných budov, vedľajších 81. Z toho 95 obytných budov a 81 vedľajších bolo krytých slamou a šindľom. Počet členov hasičského zboru bol 39, z toho činných 24, podporujúcich 13 a čestných 2. Čestnými členmi boli farár vdp. Mitro Michal a pán Ludovít Stanik. V roku 1937 zasahovali hasiči v dvoch prípadoch pri požiaroch na cigánskej osade a to 15. februára a 30. marca. V obvode to bolo 16. marca v Hatalove, 28. marca v Šamudovciach a 9. apríla v Budkovciach. Zachránená bola 1 žena a prvú pomoc poskytl v 4 prípadoch vážnych a v 20 ľahkých prípadoch. V zápisnici sa uvádza, že samaritánsky materiál pridelený pre zbor v januári nepostačuje. V roku 1938 bol v obci 1 požiar u Jána Lorinčíka, zranený nebol nikto. DHZ má dve štvorkolesové striekačky, ale stále chýba sklad pre tieto striekačky. V obci je jeden prírodný zdroj vody, ale je k nemu zlý prístup. Je tu 170 studní hlbokých do 8 m. Podporujúcimi členmi DHZ boli učiteľ Juraj Šamudovský, roľník Andrej Lipták, kováč Andrej Varga, lesník Andrej Boldižár, roľník Andrej Kuco, roľník Mikuláš Lukáč, obchodník Andrej Čerep, roľník Ján Tkáč, roľník Ján Lorinčík, roľník Ján Maruňak, roľník Ján Ivan husár, roľník Michal Maruňak. V roku 1939 v dôsledku vyhlásenia Slovenského štátu a následných udalostí z DHZ odišiel Adolf Komínek do Čiech. Tajomníkom bol zvolený Štefan Lorinčík. Vďaka nemu sa zachovali písomnosti o činnosti zboru a tak je možnosť utvoriť si obraz o záslužnej práci zboru do r. 1943. V roku 1939 bol starostom obce Andrej Kuco a členmi obecného zastupiteľstva boli Mikuláš Lukáč, Ján Bašista, Mikuláš Kocúr, Ján Pastír, Ján Andrejov, Andrej Kocúr, Ján Maruňak, Štefan Medvec, Ján Mihaľov, Ján Tkáč st., Ján Tkáč ml. DHZ predložil žiadosť na riadnom zasadnutí obecného zastupiteľského zboru obce Žbince dňa 19. aug. 1939 za prítomnosti Gejzu Lippaia ved. notára obvodného notárstva v Pozdišovciach, aby obec dala vystaviť hasičskú kôľnu pre obecnú striekačku, lebo striekačka je umiestnená na dvore u starostu obce bez prístrešia. Obvodný notár oznámil, že so stavbou hasičskej kôľni sa započalo v jeseni 1938, ale pre mobilizáciu neboli práce ukončené. Zastupiteľský zbor uznesením č.13/1939 uložil starostovi, aby sa s výstavbou započalo ihneď. Kedy bola postavená budova nie je známe, ale v hlásení z roku 1942 je uvedené, že DHZ má 2 skladišťa. V roku 1940 žiadal DHZ z ministerstva vnútra peňiaze vo výške 48 tisíc korún na nákup motorovej striekačky, lebo tie čo mali vo výzbroji už

boli staré, nespoľahlivé. Podľa hlásení o stave majetku v roku 1942 im nebolo vyhovené. Pravdepodobne k tomu prispeli aj vojnové udalosti, alebo žiadosť nespĺňala stanovené náležitosti. V roku 1943 DHZ mal 22 činných členov a 10 členov podporujúcich. Predsedom a veliteľom zboru bol Štefan Varga, Jozef Boldižár bol námestníkom veliteľa, tajomníkom a samaritánom bol Štefan Lorinčík, Mikuláš Kocúr bol pokladní, Štefan Oros veliteľ čaty, Ján Sabol gazda a strojník, Štefan Maďar námestník vel. čaty, Michal Danko 1. trubač, Juraj Vajda 2. trubač, Michal Mihaľov čatovodič, Ján Jurčo rojvodič. Samostatní hasiči boli Mikuláš Maďar, Michal Hudák, Štefan Horňak, Andrej Jurčo, Ján Kocúr ml., Juraj Kríž, Andrej Lukáč, Andrej Maďar, Michal Grajcar, Ján Gula, Michal Mošpan. Od roku 1944 do roku 1954 nie sú k dispozícii písomnosti. V roku 1954 bol veliteľom DHZ Ján Madaras, ale v písomnostiach sa neuvádza, kto boli ďalší funkcionári. O ďalšej činnosti dobrovoľných hasičov bude zmienene v neskoršie.

Zakladanie Jednotného roľníckeho družstva.

V predchádzajúcom zápise sa píše o založení Jednotného roľníckeho družstva v dedine. Je tam krátky zápis, ale založeniu družstva predchádzalo mnoho ťažkostí. Aj keď myšlienka spájania pozemkov pre spoločné hospodárenie nebola nová, nevznikla v období keď dochádzalo k zakladaniu družstiev, nebolo jednoduché presvedčiť roľníkov k tomuto kroku. Mnohí museli ťažko pracovať, aj v Amerike, aby si mohli kúpiť pozemky, gazdovať na svojom, starať sa o obživu svojej rodiny. Preto bolo veľmi ťažko ich presvedčiť, aby dali svoje role i zvieratá do spoločného gazdovania. Prvé menšinové družstvo bolo založené v roku 1949 a trvalo do roku 1954, je o ňom zmienka na inom mieste tejto kroniky. O pár rokov neskoršie, pod vplyvom štátneho zriadenia v Československu dochádza k presadzovaniu myšlienky združstevňovania dedín. K presvedčovaniu roľníkov vstúpiť do družstva boli do obce z okresných štátnych i politických orgánov vysielaní agitátori, ktorí spolu s učiteľmi školy vytvárali agitačné dvojice a tak navštevovali domácnosti. Medzi najznámejších politických agitátorov pre Žbince patrili Dulovič, Karas, Končík. Z nich najtvrdším bol Dulovič, ktorý neváhal voči tým, ktorí mali podľžnosti voči štátu a nechceli podpísať prihlášku uplatňovať sankcie. V týchto rokoch v obci nebol zavedený miestny rozhlas, oznamy sa ohlasovali bubeníkom. V jednom období bol bubeníkom Michal Danko (Čorej), posledným bol Štefan Maďar, ktorého volali kišbиров. Z uvedeného dôvodu agitátorom na pomoc prichádzalo aj vozidlo vybavené rozhlasom, ktoré prechádzalo cez obec a hlásateľ vysielal pripravené relácie. Najväčšiu radosť z toho mali deti, keď počuli z neho vyhrávať pekné pesničky a keď pritom chlapcom dovolili do tohto rozhlasu aj spievať aby ich počula celá dedina. Presvedčanie roľníkov pre vstup do družstva nešlo tak, ako to bolo naplánované. Z počiatku sa ľudia odmietali aj rozprávať s agitátormi, nevypúšťali ich do domácnosti. Pri presvedčaní vznikali aj smutné zásahy do života rodín, zvlášť keď im zobrali dobytok za nezaplatený kontingent, stalo sa to minimálne v jednom prípade. Vznikali aj takmer tragikomické situácie. Keď vošli agitátori do jedného dvora a domáhali sa podpisu, občianka sa rozbehla k studni, že do nej skočí. Tí nevedeli či to urobí a tak odišli z dvora. Toto sa opakovalo zakaždým, keď sa objavili pred bránou tohto domu. Nakoniec ich to omrzelo a prestali chodiť do tohto domu. Tento roľník nikdy nevstúpil do družstva. Nie je známe kto prvý podpísal prihlášku do družstva, pretože nechceli byť zverejňovaní hlavne tí majetnejší, ale na verejnosť sa postupne dostávalo, že kto už podpísal. A tak 4.10.1958 bolo vyhlásené založenie Jednotného roľníckeho družstva v Žbinciach. Založené družstvo nemalo nijaký majetok, preto každý člen musel vložiť do družstva okrem pozemkov podľa svojich možnosti aj hospodárske zvieratá ako kravy, kone, ošípané, prípadne techniku. Družstvo nemalo ani hospodárske budovy, preto sústredený dobytok a zvieratá boli dočasne umiestnené v súkromných maštaliach a vo farskej maštali až do do-

by, keď boli postavené maštale na hospodárskom dvore. Hospodársky dvor bol vybudovaný na pozemkoch oproti cintorínu. Za prácu členovia družstva dostávali mzdu a naturálie. Mzda bola nízka, predovšetkým v rastlinnej výrobe. Pracovalo sa na úkol a za odpracovaný výkon dostávali tzv. jednotky, ktorých hodnota závisela od celkových dosiahnutých výsledkov. V jednotlivých družstvách to bolo rozdielne. Po skončení roka sa konala výročná schôdza, na ktorej boli členovia oboznámení s výsledkami hospodárenia i s tým aké budú doplatky ku dosiahnutej ročnej mzde. Pracovníci živočíšnej výroby mali v priebehu roka lepšie zárobky ako v rastlinnej výrobe a tak aj ich doplatky boli oveľa vyššie. V rastlinnej výrobe družstevník v začiatkoch denne zarobil 2 až 4 jednotky a hodnota jednotky bola 3 koruny, ale postupne sa to menilo. V iných dedinách to bolo iné a niekde jednotka mala hodnotu aj 10 a viac korún. Zárobky teda boli nízke a tak si družstevníci privyrábali aj na pozemkoch tzv. zaľubových, kde si mohli dopestovať plodiny pre živobytie a chov domácich zvierat. Pridelenie takéhto pozemku podmieňovalo to, že žiadateľ o zaľubovú sa musel zaviazat', že okope a pozberá cukrovú repu, ktorú družstvo povinne muselo pestovať. Vedenie družstva zabezpečilo všetkým záujemcom prípravu pôdy pre zaľubové. V rastlinnej výrobe družstevníci vykonávali sezónne práce, predovšetkým pri pestovaní zeleniny, zemiakov, konope, cukrovej repy, kukurice, tabaku a počas žatvy a mlatby. Títo nemali pevný pracovný čas, do práce ich volali podľa potreby skupinári. Pestovanie zeleniny a tabaku mal na starosti Andrej Ondo, ktorého volali Husár a pod jeho vedením sa darilo dosahovať dobré výsledky, ale hlavne vytvárať pre družstvo zisk. Kvalitná pôda pre zeleninu bola na Hrune a Krátkom. V trvalom pracovnom pomere boli úradníci a členovia živočíšnej výroby a to kŕmiči, dojičky, traktoristi, opravári poľnohospodárskych strojov, zásobovači. Družstvo nemalo dostatok traktoristov, preto dalo vyškolit' niektorých roľníkov za traktoristov, ale len niekoľko z nich sa osvedčilo, aj keď získali vodičské oprávnenie pre traktor. Ťažko si bolo niektorým zvyknúť, že namiesto liaci – oprát, ktorými riadili kone majú v rukách volant a pohyb traktora sa ovláda aj nohami. Tak sa stalo, že jeden kričal keď bolo potrebné zastaviť prí, iný sa nevedel trafiť do riadkov pri plečkovaní a iný ani do brány a tak nebolo o humorné situácie a historiky núdza. Aj keď títo ľudia už nežijú, nie je vhodné uvádzať ich mena. Postupne prichádzali do družstva mladší ľudia z iných pracovísk i absolventi poľnohospodárskych škôl a situácia sa začala meniť k lepšiemu, ale práca na družstve bola aj tak ťažká a málo platená. Sezónne sa do prác zapájali podľa potreby aj rodinní príslušníci člena JRD. Predovšetkým pri okopávaní a zbere cukrovej repy. V prvých rokoch existencie družstva k pestovaniu cukrovej repy nebola potrebná mechanizácia. Družstvo zasialo, prípadne oplečkovalo porasty, ale ostatnú prácu musel vykonať ručne jednotlivec. Dvakrát okopať a potom v jeseni vyfahať, očistiť a potom pri zvoze aj nahadzovať na vlečku. Preto bola nutná pomoc každého zdravého člena rodiny. V rannej zmene v práci vo firme, prípadne v škole a poobede pomáhať rodičom na pole. Od kvalitnej okopávky a následného výnosu boli aj platení. Podobne to bolo aj pri pestovaní kŕmnej repy. Tam boli podmienky trochu iné, lebo za prácu nedostávali odmenu, ale tretinu z vypestovanej repy, ktorú potom použili pre vlastnú potrebu pri chove domácich zvierat. Až v koncom sedemdesiatych rokov sa objavovali vyorávače a kombajny cukrovej repy, ale aj ich použitie bolo obmedzené, záviselo od počasia. Spomeniem ešte pestovanie obilnín, žatvu a mlatbu. V dobe vyspelej techniky a kombajnov bude možno pre niekoho zaujímavé, spoznať aj spôsob akým naši predkovia zo Žbiniac pred založením družstva a potom v čase družstva vykonávali tieto práce. V čase súkromného vlastníctva pôdy keď každý gazdoval na svojom si pôdu pod siatiny, teda hnojenie, orbu vykonával gazda individuálne. Kto mal záprahové kone, tak koňmi, kto nemal kone, ale mal ťažný dobytok, tak pomocou neho. Kto nemal ani jedno ani druhé, tak si to dohodol s niektorým gazdom za odplatu alebo za odpracovanie niektorých prác pre gazdu napríklad pri okopávaní alebo počas žatvy. Siatie obilia

vykonávali pomocou sejačky, alebo iba tak ručným rozhadzovaním obilia do pripravenej pôdy. Po dozretí obilia nastala žatva a toto si tiež robil každý sám podľa vlastných možností. Kto mal záprah a kosačku, tak týmto strojom. Kto nemal, žal kosou. Kosačku obsluhovali dvaja ľudia, jeden pohonič, spravidla to bol syn a vedľa neho sedel otec, ktorý z kosačky zhrňoval zožaté obilie v objeme, ktorý zodpovedal jednému snopu. Za kosačkou nasledovali ženy, ktoré toto obilie viazali pomocou povriesla uvitého zo žitnej alebo pšeničnej slamy. Po zaviazaní sa snopy ukladali do maradikov alebo krížov. Po ukončení žatvy sa obilie zväžalo domov, kde čakalo na vymlátenie. Tak ako v predchádzajúcich prípadoch aj v tomto prípade sa tieto práce vykonávali individuálne, podľa možnosti toho ktorého roľníka. Koncom júla a začiatkom augusta začalo s mlátením obilia. Obilie sa nemlátilo cepami, ale využívali sa k tomu mláťačky poháňané pomocou traktora, alebo iného hnacieho stroja. V dedine mal mláťačku Andrej Varga (Andraš), ktorý mal aj traktor Forzon na premiestňovanie mláťačky, ale aj na jej poháňanie. Neskôršie bol vlastníkom mláťačky Ján Mošpan, on traktor nemal a na premiestňovanie mláťačky z dvora do dvora sa využívali kone, alebo si prizvali niekoho s traktorom. Lenže za súkromníčenia bolo traktorov málo. Jeden pár koní niekedy nevládal pretiahnuť ťažkú mláťačku a tak pomáhal ďalší pár koní, alebo chlapi. Výsledok gazdovania sa hodnotil podľa toho aký výnos, ten ktorý gazda dosiahol. Výnosy v tomto období boli okolo 10 – 12 q z hektára. Mláťačku obsluhoval skúsený strojník – gejpis, ktorý aj odstraňoval drobné prevádzkové poruchy. Pri mlátení si občania navzájom pomáhali, pretože pre túto činnosť bolo potrebné viac ľudí. Podávať snopy zo stohu na alaš, na alašu, teda hore na mašine bol ten čo dával do bubna snop, jemu ho podávala obvykle žena, ktorá nožom rozrezala povrieslo. Pri mechoch kde sa zachytávalo vymlátené obilie boli chlapi, slamu od mláťačky odnášal elevátor a do stoha ho ukladala ďalšia partia ľudí. Ďalší, predovšetkým ženy odnášali do mláťačky plevy a klaše – odpad z klasov. Tento materiál iná skupina ukladala na neskoršie kŕmenie dobytka. Po vymlátení gazdina pripravila hostinu. Napiekla koláče, bol čaj s rumom i pálenka. Na družstve to bolo trochu jednoduchšie, ale práca bola ta istá. Príprava a sejbá bola mechanizovaná. Žatva až do sedemdesiatych rokov bola vykonávaná samoviazačmi ťahanými traktorom. Samoviazač snopy viazal špagátom, ale aj tie sa ukladali do krížov ručne a potom sa zväžali na určenú parcelu a tam sa mlátilo, alebo na hospodársky dvor. Neskôršie sa žalo pomocou riadkovačov, to znamená, že obilie sa zožalo, neviazalo, ostalo v riadkoch a potom ho zberal kombajn. Postupne, keď sa modernizovali kombajny, tak už bol zber obilia priamy, ale to bolo až koncom sedemdesiatych a začiatkom osemdesiatych rokov. V bohatších družstvách, kde si mohli zakúpiť drahé stroje skôr, tak na priamy zber prešli skôr. Počas žatvy si na družstvách privyrábali aj spoločenské organizácie. Predovšetkým hasiči a futbalisti si zarábali brigádami na svoju činnosť pri zvoze balíkov slamy od kombajnov. Považoval som za potrebné o tom napísať, aby sa nezabudlo na usilovnosť a robotné ruky žbinských ľudí. Po skončení žatvy a mlatby boli družstevné dožinky. Po dedine prešli vyzdobené traktory vencami a nasledovala hostina. Aj napriek ťažkej drine sa vedeli dedinčania zabávať a zaspievať. Chotár bol rozdelený na jednotlivé hony ležiace na všetky svetové strany od intravilánu obce. Pomenovanie a poloha jednotlivých honov od intravilánu bolo nasledovná: Háj, na severovýchode popri ceste do Michaloviec a na sever od osady. Na východ od Haja ležal Dubník a nasledovala Veľká lúka. Na sever od Dubníka a Veľkej lúky boli Metelky, na juhu bolo Podlaborče. Na východ od Veľkej lúky sa nachádzal Gavaľov kút a ďalej na východ Vendegovce, ktoré sa dotýkali aj Podlaborca. Najvýchodnejší hon boli Stráže nachádzajúci sa pri Sliepkovciach, ale ako je známe časť tejto obce leží v katastri obce Žbince. Na juh od osady od štátnej cesty až po Podlaborče bol Štepník. Pozemky susediace, dotýkajúce sa usadlosti v intraviláne obce sa nazývali záhumienky (záhumeňky), zrejme podľa toho, že bezprostredne susedili s humnami jednotlivých občanov. Na juh od

intravilánu sa nachádzala Pažiť /Pažic/. Tento hon bol rozdelený poľnou cestou, ktorá naväzovala na obecnú cestu a pokračovala až k pastvisku /pažici/. To sa nachádzalo pri ceste, ktorá viedla na Rydziny od Hatalova. Na pastvisku bola studňa, ktorá slúžila na napájanie obecného dobytku, ktorý sa tam pásaval. Druhé pastvisko bolo na Podlaborči a aj na tomto pastvisku bola studňa. Kravy sa na pašu vyháňali aj na Veľkú lúku. Smerom na západ za záhumienkami až po Dušu sa nachádzalo Plebánske, Hurka a potom nasledoval hospodársky dvor JRD. Medzi Plebánskym a záhumienkami bolo v jednom období futbalové ihrisko. Cesta k týmto pozemkom viedla pomedzi rodinné domy Kuca a Sopka. Neskôršie v sedemdesiatych rokoch na tejto ceste bol postavený transformátor a už ju nebolo možné používať. Aj keď cesta bola obecná, oplotil ju tam bývajúcí občan a už ju nebolo možné z uvedených dôvodov používať. Za Dušou z juhu na sever až po cestu pri cintoríne boli hony Za jarkom, Šírava, Bánovske, Kraté až po cestu smerom na Ložín. Ďalej na západ po ľavej strane cesty za Krátkym sa nachádza Chorvátka a na juh od Chorvátky je Liskajovo a Guľačka. Od Chorvátky až po železničnú trať v susedstve Chorvátky je Dolná Chrasť (Chrajs). Cintorín sa nachádza na hone Malý Hrun. Za Dušou po pravej strane cesty na Ložín až po železničnú trať je postupne Veľký Hrun, Biela Hlina, Kouč, Horná Chrasť. Na sever a severozápad od týchto honov sa postupne nachádza Bitalka, Kruh, Kameň, Mala Kracina, Horné lúky, Veľká lúka, Polče, Malanajka, Malá Rubaň, Veľká Rubaň, Verbovec, Veľká Kracina a Horná tabla.

Šport a zábava. Futbal. Kto bol priekopníkom futbalu v dedine nemáme informácie, ani kedy sa začal hrať. Pravdepodobne tento šport do obce priniesli učitelia, alebo mladí chlapi pracujúci a študujúci mimo obce. Futbal v období medzi vojnami určite nehrávali súťažne, ale iba prestížne medzi sebou a neskôršie aj medzi dedinami. Či to bolo pred druhou svetovou vojnou, alebo až po nej sa už pravdepodobne nedozvieme. Podľa spomienok starších chlapcov narodených v tridsiatich rokoch dvadsiateho storočia kopali do lopty z handier na ulici, ale aj na lúkach. Ihrisko známe z neskorších čias, keď už boli stanovené rozmery v dedine nebolo. Za loptou behali na lúke, alebo na ulici. Prvé futbalové ihrisko bolo na Pažici, na pastvisku smerom na Rydziny. Začiatok organizovaného futbalu podľa spomienok možno stanoviť do päťdesiatych rokov dvadsiateho storočia, keď bol založený futbalový oddiel s názvom Dedinská športová organizácia Sokol Žbince a družstvo bolo prihlásené do súťaže. Kto stal pri založení oddielu ani akú súťaž hrali nie je známe. Druhé ihrisko bolo na Plebánskom, na farskej lúke, nachádzajúcej sa za pozemkami smerom k Duši. K ihrisku viedla poľná cesta medzi pozemkami Sopko – Kuco, oproti starému cintorínu. Futbalisti sa prezliekali v požiarnej zbrojnici nachádzajúcej sa na zákrute vedľa terajšieho kultúrneho domu, neskôršie v stodole u Kuca a potom ešte u Gaffa, kde Michal bol veľkým nadšencom i dobrým futbalistom. Z tohto obdobia medzi futbalistov patrili Michal Gaff, František Čepera, Anton Tkáč, Ján Ivan a iní. Pretože na dedinách bolo málo chlapcov, ktorí mali vzťah k futbalu v tomto období často dochádzalo k spájaniu sa futbalových družstiev zo susediacich dedín. Tak napríklad častým spojením bolo spojenie žbinských a vrbnických futbalistov. Zápas sa odohrávali na pastvisku za Vrbnicou. Od obce bolo značne vzdialené a pred uskutočnením zápasu bolo potrebné najprv vyčistiť plochu od kravincov / kraveňaky / . Neraz sa stalo, že hráč po páde bol zelený nielen od trávy, ale aj od lajna. Liahňou futbalistov na našom území bola škola v Žbinciach, do ktorej chodili deti aj z okolitých dedín. V roku 1958 na škole pôsobil učiteľ Michal Uhrín z Lastomíra. Tento učiteľ telesnej výchovy zostavil zo žiakov školy prvé futbalové družstvo, ktoré reprezentovalo žbinskú školu vo futbale v našom regióne. Toto futbalové družstvo už malo futbalový výstroj, teda dresy, trenírky, šticne a tvorili ho žiaci zo Žbiniec, Hatalova a Vrbnice. Zo Žbiniec to boli Ján Maďar, Ján Tkáč, Ján Eštok z 8. ročníka a Ladislav Paľo zo siedmeho ročníka. Z Hatalova Ján Ivan, Jozef Pulčár, Ján Baran, Ján

Paľo, Ján Lastomírsky z 8. ročníka a Michal Lastomírsky zo 6. ročníka. Z Vrbnice to bol Ján Šalapka, žiak 8. ročníka. Takmer všetci títo žiaci – futbalisti sa postupne uplatnili vo futbalových mužstvách vo svojich dedinách. O futbalovom dianí v dedine v neskoršom období až do roku 1964 nemám veľa informácií. Sú to len ojedinelé informácie získané ústnym podaním, pretože písomná dokumentácia o činnosti sa nezachovala. Niekoľko rokov sa v Žbinciach futbal nehral, ale niektorí hráči pôsobili v okolitých dedinách. K obrodeniu futbalu v Žbinciach došlo v roku 1964. Pričinili sa o to zaniatí funkcionári a milovníci futbalu, ale predovšetkým mladí chlapci, futbalisti, ktorí pre futbal boli ochotní obetovať veľa voľného času. Prvým krokom bolo založenie a zaregistrovanie telovýchovnej jednoty v orgánoch ČSTV. Podnetom pre založenie TJ a v rámci TJ futbalového oddielu boli silné ročníky dobrých futbalistov. Základ futbalového družstva tvorili: z ročníka narodenia 1944 Mikuláš Maďar, Július Vajda, Ján Virag, Michal Kocúr, ročník 1945 Ján Maďar, Jozef Tokár / z osady/, ročník 1946 Ladislav Paľo, Július Tokár /z osady, Ďula Bebak/, ročník 1947 Michal Tkáč, Július Zasadný, Ján Lukáč, Michal Lastomírsky, ročník 1948 Ladislav Pastír. Futbalové družstvo doplnili aj starší futbalisti, ktorí už futbal súťažne hrali a to Anton Maťaš 1942 a Michal Maďar 1939. O založenie Telovýchovnej jednoty s názvom TJ Družstevník Žbince sa zaslúžili hráči Michal Maďar, Mikuláš Maďar, Ján Maďar a Ladislav Paľo a skúsení funkcionári Anton Pastír, Michal Gaff, Jozef Jurčo a Michal Tkáč / Cigerej/. Ďalším krokom, ale aj problémom bolo zakúpenie výstroja pre futbalistov. TJ nemala nijaké finančné prostriedky a tak si požičali 1500 Kčs od mládežníckej organizácie – ČSM na zakúpenie dresov. Kopačky si každý futbalista kúpil sám. Pretože TJ mala trvalo nedostatok financií nedošlo ani k vráteniu požičaných peňazí. Neskôršie, keď sa už situácia trochu stabilizovala, futbalisti získavali peniaze brigádami na miestnom JRD, zberom železného šrotu a organizovaním tanečných zábav. V tom istom roku, keď bola založená a zaregistrovaná TJ, prihlásilo sa futbalové mužstvo do súťažného ročníka 1964 – 1965 a bolo zaradené do IV.B triedy, v ktorej boli aj družstvá z obcí Hatalov, Vrbnica, Sliepkovce, Slávkovce, Malé Raškovce, Petříkovce, Stretava, Horovce, Hažín, Voľa, Oreské, Staré, Nacina Ves. Aby bolo možné hrať futbal, bolo potrebné k tomu pripraviť aj ihrisko. Ihrisko sa nachádzalo na Plebanskom a využívala ho predovšetkým miestna škola. Bolo ho potrebné kompletne obnoviť, vymerať a vyznačiť aby zodpovedalo predpisom, vymeniť bránky, pokosiť trávu. O pomoc pri týchto prácach nebola núdza, lebo futbalová eufória postihla a držala takmer celú obec. Z miestneho JRD, aj keď TJ mala názov Družstevník, futbalový oddiel finančnú výpomoc nedostal, poskytovali však materiálnu výpomoc ako napr. vápno na lajnovanie ihriska, alebo odvoz na zápasy do okolitých dedín. Na svoj prvý majstrovský zápas cestovali futbalisti do Oreského. Že futbalom žili v každom okamihu svedčí aj fakt, že zostavu na zápas urobili sami futbalisti v nedeľu doobeda počas nedeľnej omše za kostolom. Na zápas cestovali komplikovane. Po skončení omše a nedeľnom obede peši s výstrojom hráči aj funkcionári prišli na vlakovú stanicu do Rydzin, odtiaľ vlakom do Bánoviec nad Ondavou, kde prestúpili na vlak do Michaloviec. V Michalovciach zo železničnej stanice autobusom mestskej dopravy sa odviezli na Straňany. Potom zase peši na majer Žabjany, odkiaľ zásluhou Jána Lastomírského, ktorý tam bol zamestnaný sa odviezli na vlečku za traktorom do Oreského. Napriek strastiplnej ceste na zápas dokázali títo chlapci po prvom polčase vyhrať 4:0. V druhom polčase za Oreske nastúpili úplne iní futbalisti, boli na odpuste v Strážskom a žiadali, aby sa zápas hral od začiatku. Naši s tým nesúhlasili a na druhý polčas nenastúpili. Okresný riadiaci orgán po prerokovaní celej záležitosti rozhodol v prospech nášho družstva a ponechal dosiahnutý výsledok po prvom polčase ako konečný. Týmto prvým víťazstvom sa svojim spôsobom začalo víťazne ťaženie nášho futbalového mužstva v súťažnom ročníku 1964-65. V prvom svojom súťažnom ročníku skončilo naše družstvo spomedzi jedenástich účastníkov súťaže na prvom mieste, keď získali 28 bodov so

skóre 57:20. 13 zápasov vyhrali, dvakrát remizovali a 5 krát prehrali. Tento výsledok znamenal postúp do III.B triedy. Hatalov, Oreske a Nacina Ves zo súťaže vystúpili. O postúp a pekný futbal sa zaslúžili predovšetkým títo hráči: Michal Tkáč - brankár, Július Tokár – ľavý obranca, Ladislav Paľo – stredný obranca, Ján Lukáč – pravý obranca, Michal Lastomírsky – ľavý záložník, Július Zásadný – pravý záložník, Ján Virág, Michal Maďar, Mikuláš Maďar – útočníci. V ročníku 1965 – 66 ako nováčik III.B triedy skončili futbalisti spomedzi 14 účastníkov na druhom mieste. Odohrali 26 zápasov, získali 34 bodov a dosiahli 16 výhier, 3 remízy a 7 prehier so skóre 84:24. V tomto ročníku tvorili futbalové družstvo iba hráči zo Žbiniec, iba Michal Lastomírsky bol z Hatalova a boli to: bratia Michal Maďar a Mikuláš Maďar, Ján Virag, Július Vajda, Michal Kocúr, Ján Maďar, Jozef Tokár, Ladislav Paľo, Július Tokár, Michal Tkáč, Július Zásadný, Michal Lastomírsky, Ján Lukáč, Ladislav Pastír. V októbri odišli štyria futbalisti a to Michal Tkáč, Július Zásadný, Ján Lukáč a Michal Lastomírsky na základnú vojenskú službu a tak bolo družstvo doplnené o Jána Eštoka, Jána Fedora, Michala Grajcara a Ladislava Madarasa. Michal Grajcar a Ladislav Madaras hrali na základe súhlasu krajského dorastového lekára, pretože ešte nedovršili vek pre súťaž dospelých. Vekový priemer hráčov bol 19,6 roka, keď najstarší hráč, Michal Maďar mal 26 rokov a najmladší mali po 17 rokov. Pretože Michal Tkáč bol brankár a odišiel na ZVS do družstva prišiel Ján Lastomírsky, pôvodom z Hatalova, ktorý bol dobrým brankárom a chytal aj vo vyššej súťaži. Bolo to obdobie plné nadšenia, obetavosti, eufórie, takmer každý v dedine žil futbalom. Na futbalové zápasy do bližších dedín sa futbalisti a fanúšikovia prepravovali vo vlečke za traktorom, ktorá mala vysoké bočnice, ale na družstve bola vlečka UV2 s mechanizmom, v ktorej sa vyvážal na pole maštalný hnoj a mala vysoké bočnice. V sobotu večer bola vyumývaná, niekedy aj v nedeľu ráno od nečistôt a v nedeľu poobede sa v nej cestovalo na futbal. Šoférom bol najčastejšie Michal Tkáč, ktorý bol mechanizátorom na JRD. Do vzdialených dedín bol na prepravu objednávaný autobus ČSAD z Michaloviec. Po každom zápase, vyhratom, alebo prehratom cestou sa v autobuse či vo vlečke spievalo. Odmenou futbalistom bolo občerstvenie v miestnej krčme, na ktoré prispeli funkcionári, ale aj starší fanúšikovia, najviac Ján Lastomírsky z Hatalova, otec Jána a Michala, ktorí hrali futbal, ale aj Michal Juhás a Ján Grigovský a keď nedochádzalo, tak to bolo skladanou futbalistov a funkcionárov / každý prispel finančnou čiastkou/. Futbal je pekná a vzrušujúca športová činnosť, pri ktorej futbalisti, ale aj diváci zažili množstvo krásnych zážitkov. Futbalistom sa nevyhýbajú ani zranenia, predovšetkým v zápale boja dochádza k neúmyselným, ale aj úmyselným faulom a zraneniam. V roku 1976 v zápase s družstvom Vinného na našom ihrisku nešeterným a nebezpečným zákrokom protihráč zlomil nohu Júliusovi Zasadnému. Postupne sa do futbalového družstva začleňovali aj ďalší hráči, ktorí sa vrátili z vojenskej služby a aj chlapci z dorastu, ktorí dovŕšili vek dospelosti a to: Michal Mich st., Ladislav Sopko, Ján Varkonda, Stanislav Kuco, Ján Juhás, Michal Kuco, Ján Mihaľov, Pavol Madaras, Slavomír Sabol, Vincent Tkáč, Jozef Grajcar, Marián Pulík, Miroslav Hudák, Tomáš Groško, Ján Grigovský, bratia Orosovci Ján, Jaroslav a Vladimír, Ján a Peter Polákovci, Peter a Marek Madaras, Marek Roman, Peter Sabol, Ján Pastír, Viliam Grega, Jozef Jurčo, Ladislav Šaranič, Miroslav Ščerbák, Miroslav Olexa, Michal Mich ml., Stanislav Sabol, Miroslav Maruňak, Jozef Grajcar ml., Miroslav a Slavomír Maďarovci. V mužstve hrali aj chlapci z cigánskej osady a boli to dobrí futbalisti, ktorí mali okrem občianskych mien aj mená, podľa ktorých boli rozpoznávaní, pretože podobných mien bolo viac. Takže Michal Horvát – Pele, Milan Horvat – Dakaja, Ján Demo – Šalený, Ladislav Milenky – Bester, Marián Balog – Hurkár, Michal Tokár, Jozef Piskor, Ján Balog. Neskôršie do mužstva prichádzali aj hráči z iných dedín a miest, presnejšie informácie má Ing. Ladislav Paľo, ktorý píše súkromnú kroniku žbinského futbalu. V roku 1969 bola daná do užívania nová základná škola, ktorá potrebovala pre žiakov aj športoviská. Preto sa po

roku 1970 začalo uvažovať o vybudovaní nového futbalového ihriska v blízkosti školy a aby bolo v dedine, nie za dedinou. Vhodný priestor sa našiel za školou. S výstavbou sa začalo aj keď tieto pozemky neboli vysporiadane. V prvom rade bolo potrebné upraviť terén, aby futbalové ihrisko bolo rovné s mierny spádom vo všetkých rohoch. Pretože finančné prostriedky na tento účel TJ nemala, bolo potrebné všetko robiť svojpomocne. Veľkú pomoc poskytli pri týchto prácach Ján Pastír a Michal Ondo, ktorí vo svojich firmách pracovali s ťažkými mechanizmami, zabezpečili ich na tieto práce a aj ich obsluhovali. Ján Pastír v Okresnej správe ciest s greidrom a Michal Ondo v Chemkostave s bágrom a buldozénom. Hraciu plochu vymeral Ing. Ladislav Paľo. Prvé roky sa ihrisko nepoužívalo, pretože bolo zarastené od samonietkových tráv a burín. Vhodné chemické postreky v tomto období neboli a tak bolo potrebné plochu pravidelne kosiť. Túto prácu vykonával predovšetkým Ján Madaras s kosačkou ťahanou koňmi, ktorý pracoval na miestnom JRD. Na ihrisku sa začalo hrať asi od súťažného ročníka 1973-74. Futbalisti sa prezliekali najprv u Zasadných a neskoršie šatňu poskytla ZŠ. Postupne sa areál ihriska oplotil, vstupná brána bola v rohu smerom od Hlavnej ulice, okolo hracej plochy boli vysadené rýchlo rastúce stromy – topole, zabudovali sa kovové bariéry na zamedzenie prístupu divákov na ihrisko a lavičky na sedenie pre divákov. Postupne sa začalo uvažovať s vybudovaním šatne na prezliekanie domáceho družstva, družstva súpera a rozhodcov. Náčrt projektu a vymeranie základov urobil a riadil Ing. Ladislav Paľo v roku 1981. Výkop a zabetónovanie základov trvalo niekoľko mesiacov. Materiál bol použitý zo stavieb a akcií, ktoré sa v obci realizovali v akcii Z. Práce boli vykonávané brigádnický, boli dobrovoľné a bezplatné, preto veľký záujem zo strany občanov nebol. Väčšinou sa brigád zúčastňovali aktívni i bývalí futbalisti a funkcionári. V roku 1983 bol spracovaný územný plán rozvoja obce, ktorý počítal s tým, že športový areál bude na pozemkoch, kde bolo futbalové ihrisko. V tomto roku sa začalo aktívnejšie pracovať na výstavbe šatne a uvažovalo sa s jej rozšírením o sociálne zariadenia. Stavebný materiál poskytol MNV za predsedovania Ladislava Madarasa, bývalého hráča i člena výboru TJ. MNV v tom čase ukončoval výstavbu obchodu a závodu verejného stravovania v rámci akcie Z a na stavbe bol zvyšný stavebný materiál, ktorý by sa už na stavbe neupotrebil a tak poslúžil dobrej veci. V rámci tejto akcie bol aj nanovo oplotený areál ihriska novým pletivom. Napriek tomu výstavba pokračovala pomalým tempom, aj keď čiastočne slúžila na prezliekanie. V roku 1986 bola opravovaná hospodárska budova bývalého kaštieľa a aj na tejto stavbe sa ušetril materiál, predovšetkým drevo, z ktorého bola vybudovaná strecha šatne. Šatňa bola dobudovaná až po roku 1989. V III. triede, každé družstvo muselo mať aj družstvo dorastu. Zápasy dorastencov sa konali vždy pred zápasom dospelých a v jednom období to boli aj títo hráči dorastu: Ľubomír Ivan, Ladislav Tkáč, Milan Horvat / Dakaja/, Vladimír Gaff, Ľubomír Bréda, Ľubomír Hudák, Jaroslav Jurčo, Anton Kuco, Ladislav Šaranič, Jozef Jurčo, Marián Milenky, ale postupne pribúdali aj iní, ktorí úspešne pokračovali v družstve dospelých. Eufória futbalu zastihla aj mladé dievčatá, ktoré tiež vytvorili futbalové družstvo. Súťažne však nehrali, ale pár zápasov odohrali, najčastejšie s dorastencami. Boli to Marta Tkáčová, Mariena Madarasová, Emília Tkáčová, Marta Varkondová, Emília Tkáčová / za Dušu/, Marta Mihaľová, Emília Jurčová, Anna Grigovská, Emília Grajcarová, Mária Juhásová, Emília Maďarová. Do roku 20.. Hrali Žbince v III. triede okresných majstrovstiev so striedavými výsledkami, ale bez výrazného úspechu a postupu do vyššej triedy. Za toto obdobie sa vystriedalo množstvo hráčov a niekoľko funkcionárov. Po skončení futbalového ročníka sa pravidelne konali futbalové zápasy ženáčov proti slobodným. Týchto zápasom sa nezúčastňovali iba aktívni futbalisti, ale aj tí čo skončili aktívnu činnosť a už dávno nehrali futbal. Bola to veľká zábava počas nedeľného odpolednia, keď sa nehralo o body, ale o barilku piva, ktorú spoločne vypili nielen futbalisti, ale každý kto prispel k zdarnému priebehu tohto športového podujatia. Touto ces-

tou chcem poďakovať Ing. Ladislavovi Paľovi za poskytnutie informácií z histórie žbinského futbalu až po súčasnosť z jeho súkromnej kroniky.

O tom, že žbinskí muži mali športového ducha svedčí aj iný druh športu. Niekedy okolo roku 1959-1960 to boli pravidelné nedeľné odpoľudňajšie volejbalové zápasy. Volejbalové ihrisko bolo za krčmou na voľnom priestranstve a nikomu neprekážalo, že tadiaľ prechádzali aj ľudia. Počas zápasov museli ihrisko obísť. Samotné ihrisko pozostávalo z dvoch stĺpov, na ktorých bola pripevnená sieť, požičaná spolu aj s loptou zo školy. Po nedeľnom obede sa muži schádzali v krčme a keď ich už bol dostatočný počet, tak dojednali zápas. Nemuseli mať ani dresy, stačil sviatočný oblek. Pri týchto zápasoch nechýbali ani diváci, ktorí oceňovali všetky zákroky a výkony jednotlivých aktérov zápasu, aj tie humorné.

Ďalším športom, o ktorý bol v dedine záujem bol stolný tenis, nazývaný aj ping-pong. Priekopníkmi tejto hry boli mládenci, ktorí sa učili, alebo aj pracovali mimo obce a boli to Ján Grajcar, Michal a Emil Rogoz, Michal Maďar, Michal Gaff, František Čepera. V neskoršom období túto hru vedel hrať Mikloš Maďar, Ladislav Paľo ale aj mnohí chlapci športovne nadaní, predovšetkým futbalisti. V prvých rokoch, asi okolo roku 1956-58 sa hrávalo v bývalej krčme u Čerepa. Bola to opustená budova nachádzajúca v susedstve pozemku dnes Michala Petra, pretože iná miestnosť pre tento účel v obci nebola. Neskôršie sa hrávalo v krčme – pohostinstve Jednoty Michalovce, kde bola vedúcou Mária Ondová rod. Čerepová. Tam už hrávali aj mladšie ročníky školopovinných chlapcov, ale to bolo v rozpore s pravidlami školy. Krčma pozostávala z jednej miestnosti, kde pred čelnou stenou bol bar – výčap. V ďalšej časti miestnosti boli stoly presunuté ku stenám a uprostred bol postavený stôl. Drevená podlaha / dyle / bola ošetrovaná prepáleným olejom, aby dlhšie vydržala. Školopovinní žiaci neskôršie nesmeli hrať v krčme a tak asi od roku 1961 s povolením školy sa ping-pong hral v jednej z tried školy, dnes je tam kultúrny dom. Po sprevádzkovaní novej ZŠ, sa tento šport vykonával v telocvični školy. Ping-pong sa nehrával súťažne, iba prestížne medzi sebou boli organizované turnaje. Až v roku 1974 vytvoril Ing. Ladislav Paľo družstvo v zložení Ladislav Paľo, Michal Grajcar, Marián Pulík, Mikuláš Maďar a v rokoch 1974-1977 hrávali túto hru aj súťažne s družstvami z Ložína, Bracoviec, Falkúšoviec. Na zápasy cestovali súkromným vozidlom Ing. L. Paľa. Aj tieto informácie o histórii stolného tenisu v Žbinciach boli spracované podľa údajov Ladislav Paľa doplnené o vlastné poznatky. Medzi športy, ktoré sa v dedine vykonávajú patrí aj požiarnický šport, pozostávajúci z požiarneho útoku a štafety. K tomuto športu sa vrátim pri zápise udalosti jednotlivých rokov, pretože o vzniku DHZ som písal v predchádzajúcej časti. Okrem týchto organizovaných športov, ktoré sa v dedine robili, to boli aj iné zábavy a hry, ktoré chlapci a dievčatá hrali. Nemám vedomosti ako sa hrávali predchádzajúce generácie detí a mládeže, iba predpokladám, že na dedine na začiatku dvadsiateho storočia nebolo veľa času na zábavu a šport. Z rozprávania rodičov a starých ľudí, ktorí v tomto období boli deťmi je zrejme, že skôr prevažovala povinná pomoc rodičom na hospodárstve, starostlivosť o mladších súrodencov a často aj pomoc rodičom pri zarabávaní na živobytie ako zábava. Budem sa preto venovať zaujímavým činnostiam a zábave detí a mládeže v období po druhej svetovej vojne keď vyrastala generácia detí, ktorej som bol aj ja súčasťou. V období po druhej svetovej vojne bola už povinná školská dochádzka, materská škola neexistovala a tak niektorí rodičia nechávali staršie deti doma s mladšími. Učitelia v škole tolerovali aj takú skutočnosť, že žiak prišiel na vyučovanie aj s mladším súrodencom. Po vyučovaní bola doma najprv povinnosť pomôcť s domácimi prácami až potom domáce úlohy a na zábavu len keď zostalo času. Medzi hry, ktoré sa deti, prevažne chlapci hrali bol futbal na ulici, skrývanie sa a naháňanie sa. Nechýbali ani hry na vojakov, partizánov, veď to bolo krátko po skončení vojny. Oblúbenou hrou bola hra na „vybehuny“. Hru hrali chlapci, počet nerozhodoval. Jeden vybraný, alebo schválený chlapec urobil zoznam hráčov a každý

hráč si určil meno štátu a pod týmto menom súťažil. Samotná hra prebiehala tak, že do jamky na zemi položili malú gumovú loptičku, chlapci sa postavili okolo nej v kruhu a ten čo zapisoval zakričal meno štátu. Chlapec s týmto menom sa snažil čím skôr chytiť loptičku, ostatní sa rozprchli a on mal trafiť jedného z utekajúcich. Keď trafil, pripísal sa zásah trafenému, keď nie, tak tomu čo hádzal a netrafil. Kto mal najviac čiarok, napríklad 10, vypadával z hry. Hralo sa kým neostal iba jeden a to bol víťaz. Medzi chlapcami bol obľúbený aj beh s kolesom, ktoré tlačili pred sebou a utekali za týmto kolesom. Na ulici sa hrali aj pigy. Vystrúhaný kolík asi 10 cm do tvaru obojstranného ihlana bol položený na zemi, hráč drevenou lopatkou buchol po kolíku, ten sa odrazil od zeme a nad zemou ho mal trafiť a vystreliť čím ďalej. Protihráč z inej strany, z miesta, kde dopadol kolík podobne vystrelil na opačnú stranu. Takto hrali až kým nedošli k miestu, ktoré si určili. V lete bolo obľúbené kúpanie sa v Duši. Okolo roku 1960 začal štát upravovať Východoslovenskú nížinu, kvôli zvyšovaniu úrodnosti, skvalitňovaniu poľnohospodárskej pôdy, ale upravovali aj vodné toky, kvôli záplavám. Toto sa dotklo aj nášho potoka Duša. Dovtedy aj keď to bola prevažne stojatá voda, bolo to miesto, kde sa dalo v lete kúpať a v zime korčuľovať. Dno po celej dĺžke bolo bahnité, ale na jednom mieste bola čistina, kde dno bolo bez bahna, voda bola asi 1,5 m hlboká a nerástla tam ani šachorina. Tam sa kúpavali iba chlapci a chlapi, pretože im stačili trenírky a dievčatá nemali v tej dobe ešte vhodné oblečenie na kúpanie. A keby aj chceli v tomto období na dedine to nebola vhodná zábava pre dievčatá. V prípade veľkého dažďa voda vystúpila aj z brehov a jarok ako ho volali miestni obyvatelia bol hlboký aj 2 m. V inej časti potoka, poniže čistiny ľudia močili konope, ktoré potom používali na tkanie plátna. Prechod cez potok bol cez lavičku, urobenú z dvoch brvien vedľa seba a dalo sa po nej prejsť iba peši. Iba šikovní chlapci dokázali prejsť po jednom brvne na bicykli. Horšie bolo, keď koleso vošlo medzi brvna. Za riaditeľa školy pána Juraja Saba sa vytvorili podmienky aj na člnkovanie na Duši. Škola zakúpila tri člny a tieto boli umiestnené na Duši. Hlavný prístav bol pomenovaný „Pri lavičke“, zástavky boli na „Čistine“ a „Na kolene“. Celý úsek bol dlhý asi 300 – 400 m. Aj keď všetci poznali každé zakutie, predsa to bol zážitok poznať breh pohľadom aj z vody, pretože brehy boli zarastené kriakmi, a v nich bolo množstvo vtáctva, ktoré svojim spevom sprevádzalo člnkujúcich sa. Spočiatku to bolo iba pod dozorom učiteľov, ale neskoršie keď člnkovanie bolo bez dozoru, dochádzalo aj poškodzovaniu člnov. Z tohto dôvodu člnkovanie na Duši zaniklo ešte pred reguláciou potoka. V Duši sa darilo aj vodnému živočíšstvu, veľmi dobré podmienky pre život mali ryby. Nachádzali sa tu karasy, kapre, pleskáče, belice, mreny, ale boli tu aj šťuky. Chlapci chytali ryby na udice, boli to vlastne iba palice so silonom, bez navijaka. Veľké rybačky do siete sa robili raz, alebo dvakrát v roku v nedeľu popoludní. Účastníkmi rybolovu boli už dospelí chlapi. Dvaja išli pred sieťou popri brehu a kyjmi plašili ryby a za nimi išli so sieťou, do ktorej chytali vyplašené ryby. Ďalšia skupina mužov na brehu zberala úlovok vyprázdnený zo siete. Po ukončení rybačky si účastníci akcie rozdelili úlovok. U Jarku, v Duši veľmi dobre podmienky pre prežitie mali pijavice a neraz sa stalo, že z vody niekto vyšiel aj s prisatou pijavicou.

Technických vymoženosti do roku 1960 bolo veľmi málo a tak veľmi zaujímavou bola činnosť chlapcov počas prázdnin, najmä v čase, keď ešte nenastala žatva. V čase žatvy a mlatby musela doma a na poli pomáhať každá ruka. Tak v tomto mimo žatevnom období sa chlapci stretávali pri rôznych hrách a zábavách na ulici i v záhradách. Jednou takou bolo aj rozprávanie si príhod počutých od dospelých, ale aj z prečítaných kníh a rozprávok. Medzi chlapcami sa vždy našiel niekto čo mal viac informácií a vedomostí ako rovesníci. Jedným z rozprávačov bol aj Ladislav Paľo, ktorý vedel zaujímavu a pútavo rozprávať rôzne príbehy a obsah prečítaných kníh.

Nezabudnuteľné zážitky a zábavu mali deti, dospievajúca mládež, ale aj dospelí „parobci

a dzivky“ počas odpustu v Žbinciach, ktorý bol na sviatok sv. Anny, 26.júla. Vtedy, v tomto týždni do obce prichádzal kolotoč a strelnice a zotrval tu asi týždeň. Veľký kolotoč elektrický, bol postavený na zákrute do Malých Žbiniac, vedľa kovaľskej šmykni a strelnica pred školou, dnes je tam kultúrny dom. Neskoršie v sedemdesiatych rokoch bol kolotoč za obchodom, tam kde sa niekedy hrával v nedeľu volejbal. Malý kolotoč ručne poháňaný prichádzal v deň odpustu a ten stal na ulici pred Eštakovými. Zaujímavosťou tohto kolotoča bolo, že ho krútili dvaja chlapci a po troch opakovaníach si potom mohli sadnúť a previesť sa akože zadarmo aj oni. To potom krútila kolotoč ďalšia partia chlapcov. Pri kolotočoch nebola núdza ani o humor. V jednom roku, keď tu už bola známa skupina kolotočiarov a už sa poznali aj s miestnymi chlapmi, po priateľskom posedení pri pive sa odvážili aj starší chlapi previesť na kolotoči. Hlavným aktérom bol Ján Madaras, ale ten na kolotoč nešiel. Keď už partia od piva sedela na sedadlách a spustili kolotoč on si išiel akože dať ešte pivo aj s kolotočiarom a ostatných nechali vo vzduchu. Zo začiatku to bola zábava pre všetkých, ale asi po hodine to už pre krútiacich sa zábava nebola. Dlho sa ešte o tejto príhode rozprávalo aj mimo obce. V kronike by nemal chýbať zápis o zvykoch počas dvoch najvýznamnejších kresťanských sviatkoch, pretože takmer všetci občania boli kresťanského vierovyznania. Aj keď nie všetci boli aktívnymi kresťanmi bohoslužby počas Vianoc a Veľkej noci navštevovali. Kresťania sa na Vianoce – u nás Kračún, pripravovali už štyri týždne pred sviatkami. V predvianočnom období mal významné miesto aj sviatok sv. Mikuláša. Predovšetkým sa na tento deň tešili deti, lebo dostávali akože od Mikuláša darčeky. Podmienka bola vyčistiť si čižmy alebo topánky a položiť ich do okna. Ráno v nich našli prekvapenie v podobe sladkosti, ale niektoré si v topánke našli aj uhlie a palicu. Postupne tento rituál nahrádzal predovšetkým v škole Dedo mráz oblečený za Mikuláša a v kostole Mikuláš, ktorý chodil s anjelom a niekde aj s čertom. Počas adventného obdobia, ktoré trvalo štyri týždne sa piekli vianočné oblátky, pripravok mal pán farár a čo je dnes možno nepochopiteľné chystali sa aj vianočné ozdoby na stromček, vrátane doma vyrábaných cukríkov zabalených v staniole (alobal). Oblátky sa piekli tak, že pripravok to boli vlastne také železa spojené ako kliešte a na ich konci boli železné platne – forma, do ktorej bol vygravírovaný obraz Ježiška so symbolikou jeho narodenia. Do tejto formy sa vliala pripravená hmota a podržaním nad ohňom sa oblátka upiekla. Boli to nezabudnuteľné zážitky, hlavne pre deti. V tomto období asi do roku 1962 boli v kostole roraty. Bola to svätá omša so začiatkom o piatej hodine ráno. 24. decembra bola vigília, po našom vilija a to bol čas keď chlapci chodili vinšovať rodine, susedom a známym. Za vinšovanie boli obdarovaní sladkosťami, ovocím, ale postupne sa prechádzalo na peňažnú odmenu. Známi a rodina dávala viac kým cudzí menej, ale chlapci boli aj za haliere vďační. Vinšovali s malými obmenami takto: Vinčujem vám vinčujem na to bože narodzane, žeby sce mohli hojnejší a pokojnejší ročky dočekac. Z poľa živnojs, z lesa pilnojs, od sušeda prijaznojs, od Pána Boha veľku radojs, to vám vinčujem, to vám Pane Bože daj Pochvaleny Ježiš. Neskoršie sa odvážili chodiť vinšovať aj cigánski chlapci. Ich vinšovanie bolo humorné, lebo improvizovali a vymýšľali si čo ich práve napadlo. Do vinšov vkladali čo si zapamätali od chlapcov z dediny, ale pravidelne to zakončovali nejakým prirovnaním. Napríklad vinčujem vám, žeby sce buli taký zdravy jak tot najzdravši orech a keď sa im zdalo, že to bolo málo, tak ešte pridávali rôzne iné veci čo ich napadli, len aby si zaslúžili nejakú odmenu. Pravidlom bolo, že aj dospelí susedia si chodili zavinšovať. Celý deň bol pôst a tak aspoň pohárik im dobre padol, pretože obvykle sa navzájom ponúkli. Večera bola až po vyjdení prvej hviezdy na nebi, spravidla okolo piatej alebo šiestej, ako vyhlásil pán farár. Gazdina už od skorého rána piekla a pripravovala jedlo pre štedrovečernú hostinu. Staršie deti, ktoré už neverili, že stromček prináša Ježiško, spolu s otcom ho zdobili a nakoniec, aby to nikto nevidel rodičia poukladali pod stromček darčeky. Priebeh príprav i zvyky počas večere boli v rodinách roz-

dielne. Bolo zvykom, že počas Vianoc si pripomínali mnohí naši ľudia narodenie Ježiška v maštaľke tým, že do izby si na podlahu dávali slamu, ktorá tam bola počas vianočných dní, ale nie vo všetkých domácnostiach to robili. Niektorí si symbolický dali pod stôl zviazanú slamu, alebo seno a v korýtku bolo za hrst' z každého obilia, kukurica, fazuľa, hrach, aby na budúci rok bola dobrá úroda.. Zo slamy mali najväčšiu radosť deti, lebo mohli neobmedzene šantiiť v izbe na slame. Pod stôl gazda položil reťaz, prípadne opásal ňou nohy stola, aby rodina držala pokope a pod stôl položil aj sekeru alebo iný železný predmet aby mali zdravé nohy. Pod obrus na stole gazdina vložila peniaz, aby mali dostatok peňazí pre domácnosť. Gazdina pripravila z jedla napríklad kúsok z kračuníka, bieleho koláča aj pre dobytok a domáce zvieratá. Večer, keď zazvonil kostolný zvon sa začala štedrovečerná hostina. Do izby, kde už bola zhromaždená rodina a na stole všetky jedla, aby od stola počas večere nikto neodišiel vstúpil otec a zavinšoval celej rodine. Potom nasledovala spoločná modlitba a po nej mať urobila každému členovi rodiny pri stole medom na čelo krížik. Nasledoval prípitok a vianočné oplátky s medom. V minulosti hlavným jedlom boli kozare a bobaľky s kyslou kapustou, makom, prípadne tvarohom. Kozare, teraz sa tomu hovorí kapustnica, bola polievka z kyslej kapustnej šťavy, z rosolu so sušenými hubami a zahustená ryžou alebo fazuľou. V niektorých rodinách do kozarov dávali údenú klobásu alebo údene mäso. Aj spôsob jedenia kozarov bol v rodinách odlišný. Niektorí kozare jedli s bielym koláčom, kračunikom, alebo s orechovníkom či makovníkom a potom nasledovali bobaľky. V iných rodinách zasa tak, že striedavo si dávali do úst bobaľky a kozare. Postupne sa sortiment jedál rozširoval a pribudli ryby, prípadne rezne so zemiakovým šalátom. Po večeri sa rodina opäť spolu pomodlila a nasledovalo rozbaľovanie darčiekov. Ešte pred polnočnou omšou chodili do rodín koledníci, starší chlapci a mládenci. Individuálne i vo dvojici chodili chlapci s hviezdou a zaspievali „kedy jasna hvizda z neba vychodzila, tedy panenka Maria syna porodzila“, ale aj iné koledy. Potom prichádzali aj betlehemci. Boli to dospievajúci mládenci, ktorí mali navčičené vystúpenie o narodení Ježiška a o prinášanie mu darov. Chlapci mali urobený kostolík a boli oblečení v bielych dlhých košeliach a na hlavách mali papierove čakovy. Dvaja boli oblečení za gubov. Mali drelichové nohavky (nohavice) vyplnené slamou, na sebe mali kožuchy oblečené naruby a na tvárach mali masky. Za vystúpenie im ľudia dávali peniaze. Keď sa blížila polnoc, rodina sa chystala do kostola na polnočnú svätú omšu, na ktorú potom spoločne odišli. Na prvý sviatok vianočný bol každý doma, nechodilo sa po návštevách, k tomu bol určený druhý vianočný deň na Štefana. Vo večerných hodinách na Štefana sa obvykle konali Štefanské tanečné zábavy, ktoré organizovali parobci, neskoršie ich organizovali hasiči alebo futbalisti. V danom roku po kračune nasledoval ešte jeden významný deň v roku a to posledný deň roka, Silvester. V tento deň sa obvykle mladí ľudia zabávali na tanečných zábavách a tak očakávali príchod nového roka.

Veľkonočné sviatky mali v rodinách našich občanov tiež významné miesto a to v každej dobe, veď to boli najväčšie kresťanské sviatky počas ktorých si veriaci pripomínali umučenie Pána Ježiša Krista a oslavovali jeho zmŕtvychvstanie. Počas 40 dňového pôstneho obdobia sa nekonali nijaké zábavy. Nespomínam si na zvyky našich predkov z dediny, tak opíšem iba to čo sa dotýkalo veľkonočného trojdnia, teda od Zeleného štvrtka, cez Veľký piatok a Bielu sobotu až po vzkriesenie, ako to prežívali naši občania. Na Zelený štvrtok, deň poslednej večere pred zajatím Krista sa v domácnostiach symbolický varili široké a dlhé rezance s tvarohom alebo makom a v niektorých rodinách aj lokše s makom aby bola dobrá úroda a dlhé klasy. Pri sv. omši po Glória sa zaväzovali kostolné zvonky ako symbol smútku nad smrťou Pána Ježiša. Až do Vzkriesenia sa namiesto zvonov používal rapkáč, ktorý je umiestnený vo veži kostola. Miništranti namiesto zvončekov používali klopače. Zvonky sa rozviazali po Glória na Bielu sobotu, keď sa slávil Vzkriesenie. Veľký Piatok je dňom ukrižovania

a smrti Pána Ježiša na kríži. V tento deň pre kresťanov znamenal prísny pôst. Varili sa pôstne zemiakové a kapustové jedla a jedli sa kyslé a údené ryby. Po Veľkopiatkových odpoľudňajších obradoch v kostole bola do Božieho hrobu, ktorý sa v kostole nachádzal za dverami pri vstupe do kostola prenesená Sviatosť Oltárna. Boží hrob, v ktorom bola uložená socha mŕtveho ležiaceho Ježiša Krista, bol vyzdobený kvetmi, ktoré kúpili veriaci. Pri Božom hrobe držali stráž miništanti i hasiči a zdržiavali sa tam pri modlitbách aj veriaci tak, aby nebola sviatosť bez dozoru. Na Bielu sobotu po západe slnka sa slávilo Vzkriesenie Krista Pána. Obrady začali posvätením ohňa pred kostolom a ukončili sa obídením kostola po vzkriesení so Sviatosťou Oltárnou a sochou zmŕtvychvstalého Krista. Nakoniec sa zaspievalo Te Deum. V nedeľu ráno sa požehnávali jedla, ale neskoršie sa zaužíval zvyk, že jedla kňaz požehnával v sobotu predvečerom pred vzkriesením. U nás sa tomu hovorí šveceňe pasky. S požehnanými jedlami sa každý ponáhlal domov, lebo vraj ten čo prvý došiel domov ako prvému poschádzalo obilie a prvý ukončil žatvu. Na Veľkú noc v našich rodinách pripravovali tieto jedla: paska, bol to biely koláč, šoudra – varená údená šunka, kolbasa – údená klobása, syrec varený z mlieka a vajec na sladko, ale aj bez cukru, varené vajíčka, cvikla – uvarená a postrúhaná a pridávala sa do nej aj varená postrúhaná cukrová repa a ochutená chrenom. V košíku, v ktorom išli požehnať jedla bolo z každého druhu trochu. Po príchode domov celá rodina sadla ku stolu a spoločne sa najedli z požehnaných jedál. Pre mládencov mal najväčší význam Veľkonočný pondelok, počas ktorého chodili z domu do domu, kde mali dievčatá, aby ich obliali studenou vodou, ktorá mala byť symbolom zdravého tela i života. Nejednej dievčine sa to veľmi nepáčilo, ale boli sklamané, keď ju mládenci obišli. Na oblievanie mládenci nepoužívali len poháre, ale najradšej používali vedrá. Niekedy došlo aj k úrazu, keď sa dievčina bránila a oblievač bol príliš usilovný, tak ju trafil nielen vodou, ale aj pohárom do hlavy. Za oblievanie dostávali menší chlapani maľované vajíčka – písanky a väčší boli pohostení a inak občerstvení. Súčasťou života človeka nie je iba radosť a práca. Život i smrť v živote človeka idú spolu a táto skutočnosť neobišla ani našich ľudí a ich rodiny. O to je to ťažšie a tragickejšie, keď sa otec ráno vyberie do práce, alebo dieťa ide od školy, alebo za zábavou a už sa nevráti k rodine. Veľkú bolesť potom prežívajú manželka, rodičia i deti. O zraneniach a smrti počas vojny a v povojnovom období je zmienka na inom mieste. Tu spomeniem tragické udalosti, ktoré zasiahli do životov niektorých rodín od roku 1965. V roku 1965 tragický zahynul počas vojenskej základnej služby vo veku 21 rokov Ladislav Lukáč. Jeho mladý život, ktorý mal pred sebou ukončila strela zo zbrane. Oficiálne nemáme informácie o tejto tragickej udalosti, kto alebo čo bolo príčinou jeho smrti. V roku 1966 prišli o život nie prirodzenou smrťou dvaja muži. Päťdesiat ročného Jána Babjaka našli cigánski občania obeseneného v lese. Zanechal manželku a tri deti, z toho jedno nezaopatrené. Ďalšou tragédiou roka 1966 bola smrť 42 ročného Michala Kuca. Pracoval vo Vihorlate v Michalovciach ako viazač brevien. Pri prevážaní železného materiálu žeriavom v daždivom počasí bol žeriavnik taký nepozorný, že sa dotkol ramenom žeriava vzdušného elektrického vedenia. Michal Kuco, ktorý pridržoval materiál dostal zásah elektrickým prúdom následkom čoho zomrel. Zostali po ňom dve nezaopatrené deti a manželka. Stratu pocítili aj ostatní občania, lebo bol dobrým tesárom a so svojou partiou zastrešili mnoho rodinných domov nielen v obci, ale aj v susedných dedinách. V roku 1968 v dôsledku havárie na motocykli zomrel 22 ročný Ladislav Mošpán. Stalo sa to pred železničným prejazdom pri Drahňove. Bol vyučeným holičom a bol bubeníkom hudobnej skupiny v Žbinciach. Aj 8. august 1972 bol tragický. V tento deň prišiel o život 17 ročný Ladislav Ďorďak študent, výborný futbalista. Počas letných prázdnin pracoval ako brigádnik na miestnom JRD a v tento deň prišiel počas obedňajšej prestávky do dielne dofúkať pneumatiku na motocykli pomocou kompresora. Pracovníci dielne boli vonku, takže nevideli čo sa udialo v dielni, lebo do-

tyčný tam bol sám. Po zapnutí kompresora ho zasiahol elektrický prúd a na následky zásahu zomrel. Pri vyšetovaní zistili, že niekto nesprávne zapojil kompresor a to tým, že namiesto pripojenia ochranného vodiča ku kostre pripojil na kostru fázový vodič. Ani rok 1973 sa neobišiel bez tragickej udalosti. V Brne na následky dopravnej nehody zomrela vo veku 35 rokov Mária Jalčovníková vydatá Daneková. Bola matkou ešte nepľnoletého syna Ladislava, ktorého do výchovy zobral jeho starý otec Štefan Jalčovník a tu svojim spôsobom tragédia pokračovala ďalej. Výchovu chlapca jeho starý otec nezvládol a aj keď mu kúpil domček, chlapcovi chýbali rodičia. Po smrti deda dom predal a nakoniec aj on v mladom veku zomrel v Čechách. Rok 1974 opäť priniesol do obce tragickú udalosť. Na nepozornosť žeriavnika doplatil 24 ročný Ján Groško. Pri práci v elektrárni Vojany prevážali žeriavom kovový materiál. On ako pomocný robotník, tento materiál pridržoval, ale po prechádzaní popod vzdušné elektrické vedenie sa žeriav dotkol elektrického vedenia a tak ho zasiahol elektrický prúd. Na následky tohto zranenia podľahol. V roku 1975 opäť zomrel na následky zranenia v práci občan obce. 55 ročný Michal Harčarik pracoval na železnici ako robotník a pri kladení koľají ho pritlačili železničné vagóny a ťažkému zraneniu podľahol. Veľká tragédia postihla aj rodinu Olexových. Ján Olexa pracoval na železnici a tragický zahynul pri práci v roku 1978 vo veku 56 rokov keď ho pri posunovaní pritlačil vagón. Tragický zahynula aj jeho dcéra Mária, narodená v roku 1949, spomínam ju aj keď v tom čase už bývala mimo obce lebo sa vydala, ale jej rodina tu žila. Pracovala na štátnom majetku v Michalovciach, na Medove a pritlačil ju traktor s vlečkou pri rozvážaní krmiva do maštale.

Hovorí sa, že mŕtvy je iba ten na koho si nikto nespomenie.

Tu chcem spomenúť našich rodákov, ktorí už nežijú alebo sa odsťahovali z obce, ale aj rodiny tu žijúce, ktorých členovia sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o zviditeľnenie obce, mali k nej vreľý vzťah a nezabudli na svoje korene. Každému kto pre obec niečo urobil a urobil to nezištne s úmyslom pomôcť svojim rodákom a šírili dobré meno Žbiniac patrí vďaka a miesto v tejto kronike. O niektorých obyvateľoch obce už bolo písané v predchádzajúcom zápise pri inej príležitosti. Tu spomeniem tých, o ktorých nebolo ešte písane. Medzi takých patril Juraj Tkáč, rímskokatolícky kňaz. Narodil sa 17. novembra 1917 rodičom Jurajovi a Márii rod. Paľovej v Žbinciach. Pokrstený bol v gréckokatolíckom obrade, pretože jeho rodina bola tohto vyznania. Základnú školu vychodil v rodnej obci. V roku 1931 začal študovať na gymnáziu v Michalovciach a v roku 1938 prešiel na gymnázium v Kláštore pod Znievom, ktoré ukončil v roku 1941 maturitou. Zrejme pod vplyvom profesora Hlaváča, s ktorým sa spoznal v Michalovciach sa rozhodol pre štúdium a kňazskú cestu v rímskokatolíckom obrade. Štúdium teológie absolvoval na teologickej fakulte v Bratislave v rokoch 1941 - 45 a ukončil ho v košickom seminári v školskom roku 1945/46. Za kňaza bol vysvätený v katedrále sv. Alžbety v Košiciach biskupom Jozefom Čárskym 15.júna 1946. Svoju pastoračnú službu začal ako kaplán v Zborove v roku 1946. Potom pokračoval v Drienove, rok 1947 a v Košických Olšanoch 1949. V rokoch 1951 – 1954 bol povolaný do vojenskej služby a zaradený do PTP. Počas tejto služby pracoval na výstavbe letiska Praha Ruzyň. V roku 1956 bol vtedajším režimom v zinscenovanom procese s inými kňazmi odsúdený za podvratnú činnosť proti zriadeniu na 13 rokov väzenia. Odsedel si 9,5 roka vo väzniciach Ruzyň, Jachimov, Valdice u Jičina, Mirove a Leopoldove. Do roku 1965 bol mimo pastorácie. V roku 1965 vzhľadom na určité uvoľnenie situácie ho košický vikár Štefan Onderko ustanovil za kaplána do Domu sv. Alžbety, kde pôsobil od 15.5.1965 do 15.11.1965. Od 15.11.1965 bol ustanovený za správcu farnosti v Hubošovciach a tam pôsobil do 1.júla 1969. Od 1.júla 1969 mu bola pridelená farnosť Šarišské Michaľany, kde pôsobil až do svojej smrti 1.10.1981. Pochovaný je v Šarišských Michaľanoch, kde sa s ním prišli rozlúčiť aj veriaci a rodáci zo Žbiniac. K podstatným zmenám v živote našich ľudí postupne dochádzalo po roku 1948, keď sa zme-

nilo štátne zriadenie. V prvom rade v oblasti vzdelávania. V rodinách aj keď nie vo všetkých došlo k inému pohľadu na školu a vzdelanie. Preto viac detí, predovšetkým chlapcov po skončení základnej školy odchádzalo študovať do okresného mesta aby sa vyučil alebo po získaní maturity pokračovali v štúdiu na vysokých školách. Mnoho chlapcov a dievčat takto získalo učňovské i stredné vzdelanie a tak sa mohli uplatniť v novovybudovaných fabrikách a závodoch okresu i kraja. Mnohí získali aj vysokoškolské vzdelanie a stali sa lekármi, inžiniermi, právnikmi, učiteľmi. Z tých, ktorí sa narodili v rokoch 1930 – 1940 vysokoškolské vzdelanie získali a stali sa lekármi to boli Mudr. Pavol Vencel, Mudr. Július Pastír, Mudr. Michal Jalčovník, Mudr. Anton Lorinčík, Mudr. Andrej Lipták. Učiteľské vzdelanie získali PeaDr. Michal Medvedz a PhDr. Ján Jurčo. Ing. Ján Kocúr CSc získal vysokoškolské vzdelanie v oblasti poľnohospodárstva a pôdohospodárstva. Vysokoškolské vzdelanie technického smeru dosiahli Ing. Ján Grajcar a Ing. Andrej Čerep. Judr. Michal Maďar získal právnické vzdelanie. Všetci okrem vzdelania svojou odbornosťou dosiahli aj vedúce postavenia vo svojich odboroch v rôznych firmách a organizáciách v rámci Slovenska. Aj keď všetci, ktorých som spomenul nezabudli odkiaľ pochádzajú a svojou prácou šírili dobré meno rodnej obci osobitne je potrebné spomenúť dvoch našich rodákov. Ing. Ján Kocúr ako poľnohospodársky inžinier bol riaditeľom Okresnej poľnohospodárskej správy v Trebišove. Neskôr bol predsedom Okresného národného výboru v Michalovciach. Práve v tejto funkcii najviac zviditeľnil obec Žbince a svojim vplyvom veľmi pomohol nielen nám, ale aj okresu Michalovce. Nám v Žbinciach pomohol pri územnom rozvoji, hlavne pri zabezpečovaní plynofikácie obce, zavedení autobusových spojov do obce a pri budovaní infraštruktúry v obci a aj keď nemal trvalé bydlisko v Žbinciach, žbinčanom sa cítil stále. V okrese sa tvrdo postavil proti plánovanej výstavbe prevádzky v Chemku Strážske, ktorá vytvárala karcinogénne látky ohrozujúce zdravie ľudí i zamorovanie ovzdušia, vody i pôdy. Ďalším, kto nielen v rámci Slovenska zviditeľnil našu obec bol plukovník v.v. MUDr. Pavol Vencel, ktorý sa narodil 25. januára 1933. Základnú školu absolvoval v Lutychu v Belgicku a v rodných Žbinciach. Vojnové roky ho donútili vrátiť sa už len v spoločnosti matky k starým rodičom do rodnej obce Žbince. Maturoval v roku 1951 na gymnáziu v Michalovciach a promoval v roku 1957 na Karlovej univerzite v Hradci Králové ako vojenský lekár. Svoju životnú kariéru začal ako náčelník zdravotníckej služby výsadkového vojska, veliteľ zdravotníckeho učilišťa, vysokoškolský učiteľ, primár infekčného oddelenia a primár interného oddelenia Vojenskej nemocnice v Bratislave, odkiaľ odišiel do dôchodku. V rokoch 1978 – 1982 vykonával funkciu hlavného lekára československých vojsk v Líbyi a osobného lekára vedúcich vládnych líbyjských predstaviteľov. Ako člen organizácie „Lekári bez hraníc“ sa podieľal na organizovaní zdravotníckeho zabezpečenia v Čade. Až do svojho odchodu do zálohy bol hlavným slovenským odborníkom pre internú medicínu. Je autorom vyše stovky odborných publikácií a siedmich kníh s rôznou tematikou. Po skončení aktívnej vojenskej služby sa venuje geriatrickým pacientom ako zamestnanec polikliniky v Karlovej Vsi v Bratislave Medzi tých čo robili dobré meno obci Žbince boli aj obyčajní ľudia, ktorí pre rozvoj obce i pre ľudí tu žijúcich urobili veľa a niekedy aj na úkor svojich rodín. Ako už bolo spomínané obyvatelia obce sa v minulosti živili predovšetkým poľnohospodárstvom a pre zabezpečenie živobytia svojich rodín sa venovali chovu hospodárskych zvierat pre mlieko, maslo, mäso a pestovali na svojich poliach produkty na zabezpečenie chleba, ale aj krmivo pre chov zvierat. Časť z toho odovzdávali na kontingent a časť mohli predať a tak si získať nejaký peniaz. To si vyžadovalo, aby v dedine boli aj remeselníci, ktorí by vedeli poskytnúť služby roľníkom pri opravách strojov, vozov, vyrobiť požadované veci pre domácnosť. Boli to predovšetkým stolárske a kolárske služby, kováčske a podkováčske, murárske, ale aj elektrikárske, zámočnícke a pod. Známym stolárom bol Ján Bréda, ktorého prezývali Kolesár, pretože okrem stolárskych výrobkov vyrábala z dreva aj kolesá pre vozy.

Pracoval doma, kde mal zriadenú stolársku dielňu na svojom dvore. Pre vyrobené stolárske výrobky boli potrebné aj kovové výrobky, predovšetkým pre dvere a kolesá. K tomu využívali služby kováča a tým bol Štefan Madaras, ktorého volali Kovaľ. Ten bol aj podkováčom koní, ktorého služby využívali nielen žbinčania, ale aj roľníci zo širokého okolia. Svoju dielňu - šmykňu mal na priestranstve pri terajšom Kultúrnom dome. Zámočnícke a opravárenské služby poskytoval aj Andrej Varga, Andraš, o ktorom už bolo zmienené v tejto kronike. Známym elektrikárom bol Michal Gaff. Bol vyučeným strojným zámočníkom, ale svojou húževnatosťou si doplnil teoretické a praktické vzdelanie ako elektrikár. Po roku 1960, takmer vo všetkých novopostavených domoch do roku 1970 urobil rozvod elektrického vedenia a vedel opraviť aj rádio a televízor. V týchto rokoch keď sa technický rozvoj dostával aj do našej dediny a nebolo ešte veľa vzdelaných ľudí v tomto odbore boli jeho ochota a zručnosť aj v iných oblastiach veľkou pomocou pre obyvateľov obce. Michal Gaff bol zaniieteným funkcionárom v Telovýchovnej jednote, Dobrovoľnej požiarnej ochrane, ale aj ako poslanec MNV a tajomník MNV. Jeho otec Peter Gaff bol dlhšie obdobie kostolníkom vo farskom kostole. Najviac bolo v dedine murárov, vyučených, ale aj samoukov, ktorý zručnosť získali praxou. Známym vodoinštalatérom bol Jozef Jurčo – Jovži. Nebol iba remeselníkom, ale aj poslancom MNV, kurátorom, ale hlavne funkcionárom a dlhoročným predsedom dobrovoľných hasičov. Ján Varkonda bol známy tým, že bol organistom v kostole za pôsobenia farára Pulíka. Bez neho sa nezaobišli cirkevné obrady radostné, ale ani smutné, pretože účinkoval pri každom sobáši, ale aj pri pohrebe. Zuzanu Fedorovú, každý v dedine aj v okolitých obciach poznal ako babičku. Nie starú mamu, ale pôrodnú babu. Mnoho detí do roku 1950 sa narodilo doma za jej účinkovania, ale aj potom, keď sa už detí rodili v pôrodniciach mnohým predovšetkým prvorodičkám pomáhala odborne, ale aj psychický zvládnuť tuto náročnú úlohu. Do roku 1960 sa v obecných funkciách starostu, neskoršie tajomníka a predsedu MNV vystriedali títo občania obce : v tridsiatich rokoch, v roku 1939 iste bol starostom Andrej Kuco a v rokoch 1943 a 1944 starostom bol Jozef Boldižár. V roku 1945 bol predsedom Národného výboru Štefan Oros a členom NV bol Juraj Pastír. Do roku 1960 sa vo funkciách predsedu MNV a tajomníka MNV vystriedali Mikuláš Kocúr, Pavol Virag, Andrej Tirpák, Tomáš Sabovik. Miesto v tejto kronike majú aj učitelia Základnej školy, ktorí nepochádzajú z obce, ale v určitom čase tu pôsobili, učili deti nielen zo Žbiniec, ale aj zo spádových obcí a bývali tu. Boli to manželia Kuchárovci, ktorí bývali u Andreja Jurča (Sirka), Elena Poleková pochádzajúca z Predmiera v okrese Bytča, bývajúca u Hacia, Mária Tokárová bývajúca u Štefana Lorinčíka, Martin Hrozičnik bývajúci u Jozefa Tkáča. Neskoršie sa Martin Hrozičnik oženil s Máriou Tokárovou a bývali v Zbudzi. Martin Hrozičnik neskoršie pôsobil na strednej škole, kde sa aj stal riaditeľom Strednej priemyselnej školy v Michalovciach. V učiteľskom byte býval riaditeľ školy Juraj Sabo s manželkou a neskoršie ďalší riaditeľ školy Michal Vataha.

Doplnok 80-té roky.

V doplňujúcom zápise života obyvateľov a diania v Žbinciach považujem za potrebné ešte uviesť niekoľko všeobecných údajov pre pochopenie toho čo tu ešte bude, prípadne čo už bolo napísané. Obyvatelia prežili roky 2.svetovej vojny, rok 1948, ktorý podstatne zmenil ich dovtedajší život, rok 1968 a roky po ňom, ktoré tiež ovplyvnili spôsob života nielen v celej republike, ale aj v Žbinciach. Predovšetkým politické zriadenie prinieslo zmeny. Nebolo by korektné a objektívne povedať, že všetko čo nastalo po roku 1948 bolo bezchybné alebo úplne zlé. Mnohým občanom sa zlepšil život a zlepšili sa aj podmienky života na tomto území, ale niektorí to takto nevideli, pretože každý posudzoval zmeny zo svojho pohľadu. Niektoré zásahy do života občanov zo strany štátu boli pre niekoho spravodlivé a pre iných skriovdlivé. Spoločné pre obe skupiny bolo to, že nesúhlasili s tým, že im niekto nariaďoval čo majú robiť a ako to majú robiť, pretože potom to nerobili z presvedčenia, ale z povinnosti.

Najväčším zásahom do ich presvedčenia a myslenia bolo to, že neboli ešte stotožnení s myšlienkou združstevňovania, predovšetkým sústreďovanie svojho majetku pre spoločné hospodárenie. Napriek tomu neboli medzi týmito skupinami výrazné nedorozumenia a nezhody. Aj keď boli vo vedení obecných orgánov členovia komunistickej strany v podmienkach obce to nemalo veľký význam, pretože ľudia ich hodnotili podľa toho čo robili a ako robili a denne sa aj stretávali. Ba stalo sa aj to, že členovia strany odišli zo schôdze do kostola a po skončení bohoslužby sa vrátili a pokračovali v schôdzi. Tým nechcem hodnotiť či znevažovať jednotlivých ľudí, ale chcem zdôrazniť iba to, že všetci obyvatelia tu žijúci boli odkázaní na spoluprácu, keď chceli niečo v obci dosiahnuť. Väčšina obyvateľov sa podieľala na budovaní obce a tých pár čo nemali záujem neovplyvnilo negatívne postoje ostatných. Ba možno povedať, že napriek niektorým rozdielom bola medzi obyvateľstvom súdržnosť. Napr. keď Jánovi Ivanovi / zeleninár / zhorela stodola a v nej aj krmivo pre jeho statok, všetci občania, bohatší aj tí chudobnejší mu prispeli zo svojho. Funkcionári obce zabezpečovali peniaze a všetko potrebné k tomu, aby sa podľa potreby v obci budovalo a zveľaďovalo čo je potrebné pre občanov a na druhej strane občania mali byť vykonávateľmi niektorých prác. Niekde sa tomu hovorilo občianska povinnosť, ale nespomínam si aby niekto bol v našej obci prenasledovaný alebo trestaný preto, že sa odmietol zúčastniť niektorých brigádnických prác na nejakej akcii. Tieto akcie mali názov „ Akcia Z“ v investičnej a neinvestičnej časti. V investičnej časti akcie Z sa vykonávali práce pri budovaní nových stavieb, ciest, verejného osvetlenia a podobne a v neinvestičnej časti to bola údržba a opravy verejného majetku, skrášľovanie životného prostredia a iné. Odborné práce mohli a mali byť vykonávané prostredníctvom firiem na faktúru a pomocné práce bezplatne, brigádnický. Na tieto akcie štát za určitých podmienok prispieval finančné prostriedky do rozpočtu obce a obec tieto peniaze musela preinvestovať. V prípade, že obec nečerpala prostriedky alebo čerpanie bolo nízke najprv bola kritizovaná na okresnej úrovni a keď ani to nepomohlo nakoniec musela peniaze vrátiť. V neskoršom období sa to ešte viac spolitizovalo a občania boli presvedčaní aby prijali socialistický záväzok, že niečo urobia alebo splnia a to osobne alebo prostredníctvom spoločenských organizácií. Záväzky od občanov získavali poslanci, ktorí samostatne alebo po dvojiciach navštevovali domácnosti v pridelených obvodoch. Počas týchto návštev mali vysvetľovať občanom čo sa v obci robí a zároveň ich žiadali o účasť na brigádach pri akciách, ktoré organizoval MNV. Tieto záväzky boli vyhodnocované tak, že ich hodnota sa skladala z čerpania finančných prostriedkov a pripočítaním bezplatne odpracovaných hodín vynásobených hodinovou mzdou. Odmenou pre brigádnikov bolo podané občerstvenie voda, pivo, pohárik ostrého, chlieb, saláma a podobne. O týchto záväzkoch a ich plnení sa zmienim v ďalšej časti zápisu. Treba povedať aj to, že ani všetci poslanci nevykonávali svoje poslanie rovnako aktívne. Boli takí, čo obetovali veľa voľného času pre obec a ostatných občanov o čom je v zápise kroniky napísané, ale boli aj takí čo sa o nich písalo iba pri vyhlasovaní výsledkov volieb. Do roku 1976 je už zápis v kronike urobený ku ktorému boli získane informácie z písomnosti bývalého MNV. Niektoré údaje potrebujú spresnenie, aby čitateľ tejto kroniky mal ucelenejší obraz o tom čo je tam napísané. Do roku 1970 v obci sa okrem vybudovania ZDŠ nič pozoruhodné nedialo. Jednotné roľnícke družstvo nedosahovalo ani priemerné výsledky aj keď nepatrilo medzi najslabšie v okrese. Občianska vybavenosť rovnako zaostávala. Posun nastal po roku 1971, keď sa do vedenia obce dostali mladší muži, ktorým záležalo na dedine i jej obyvateľoch a začali reagovať na požiadavky občanov. V tomto roku vláda SSR schválila obec Žbince za strediskovú so spádovými obcami Hatalovom a Vrbnicou. Tým sa otvorila cesta k rozvoju obce a celého územia, ale táto cesta od slov k realizovaniu cieľov bola pre funkcionárov ťažká, pretože problém bol takmer na každom kroku. Obec Vrbnica prijala toto rozhodnutie s pochopením, veď v Žbinciach bola farnosť aj

plneorganizovaná základná škola a obec Žbince mala aj viac obyvateľov. Hatalov aj keď s neochotou rešpektoval tento stav, ale ich funkcionári sa s tým nezmierili. Pritom vláda svoje rozhodnutie prijala na základe historických faktov a za zmienku stojí, že obec Žbince nemala na vyšších štátnych a stranických orgánoch zástupcu. V zápise z rokov sedemdesiatych sa spomína oprava zasadačky MNV. Bola to miestnosť v druhej budove MNV, v ktorej sa uskutočňovali plenárne zasadnutia orgánov MNV i spoločenských organizácií. Kultúrny dom bol zriadený v budove bývalej národnej školy. Predtým tam bol byt učiteľa Hugeca. Po jeho vyprázdení tam bola materská škola, ale aj školská dielňa. V triede tejto školy sa premietali filmy a boli tam aj oslavy, vystúpenia detí, divadla. Po vybudovaní novej školy v týchto priestoroch bol zriadený kultúrny dom, ale tieto priestory potrebovali údržbu a rekonštrukciu. V neskorších rokoch tam pribudla knižnica, čítareň, kuchyňa s vybavením a požičovňa riadov. Miestny národný výbor mal vo svojej evidencii svadobku a stan. Na dedinách sa konali svadobné hostiny, na ktorých sa zúčastňovalo až do tristo svadobčanov. Také veľké množstvo ľudí nebolo možné pohostiť v izbách rodinného domu, preto sa začali využívať na zabezpečenie hostiny drevené konštrukcie prikryté celtou, ktoré ľudia volali jednoducho stan. Pod stanom boli rozložené stoly a na sedenie boli použité lavice. Postupne sa na dedinách vyrábali kovové konštrukcie, z ktorých bolo možné postaviť stan pre rôzny počet hostí. Tak aj v Žbinciach bol v roku 1972 vyrobený takýto stan so stolmi a lavicami pre 300 ľudí. K tomu boli k dispozícii aj taniere a príbory. Tomu sa hovorilo svadobka. Požičiavanie stanu s príslušenstvom a poskytovanie riadu bolo za odplatu. V zápise z roku 1974 sa spomína vlajková výzdoba, preto chcem niekoľkými vetami popísať čo to bolo a k čomu slúžilo. Ako už bolo spomínané po roku 1969 boli mnohé veci príliš spolitizované a aj z toho dôvodu sa hlavne po obciach, vyrábali a osadzovali pozdĺž ulíc kovové stožiare, na ktoré sa vešali vlajky štátov socialistického tábora. Bolo to počas štátnych sviatkov, ale hlavne počas 1. a 9. Mája, 29. augusta. Medzi významné udalosti celej spoločnosti tohto obdobia boli zjazdy komunistickej strany, ktoré sa dotýkali života v každej obci a teda aj našej, na ktorých sa hodnotili predchádzajúce roky a prijímali sa rôzne úlohy na päť ďalších rokov tzv. päťročnice. Aj na počesť týchto udalostí bola vlajková výzdoba a prijímané socialistické záväzky, o ktorých už bolo zmienené v tomto zápise. Každý sa s týmto vyrovnával po svojom. Tí, ktorí chceli pomôcť obci záväzky prijímali, nehľadiac na spolitizovanie a tí ostatní, nebolo ich veľa, na to nereagovali.

V roku 1976 žilo v obci 777 obyvateľov a z toho ekonomicky činných, ktorí mali trvalé zamestnanie bolo 358. Z nich 27% pracovalo na miestnom JRD, 52% v priemyselných podnikoch a 21% na iných úsekoch ako školstvo, zdravotníctvo, obchod, úrady a služby. V priebehu rokov 1971 – 1976 bolo vybudovaných 24 rodinných domov nielen prízemných, ale aj poschodových. Od skončenia druhej svetovej vojny bolo postavených celkom 117 rodinných domov. V tomto období 52 občanov vlastnilo osobné auto, 117 chladničky, 109 čiernobiele televízory a dvaja farebné televízory. Za obdobie rokov 1971 – 1976 sa narodilo 91 detí, 22 občanov zomrelo a 54 sa odsťahovalo a odhlásili sa z trvalého pobytu. V rokoch 1975 a 1976 bolo na matričnom úrade v Žbinciach uzatvorených 31 sobášov. MNV mal založený Zbor pre občianske záležitosti, ktorý účinkoval a aj organizoval slávnostné podujatia pri rôznych životných udalostiach občanov obce, žiakov Základnej školy a občanov v pôsobnosti matričného obvodu Žbince. Z pamätnej knihy ZPOZ vyplýva, že v rokoch 1975 – 1980 zbor účinkoval pri 135 sobášoch uzatvorených na tomto matričnom úrade. ZPOZ organizoval slávnostné prijatia občanov pri ich životných jubileách, na ktorých im zástupcovia obce poblahoželali k jubileu a odovzdali pamätné darčeky a nakoniec sa zapísali do pamätnej knihy. Tieto prijatia boli pri výročí 30 ročných, narodených v roku 1945 a 1948, významných výročiach štátu. Pri životných jubileách 50, 60, 85, 95 rokov života ako aj prijatie naj-

staršieho občana obce. Celkom bolo takto prijatých 9 občanov. Peknou akciou bolo uvítanie najmladších občanov obce do života na stretnutí rodičov a novonarodených detí. Tieto stretnutia sa za uvedené obdobie uskutočnili 17 krát. Okrem toho v piatich prípadoch sa konal za účasti ZPOZ slávnostný zápis žiakov do prvého ročníka ZŠ, 5 krát sa konalo slávnostné odovzdanie Občianskych preukazov žiakom, ktorí dovŕšili vek 15 rokov života. V spomínanom období bol 5 krát organizovaný aj slávnostný sľub pionierov na Dukle a Dargove pamätné to miesta bojov v druhej svetovej vojne. V dvoch prípadoch boli uskutočnené aj slávnostné rozlúčky s brancami odchádzajúcimi na Základnú vojenskú službu. Veľmi peknou akciou bolo aj slávnostné prijatie viacnásobných darcov krvi. V obci bolo 5 takých občanov čo viackrát darovali krv a boli to ženy Zuzana Fedorová, Zuzana Mošpanová, Marta Danková, Mária Sabolová, Emília El'ková.

Za roky 1977-1980 neboli k dispozícii písomné materiály čo sa za toto obdobie urobilo a k akým zmenám oproti minulému obdobiu došlo, preto v tejto časti bude urobený ucelený zápis za tieto roky podľa spomienok a dostupných materiálov. V roku 1975 po oslavách založenia DHZ, 13. októbra MNV pre ZO ZPO dostal do užívania požiarne vozidlo Š 1203 so striekačkou PS 12. Z tohto dôvodu bolo potrebné riešiť požiarnu zbrojnicu. Pretože MNV to zatiaľ nemal v pláne rozhodli požiarnici sa rozhodli rekonštruovať priestory v sýpanci / hospodárska budova patriaca ku kaštielu. S touto akciou sa začalo po súhlase MNV 22. novembra 1975. Okrem garáže sa postupne upravovali priestory pre kanceláriu a zasadačku. Práce boli ukončené vo februári 1976 a tak 28. februára 1976 bolo slávnostné posedenie členov ZPO s manželkami v týchto priestoroch a do tanca zahrála cigánska kapela z radov hasičov. Je treba povedať, že sa našli aj posmeškári, ktorí neverili, že to hasiči dokážu, ale dostali odpoveď, že sa to dá keď je cieľ reálny. Zásluhu na tom mali Pavol Madaras, Jozef Jurčo, Ladislav Madaras, Juraj Jalčovik, Emil Mileňky, Ján Ivan, Ján Eštok, Michal Sabol, Michal Kuco, Rastislav Bašista, Ladislav Juhas, Ladislav Jurčo, Jozef Juríček. V roku 1976 prebiehala aj rekonštrukcia KD. V roku 1976 hasiči zo Žbince zasahovali aj pri požiaroch. 10. apríla o 21⁰⁰ hod. vypukol požiar v rodinnom dome Štefana Jurča / Štreka/. Naši hasiči prišli k požiaru za niekoľko minút po ohlásení požiaru. Požiar likvidovali v spolupráci s verejným požiarnym zborom z Michaloviec. Miestni hasiči nemali dostatok hadíc a tak žbincskí požiarnici dodávali vodu na vzdialenosť asi 200 m pre michalovských hasičov. Naš hasič Michal Virag utrpel ľahké zranenie. Nakoniec na povale horiaceho domu sa našlo viac hadíc. V ďalšom prípade zasahovali miestni hasiči 12. apríla, keď chlapci zapálili suchú trávu v tzv. bani / jama na pozemku za posledným domom smerom k cintorínu odkiaľ ľudia brali piesok a nakoniec tam vytvorili smetisko/. V tomto prípade pohotovým zásahom zabránili preneseniu požiaru na stodolu občana Jalčovika. Tretíkrát v tomto roku hasiči zo Žbince zasahovali pri vzniku požiaru 13. augusta na hospodárskom dvore JRD vo Vrbnici. Pri rezaní sečky vznikol skrat na elektromotori od ktorého sa chytila slama. Na zásah sa dostavilo ako prvé naše vozidlo s Andrejom Stanovským a Ladislavom Madarasom. Do príchodu michalovských hasičov bolo pripravené vedenie pre dodávku vody na vzdialenosť asi 500 m. Tým prispeli k úspešnému zásahu a zníženiu škody, ktorá aj tak dosiahla výšku 42 600 Kčs. V roku 1977 MNV pokračoval v rekonštrukcii KD, ktorá bola ukončená ku koncu roka. K ďalším podstatným zmenám nedošlo. Najaktívnejšou organizáciou na území obce boli aj tento rok požiarnici, ktorí sa zúčastňovali na všetkých akciách organizovaných MNV. Družstevníci svojvoľne zobrali striekačku PS8, ktorú v roku 1974 opravil Pavol Madaras. Nešeterným zaobchádzaním s touto technikou zničili striekačku aj hadice, ktoré používali. V tomto roku úspešne reprezentovali obec Žbince požiarnici na oslavách 75. výročia založenia ZPO v Michalovciach. Pri ukážkach likvidácie požiaru na výškovej budove 10.6.1977 dodávali svojou technikou vodu pre VPÚ Michalovce, kde bola ukázaná súčinnosť viacerých hasičských

zborov. Starí hasiči zo Žbniec ukázali hasenie ohňa ručnou striekačkou z roku 1925.

Rok 1978. Z dostupných materiálov ZO ZPO vieme, že prvá verejná akcia boli oslavy 30.výročia Víťazného februára. Pri tejto príležitosti v zrekonštruovanom KD vystúpil folklórny súbor Zemplín Michalovce so svojim programom. Na týchto oslavách sa zúčastnilo asi 400 ľudí. Rok 1978 bol aj rokom prípravy na vybudovanie nového obchodu. MNV zabezpečil okrasné stromčeky pre výsadbu na ulici a rozvoz týchto stromčekov a výsadbu organizovala komisie pre výstavbu. 16.marca sa uskutočnilo veľké taktické cvičenie požiarnych zborov s názvom Ropovod. Zúčastnilo sa na ňom 30 požiarnych zborov nielen z nášho okresu, ale prítomné boli aj zbory z okresu Košice, Prešov, Trebišov, Vranov nad Topľou, Humenné a Svidník. Medzi nimi bol aj dobrovoľný zbor zo Žbniec v zložení Michal Gaff, Ladislav Madaras, Pavol Madaras, Jozef Jurčo, Ladislav Jurčo, Ladislav Juhás, a Ján Eštok. Účelom cvičenia bolo dopraviť vodu z potoka Duša od Komaníc až po ropovod. Úlohou zboru zo Žbniec bolo pripraviť vedenie vody popod koľajnice. Táto úloha bola splnená v krátkom čase do príchodu ďalších zborov.

V týchto rokoch keď každým rokom pribúdali v domácnostiach elektrické spotrebiče prejavoval sa nevyhovujúci stav sekundárnej siete v obci. Pre obec boli zriadené dve trafostanice a to jedna pri cintoríne a jedna pri škole, ale to nepostačovalo. Namiesto 220 V v sieti hlavne vo večerných hodinách bolo okolo 190 V, takže ľudia vzdialení od traťa nemohli sledovať televízne programy, pretože im sťahovalo obraz v televízori. Z tohto dôvodu si vypomáhali rôznymi stabilizátormi pripojenými pred TV. S touto otázkou sa zaoberal MNV a požadoval od elektrárni aby riešila situáciu. Po niekoľkých rokoch sa podarilo dosiahnuť, že elektrárne vybudovali ďalší transformátor a umiestnili ho na cestu medzi domami Sopko – Kucó č.d. 43 -44. Všetky traťa boli navzájom prepojené, takže sa sekundárna sieť stabilizovala a bol odstránený problém s nízkym napätím v sieti. Z tejto trafostanice bol podzemným káblom napojený aj KD. Problém sekundárnej siete v obci ešte nebol týmto vyriešený. Vedenie bolo uložené prevažne na drevených stĺpoch primontovaných k betónovým pätkám, ale bolo umiestnené iba po jednej strane ulice. K domom na druhej strane ulice prechádzalo krížom cez cestu a vo výške, ktorá miestami prekážala preprave vyšších nákladov na autách. Elektrické vedenie bolo poddimenzované a vplyvom času hliníkové spoje boli zoxídované čo spôsobovalo poruchy.

Rok 1979 plynul v obci svojim nezmeneným tempom a udalosťami, ktoré občanom prinášal bežný život. Poslanecký zbor pôsobil v zložení v akom bol zvolený vo voľbách v roku 1976. Z hlavných úloh, ktoré zabezpečoval MNV bola výstavba predajne potravín a pohostinstva pod názvom Závod verejného stravovania pre Jednotu Michalovce v akcii Z. Stavbu realizoval MNV a po jej dokončení mala Jednota SD uhradiť za jej výstavbu všetky finančné náklady. V obci v tom čase predajňa potravín bola nevyhovujúca. Pred zahájením výstavby bola umiestnená v rodinnom dome prenajatom Jednotou od Márie Petrovej rodenej Madarasovej, po vydaji bývajúcej v Budkovciach. Pohostinstvo, po našom krčma v obci pre nevyhovujúce podmienky nebola. Jednota zo začiatku nesúhlasila s výstavbou predajne v takom rozsahu ako chceli občania, ale po mnohých zdôvodňovaniach a argumentácii nakoniec bol daný súhlas i požiadavka na výstavbu v požadovanom rozsahu. So zabezpečením výstavby sa začalo v roku 1978. Bolo potrebné vybrať pozemok, dokúpiť časť pozemku od občana obce Jána Pastíra. Vybaviť búracie povolenie, vybaviť stavebné povolenie, ale predovšetkým zabezpečiť finančné prostriedky z rozpočtu ONV. Po vybavení potrebných dokladov sa za veľkej eufórie začalo s prvými prácami. Najprv bolo potrebné vyčistiť pozemok od porastov a krovísk, vykopať studňu a zbúrať starú budovu. Boli vymerané základy a následne vykopané strojom. Okrem tejto úlohy MNV mal v pláne urobiť úpravu miestneho cintorína. Na túto úlohu sa podujali členovia ZO ZPO. S prácami začali 10.3.1979 narovnávaním

a osadzovaním vyvrátených krížov, odstránením starých stromov, demontáž starého, poškodeného oplotenia, zabetónovanie nových stĺpikov pre oplotenie, montáž brány a vstupnej bránky, vybudovanie mostíkov, vykopanie a vyčistenie priekop, montáž oplotenia, farbenie oplotenia. Práce boli ukončené 28.10.1979. Celkom bolo odpracovaných 872 hodín. Za odmenu im MNV dal peniaze na autobus a tak 53 členov aj s rodinnými príslušníkmi si urobili výlet do Bardejovských kúpeľov. Na týchto prácach sa najviac podieľali Pavol Madaras, Ladislav Madaras, Jozef Jurčo, Ladislav Matkovič, Ján Lukáč, Michal Gaff, Michal Virag, Ján Eštok aj keď poďakovanie patrí všetkým čo sa na brigáde zúčastnili. V roku 1979 sa menili pravidla súťaže dobrovoľných požiarnych družstiev. Aby si nevysvetľoval tieto pravidla na súťaži každý po svojom bolo žbinské družstvo požiadane aby na Inštruktážno metodickom zamestnaní predviedlo pre všetkých zástupcov ZPO z okresu ukážku požiarneho útoku a štafety na 4x100 m. Toto cvičenie sa uskutočnilo 25.4. na Zemplínskej Šírave a družstvo tvorili Pavol Madaras, Ladislav Madaras, Ladislav Jurčo, Ladislav Juhás, Ján Eštok, Michal Virag, Ladislav Matkovič a Ladislav Kuco. Za dosiahnuté výsledky počas uplynulého obdobia bola ZO ZPO v Žbinciach udelená Putovná štandarda už po druhý krát. Pútovná štandarda bola odovzdaná slávnostne 25.mája na Pirnagovom vrchu pri pamätníku hrdinov oslobodzovacích bojov v II. svetovej vojne. Slávnostný raz tohto aktu bol zvýraznený tým, že presun z mesta na Pirnagov vrch bol v kolóne aut. Za Žbince v slávnostných uniformách sa tohto aktu zúčastnilo družstvo v zložení Ladislav Jurčo, Pavol Madaras a Ladislav Madaras. Účastníkmi b zo Žbinciev boli aj Jozef Jurčo predseda ZO a Ján Lukáč. Za trvalú spoľahlivosť a vysokú odbornú pripravenosť žbinských požiarnikov Okresná inšpekcia požiarnej ochrany dala do užívania pre obec Žbince hasičské motorové vozidlo Aviu 30 so striekačkou PS12 a kompletným vybavením dňa 27.6.1979. V roku 1979 došlo k ešte jednej významnej udalosti. Michalovský okres mal nadviazanú družbu s okresom Vyškov na Morave. Žbince ako popredná ZO ZPO v okrese nadviazala družobné kontakty so ZO ZPO Ivanovice na Hané ako poprednou organizáciou výškovského okresu. Prvé písomne kontakty nadviazal za Žbince Ladislav Madaras tajomník ZO ZPO a za Ivanovice Antonín Smékal konateľ ZO. Hlavnou úlohou roku 1980 bola výstavba obchodu a ZVS. Iná bola príprava a iná samotná realizácia. V roku 1979 sa nepodarila postúpiť s prácami tak ako si všetci želali. Vznikali problémy s dodávkou stavebných materiálov, ale aj problémy so zabezpečením brigádnikov. Práce už nešli tak ako si to naplánovali funkcionári obce, pretože okrem brigádnikov niekedy chýbal aj stavebný materiál. V októbri tohto roku v celej našej republiky prebiehalo sčítanie ľudu, domov a bytov. Sčítacími komisármi v obci boli Ladislav Madaras a Andrej Medvedz, ktorí v tomto volebnom období boli aj poslancami MNV. Po absolvovaní príslušného školenia a dodaní potrebných tlačív navštívili svoje sčítacie obvody, ktoré mali rovnomerne rozdelené medzi sebou. Vysvetlili občanom ako je potrebné vyplniť tlačíva, po ktoré prídu v dohodnutých termínoch. Vyplniť tieto tlačíva nebolo jednoduché pre obyčajných ľudí, preto spolu s občanmi to vyplňovali oni sami. Na základe výsledkov sčítania bolo zistené, že v obci v tomto roku žilo 794 obyvateľov z toho 393 mužov a 401 žien. Mužov od 15 do 59 rokov bolo 215 a nad 60 rokov 50. Žien vo veku od 15 do 54 bolo 179 a nad 54 bolo 119 žien. Mládeže vo veku 0 až 14 rokov žilo v obci 231. Spoluobčanov z radov etnického obyvateľstva bolo 259. Ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci, ktorí mali trvalé zamestnanie bolo 324, z toho mužov 200 a žien 124. Pracovisko mimo obce malo 267 občanov, čo predstavovalo 82,4 %. Ostaní bolo zamestnaní v JRD, ZŠ a MŠ, v obchode, na úrade a v Miestnom kultúrnom stredisku. V obci bolo 181 domov, z toho trvalé obývaných bolo 176. Rodinných domov bolo 174. Trvalé obývaných bytov bolo 183. Vybavenosť domácnosti bola nasledovná. Elektrické chladničky mali v 141 domácnostiach. V 133 domácnostiach mali elektrické práčky, z toho 17 bolo automatických. Televízory malo 152 domácností, z toho v šiestich domácnos-

tiach mali farebné televízory. Telefón mali zavedený v 9 domácnostiach, rekreačné chaty mali 3 domácnosti. Vlastníkmi osobného auta bolo 57 domácnosti, z toho 55 malo auta garážované. Motocykle mali v 19 domácnostiach. MNV mal v správe Základnú školu, Materskú školu, MKS, cintorín, 6 bytovú jednotku. Pozemky pod týmito budovami neboli vysporiadane, vlastníkmi boli súkromné osoby a cirkev. Aj vlastníkom budovy MNV, MKS a MŠ bola cirkev. Riaditeľom Základnej školy bol František Kajanek z Hatalova a jeho zástupcom Mikuláš Tomčo zo Žbince. Riaditeľkou MŠ bola Anna Natafalušiova.

18.mája sa na miestnom ihrisku za účasti žiakov ZDŠ Žbince a ZDŠ Budkovce uskutočnila Obvodová Spartakiáda. Požiarnici v spolupráci s MNV a ZDŠ pripravili tribúnu, z ktorej cvičenia sledovali nielen rodičia detí, ale aj široká verejnosť. Cvičenia detí potešili všetkých prítomných. Poďakovanie patrí učiteľom, ktorí nacvičovali jednotlivé vystúpenia, ale aj tým čo sa na celkovej organizácii tohto podujatia zúčastnili. Boli to Gaff Michal, Ladislav Madaras, Pavol Madaras, Jozef Jurčo, Michal Virag s manželkou, učiteľ Ľudovít Kopernický a iní. Na území obce činnosť vyvíjali aj spoločenské a záujmové organizácie. Boli to Zväz požiarnej ochrany, Telovýchovná jednota, Slovenský zväz žien, Československý červený kríž, Slovenský zväz drobnochovateľov, Spotrebné družstvo Jednoty, Socialistický zväz mládeže, KSS, Zväzarm, Pomocná stráž VB.

Požiarnici sa pripravovali na očakávanú návštevu z Ivanovic na Hané. Preto zabezpečovali peniaze na prípadné výdavky aj keď im finančnú pomoc prisľúbil aj MNV. 15.marca zorganizovali zber železného šrotu po obci a na JRD. Nazbierali 14,3 tony starého železa za čo utŕžili 5 720Kčs. Očakávaná návšteva zo ZO ZPO Ivanovice na Hané prišla 24.mája v počte 10 mladých požiarnikov a 4 dospelí. Ubytovanie mali zabezpečené tak, že chlapci a dievčatá boli ubytovaní u svojich rovesníkov a dospelí u Ladislava Madarasa a Michala Gaffa. 24. sa zúčastnili okresnej súťaže Plameň 80, na ktorej naši mladí požiarnici zvíťazili a postúpili do krajského kola. Na druhý deň bol pre hostí zorganizovaný výlet a navštívili pamiatky okresu Michalovce. Za Žbince ich na výlete sprevádzali Pavol Madaras a Ladislav Madaras. Navštívili Zemplínsku Šíravu, Vinné jazero, Pirnagov vrch, partizánsky zemľanku na Pirnagovom vrchu a hraničný prechod vo Výšnom Nemeckom. Vo večerných hodinách bola s hosťami rozlúčka na MNV a odtiaľ boli odprevadení na vlak do Bánoviec nad Ondavou.

V obci sa nachádzal kostol sv. Anny a kaplnka s. Jána Nepomuckého na novom cintoríne. Správcom farnosti bol vdp. Andrej Pulík od roku 1943. Veriaci boli prevažne rímskokatolíckeho vyznania, v menšej miere gréckokatolíckeho vyznania a asi dve rodiny boli pravoslávneho vyznania. Na Nový rok 1979 fúkal silný vietor a strhol z rímsy na veži kostola plech. Po zlepšení počasia v apríli tohto roku bolo postavené lešenie a bola opravená rímsa tak, že bola vybetónovaná a následne zakrytá plechom. Všetky práce urobili miestni veriaci. Spojenie s okresným mestom bolo autobusové a podobne aj smerom na Budkovce ľudia využívali autobus. Autobusy cez obec nepremávali, cestujúci peši chodili na zastávku, ktorá bola na hlavnej ceste. Všeobecný lekár pre dospelých bol vo Vrbnici a bol to MUDr. Schnitzer a zdravotná sestra bola Mária Sabolová z našej obce. Detský lekár a zubný lekár bol v Budkovciach čo znepríjemňovalo život i cestovanie na ošetrenie hlavne mamičkám s malými deťmi a dôchodcom. Mnohokrát bolo potrebné následne odísť na odborné vyšetrenie do Michaloviec a predovšetkým v zime keď bolo potrebné čakať na spoj aj hodinu vonku na zástavke to nebolo príjemné.

V roku 1980 bol náš rodák Ing. Ján Kocúr CSc, narodený v roku 1936 zvolený za predsedu Okresného národného výboru v Michalovciach a tým sa zaradil medzi významných rodákov obce Žbince. Po ukončení Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre začal pracovať v Slovenskej akadémii vied v Bratislave – ústav pedológie. Výskumu pôdy sa venoval aj počas pôsobenia vo Výskumnom ústave pôdoznalectva a ochrany pôdy v Prešove. Po ukonče-

ní výskumu pracoval v Ústave pre vedeckú sústavu hospodárenia v Michalovciach a spolu s kolegami založil Výskumný ústav agroekológie v Michalovciach, ktorý sa zaoberal významnými úlohami v rámci štátneho programu výskumu. Ján Kocúr pôsobil aj ako riaditeľ ústavu. V tomto období ústav dosiahol významné ocenenia nielen doma ale aj v zahraničí. Vo funkcii predsedu ONV dosiahol to, že aj jeho zásluhou bola kvalita práce okresného úradu na vysokej úrovni, o čom svedčia aj mnohé uznania a ocenenia vyšších orgánov štátnej správy. V tomto období bola do užívania odovzdaná psychiatrická nemocnica, ukončená výstavba budovy železničnej stanice a hotela Družba a v nemocnici bolo zriadené onkologické oddelenie. Ján Kocúr je držiteľom viacerých ocenení. Patria medzi ne: Cena Československej akadémie poľnohospodárskej (1974), Cena ministra ČSSR za technický a investičný rozvoj (1981), Medaila ČSSR za službu vlasti (1987), prezidentské vyznamenanie Za vynikajúcu prácu (1984) a iné. December a tým aj koniec roka 1980 tak ako aj každý predchádzajúci rok bol obohatený o najkrajšie sviatky roka, Vianoce. Začalo sa to adventom predovšetkým pre veriacich, ale vianočná atmosféra prichádzala do každej domácnosti postupne a rôznou formou. Šiesteho decembra v nočných hodinách navštevoval kresťanské domácnosti Mikuláš a do vyčistených a pripravených topánok a čižiem položených v oknách alebo pod nimi, kládol darčeky, ale aj výchovné prostriedky ako palice i uhlie. V škole a na verejnosti účinkoval Dedo mráz aj keď každý ho považoval za Mikuláša. 24. decembra bol Štedrý deň a v domácnostiach spravidla v rovnakom čase asi o 17 – tej hodine sa podávala štedrovečerná večera. O polnoci sa takmer všetci obyvatelia obce stretli na Polnočnej sv. omši, na ktorej boli prítomní aj veriaci z filiálok. Nádhernú atmosféru a pokoj nakoniec umocnili tóny pesničky „Tichá noc, svätá noc“ i spev všetkých prítomných. Svätú omšu slúžil farár Andrej Pulik, organistom bol Ján Varkonda. 31. decembra v posledný deň v roku sa vo farskom kostole uskutočnila ďakovná sv. omša za účasti veriacich aj z filiálok, na ktorej v oznamoch farár informoval o finančnej situácii vo farnosti i o počte pokrstených detí, úmrtí a uzatvorených cirkevných manželstvách. Vo verejnom živote sa ukončenie roka na území obce oficiálne nekonalo, zhodnotenie roka sa obvykle robilo v predstihu na verejných schôdzkach a plenárnych zasadnutiach MNV. V dostupných materiáloch sa nenašla informácia kedy sa konali tieto stretnutia s občanmi.

Rok 1981

Rok 1981 mal byť iným ako bol ten uplynulý. Všetci ľudia pri svojich stretnutiach si vinšovali všetko najlepšie, aby boli predovšetkým zdraví a šťastní v duchu ešte slávnostnej sviatočnej atmosféry. Po cirkevnom sviatku Troch kráľov sa pomaly vytrácala sviatočná atmosféra a začali sa všedné dni plné bežných pracovných i osobných povinností. Celú spoločnosť, nevynímajúc ani našu obec čakali dve politické udalosti, ktoré nebolo možné obísť zo známych skutočností. Bol to zjazd Komunistickej strany, ktorá v tom čase bola vedúcou a rozhodujúcou silou spoločnosti a voľby do zastupiteľských zborov všetkých stupňov. Popri iných predovšetkým hospodárskych úlohách MNV zabezpečoval aj úlohy súvisiace s vyhodnocovaním plnenia volebného programu v rokoch 1976 – 1980, prípravou volebného programu na roky 1981 – 1985 a prípravou samotných volieb v obci. Za tým účelom boli organizované verejné zhromaždenia občanov a verejné plenárne zasadnutia MNV. V súvislosti s voľbami do zastupiteľských zborov bola hodnotená aj činnosť poslancov MNV. Predsedovia spoločenských organizácií predkladali z radov svojich členov návrhy na kandidátov za poslancov MNV. Prvé verejné hodnotenie plnenia volebného programu sa uskutočnilo 19. februára 1981 v Kultúrnom dome, na ktorom sa zúčastnil aj predseda ONV v Michalovciach Ing. Ján Kocúr a poslankyňa Snemovne ľudu Federálneho zhromaždenia

Dr. Varehová. Tohto zhromaždenia sa zúčastnilo 103 miestnych občanov. Hodnotenie plnenia volebného programu nebolo najpriaznivejšie, pretože sa nedarilo plniť najzávažnejšiu úlohu volebného programu a to urýchliť a ukončiť výstavbu rozostavaného obchodu, ktorý tak veľmi chýbal občanom obce. Po skončení zjazdu KSČ sa naplno rozbehla príprava volieb do zastupiteľských zborov. Boli spracované kandidátky na poslancov MNV a boli zvolené miestna a okrsková volebná komisia. Do miestnej volebnej komisie boli zvolení Ing. Ladislav Paľo ako predseda komisie, podpredsedom bol Tomáš Sabovik, tajomníčkou Helena Tankovčíková a členmi ešte boli Ján Šaranič a Ján Dorčák. Do okrskovej volebnej komisie boli zvolení Ladislav Polák ako predseda, Juraj Vajda podpredseda, Anna Mihaľová tajomníčka, Pavol Madaras a Ján Sabol ml. ako členovia komisie. Registrácia kandidátov na poslancov MNV bola vykonaná 29. apríla 1981. Predvolebné zhromaždenie, na ktorom boli predstavení kandidáti na poslancov MNV i do vyšších zastupiteľských zborov sa uskutočnilo 20. mája 1981 v Kultúrnom dome za účasti 196 občanov a mládeže. Na tomto zhromaždení bola podaná informácia o výsledkoch XVI. Zjazdu KSČ, o plnení nášho volebného programu informoval Ján Sabol tajomník MNV a kandidátov predstavil zástupca OV NF Ján Eštok. Bolo predstavených 21 kandidátov na poslancov MNV a kandidáti na poslancov do ONV, KNV, SNR, SN a SL. Prihovor za kandidátov predniesol Ing. Jozef Ivančo CSc, podpredseda ONV, ktorý bol našim zástupcom pri riešení našich problémov počas volebného obdobia. V diskusii vystúpili traja občania a potom s kultúrnym programom vystúpil folklórny súbor Strážčan, na ktorý sa najviac tešili prítomní občania. Voľby sa uskutočnili v dňoch 5. a 6. júna 1981 vo volebnej miestnosti, ktorá bola zriadená v obradnej sieni MNV. Volieb sa zúčastnilo 508 zapísaných voličov. Prestarých a chorých voličov navštívili členovia volebných komisií s prenosnou volebnou urnou a umožnili im dať hlas svojim kandidátom. K rušivým javom ani k narušeniu priebehu volieb na území obce nedošlo. Výsledky volieb boli zverejnené na ustanovujúcom plenárnom zasadnutí MNV 2. júla 1981 v Kultúrnom dome v Žbinciach. Na tomto zasadnutí novozvolení poslanci zložili predpísaný sľub poslancov, bola zvolená rada MNV, predseda MNV, tajomník MNV, komisie MNV a ich predsedovia. Vo voľbách boli zvolení títo kandidáti za poslancov MNV: Ján Dorčák, Ján Eštok, Michal Gaff, Juraj Jalčovik, Jozef Jurčo, Jozef Juríček, Jozef Kocúr, Michal Kuco, Ján Lukáč, Mária Virágová, Michal Maruňak, Eva Mihaľová, Marta Michová, Ľudmila Mitříková, Ján Oros, Ján Roman, Ján Sabol, Andrej Tirpák, Michal Tkáč, Anna Tkáčová, Mikuláš Tomčo. Predseda MNV bol pracovníkom na plný úväzok a zvolený bol Ján Sabol. Ján Sabol sa narodil v roku 1937 v Žbinciach. Pred zvolením za poslanca MNV a následne za predsedu MNV pracoval v závode Vihorlat v Michalovciach. Bol ženatý a s manželkou Klárou mali štyri deti, dvoch synov a dve dcéry. Mal mladšieho brata Andreja. Predtým bol tajomníkom MNV a bola to funkcia na plný úväzok. Tajomníkom MNV bol zvolený Michal Gaff, ktorý pracoval vo Vihorlacte Michalovce ako elektrikár. Michal Gaff sa narodil v roku 1938 v Žbinciach ako druhý syn Petra Gaff a manželky Barbory. Po vyučení pracoval v rôznych firmách, posledne v Chemku Strážske a potom vo Vihorlacte Michalovce až do odchodu do dôchodku. S manželkou Annou vychovali dve deti syna Vladimíra a dcéru Evu. Predtým vykonával funkciu predsedu MNV a túto funkciu vykonával po pracovnej dobe. Členmi rady MNV boli zvolení Jozef Juríček, pracovník ONV odboru územného plánovania, Michal Maruňak, bol skladníkom na JRD, Michal Tkáč, pracoval na JRD ako bezpečnostný technik, Ján Roman, pracovník ako údržbár v EVO Vojany a Marta Michová, pracovníčka Pozemných stavieb Michalovce. MNV mal zriadené komisie, ktorých poslaním bola kontrolná, ale aj výkonná činnosť pri zabezpečovaní verejnej správy. Tieto komisie tvorili poslanci MNV a boli doplnené aj občanmi z radov neposlancov. Komisia finančná bola v tomto zložení: Predseda Mikuláš Tomčo, zástupca riaditeľa ZŠ, tajomníčka Eva Mihaľová, pracovníčka MNV, Ján Oros, pracovník Slovnaft Vojany,

Anna Mihaľová a Helena Tankovčikova, pracovníčky JRD. Komisia pre výstavbu : predseda Jozef Kocúr, výpravca na železnici, tajomník Ján Ešťok, pekár, Ján Dorčak, traktorista na JRD, Ján Pastír, vodič v Okresnej správe ciest, Štefan Ondo, bagrista na prekladacej stnici Čierna nad Tisou. Predsedom komisie pre ochranu verejného poriadku bol Michal Kuco, traktorista na JRD, tajomníkom bol Juraj Jalčovik, elektrikár v EVO Vojany, Andrej Tirpák, dôchodca, Ján Sabol ml., Jednota Michalovce, Michal Maruňak ml., údržbár v Pekárni Michalovce. Komisia pre školstvo, kultúru, sociálne veci a zdravotníctvo tvorili: Predsedkyňa Anna Tkáčová vychovávateľka ZŠ, tajomníčka Mitríková Ľudmila, pracovníčka ONV, Mária Viragová šička v Odeta Michalovce, Ing. Ladislav Paľo, EVO Vojany, Pavol Madaras servisný pracovník poľnohospodárskych strojov. Na schôdzi rady MNV 14. augusta 1981 boli zriadené pomocné komisie, aktívny a správny komisie. Pre prípad výskytu krívačky, slintačky prípadne inej nákazy si MNV zriadil správnu protinákazovú komisiu v tomto zložení: predseda Michal Tkáč poslanec MNV, členovia Andrej Tirpák poslanec, Ján Lukáč poslanec, Ján Ščerbák vedúci hospodárskeho dvora JRD, Ján Šaranič pracovník živočíšnej výroby JRD. Pretože v obci žila početná komunita cigánskych spoluobčanov bola zriadená komisia pre riešenie otázok cigánskeho obyvateľstva v zložení Ján Sabol predseda MNV, Juraj Jalčovik, Ján Ešťok, Ľudmila Mitríková poslanci MNV, Štefan Tomko učiteľ ZŠ. Komisia pre brannú výchovu obyvateľstva bola zriadená v zložení Jozef Jurčo, Ján Lukáč poslanci MNV a Ľudovít Kopernický učiteľ ZŠ. Komisia pre vydaj prostriedkov individuálnej protichemickej ochrany bola schválená v zložení Michal Maruňak, Andrej Maťaš, Mária Olexová, Mária Kucová, Viera Ivanová. Škodovú komisiu tvorili Michal Gaff, Mikuláš Tomčo, Anna Tkáčová, Michal Kuco, Jozef Kocúr. Pri MNV pracoval aj Zbor pre občianske záležitosti v tomto zložení: predsedníčkou bola Eva Mihaľová poslankyňa MNV a ďalšími členmi boli Ján Sabol, Michal Gaff, Jana Pradová vedúca knižnice, Anna Kocúrová riad. MKS, Anna Tkáčová, Helena Grajcarová matrikárka, Mária Gažinovská učiteľ. MŠ, Emília Demková, Marta Michova, Ľudmila Mitríková. Pamätnú knihu písal Ján Tkáč. ZPOZ počas roka 1981 účinkoval pri 12 sobášoch, 10 uvítaní do života, 1 krát pri odovzdávaní občianskych preukazov, 1 krát pri skladaní pionierskeho sľubu, 1 krát pri životnom jubileu 50 rokov, 1 krát pri prijatí invalidov v rámci roka invalidov.

Pracovníkmi MNV boli: Ján Sabol predseda MNV, Eva Mihaľová hospodárka, Helena Grajcarová matrikárka, ktorá dva dni v týždni pracovala na MNV v Hatalove, doručovateľkou a upratovačkou bola Klára Sabolová, Michal Gaff tajomník MNV, ktorý bol úväzkovým pracovníkom a svoju činnosť vykonával podľa potreby po pracovnej dobe za odmenu. Sobášiacim bol Ján Sabol, predseda MNV a jeho zástupcami boli Michal Gaff a člen rady MNV Ján Roman.

MNV v priebehu roka hospodáril podľa schváleného rozpočtu v príjmovej a výdajovej časti. Definitívnu podobu mal po schválení finančným odborom ONV v Michalovciach. Plánovaný rozpočet príjmov po úprave bol 1 192000 Kčs. Skutočnosť ku koncu roka bola 1 197648 Kčs. Plánované príjmy mali pokryť výdavky na prevádzku a údržbu zariadení v správe MNV a na financovanie akcií vykonávaných v akcii „Z“. Plánované príjmy od obyvateľov na daniach a poplatkoch boli vo výške 27,4 tis. Kčs. V skutočnosti sa na miestnych daniach a poplatkoch vybralo 32 940 Kčs. Poplatky a dane od obyvateľov predstavovali príjmy z pozemkov, daň domova, daň z príjmov za vykonávanú činnosť a služby, správne poplatky a miestny poplatok zo psov. Poplatok za jedného psa bol 40 Kčs na rok. Okrem toho do rozpočtu obce pribudli príjmy za úhradu v školskej jedálni vo výške 161 873 Kčs. V akcii Z bola realizovaná výstavba predajne a závodu verejného stravovania a na tento účel bol poskytnutý MNV plánovaný úver zo štátnej banky vo výške 283,0 tis. Kčs a z fondu rezerv a rozvoja ONV 140,0 tis. Kčs. Mimo týchto príjmov mal MNV plánovanú dotáciu vo výške 409,9 tis. Kčs

a mimoriadnu účelovú dotáciu vo výške 163,0 tis. Kčs na pokrytie výdavkov počas roka. Vo výdajovej časti bolo plnenie rozpočtu nasledovné. ZŠ, MŠ a školská jedáleň čerpali výdavky vo výške 55 368 Kčs, na kultúru bolo vydaných 35 454,50 Kčs, na vnútornej správe 61 375 Kčs, na miestnom hospodárstve 61 058 Kčs, na všeobecnej správe bolo čerpania 58 442 Kčs. Z plánovaných 423,0 tis. Kčs na výstavbu predajne v investičnej časti akcie Z bolo vyčerpaných 322 543 Kčs. V neinvestičnej časti akcie Z bolo vyčerpaných 68 879 Kčs. Formou doplnkovej starostlivosti pre dôchodcov MNV poskytol siedmym dôchodcom mesačný príspevok 100 Kčs na nákup potravín.

V priebehu roka bolo v podmienkach obce vyčerpaných 1 158 119 Kčs.

Rada MNV sa počas roka zišla na svojich schôdzach 12 krát, na ktorých prejednávala aktuálne otázky života v obci a pri plnení úloh MNV. Plenárne zasadnutia MNV za účasti všetkých poslancov sa uskutočnili 9 krát, z toho dvakrát mimoriadne a raz to bolo ustanovujúce zasadnutie po voľbách. Verejné schôdze sa uskutočnili dvakrát v priebehu roka.

MNV mal v roku 1981 v správe ZŠ, MŠ, 6bj., MKS, budovu bývalého kaštieľa, kaplnku Jána Nepomuckého na cintoríne, hasičské auto Aviu so striekačkou PS 12, miestny rozhlas, verejné osvetlenie, miestne cesty. 6 bytová jednotka bola pôvodne vybudovaná pre učiteľov Základnej školy. Pretože z učiteľov nebol záujem o tento druh bývania boli byty ponúknuté záujemcom z obyvateľov obce. V 6bj bývali Adam Mošpan školník, Marta Danková učiteľka MŠ, Michal Grajcar, Július Zasadný, Ladislav Sopko, Ján Sabol ml. Pitnú a užitkovú vodu odoberali zo studne vybudovanej pre školu. Vykurovanie bolo ústredné s kotlom na uhlie. Kúрили si sami, mali spracovaný harmonogram kedy a ktorá rodina sa starala o kúrenie. Odpadová voda z bytov išla do žumpy, ktorú bolo potrebné pravidelne vyvážať. MNV mal rozpracované niektoré akcie pre rozvoj obce a tým aj zlepšovania životných podmienok obyvateľov obce. V investičnej časti akcie Z to bola výstavba obchodu. Práce neišli tak ako to bolo naplánované a ako si to predstavovali funkcionári MNV a ako očakávali ľudia. Stavbyvedúcim bol Ing. Denčák, pracovník Pozemných stavieb Michalovce, ktorý túto prácu vykonával popri zamestnaní. Pred ním bol stavbyvedúcim pán Lapšanský z Michaloviec, ale potom ako nesprávne rozhodol v prípade použitia železnej armatúry na balkóny bol z tejto funkcie odvolaný. Aj z uvedeného dôvodu došlo k zastaveniu prác a následne k úprave projektu, čím došlo k meškaniu s prácami. Majstrom na stavbe bol Michal Paľovčík, dôchodca z obce. Ďalším problémom, ktorý ovplyvňoval termín bola skutočnosť, že na stavbe sa cez týždeň plynulo pracovalo iba občas pre nedostatok ľudí. Zabezpečovanie brigádnikov miestnym rozhlasom bolo málo účinné nielen cez týždeň, ale aj počas víkendov. A tak sa stalo, že plánované finančné prostriedky neboli vyčerpané. S prácami sa započalo 26.februára prípravou na murovanie poschodia, pretože počasie bolo v tomto období prijateľné, bolo polojasno a vonkajšia teplota +3°C. Murovanie obvodového muriva bolo ukončené 8.marca. Potom sa začalo s debnením vencov a prekladov. Do konca roka bola stavba zakrytá, zabudované okná a dvere, bola urobená elektrická prípojka podzemnými kablami z trafa pri Sopkových, ale ukončená nebola aj keď takýto zámer na začiatku roka bol. 4. apríla sa uskutočnila dobrovoľná pracovná smena. Pretože mnohí občania boli zamestnaní, zúčastnili sa tejto pracovnej smeny vo svojich závodoch a organizáciách. Tí, ktorí chceli niečo urobiť aj pre obec, odpracovali si podľa vlastného uváženia smenu aj po pracovnej dobe v obci. Takto sa zúčastnilo brigády počas týždňa 241 brigádnikov pri výstavbe obchodu a pri prácach v neinvestičnej časti akcie Z. V rámci neinvestičnej časti akcie Z občania pracovali na skrášľovaní obce pri úprave areálu Základnej školy, oprave a maľovaní autobusových čakární, osadzovaní nových autobusových čakární, ošetrovaní okrasných stromov vysadených po oboch stranách ulice. V rámci neinvestičnej časti akcie Z počas roka bola rozšírená cesta pozdĺž starého cintorína smerom do cintorína asi o 2 m kvôli vytváraniu podmienok pre premávku autobusovej dopra-

vy. Následne bol tento cintorín oplotený novým pletivom. Ďalšou akciou bolo vymaľovanie kultúrneho domu a príprava projektovej dokumentácie pre rekonštrukciu sekundárnej siete v obci a na cigánskej osade. V tomto roku bola vypracovaná štúdia s názvom „Centrum Žbince“, ktorá riešila individuálnu a komplexnú občiansku vybavenosť obce.

Počas roka sa MNV zaoberal aj vážnou úlohou súvisiacou s autobusovou dopravou. Autobus cez obec nepremával a tak nielen zamestnaní, ale aj dôchodcovia keď sa chceli dostať do Michaloviec, alebo opačným smerom na Budkovce museli peší chodiť na zástavku na hlavnú cestu. MNV mal v programe riešiť aj túto úlohu, ale problémom bol nevyhovujúci stav miestnej cesty, ktorá miestami bola úzka a tak by sa dva autobusy bezpečne nemohli pri stretnutí minúť. Aj keď úloha nebola splnená v celom rozsahu, cesty už boli v takom stave, že niektoré autobusové spoje mohli cez obec premávať. Skúšobne začali premávať iba robotnícke spoje, z razcestia cez školskú ulicu cez obec do Hatalova a naopak, ale časom prestali. Pri riešení tohto problému žbinčanom veľmi pomohol predseda ONV Ing. Ján Kocúr. O práci komisii MNV okrem komisie pre ochranu verejného poriadku nie sú dostupné záznamy. Komisia pre OVP riešila v roku 1981 6 priestupkov. Jeden priestupok bol odstúpený organizácii, kde dotýčny pracuje, za jeden bolo uložené verejné pokarhanie a ostatné boli riešené napomenutím. Okrem zabezpečovania hospodárskych úloh pri plnení volebného programu MNV sa podieľal aj na organizovaní športových a kultúrnych podujatí prostredníctvom spoločenských organizácii v obci. 6.septembra zabezpečil a zorganizoval obvodové kolo branno športových hier o pohár predsedu ONV. Obvodového kola sa zúčastnilo 9 družstiev mužov a 6 družstiev žien z obvodu Budkovce, do ktorého Žbince patrili. Muži súťažili na trati dlhej 4000 m v týchto disciplínach: politická príprava, strelba zo vzduchovky, prechod zamoreným terénom v maskách, prechod po vodorovnom lane, hod granátom na diaľku, hod granátom na cieľ a topografická orientácia. Ženy súťažili na trati dlhej 2000 m v politickej príprave – odpovede na otázky, strelba zo vzduchovky, prechod zamoreným terénom v maskách, prechod po vodorovnom lane, zdravotnícka príprava a hod granátom na cieľ. V kategórii mužov zvíťazilo družstvo mužov zo Žbiniec v zložení Miroslav Olexa, Vladimír Tkáč, Ľubomír Bréda, Vladimír Gaff a Miroslav Hudák. Druhé miesto obsadili muži z Lastomíra a tretí skončili muži z Pozdišoviec. V súťaži žien bolo poradie nasledovné : Vrbnica, Hatalov, Lastomír. Naše družstvo žien v zložení Mária Gažinovská, Ľubica Poláková, Emília Sopková, Anna Kocúrová a Eva Mihaľová skončilo na 5.mieste. Víťazné družstva postúpili do okresného kola. V pôsobnosti MNV bolo zriadené Osvetové zariadenie v priestoroch Kultúrneho domu. Osv. zariadenie malo pre svoju činnosť k dispozícii 4 miestnosti na poschodí. Knižnicu, čítareň, kanceláriu, pracovňu a na prízemí sálu. Pre vyvíjanie činnosti Osvetovému zariadeniu MNV poskytoval ročne finančnú dotáciu. Vedúcim OZ bol Tomáš Krajňak z Michaloviec, ale s jeho prácou bola všeobecná nespokojnosť a tak rada MNV prijala uznesenie, aby bol s menovaným rozviazaný pracovný pomer. Do funkcie vedúcej OZ v Žbinciach bola následne Radou MNV 9.7.1981 schválená Anna Kocúrová, ktorá predtým pracovala v Okresnom osvetovom stredisku a mala predpoklady túto činnosť vykonávať kvalifikovane. Neskoršie bolo OZ premenované na Miestne kultúrne stredisko, na čele ktorého stal riaditeľ. MKS poskytovalo metodickú pomoc OZ v spádových obciach a to v Hatalove, Vrbnici a Dúbravke, kde osvetári vykonávali svoju činnosť dobrovoľne po pracovnej dobe. MKS v Žbinciach zabezpečovalo úlohy v oblasti kultúry aj pre JRD Mier Hatalov. MKS štvrtročne vydávalo dedinské noviny Žbinčan. Vedúcou strediskovej knižnice bola Jana Pradová z Budkoviec. Okrem výpožičiek kníh v čitárni boli organizované akcie knižnice na úseku práce s knihou, predovšetkým s mládežou.

Základná deväťročná škola plnila úlohy v súlade so školským zákonom a metodickým usmernením odboru školstva ONV v Michalovciach. Riaditeľom školy bol František Kajánek

bývajúci v Hatalove a dlhoročný učiteľ v tunajšej škole. Zástupcom riaditeľa školy bol Mikuláš Tomčo pochádzajúci zo Slávkoviec a manžel Marty Tomčovej rodenej Lorinčíkovej pochádzajúcej zo Žbiniac, tiež učiteľky na tunajšej škole. Ďalšími učiteľmi boli Júlia Klanicová, Marta Plutková, Anna Beneová, Agnesa Kajanková, Matilda Palčíková, Anna Kováčová, Kveta Hruhjaková, Ľudovít Kopernický, Štefan Tomko, Mária Gerberyová, Ľubomír Mikloš, Anton Bodnár, Jozef Varga, Erika Švedová, Mária Ivanová. Skupinovou vedúcou pionierskej organizácie bola Anna Tkáčová. Vychovávateľky v školskej družine boli Judita Szuperaková a Eva Karnayová. Vedúcou školskej jedálne bola Agáta Pavlovová a hlavná kuchárka Mária Barnáková a pomocné kuchárky Zuzana Mošpánová a Drahomíra Michová. Školníkom bol Adam Mošpán, kuričom Juraj Vajda a upratovačky Mária Lukáčová, Mária Paľová a Anna Sopková. Pri ZDŠ bolo zvolené a ustanovené ZRPŠ zložené z rodičov detí navštevujúcich školu a zastúpenie mali všetky obce, z ktorých deti navštevovali túto školu. Celkový počet žiakov v školskom roku 1980 – 1981 bol 290 z toho dievčat bolo 153. Z celkového počtu žiakov bolo z radov cigánskych spoluobčanov a z nich bolo 50 dievčat. Bolo vytvorených 13 tried s ročníkmi 1 až 9. Prvého septembra 1981 nastúpilo do školy celkom 242 žiakov z toho 94 z cigánskych spoluobčanov a boli zaradení do 12 tried s ročníkmi 1 až 8. V školskom roku 1981 – 1982 došlo k určitej zmene v školstve. Deviate ročníky boli vytvorené iba tam, kde bol dostatočný počet žiakov na vytvorenie takejto triedy, pretože do učňovských a stredných škôl žiaci odchádzali už z ôsmeho ročníka. Tak sa stalo, že v tomto roku v Žbinciach bolo iba 10 žiakov, ktorí neboli prijatí do učenia, preto do 9.-tého ročníka nastúpili do ZDŠ v Budkovciach. Škola dosiahla v mimoškolskej činnosti pekné výsledky. V streľbe zo vzduchovky chlapci a dievčatá v rámci okresu Michalovce získali tri prvé miesta. Žiačka 8 ročníka Emília Eštoková z Hatalova v krajskom kole streľby zo vzduchovky získala 2 miesto a na celoslovenskej súťaži sa umiestnila na treťom mieste. V súťaži Plameň 81 v požiarnickom športe mladí požiarnici získali 1.miesto. Na krajskej súťaži obsadili 10.miesto. Požiarnikov viedol učiteľ Bodnár, ale veľkú zásluhu na ich výsledkoch mali dospelí požiarnici zo Základnej organizácie Žbince Pavol Madaras a Ján Lukáč, ktorí ich praktickej príprave venovali veľa času. Škola v tomto období zápasila s nedostatkom pitnej a úžitkovej vody, ktorú čerpana z vlastnej studne. Túto studňu užívali aj nájomníci 6bj a jej výdatnosť už nestačila, pretože ju postupne od roku 1969 keď bola vykopaná zanášali tekuté piesky. V roku 1980 ONV poskytol na vykopanie novej studne finančné prostriedky vo výške 65,0 tis. Kčs. Vykopanie studne realizovalo JRD Budkovce. Pri zriaďovaní prípojky sa na prácach podieľali aj nájomníci 6bj a žiaci ZDŠ. V tomto roku škola pokračovala v svojpomocnom budovaní športových ihrísk a rozbehovej dráhy, ktoré začala v roku 1980. Pre tento účel dostala škola finančné prostriedky vo výške 15,0 tis. Kčs. Vykurovanie v škole bolo ústredné s kotlami na uhlie. Odpadová voda bola zberaná v žumpe, ktorú pravidelne vyvážali prostredníctvom fekálnych vozidiel JRD. Materská škola bola jednotriedna, zriadená v zadnej časti budovy v ktorej sa nachádzal MNV. Priestory MŠ tvorila jedna miestnosť slúžiaca na učebňu, herňu, jedáleň a po rozložení ležadiev aj spálňu. Za ňou boli sociálne zariadenia a to WC a umývadla. Pred touto miestnosťou bola kuchyňa a komora pre uloženie potravín. Riaditeľkou MŠ bola Anna Natafalušiová a po jej odchode na materskú dovolenku sa riaditeľkou stala Mária Gažinovská. Učiteľkou v MŠ bola Ľudmila Demková. Kuchárkou bola Alžbeta Stanovská a upratovačkou Anna Gaffová. Vykurovanie bolo vykurovacou naftou. Pre uspokojovanie životných potrieb občanov mal MNV vo svojom programe úlohu rozširovať a skvalitňovať služby. Vlastné služby, ktoré MNV poskytoval pozostávali iba z požičiavania riadu, kuchyne a sály KD pre usporiadavanie svadieb prostredníctvom DP MNV. Túto službu, ktorá bola platená v zmysle schváleného cenníka zabezpečovala Klára Sabolová. V tomto období bolo zvykom, že na svadobné hostiny sa povolávala nielen blízka rodina, ale aj vzdia-

lenejší príbuzní. A tak nebolo nič výnimočné, keď na svadbe bolo aj tristo hostí. Ostatné služby pre obyvateľov obce poskytovali cudzí dodávatelia. Jednota SD Michalovce v obci prevádzkovala predajňu rozličného tovaru. Bola umiestnená v rodinnom dome Márie Petrovej rod. Madarasovej bývajúcej v Budkovciach. Vedúcou predajne bola Anna Paľovčíková z Krásnoviec a predavačkou bola Emília Grajcarová zo Žbiniec. Hostinec -krčma v obci nebola. V tejto predajni bolo možné nakúpiť bežné, balené potraviny a nejaký spotrebný tovar. Ostatné tovary si nakupovali v Michalovciach alebo v Budkovciach. Pošta bola v Hatalove a doručovanie listov, pohľadníc, dôchodkov vykonávala doručovateľ. Balíky si každý vyberal sám na pošte na základe doručenej poukážky. Základné zdravotnícke služby pre občanov obce, predovšetkým dôchodcov, zamestnancov MNV, JRD a žiakov školy boli poskytované vo Vrbnici a v Budkovciach. Všeobecným lekárom pre dospelých bol Mudr. Schnitzer vo Vrbnici so zdravotnou sestrou Máriou Sabolovou. Detský lekár a zubár bol v Budkovciach. Detská poradňa pre matky s novorodencami aj zo susedných obcí Hatalov a Vrbnica bola v Žbinciach a bola umiestnená v druhej budove, ktorú užíval MNV. Spojenie s okresným mestom i s okolím zabezpečoval závod ČSAD Michalovce. Cez obec v priebehu roka začali premávať iba niektoré spoje o čom už bola zmienka na inom mieste. Vykurovanie domácností bolo viacerými spôsobmi. Najčastejšie lokálne uhlím a drevom. V nových domoch už bolo ústredné kúrenie s kotlami na uhlie a drevo. Niekde sa používala na lokálne vykurovanie nafta. Dodávky uhlia a dreva zabezpečovali prevažne Uhoľné sklady, prevádzka Budkovce, naftu dodával Benzinol Pozdišovce. V kuchyniach v domácnostiach sa používali šporáky na tuhé palivo a plynové šporáky na propan-butan. Rozvoz plynu propan-butan v 10kg oceľových fľašiach rozvážala podľa harmonogramu Združená výroba Michalovce. Časť služieb v obci poskytovala DP MNV Budkovce, hlavne v stavebnej oblasti a drevovýrobe. Mnoho obyvateľov obce bolo združených v spoločenských organizáciách, ktorých boli členmi. Najväčšou a aj najaktívnejšou bol Zväz požiarnej ochrany. V roku 1981 mala táto organizácia 104 platiacich členov. Predsedom ZO ZPO bol Jozef Jurčo, tajomníkom Ladislav Madaras, vedúcim referentom preventívnej ochrany Ján Eštok, veliteľom Dobrovoľného požiarného zboru bol Ladislav Jurčo, strojníkom Pavol Madaras. V obci Žbince bol zriadený okrskový požiarny zbor, do ktorého patrili všetky obce Budkovského obvodu. Žbinská organizácia patrila v okrese Michalovce medzi najlepšie. Za vynikajúce výsledky v uplynulom období bola ocenená okresnými orgánmi a na Okresnej konferencii ZPO v Michalovciach už po druhý krát získala Putovnú štandardu ako najlepšia dobrovoľná organizácia požiarnej ochrany. V požiarnickom športe v rámci okresu sa žbinské družstvá umiestnili na popredných miestach. V Pavlovcach nad Uhom na obvodovej súťaži PD 14.júna prvé družstvo mužov obsadilo 1.miesto a druhé družstvo 2.miesto. Mladí požiarnici zo ZDŠ v súťaži Plameň vyhrali obvodovú i okresnú súťaž a postúpili do krajského kola. Všetky žbinské družstvá sa zúčastnili aj okrskového taktického cvičenia, ktoré sa uskutočnilo vo Vrbnici. Nielen v požiarnickom športe sa angažovali členovia požiarnici. Pri príležitosti MDŽ zorganizovali pre členky požiarničky a manželky požiarnikov oslavu a uctili si ich obetavosť a pochopenie kyticou kvetov. Angažovali sa aj pri plnení volebného programu. V akcii Z sa zúčastnili brigády pri výrube krovia smerom od mosta cez rameno Duše pri škole po križovatku na hlavnej ceste, pri oprave autobusovej čakárne a pri zabetónovaní autobusových zastávok v obci. V rámci skrášľovania životného prostredia, ale aj pre získanie finančných prostriedkov pre svoju činnosť pozbierali a odpredali železný šrot. Svoju pomoc formou brigády poskytli aj JRD. V auguste sa zúčastnili zberu slamy počas žatvy a pri vykladaní krmnej múčky pre dobytok. 29.mája odišli na pozvanie družobnej organizácie z Ivanovic na Hané na návštevu mladí požiarnici, ktorých sprevádzali predseda ZO ZPO Jozef Jurčo, tajomník ZO ZPO Ladislav Madaras a učiteľ ZDŠ Jozef Varga, nakoľko mladí požiarnici boli ešte školopovinní. Na túto návštevu cestovali vla-

kom. V Ivanoviciach mladí požiarnici aj súťažili, dôstojne reprezentovali Žbince a medzi 48 moravskými družstvami si neurobili hanbu. Hostitelia pre nich pripravili pekný program s návštevou významných miest v okrese Vyškov na Morave a návštevou priepasti Macocha. ZPO sa aktívne zapájal aj do kultúrno výchovnej činnosti a podieľal sa na organizovaní a príprave rôznych vystúpení a osláv. V roku 1981 si obec Žbince pripomínala 760 výročie prvej písomnej zmienky o obci. ZO ZPO pri tejto príležitosti v spolupráci s MKS zorganizoval a zabezpečil vystúpenie ochotníckeho divadelného súboru ZO ZPO Šíravan z Klokočova s hrou „Moja teta, tvoja teta“. Súbor nacvičil hru pri príležitosti celoslovenskej prehliadky požiarnických ochotníckych divadelných súborov. Tohto divadelného vystúpenia sa zúčastnil aj predseda ÚV ZPO SSR dr. Štefan Major. Ten vo svojom príhovore ocenil výsledky žbinských požiarnikov a úsilie obyvateľov obce pri zveľadovaní svojej dediny. Toto bola už jeho druhá návšteva obce, keď prvý krát obec navštívil v roku 1980 pri príležitosti konania výročnej členskej schôdze ZO ZPO. Pri príležitosti 760 výročia obce dali vyrobiť dlaždičky ako spomienkové predmety a tie boli podarované hostom.

Telovýchovná jednota Družstevník Žbince to bol futbalový oddiel, ktorý mal družstvo mužov družstvo dorastencov. TJ pôsobila v rámci Československého zväzu telesnej výchovy - ČSZTV. Predsedom TJ bol Miroslav Maruňak. Niektorí futbalisti boli aj hasičmi a naopak niektorí hasiči boli aj členmi TJ. O výsledkoch futbalových družstiev nie sú podklady, z ktorých by bolo zrejme aké výsledky v danom období boli dosiahnuté, alebo na akých akciách sa podieľali členovia tejto organizácie okrem toho čo bolo popísané v predchádzajúcom zápise. Okrem účasti v súťaži riadenej OV ČSZTV v tomto roku bola snaha o vybudovanie šatne pre futbalistov na ihrisku. Ako už bolo spomínané na inom mieste základny vymeral Ing. Ladislav Paľo. Je predpoklad, že tak ako ostatné organizácie aj TJ sa zapájala do diania v obci. V dvoch organizáciách boli výhradne ženy. Slovenský zväz žien riadil 5 členný výbor, ktorého predsedkyňou bola Anna Kucáková. O činnosti tejto organizácie v tomto roku nie sú k dispozícii písomné podklady.

Predsedkyňou Základnej organizácie Československého červeného kríža bola Mária Sabolová, zdravotná sestra v obvodnej ambulancii vo Vrbnici. Poslanie tejto organizácie malo humánny charakter, ale členky sa zapájali práce aj na úseku kultúrno výchovnej práce. Ďalšou organizáciou bola Miestna organizácia Slovenského zväzu drobnochovateľov. Jej predsedom bol Ján Pastír, tajomníkom Adam Mošpan a výbor bol 5 členný. Organizácia mala 29 členov. Chovatelia boli zameraní na chov králikov, hydiny a holubov.

Jednota SD Michalovce mala svojich členov aj z radov miestnych občanov, ktorí vstúpili do družstva. Zaplatením vkladu im bola vydaná knižka člena SD. Z výsledkov hospodárenia družstva mali potom podiely, ktoré si mohli vybrať v predajni formou tovaru. Týchto členov evidoval Miestny dozorný výbor, ktorý vykonáva kontroly v predajni a hostinci a zúčastňovali sa aj každoročnej inventúry v týchto prevádzkach. Predsedom dozorného výboru bol Ján Groško.

Na území obce pôsobil pomocný orgán Verejnej bezpečnosti pod názvom „Pomocná stráž VB“. Jej poslaním bolo v spolupráci s členmi obvodného oddelenia VB z Trhovišťa dohliadať na verejný poriadok v obci najmä v nočných hodinách a počas víkendov. Veliteľom PS VB bol Michal Tkáč.

Mládež mala byť organizovaná v Socialistickom zväze mládeže. Predsedkyňou zväzu mládeže bola Marianna Sabolová.

Nábožensky život v obci. V tejto oblasti života obyvateľov nenastali podstatné zmeny. Správcom farnosti bol vdp. Andrej Pulík. Obyvateľstvo bolo prevažne rímskokatolíckeho vyznania. Odpustová slávnosť sa konala 26. júla na slávnosť sv. Anny, ktorá je patrónkou chrámu v obci.

Rok 1982

Aj keď v priebehu roka 1982 neboli zaznamenané veľké zmeny v rozvoji obce oproti predchádzajúcemu roku predsa sa schýľovalo k tomu, že k určitým zmenám dôjde. Oproti predchádzajúcemu roku nedošlo k personálnym zmenám na MNV. Na úseku štátnej správy MNV zabezpečoval úlohy prostredníctvom matričného úradu. Z okresných orgánov bola vyslovovaná nespokojnosť ako napreduje výstavba obchodu v akcii Z, z ústredných orgánov vyplývalo, že sa musia poskytovať základné služby občanom čo najbližšie k ich bydlisku, predovšetkým v strediskových obciach a zo strany občanov bola požiadavka na riešenie autobusovej dopravy cez obec. Pre dosiahnutie väčšej informovanosti občanov boli domácnosti v obci rozdelené na obvody a tieto boli pridelené jednotlivým poslancom. Tí potom mali návštevou v domácnostiach informovať občanov so stavom v konkrétnych oblastiach a zároveň získavať ich názory na dianie v obci. MNV zabezpečoval úlohy na úseku verejnej správy, ekonomický riadil ZDŠ, MŠ, ŠJ, MKS a zabezpečoval plnenie volebného programu. ZDŠ aj v tomto roku zápasila s nedostatkom pitnej vody, preto MNV požiadal ONV o pomoc pri riešení tohto problému. Na hospodárskom dvore JRD bola vyvrtaná studňa do hĺbky 30m, v ktorej bola kvalitná pitná voda. Došlo preto k realizácii návrhu aby na tento zdroj bola napojená ZDŠ a aj MNV, takže v tomto roku došlo k vybudovaniu vodovodného potrubia pre ZDŠ a MNV. V investičnej časti akcie Z zabezpečoval výstavbu predajne a závodu verejného stravovania. Termín ukončenia výstavby sa predlžoval. Aj keď stavba v hrubej časti bola urobená, meškanie bolo hlavne v ukončovaní vnútorných priestorov. Poslanci schválili plán koľko má ktorá rodina odpracovať brigádnických hodín. Na jednu rodinu to vychádzalo 24 hodín. Brigády sa vyhlasovali miestnym rozhlasom, ale občas išli poslanci do svojich obvodov aby vyzývali a presviedčali ľudí k účasti na brigádach. Napriek tomu bol väčšinou na stavbe iba majster. Okrem výstavby obchodu bola pred MNV úloha opraviť miestne cesty a pripraviť ich do stavu, ktorý požadovala ČSAD v Michalovciach, aby mohli premávať autobusy cez obec. Pričinením aktívnych občanov a členov ZO ZPO bol rozšírený most medzi Žbincami a Hatalovom. Veľký podiel na tom mal Ján Roman, Ladislav Madaras, Pavol Madaras, Ján Lukáč. Na druhý pokus bola vybudovaná cesta medzi Vrbnicou a Žbincami. Prvý krát bol v roku 1979 navezený kameň na cestu, ale pretože tajomníci MNV v Žbinciach a vo Vrbnici nekonali jednotne, tak kameň bol z cesty odvezený preč. V tomto roku už došlo k dohode a cesta bola vybudovaná. MNV v tomto roku zabezpečil vyasfaltovanie miestnych ciest, čím bola splnená podmienka na zavedenie trvalých autobusových spojov cez obec. V septembri na zasadnutí ÚV KSČ bolo prijaté uznesenie, ktoré ukladalo národným výborom okrem iného rozširovať služby občanom. Pričinením poslanca ONV a podpredsedu ONV v Michalovciach Ing. Ivanča bola obec Žbince zaradená do tohto projektu medzi prvými v okrese. Rada MNV k tomu prijala uznesenie, že priestory pre umiestnenie služieb pripraví v zadnej časti KD. S úpravou priestorov za začalo na jeseň tohto roka tak, aby začiatkom roka 1983 mohla byť prevádzka služieb ukončená. Zbor pre občianske záležitosti účinkoval pri 24 sobášoch, ktoré boli uzavreté na matričnom úrade. Z ostatných akcií to bol 1 slávnostný zápis žiakov do prvého ročníka ZDŠ, 5 krát pri uvítaní detí do života, 1 krát prijatie občianky, ktorá sa dožila 90 rokov svojho života, 1 krát prijatie najstarších občanov, 1 krát pri odovzdávaní prepúšťacích listov z armády, 2 krát pri prijatí občanov z príležitosti Medzinárodného dňa úcty k starším a pri prijatí dôchodcov. Obec Žbince na veľmi dôstojnej úrovni reprezentovali členovia ZO ZPO aj v tomto roku v rámci celého okresu. Na súťažiach požiarnych družstiev sa v rámci okresu umiestňovali na popredných miestach. Žbince boli v rámci okresu vyhlásené za najlepšie okrsok požiarna ochrany. O vysokej profesionalite žbinčanov svedčí aj fakt, že 20. júna sa uskutočnila okresná súťaž požiarnych družstiev na SPTŠ v Michalovciach a veliteľom tejto súťaže bol Ladislav Madaras. Medzi rozhodcami mali pevné

miesto Michal Gaff, Ján Lukáč a Juraj Ujlaky. Aj na domácej pôde išli požiarnici príkladom pre ostatných. V rámci neinvestičnej časti akcie Z pri skrášľovaní životného prostredia zbierali 6 ton železného šrotu, pri výstavbe obchodu v rámci akcie Z odpracovali 120 brigádnických hodín. Pomoc poskytli aj JRD, keď pomáhali pri zbere a zvoze slamy počas žatvy a zviezli 29,3 tony slamy, ktorú ručne naložili na vlečky a ručne aj zložili a uložili. Zmena v tomto roku nastala v Miestnom dozornom výbore Jednoty SD. Na výročnej schôdzi, ktorá sa konala vo februári bol zvolený nový dozorný výbor, ktorého predsedom sa stal Ladislav Madaras a členmi Ján Roman a Mária Sopková, pracovníčka Jednoty.

Rok 1983

Na prelome rokov 1982 – 1983 si mnohí určite kládli otázku či ten nový bude naozaj lepší, veď všetci si to navzájom vinšovali a aj želali sami sebe. V roku 1983 žilo v obci 819 obyvateľov z toho bolo 297 cigánskych spoluobčanov. Z celkového počtu bolo 264 mužov, 294 žien a 261 deti a mládeže. Poslanecký zbor sa oproti minulému roku zmenil, pretože zomrel poslanec MNV Ján Dorčák. Pochádzal z Vrbnice, ale po sobášii s Máriou Sopkovou býval v Žbinciach. MNV mal pred sebou rozpracované úlohy, ktorým sa bolo potrebné neustále venovať zo strany predsedu MNV i ostatných poslancov. Predseda MNV už v priebehu roka 1982 bol pre chorobu často neprítomný na úrade, preto práce na rozpracovaných akciách neprebíhali plynulé a s jeho prácou nebola spokojnosť zo strany poslancov a občanov. Začiatkom roku bolo prvoradou úlohou ukončiť stavebné úpravy priestorov pre umiestnenie služieb. S prácami sa započalo v jeseni a bolo potrebné zabezpečiť a uložiť dlažbu do chodby v zadnej časti KD, obložiť schody smerom na javisko, vyrobiť a namontovať zábradlie ku schodom. V jednej miestnosti v zadnej časti malo byť holičstvo a kaderníctvo a v druhej zberňa špinavého šatstva na čistenie a predaj pohrebných potrieb. Do týchto miestnosti bolo potrebné namontovať elektroinštaláciu, vodovodnú prípojku a rozvod vody a odvedenie odpadovej vody do odpadu a kompletne vybudovať sociálne zariadenia, WC a sprchu. Tieto práce sa podarilo úspešne zrealizovať pričinením Rady MNV, občanov obce, spoločenských organizácii a DP MNV Budkovce do februára, takže k otvoreniu prevádzky došlo 15.februára. O tejto aktivite žbinčanov bola odvysielaná aj relácia v Slovenskom rozhlase čo prispelo k ďalšiemu zviditeľneniu obce Žbince a jej obyvateľov. Prevádzka služieb bola celodenná, zabezpečená prostredníctvom Okresného podniku služieb, ktorý mal prenajaté tieto priestory a do pracovného pomeru prijal Martu Madarasovú. Bola vyučená kaderničkou a zároveň bola zaškolená aj pre vykonávanie ostatných služieb. Z dôvodu nezlepšovania zdravotného stavu predsedu MNV, Rada MNV poverila od 21.3 až do odvolania zastupovaním predsedu člena rady MNV Jána Romana. Tajomníkom MNV bol Michal Gaff, hospodárku a súčasne aj matrikárku vykonávala Eva Mihaľová do 1.augusta. Od 1.júna do funkcie hospodárky nastúpila Marta Šutajová rod. Varkondová namiesto Anny Kolesarovej ktorá odišla na materskú dovolenku. Šutajová dva dni v týždni pracovala v Hatalove na MNV ako hospodárka. Doručovateľkou a upratovačkou aj v tomto roku bola Klára Sabolová. MNV bol v tých istých priestoroch ako v minulom roku. Vykurovanie v kanceláriách a obradnej sále bolo prostredníctvom elektrických akumuláčnych pecí, ale bolo veľmi drahé a neúčinné. V období od 21.3. sa rada zaoberala predovšetkým zabezpečovaním výstavby obchodu a riešením otázky predsedu MNV, pretože sa zdravotný stav predsedu MNV nezlepšoval. Rada MNV preto navrhla aby boli vyhlásené doplňovacie voľby predsedu MNV a zároveň navrhli kandidáta na túto funkciu. Navrhovaným kandidátom bol Ladislav Madaras, s ktorým tento návrh prekonzultovali a on s kandidatúrou súhlasil. Doplňovacie voľby do MNV v Žbinciach po schválení všetkých orgánov boli vyhlásené na deň 21.mája 1983. Voľby prebehli v súlade so zákonom bez rušivých javov a svoj hlas kandidátovi odovzdalo 503 voličov zapísaných v zozname

voličov. Ladislav Madaras sa narodil v Žbinciach 20.11.1948 rodičom Štefanovi a Márii rod. Galandovej. S manželkou Máriou mali tri deti, dcéru Ľudmilu, syna Štefana a dcéru Martu. Má dve staršie sestry. Má úplné stredné odborné vzdelanie. Pred zvolením do funkcie predsedu MNV a uvoľnením zo zamestnania pre túto funkciu pracoval v závode Slovnaft Vojany vo funkcii majstra merania a regulácie. Od júna 1983 bola rada MNV doplnená o dvoch členov a to Ladislava Madarasa a Jána Orosa a tvorili ju okrem nich ešte Michal Gaff, Jozef Juríček, Michal Tkáč, Marta Michová, Michal Maruňak, Ján Sabol a Ján Roman. Zároveň došlo k zmene sobašiaceho na matričnom úrade v Žbinciach. Rada MNV poverila vykonávaním sobašiacich úkonov Ladislava Madarasa a zastupujúcim sobašiacim bol Michal Gaff. Ku zmenám v komisiách MNV nedošlo, iba komisia pre výstavbu po úmrtí Jána Dorčáka bola štvorčlenná. Došlo k zmenám v pomocných komisiách MNV. Plenárne zasadnutie v októbri schválilo komisiu pre riešenie otázok cigánskeho obyvateľstva v zložení : predseda komisie Ladislav Madaras, tajomníčka Eva Mihaľová pracovníčka MNV, členovia František Kajanek riad. ZDŠ, Anna Kocúrová riad. MKS, Mária Sabolová predsedkyňa ZO ČSČK, Marta Madarasová členka výboru ZO SZŽ, Juraj Ujlaky, Emil Mileňky, Bartolomej Balog členovia aktívu z vyspelých cigánov. K zmene došlo aj v komisii pre brannú výchovu, ktorej predsedom bol Ladislav Madaras a členmi Ján Oros a Anton Bodnár zástupca ZDŠ. Rada MNV sa podľa plánu mala schádzať 1 krát mesačne, avšak pre dôležitosť riešenia úloh sa zišla v roku 16 krát. Na svojich schôdzach prerokovávala plnenie úloh volebného programu v oblasti akcie Z v investičnej a neinvestičnej časti. Plnenie opatrení z previerky hospodárenia s pôdnym fondom na JRD. Pri previerke, ktorej sa zúčastnil aj predseda MNV bolo zistené, že v katastrálnom území obce sa nachádzajú divoké skládky domového odpadu, mnoho parciel je zaburinených, vytvorené hnojiska, zanedbané plochy, na ktorých stali stohy slamy, vytvorené nové poľné cesty. Rada MNV sa oboznamovala aj s plnením úloh v živočíšnej výrobe na JRD. Z predložených materiálov vyplynulo, že na hospodárskom dvore v Žbinciach bolo mlieko od dojníc zaradené do neštandardnej triedy z dôvodu nedodržiavania hygieny pri dojení, ale aj z dôvodu nevyhovujúcich maštali. Ochrana úrody pred rozkrádaním, poškodzovaním a ničením to bola tiež úloha pre MNV vyplývajúca z výzvy rady ONV k občanom a organizáciám. Rozmohli sa krádeže kukurice, zemiakov, zeleniny a iných druhov úrody z polí a záhrad. Túto činnosť na našom území páchala určitá skupina ľudí zo susednej obce Vrbnica. Aj JRD a ŠM v niektorých prípadoch zanedbávali ochranu svojej úrody, ktorá bola poškodzovaná dažďom cez poškodené strechy skladov, ale aj rôznymi škodcami ako myši, potkany, škrečky. MNV na tomto úseku mal predovšetkým kontrolnú činnosť ako plnia prijaté opatrenie JRD. Plnenie rozpočtu patrilo tiež k pravidelným bodom rokovania rady MNV. MNV mal v roku 1983 pre svoju činnosť schválený rozpočet vo výške 2 759 948 Kčs. Z celkovej sumy bolo vyčerpaných 2 560 773 Kčs na vybudovanie vodovodnej prípojky z jestvujúceho potrubia a predĺženia tejto prípojky až po ihrisko, na prevádzku a údržbu ZDŠ, MŠ, ŠJ, ŠD, MKS, MNV, 6bj, úpravu priestorov pre služby, VO, výstavbu obchodu a ZVS. V tomto roku Vsl. Elektrárne RZ Michalovce zrekonštruoval elektrickú sekundárnu sieť v Malých Žbinciach. V rámci rozvoja územia bol vypracovaný územný plán zóny „Centrum Žbince“. Tento plán aj keď bol vyvesený na verejnosti na tabuli oznamov nebol zo strany občanov pripomienkovaný. Preto Rada MNV toto stanovisko považovala za súhlasné zo strany občanov. Nesúhlas vyslovil MNV Hatalov, ktorý požadoval aby do tohto riešenia bola zahrnutá aj obec Hatalov. Navrhovaná zóna sa nachádzala na pozemkoch za ZDŠ a zhrňovala ihrisko a celý hon Záhumienky. Vedľa školy v záhradách smerom na západ mali pozemky pre IBV. Na ihrisku mali byť vybudované sociálne zariadenia pre športovcov. Za 6bj smerom k Malým Žbinciam boli plánované detské jasle a MŠ. Za cestou mala byť občianska vybavenosť, požiarna zbrojnica, dom služieb, pošta, zdravotné stredisko, MNV, KD, Obytné

domy. Za potokom na hatalovskom území bola naplánovaná IBV. Pravidelným bodom rokovania rady MNV bolo poskytovanie služieb občanom a výstavba predajne a ZVS. Ukončenie výstavby predajne stále meškalo a bolo potrebné ešte vykonať veľa práce. Po dohode o doplnovacích voľbách do MNV boli predložené nové návrhy na riešenie brigádnickej pomoci. Bolo dohodnuté, že po odpracovaní neplateného záväzku môžu občania pracovať aj za odmenu na dohodu o vykonaní prác. Od apríla sa pracovalo aj v odpoľudňajších hodinách, keď muži prišli zo svojich zamestnaní domov. Pracovalo sa aj do neskorých večerných hodín. Pracovná doba predsedu MNV bola až do ukončenia výstavby neobmedzená a nebola iba úradnícka, ale aj manuálna spolu s ostatnými brigádnikmi. Počas dňa sa pripravovali podmienky pre odpoľudňajúcu prácu a vykonávali sa odborné práce ako vodoinštalácia, elektroinštalácia, kanalizačný odpad, ústredné kúrenie, montáž výťahu, vnútorné omietky, obklady, dlažby. Tieto práce boli vykonávané dodávateľským spôsobom, ale aj brigádnicky občanmi. V odpoľudňajších hodinách sa pokračovalo v obkladaní stien, schodov, chladiarenskeho boxu, WC. Od mája sa brigády organizovali aj počas sobôt a nedeľ rozhlasom i osobne návštevou poslancov. Vonku sa vykonávali práce súvisiace s vonkajšou kanalizáciou a terénnymi úpravami. Žumpa bola navrhnutá tak, že bol vyrobená oceľová nádrž vo Vihorlate Michalovce. Jej rozmery spôsobili problém doviesť túto nádrž z Michaloviec do Žbiniac. Jej šírka bola 3m, dĺžka 4 a výška 3m a tak najväčší problém bol v Šamudovciach, keď jej výška ohrozovala elektrické vedenie prechádzajúce cez cestu. Bolo potrebné zabezpečiť špeciálne vozidlo s nízkym podvozkom a dostatočne veľký žeriav. Aj keď jama pre nádrž bola vykopaná nebolo možné ju uložiť na miesto, pretože pre veľké rozmery sa nákladne auto nedostalo až k výkopu. Nádrž bola zložená v prednej časti stavby a tak premiestniť ju bola ďalšia úloha. Na celej stavbe sa urobilo mnoho manuálnej ťažkej práce, ale presun nádrže tzv. kesona bol hrdinským činom. Myslím, že tých čo túto prácu vykonali treba vzdať česť tým, že tu bude celý priebeh popísaný. Na úvod je potrebné povedať, že termín tlačil a bolo potrebné ho dodržať aby sa zamedzilo meškaniu ďalších prác. Bolo to v máji a už niekoľko dní pršalo, takže terén bol mokrý a v ceste po ktorej mali byť urobený presun bolo uložené kanalizačné potrubie a zásyp nebol dostatočne zhutnený. Postup bol zvolený tak, že Ján Roman z EVO Vojsany zabezpečil použité rúry o priemere 30 cm a dĺžke asi 5m. Predstava bola taká, že keson bude vytiahnutý na rúry a traktorom bude potiahnutý až k žumpe. Brigáda bola dohodnutá na 6.mája v odpoľudňajších hodinách. O 16:00 prišli na brigádu Ladislav Madaras, Michal Gaff, Ján Roman, Michal Ondo, Michal Kuco s traktorom Kryštal z JRD, Ján Tankovčík a bol prítomný aj Michal Paľovčík, majster na stavbe. Ručným zdvihákom bola zdvihnutá jedna strana kesonu a podsunutá rúra pod keson. Z druhej strany to bolo urobené tak isto. Na rúrach boli upevnené oceľové lana a pomocou týchto mal traktor ťahať. Pretože terén nebol uschnutý, dvor bol rozbahnený traktor nestačil na presun tohto bremena, dokonca uviazol v tomto teréne. Preto bol zvolený iný postup. Ján Tankovčík poskytol svoj traktor a tak boli k dispozícii dva traktory. Pomocou traktorov bol keson pretiahnutý z rúr na ktorých bol uložený na rúry pripravené pred kesonom a krok sa opakoval s tým, že neboli ťahané rúry ale keson. Rúry boli ťahané vždy pred keson. Takto pracne sa postupovalo až kým nebol keson pritiahnutý k žumpe v zadnej časti budovy. Ľudia sa brodili v blate takmer po kolená. Vzdialenosť asi 30m bola prekonaná za 4 a pol hodiny. V ďalších dňoch došlo k uloženiu kesonu do vykopanej žumpy pomocou žeriavu a následnému zabetónovaniu žumpy. Mnoho podobne ťažkých, manuálnych prác vykonali žbinskí ľudia ako ručné vykresanie kameňa na obloženie sokla, ručné rozbíjanie betónu, keď stavbyvedúci nesprávne rozhodol pri balkónoch a pod. V druhej polovici roka sa konali pred kolaudačné kontroly, zisťovali sa nedorobky i to čo je potrebné urobiť, hlavne čo sa týka hygieny a požiadaviek Jednoty. Terénne úpravy vykonávala Okresná správa ciest. Bola navozený kameň, a následne

boli vonkajšie plochy zabetónované. Napriek mnohým ťažkostiam bola výstavba ukončená. Posledné úpravy robili pracovníci Jednoty. Maľovanie, rozkladanie regálov a podobne. Budova v hodnote 2 607 000 Kčs bola slávnostne odovzdaná Jednote SD Michalovce 24.11.1983 V uvedený deň bolo v dedine rušno. Všetko sa pripravovalo na slávnostné prestrihnutie pásky. Ľudia sa tešili, že pri otvorení predajne rozličného tovaru si budú môcť nakúpiť aj tovary, ktoré bežne v predajňach neboli iba pri takýchto príležitostiach. Na druhej strane boli hrdí na to čo sa tu vybuďovalo, veď tu odpracovali veľa hodín a v dedine ešte samoobsluha ani verejné stravovanie nebolo. Odovzdanie predajne a ZVS prilákalo do obce aj redaktorov Československej televízie zo štúdia Košice. Redaktor Gojda a kameraman Hospodár nakrútili snímok z postavenej budovy a zariadenia prevádzok. Reportáž a rozhovor s predsedom MNV Ladislavom Madarasom pre Československý rozhlas pripravil redaktor Štefan Varga a bolo to odvysielané začiatkom týždňa v ktorom bola stavba odovzdaná do užívania. 24.11.1983 o 14:00 prišla z okresného mesta delegácia vedená predsedom ONV Ing. Jánom Kocúrom CSc. v ktorej bol predseda Jednoty Ing. Hudčo, podpredsedovia ONV, zástupca OV KSS. Predseda MNV privítal prítomných a požiadal ich o slávnostne prestrihnutie pásky. Po tomto akte Ing. Kocúr predniesol krátky príhovor k prítomným hosťom i občanom a potom nasledovala prehliadka nových priestorov. Prehliadky sa zúčastnili aj prítomní miestni občania. V priestoroch pohostinstva sa uskutočnila neoficiálna časť, počas ktorej s krátkym kultúrnym programom vystúpili žiaci ZDŠ. Potom nasledovala beseda a podané občerstvenie, ktoré v spolupráci pripravili MNV a Jednota Michalovce. Súčasťou slávnosti odovzdanie predajne a ZVS do užívania bola aj verejná schôdza občanov, ktorá sa uskutočnila 25.11.1983 v KD. Na tomto zhromaždení občanov vystúpil folklórny súbor Zemplín z Michaloviec so svojim programom. Sála KD bola zaplnená do posledného miesta. Najiniciatívnejší občania pri výstavbe boli ocenení Čestnými uznaniami MNV. V prvý pracovný deň po otvorení predajne ľudia so záujmom išli na nákup do obchodu z niekoľkých dôvodov. V predajni nebol pultový predaj, ale samoobsluha, bol tu predaj výsekového mäsa. Dovtedy mäso predával v pojazdnej predajni mäsa Blažej Knežo z lňačoviec, pracovník podniku Zdroj Michalovce. Najviac očakávali či sa v novej predajni zmení aj kvalita tejto služby a či bude zásobovanie a sortiment splniť ich očakávania. Vedúcou bola Anna Paľovčíková, predavačkou Emília Kucová a ďalším pracovníkom bol mäsiar. V pohostinstve bol vedúcim Štefan Dolgoš, kuchárom Jaroslav Zacher a výčapníkom Gabriel Štec. Vo vedení základnej a materskej školy nenastali výrazné zmeny. Zbor učiteľov bol tak isto stabilizovaný, väčšina učiteľov v tejto škole pôsobila dlhé obdobie. MKS s knižnicou zabezpečovalo kultúrnu oblasť života ľudí v obci a metodický usmerňovalo kultúrne zariadenia vo svojej spádovej oblasti. Kultúrne podujatia sa konali prevažne v sále KD a v čitárni knižnice. V kultúrnom dome sa konali aj plenárne zasadnutia MNV, verejné schôdze občanov a z kultúrnych podujatí tanečné zábavy, diskotéky, svadby. Je potrebné povedať, že všetky akcie usporiadané v zimných mesiacoch strácali na kvalite z dôvodu nedostatočného tepla v sále. Vykurovanie bolo navrhnuté a realizované pomocou elektrických akumulčných pecí. Strop sály bol ukončený hliníkovými podhladmi, ale nebol zateplený, takže všetko teplo unikalo von. ZPOZ účinkoval pri obradoch organizovaných matričným úradom a pri iných akciách, ktorými predovšetkým MNV pripomínal a uctieval svojich občanov. V priebehu roka 1983 účinkoval pri 23 sobášoch, 6 uvítaniach detí do života, 1 krát pri slávnostnom zápise žiakov do prvého ročníka ZŠ a 1 krát účinkoval pri slávnostnom odovzdaní prepúšťacích listov z armády. Členovia spoločenských organizácii, ktoré na území obce boli sa podieľali na celkovom dianí v dedine. Bolo to v kultúrnej, športovej, humannej, výchovnej oblasti, ale aj v poskytovaní pomoci pri plnení volebného programu obce. Telovýchovná jednota, jej futbalové družstvá vyplňovali nedeľné odpoludnia futbalovými zápasmi v organizovaných súťažiach OV ČSTV.

Členovia TJ sa podieľali aj na brigádach v akcii Z a v rámci svojho pôsobenia udržiavali v prevádzky schopnom stave futbalové ihrisko.

Zväz požiarnej ochrany. Aj v tomto roku boli jeho členovia aktívni za čo získali ocenenie nielen v rámci obce, ale boli ocenení aj v rámci okresu. Na Okresnej konferencii ZPO získali štvrtý krát Putovnú štandardu ako najlepšia organizácia okresu Michalovce. Predseda ZO ZPO Jozef Jurčo sa zúčastnil ako delegát za okres Michalovce zjazdu ZPO v Bratislave, kde prevzal z rúk predsedu Slovenského zväzu PO Štefana Majora medailu za zásluhy pre ZO ZPO. Členovia ZPO sa vo februári zúčastnili spolu s ostatnými spoločenskými organizáciami kvízu k Februárovým udalostiam v roku 1948 a získali na tomto podujatí prvé miesto. Výborné výsledky dosiahli hasiči aj v športových súťažiach. Na obvodovej súťaži požiarnych družstiev v Žbinciach získali 1. a 2. miesto v súťaži mužov. V súťaži Plameň 83 sa umiestnili mladí požiarnici na 3.mieste. Súťaž sa uskutočnila na Zemplínskej Šírave. Na krajskej súťaži vo Vranove nad Topľou sa družstvo z pomedzi 13 družstiev umiestnilo na 10.mieste aj keď boli dobré pripravení. Drobné zakopnutie v útoku a na štafete ich stalo lepšie umiestnenie. Na tomto podujatí vystupovali vzorne a tým získali pohár slušnosti. V tomto roku sa zúčastnili aj ukážkového cvičenia v súčinnosti s Verejným požiarňým útvarom z Michaloviec pri príležitosti 50. výročia ZPO vo Vrbnici, ktoré riadil okresný náčelník Miroslav Bystrian. Družstvo požiarnikov sa zúčastnilo aj súťaže Útvarov svojpomoci CO na Zemplínskej Šírave, kde obsadili 4.miesto. Ocenenie dobrovoľným členom požiarnej ochrany patrí aj za nezištnú pomoc pri rozvoji obce, hlavne pri výstavbe obchodu a ZVS kde ich členovia odpracovali 1006 brigádnických hodín.

Členky združené v ZO SZŽ a ČSČK sa sporadicky zapájali do akcii usporiadaných MKS a pri brigádach, hlavne pri upratovaní, základnom maľovaní miestnosti a pri natieraní konštrukcii. Náboženský život v obci sa nezmenil. Rímskokatolícke obrady sa vykonávali v kostole sv. Anny. Správcom farnosti bol aj v tomto roku Andrej Pulik, rímskokatolícky kňaz, ktorý bol aj biskupským radcom. S pribúdajúcim vekom sa jeho zdravotný stav zhoršoval, napriek tomu neodišiel do dôchodku, ale vysluhoval náboženské obrady pre veriacich. Býval vo fare, ktorá už potrebovala značné opravy. Vykurovanie bolo lokálne drevom, na varenie bol k dispozícii šporák na pevné palivo i šporák na PB. Kuchárkou bola Mária Puliková, manželka farárovho brata s ktorou býval aj jej syn Marián. Za budovou fary bol voľný priestor asi 4 m a potom hospodárska budova s komorami a maštalami. Vedľa hospodárskej budovy na dvore, smerom na juh bola kočiareň, v ktorej bol umiestnený pohrebný voz ťahaný koňmi. Ten sa používal od sedemdesiatych rokov, na odvezenie truhly so zomrelým na cintorín pri pohrebe. Predtým sa to robilo ručne. Štyria muži na drevených kolíkoch niesli peši truhlu. Pohrebný voz mal podvozok s kolesami zo striekačky, ktorú niekedy vlastnili dobrovoľní hasiči v obci a bol v zachovalom stave. V záhrade bola drevená stodola. Kostolníčkou bola Anna Tkáčová, bývajúca v rodinnom dome pred kostolom. V tomto roku bola premaľovaná veža kostola v cene 8,0 tis. Kčs. Maľbu vykonali horolezci visiáci na lanách. V posledný deň roka 1983 bola v kostole ďakovná sv. omša, na ktorej pán farár zhodnotil celý rok vo farnosti v hospodárskej oblasti, ale aj v duchovnej. Veriacich z celej farnosti oboznámil s počtom narodených a pokrstených detí, koľko bolo sobášov i s tým koľko ľudí zomrelo vo farnosti. Posledný deň v roku každý prežíval podľa vlastného uváženia. Mnohí obyvatelia v rodinnom kruhu sledovaním televízneho programu s priateľmi a niektorí vyhľadávali zábavu v širšom kruhu na plesoch a tanečných zábavách. V Žbinciach Výbor ZO ZPO a výbor ZO SZŽ zorganizoval posedenie so svojimi členmi a rodinnými príslušníkmi v priestoroch Jednoty na poschodí v pohostinstve pri hudbe a speve. V dobrej nálade s optimizmom, želaním si navzájom všetkého najlepšieho a prípitkom vychladeným šampanským vstúpili do Nového roku 1984.

Rok 1984

Začiatok roka 1984 občania obce prežívali vo sviatočnej atmosfére, ešte naplnení hrdosťou z toho čo sa im podarilo v dedine v minulom roku urobiť. Veď od odovzdania obchodu do užívania prešiel sotva jeden mesiac. V obci žilo 814 obyvateľov. Pred MNV boli nové úlohy, ktoré požadovali občania pre zlepšenie životných podmienok. V orgánoch MNV nedošlo v priebehu roka ku zmenám ani k výmene funkcionárov. MNV mal vo výdavkovej časti schválený rozpočet vo výške 1 369 690 Kčs. Na kapitole školstvo bolo vyčerpaných 667 622 Kčs. Na miestnom hospodárstve v rámci prevádzky a údržby zariadení v správe bolo vyčerpaných 328 372 Kčs, z toho 185,0 tis na rekonštrukciu sekundárnej siete. Na verejnej správe bolo použité na obnovu náteru striech budov MNV a na ich údržbu 19 951 Kčs. Priestory úradu MNV tvorili dve miestnosti v prednej časti budovy v ktorých boli kancelárie predsedu MNV a pracovníčok MNV. K úradu patrila obradná sieň umiestnená v zadnej časti a medzi týmito priestormi sa nachádzala malá miestnosť v ktorej bola rozhlasová ústredňa a archív. Sociálne zariadenie t.j. WC bolo mimo budovy v zadnej časti dvora zaústený do žumpy, do ktorej bol vyvedený aj odpad z MŠ. Táto žumpa bola objemovo veľmi malá, preto ju bolo potrebné minimálne 1 krát mesačne vyprázdňovať. Voda, ktorá bol v MŠ a na úrade MNV nebola pitná, iba úžitková zo studne na dvore pomocou domácej vodárne umiestnenej v pivnici. Preto na varenie do MŠ i na úrad bola dovážaná v nádobách a vo vedrách. V roku 1984 bol MNV a MŠ pripojená na vodovod, ktorého potrubie bolo ukončené pri MNV. Pre úrad MNV bol namontovaný elektrický prietokový ohrievač. Pretože voda spĺňala hygienické normy ušetrila a zjednodušila sa práca v MŠ i na úrade MNV. V kanceláriách MNV sa prešlo na lokálne vykurovanie uhlím. V obradnej miestnosti zostali elektrické akumulčné pece, ktoré boli nahrievané nočným prúdom. Pretože akcie v obradnej miestnosti boli predovšetkým v odpoľudňajších hodinách v zime vykurovanie nebolo účinné. Preto sa pece akumulovali aj počas dňa mechanickým zapnutím ohrievania. Pracovníci MNV a MKS počas roka využívali k stravovaniu ZVS – pohostinstvo, ktoré zabezpečovalo obedy pre dôchodcov a aj pre návštevníkov. Kuchárkou bola Alžbeta Stanovská. Obedy dôchodcom roznášala Marta Madarasová v obedároch, ktoré k tomu účelu mali dôchodcovia zakúpené. Rada MNV sa od začiatku roka zamerala na ďalšie úlohy, ktoré bolo potrebné riešiť pre zlepšovanie životného prostredia a života občanov. V obci boli zriadené základne služby, tieto bolo nutné skvalitňovať aby ich nevyhľadávali iba miestni občania, ale aj cudzí. Pohrebníctvo k tomu slúžilo, hlavne keď niekto zomrel doma, tak truhlu a vence bolo možné zakúpiť tu. Pretože v obci nebol dom smútku, v tomto období domy smútku boli iba v mestách, pohreby sa odpravovali v príbytkoch rodín zomrelého. Rakvu s mŕtvym bolo potrebné na cintorín odniesť alebo odvieť. V Žbinciach k tomu slúžil pohrebný koč ťahaný koňmi, ale potom čo bol poškodený požiarom objednával sa pohrebný voz z obcí, ktoré takéto motorové vozidlá mali. Preto sa začalo uvažovať o zabezpečení takého vozidla aj do Žbiniec. Za tým účelom bol najprv potrebný súhlas príslušného odboru ONV a potom aj peniaze. V rámci rozširovania služieb občanom MNV získal z ONV odboru miestneho hospodárstva finančné prostriedky na nákup nového traktora a následne aj 5 t prívěsu za traktor. Tým sa rozšírila činnosť DP MNV aj o dopravné služby. Traktor v hodnote 120,0 tis. Kčs bol zakúpený v závode Zetor Brno a po vlastnej osi ho dovezol Pavol Madaras s Jánom Lukáčom. Postupne k nemu bolo dokupované závesné náradie aby slúžil čo možno najviac potrebám MNV, ale aj ľuďom. Medzitým na základe rozhodnutia vyšších orgánov bolo nutné riešiť likvidáciu tuhého domového odpadu a zber druhotných surovín. Za tým účelom Zberné suroviny dodali do obce 2 kontajnery na sklo. Boli umiestnené vedľa obchodu. Do jedného mali dávať ľudia farebné sklo a fľaše, ktoré sa nevykupovali a do druhého bezfarebné sklo. Po naplnení ich Zberné suroviny mali odvieť. Často odvoz meškal a tak bolo veľa skla porozhadzovaného vedľa kontajne-

rov. Rada MNV preto riešila výstavbu zberne druhotných surovín, kde by sa vykupovali fľaše a sklo, handry, papier. Bolo vybrané miesto za mostom smerom na Vrbnicu po ľavej strane. Bol vypracovaný projekt, vybavené územné rozhodnutie a stavebné povolenie. Zberňa druhotných surovín pozostávala z vybetónovanej plochy oplotenej plechom s uzatváracím prístreškom pre uloženie skla, papiera a handier. Za kanceláriu slúžila unimobunka. So samotnou výstavbou sa začalo v rámci akcie Z v 9.septembra. V tejto časti akcie brigádnicky boli urobené zemné výkopové a betonárske práce, vybudovanie mostíka, príprava terénu pre uloženie cestných panelov, zabetónovanie železných oporných a kotevných konštrukcií. Tieto práce boli vykonané do 13.11.1984 a potom nastúpila firma, ktorá urobila montáž železnej konštrukcie zberne. Počasie v tomto období bolo pre stavbu tohto druhu vyhovujúce tak práce pokračovali do 8.decembra, kedy sa vykonávali úpravy terénu a demontáž lešenia. Na týchto brigádnických prácach sa podieľalo mnoho občanov, ktorí si zaslúžia poďakovanie. V kronike majú osobitné miesto Pavol Madaras. Ladislav Matkovič, Ján Oros, Jozef Juríček, Michal Gaff, Ladislav Madaras. Michal Tkáč č.d. 22, Ján Roman, Ján Mihaľov, Ján Kocúr, ktorí sa viackrát zúčastnili brigády a výrazne pomohli pri výstavbe tohto objektu. Pri týchto prácach bol využitý aj traktor na dovoz a odvoz materiálu. Šoféroval ho Pavol Madaras. V máji sa začalo aj s výstavbou chodníkov. Zámer bol vybudovať chodníky po jednej strane ulice od zákruty pri KD po križovatku na školskú ulicu. V tomto roku boli osadené obrubníky a pripravený podklad na zabetónovanie od kostola po obchod. Zameranie chodníkov vykonali Pavol Madaras a Ladislav Madaras. Pri osadzovaní obrubníkov pomáhali občania, pred ktorých pozemkov sa pracovalo. Betón bol dodaný domiešovačom z Pozemných stavieb Michalovce. Pri brigáde výrazne pomohli Ján Ivan, Ján Vaľko a občania bývajúci v časti v ktorej sa betonovalo. Nájomníci zo 6bj. pracovali na oplocovaní pozemku bytovky, čím si skultúrňovali životné prostredie.

V máji priniesol denník Východoslovenské noviny článok o obci s názvom „Rozkvitnutá záhrada s názvom Žbince“ pri príležitosti ocenenia obce vládou SSR za dosiahnuté výsledky pri plnení volebného programu. Toto ocenenie pre obec prevzal z rúk predsedu vlády SSR Petra Colotku predseda MNV Ladislav Madaras, ktorý sa zúčastnil s ocenenými z celej SR slávnostného prijatia na Bratislavskom hrade. Neboli to iba papierové výsledky na základe, ktorých dostala obec toto ocenenie a sumu 150,0 tis. Kčs, ale boli to reálne výsledky. Názov článku novinárky, ktoré boli v obci vybrali asi z toho dôvodu, že v tomto období, vysadené okrasné stromčeky v roku 1978, mali ideálnu výšku a tvar a ich zelená farba a predzáhradky rodinných domov vytvárali dojem záhrady a to nielen na hlavnej ulici. Získane finančné prostriedky boli využité na rekonštrukciu sekundárnej siete v obci. V novembri sa začali vytvárať podmienky pre plynofikáciu obce, ktorej sa občania dožadovali dlhšie obdobie. Predseda MNV prekonzultoval možnosť a podmienky plynofikácie obce s riaditeľom Východoslovenských plynární, závod Michalovce. Na základe toho bola podaná žiadosť na vypracovanie generelu plynofikácie obce, z ktorého sa vychádzalo pri vypracovaní samotného projektu. Zároveň bola podaná žiadosť o finančné prostriedky, aby bolo možné uhradiť faktúru za vypracovanú dokumentáciu a žiadosť o zaradenie do plánu výstavby. Okrem týchto otázok a úloh MNV pomáhal aj miestnemu JRD pri sezónnych prácach prostredníctvom spoločenských organizácií.

V tomto období Povodie Hornádu a Bodrogu závod Michalovce, na základe svojich plánov vykonával úpravy, koryta Duše v Žbinciach a v Budkovciach. Pri výkopových prácach na území obce potrebovali odviezť prebytočnú zeminu na skládku. MNV im umožnil túto zeminu uložiť na určené miesta v chotári. V obci to bolo na zákrutu pri KD smerom do Malých Žbinciev, bola tam nízina a v prípade daždivého počasia tam boli mláky a bahno. Touto zeminou bol upravený terén pomocou buldozéra, ktorý poskytlo JRD Hatalov. Tým sa zlepšilo

a skrášilo životné prostredie v tejto časti obce.

Spoločenské organizácie v obci. Aj v tomto roku medzi najaktívnejšie organizácie patrili požiarnici. Svoju pomoc poskytli pri kosení buriny v areály hospodárskeho dvora v Žbinciach a brigádovali aj pri zvoze slamy počas žatvy. K tomu použili traktor DP MNV s vlekom. V rámci skrášľovania životného prostredia pozbierali 12,3 ton železného šrotu. Dôležitú úlohu plnili v prevencii pred požiarmi. Z radov požiarnikov boli vytvorené preventívne skupiny, na čele ktorých boli vyškolení referenti prevencie v Ústrednej škole požiarnej ochrany v Martine. Tieto skupiny pred zimným vykurovacím obdobím vykonali preventívne protipožiarné prehliadky rodinných domov a verejných budov a dbali aby zistené nedostatky boli odstránené. Aj v tomto roku dosiahli výborne výsledky v požiarnickom športe. Družstvo mužov na obvodovej súťaži v Dúbravke 1.miesto, v súťaži o pohár predsedu ONV 2.miesto. Mladí požiarnici v súťaži Plameň na okresnej súťaži obsadili 2.miesto. V rámci družobných vzťahov na pozvanie navštívili muži v septembri družobnú organizáciu Ivanovice na Hané. Na návštevu odišli požiarnickým vozidlom Avia a zúčastnili sa aj súťaže v rámci II. ročníka memoriálu Josefa Kroupy, dlhoročného predsedu ZO ZPO Ivanovice na Hané. Z 18 družstiev obsadili 8. miesto. Aktívne sa zapájali aj do kultúrno-výchovnej činnosti. Na počesť 40. Výročia SNP spolupracovali s MKS pri príprave vatry v rámci osláv tohto výročia na miestnom ihrisku. V decembri sa zúčastnili kvízu k oslobodeniu našej obce i susedných obcí, kde spomedzi družstiev z Hatalova, Vrbnice a Žbinciev obsadili 1. miesto. Aktívne sa zapojili aj do organizovania 1.ročníka Behu oslobodenia, ktorý sa v našej obci uskutočnil. Predsedom ZO aj v tomto roku bol Jozef Jurčo, tajomník Ladislav Madaras, veliteľ Ladislav Jurčo, strojník Pavol Madaras, vedúci referent prevencie Ján Eštok.

Predsedom TJ Družstevník bol Miroslav Maruňak. Družstvo mužov hralo súťažne futbal v III. triede okresnej súťaže. Členovia TJ sa v tomto roku aktívne zapojili do organizovania 1. Ročníka Behu oslobodenia.

Predsedkyňou ČSČK bola Mária Sabolová a predsedkyňou SZŽ Anna Kucaková. ZPOZ účinkoval pri 9 sobášoch, 5 uvítaniach do života, 1 krát pri odovzdaní prepúšťacieho listu z armády, 1 krát pri dni sadenia stromčekov, 1 krát pri oslavách 30.výr. ZPOZ a pri oslavách životných jubileí 80, 60, 50 rokov.

Riaditeľkou MKS bola Anna Kocúrová. Pre realizáciu úloh na úseku kultúry mala vytvorenú radu, ktorú okrem nej tvorili zástupcovia spoločenských organizácií. MKS sa podieľalo na organizovaní a zabezpečovaní rôznych kultúrno – výchovných akcií. Rada MKS na návrh riaditeľky MKS na októbrom zasadení prekonzultovala možnosť zorganizovať pri príležitosti 40. tého výročia oslobodenia obce masovú akciu „Beh oslobodenia“, ktorý by sa konal 25.11.1984. Po odsúhlasení tohto návrhu v Rade MKS, riaditeľka predložila tento návrh Rade MNV, ktorá ho podporila a schválila. Po tomto pripravila riad. MKS plán organizačných opatrení. Bol schválený organizačný výbor a rozdelené úlohy, kto čo zabezpečí. Predsedom organizačného výboru bol Miroslav Maruňak, predseda TJ. Za výber a vymeranie trasy behu bol zodpovedný Pavol Madaras. Rozhodcovský zbor bol zložený z členov ZO ZPO a TJ a tvorili ho Jozef Jurčo, Ladislav Matkovič, Michal Gaff, Michal Maruňak, Miroslav Maruňak, Pavol Madaras, Ján Lukáč, Michal Virag, Ladislav Madaras, Jozef Juríček. Zdravotnícku službu zabezpečovali členky ČSČK s predsedkyňou Máriou Sabolovou. Bezpečnosť cestnej premávky zabezpečovali členovia PS VB s veliteľom Michalom Tkáčom, lebo trasa viedla po miestnych cestách a križovala aj štátnu cestu. O občerstvenie v podobe teplého čaju sa postarali členky SZŽ. Začiatok Behu oslobodenia bol stanovený na 25.11.1984 o 13:00 hod. Rozhodcovský zbor mal zraz o 08:00 hod a do 13-tej hodiny vyznačil trate pre jednotlivé kategórie. Štart jednotlivých kategórií bol od najmladších po najstarších. Mladší žiaci 300m, starší žiaci 1000 m, dorastenci 2000 m, ženy 2000 m a muži 3000 m. Štart a cieľ bol pri MNV

a bežalo sa po hlavnej ulici smerom k Vrbnici a podľa jednotlivých kategórií sa odbočilo podľa dĺžky pri obchode k ihrisku, na križovatke ku ZŠ a Za Dušu. Z každej trate sa odbočilo smerom k Malým Žbinciam a do cieľa sa bežalo po ceste od KD. Prvého ročníka Behu oslobodenia sa zúčastnili aj pretekári z iných organizácií. Z TJ VSŽ Košice to bol Juraj Tkáč, z TJ Zemplín Michalovce bratia Sopiriakovci, z TJ Horovce Vladimír Decha, všetko pretekári, ktorí sa pravidelne zúčastňovali behov v rámci celého Vsl. kraja. Pretekárov, prítomných občanov i rodičov detí privítal predseda MNV Ladislav Madaras. Slávnostný príhovor k výročiu oslobodenia obce predniesol Jozef Juríček, predseda ZO KSS. So športovou časťou preteku, s traťou i pravidlami oboznámil pretekárov Miroslav Maruňak. Hlavným rozhodcom a zároveň štartérom pretekov bol Michal Gaff. Víťazmi jednotlivých kategórií boli: mladší žiaci Peter Kocúr z Michaloviec, starší žiaci Slavomír Maďar Žbince, staršie žiačky Dagmar Paľová Žbince, dorastenci a ženy sa neprezentovali. Víťazom v kategórii mužov bol Juraj Tkáč z VSŽ Košice. Ceny víťazom zakúpilo MKS a boli im odovzdané po skončení preteku. Vyhodnotenie celej akcie sa uskutočnilo v ZVS a celková atmosféra i prísľub pretekárov, že sa zúčastnia aj ďalšieho ročníka bolo pre organizátorov povzbudením, že II. ročník pripraví ešte lepšie a s prípravou začnú skôr ako v tomto roku. Organizátorom za odvedenú prácu poďakoval predseda MNV.

V službách obyvateľstvu nedošlo k podstatným zmenám. Od 1.10.1984 došlo k zmene poštovej doručovateľky. Stala sa ňou Ľudmila Elková zo Žbiniec. Pred ňou viacerí skúšali vykonávať túto prácu, ale nezvládli to.

V predajni Jednota nastúpila nová vedúca Anna Ščobíková s predavačkou Annou Melníkovou z Hatalova, ktorá v tomto roku skončila učňovskú školu. Problém bol s predajom mäsa, pretože v predajni nebol mäsiar. Preto vypomáhať chodil pracovník z pohostinstva. Náboženský život. Ani v tejto oblasti nedošlo v priebehu roka ku zmenám. V kostole pripravoval pán farár deti na prvé sväté prijímanie, ktoré sa konalo po Veľkej noci a staršiu mládež pripravoval na birmovku, ktorá sa tohto roku konala v Žbinskej farnosti. Na obrad birmovky rodičia prihlásili deti aj z iných farností. Je potrebné napísať, že robilo sa to hlavne z toho dôvodu, že birmovka sa nekonala každý rok, ale prešlo viac rokov kým sa vo farnosti konala. Druhý dôvod bol ten, že z politických dôvodov rodičia, ktorí zastavali riadiace funkcie v závodoch a boli členmi KSS nechceli riskovať, že budú mať problém v zamestnaní. Pritom aj okresní funkcionári o tom vedeli, že sa to takto robilo, pretože aj ich deti sviatosť birmovania prijali v inej farnosti. Pokiaľ sa nenašiel iniciatívny kariérista, tak všetko prebehlo v tichosti. Na česť farárovi slúži to, že sa nebál takéto deti pripustiť k birmovaniu. V Žbinciach boli v tomto roku viaceré takéto deti na birmovke a boli prítomní aj ich rodičia. Rok sa končil tradične. Veriaci sa pripravovali na najkrajšie sviatky v roku a MNV i občania sa pripravovali na zimu. V posledný deň roku bola v kostole ďakovná omša za účasti veriacich z celej farnosti a vo večerných hodinách sa v ZVS – pohostinstve konala zábava pri hudbe, speve a dobrom jedle a inom občerstvení.

Rok 1985

Nový rok 1985 sa začal Bohoslužbou v kostole, na ktorej sa zúčastnili takmer všetci veriaci. Sviatočné i pracovné dni plynuli tempom zodpovedajúcim zimnému obdobiu. Vonku sa vykonávali iba najnutnejšie práce potrebné pre život rodín i obce. Mládež sa venovala zimným športom, futbalisti sa dožadovali možnosti trénovať v telocvični ZŠ a zápasom volejbalového oddielu TJ. MNV pripravoval inventúru majetku, ale aj toho čo sa urobilo a v čom sa bude pokračovať v tomto roku pri plnení VP. V tomto roku žilo v obci 807 obyvateľov. K poklesu obyvateľstva došlo prirodzeným úbytkom- smrťou a odsťahovaním sa z obce do miest a iných obcí. Do okresného mesta sa odsťahovalo 10 mladých ľudí do 30 rokov, 8 ľudí do

rôznych obci okresu a dvaja do okresu Košice. Z 20 odsťahovaných ľudí bolo 10 cigánskych spoluobčanov. Zomrelo 5 ľudí z toho 3 ženy a dvaja muži. Smrť každého človeka zasiahne príbuzných, nezáleží na veku zomrelého, ale o to ťažšie to znášajú príbuzní, ale aj spoluobčania, keď zomrie človek v mladšom veku. Takým bol Stanislav Tkáč, ktorý zomrel po ťažkej chorobe vo veku 27 rokov, bol ženatý, bezdetný. Vo veku 58 rokov zomrel Michal Tkáč (Cigerej). Cestou od lekára z Vrbnice vlastným autom, zomrel počas šoférovania a už mŕtvy vošiel s autom do priekopy v Hatalove. Našťastie nedošlo k zraneniu iných ľudí. Michal Tkáč bol v jednom období poslancom MNV, bol funkcionárom TJ, členom ZO ZPO. Na JRD pracoval ako mechanizátor, neskoršie ako zásobovač. K trvalému pobytu sa v priebehu roka prihlásili 4 ľudia. Narodilo sa 11 detí z toho 6 spoluobčanom. Z narodených detí bolo 8 dievčat a 3 chlapci. Manželstvo z obyvateľov obce uzatvorilo 7 občanov. Z počtu 807 obyvateľov je 264 spoluobčanov cigánskeho pôvodu. 224 obyvateľov pracovalo v robotníckych profesiách z toho 81 žien. V JRD pracovalo počas celého roka 24 členov z toho 10 žien. Okrem toho počas sezónnych prác v rastlinnej výrobe pracovalo 30 dôchodcov z toho 10 žien. V technickohospodárskych funkciách a v administratíve pracovalo 45 obyvateľov obce z toho bolo 32 žien. Dôchodcov v obci žilo 176 z toho 100 žien. Na vysokých školách študoval 1 chlapec a 4 dievčatá. Na stredných školách študovali 4 chlapci a 6 dievčat. V odborných učilištiach študovalo 13 chlapcov a 4 dievčatá. Základnú vojenskú službu v roku 1985 vykonávalo 7 mužov. Z dôvodu starostlivosti o deti je v domácnosti 43 žien z toho 40 spoluobčanov. Na materskej dovolenke bolo 7 žien. Vysokoškolské vzdelanie malo 13 občanov z toho 6 žien. Stredoškolské vzdelanie s maturitou dosiahlo 46 občanov z toho 30 žien. Učňovské vzdelanie malo 104 občanov z toho 40 žien.

Prevažná časť obyvateľov pracovala v závodoch a organizáciách okresu Michalovce a to v JRD, Hatalov, JRD Budkovce, Pozemné stavby Michalovce, Chemkostav Michalovce, Robstav Michalovce, Okresný stavebný podnik Michalovce, Združená výroba Michalovce, Vihorlat Michalovce, MEZ Michalovce, Jednota Michalovce. V trebišovskom okrese v Elektrárni Vojany a v Slovnaft Vojany. Zamestnaní boli aj vo VSŽ Košice.

MNV tvorili zvolení poslanci a hospodárski pracovníci na základe pracovnoprávných vzťahov. V roku 1985 poslancami tvorili poslanci Ladislav Madaras, Michal Gaff, Jozef Juríček, Ján Oros, Ján Roman, Michal Tkáč(Firer), Michal Maruňak, Marta Michová, Ján Sabol, Anna Tkáčová, Michal Kuco, Jozef Jurčo, Mikuláš Tomčo, Ján Lukáč, Juraj Jalčovník, Mária Virágoová, Ľudmila Mitríková, Eva Mihaľová, Ján Eštok a Andrej Tirpák. Radu MNV tvorili Ladislav Madaras predseda MNV, Michal Gaff tajomník MNV a poslanci Jozef Juríček, Ján Oros, Ján Roman, Ján Sabol, Marta Michová, Michal Maruňak a Michal Tkáč. Pracovníkmi MNV boli : uvoľnený zo zamestnania pre výkon funkcie predsedu MNV Ladislav Madaras, Michal Gaff tajomník MNV ako úväzkový funkcionár, Eva Mihaľová matrikárka + samostatná referentka, Marcela Gulová hospodárka, ktorá dva dni v týždni pracovala na MNV v Hatalove, Klára Sabolová upratovačka a doručovateľka MNV. Od 1.10.1985 do funkcie samostatnej referentky nastúpila namiesto Marcely Gulovej Helena Valisková, ktorá bola aj zastupujúcou matrikárkou. Dva dni v týždni pracovala na MNV Slávkovce. Ďalšou zastupujúcou matrikárkou pre matričný obvod Žbince bola Helena Grajcarová. Na matričnom obvode bolo v priebehu roka uzavretých 18 manželstiev. Sobášiacim bol Ladislav Madaras a zástupcom sobášiaceho Michal Gaff. MNV mal pre lepší výkon svojej funkcie zriadené 4 komisie. Komisiu finančnú viedol Mikuláš Tomčo a ďalšími členmi boli Eva Mihaľová, Anna Mihaľová, Andrej Tirpák, Helena Tankovčíková. Komisia zasadala pravidelne podľa plánu a zaoberala sa predovšetkým plnením rozpočtu v príjmovej a výdajovej časti. Komisiu pre výstavbu viedol Jozef Jurčo a ďalšími členmi boli Ján Eštok, Ján Pastír a Štefan Ondo. Komisiu pre kultúru, školstvo sociálne veci a zdravotníctvo viedla Anna Tkáčová a členmi boli Ing. Ladislav Paľo, Ľudmila

Mitříková, Mária Virágová a Pavol Madaras. Komisia osobitnú pozornosť venovala sociálnym otázkam života občanov. Prejednávala žiadosti občanov o poskytnutie sociálnych výpomoci odkázaným občanom. Išlo o priznávanie materských príspevkov pre nepracujúce matky z radov spoluobčanov, doporučovanie príspevkov na výživu a ošatenie pre deti spoluobčanov a poskytovanie príspevkov na spoločné stravovanie odkázaným dôchodcom. MNV poskytoval 22 odkázaným občanom príspevkov na stravovanie vo výške 6,50 Kčs za jeden obed, dôchodcovia si doplácali 1,50 Kčs. Obed pozostával z polievky a hlavného jedla. Komisiu pre ochranu verejného poriadku viedol Michal Kuco a členmi boli Ján Lukáč, Juraj Jalčovic, Ján Sabol ml. a Michal Maruňak, ktorý v tomto období bol aj sudcom z ľudu pri Okresnom súde v Michalovciach. V roku 1985 bolo v knihe evidencie priestupkov zapísaných 7 priestupkov. 3 priestupky pre nepríslušnosť boli odstúpené inam. 4 priestupky boli spáchané pod vplyvom alkoholu a troch sa dopustili spoluobčania.

MNV mal pre svoju činnosť a zabezpečovanie úloh zriadené pomocné komisie. Komisia pre riešenie otázok cigánskeho obyvateľstva bola 9 členná. Predsedom tejto komisie bol Ladislav Madaras predseda MNV, tajomníčkou Eva Mihaľová, ďalšími členmi boli František Kajánek riaditeľ ZŠ, Anna Kocúrová riaditeľka MKS, Marta Madarasová za ZO SZŽ, Mária Sabolová preds. ZO ČSČK a za aktív z vyspelých cigánov boli Emil Mileňky, Bartolomej Balog a Juraj Ujlaky. Poslaním tejto komisie bolo pôsobiť na cigánskych spoluobčanov pri ich začleňovaní sa do spoločnosti. V tejto práci MNV boli dosiahnuté aj pozitívne výsledky, bolo to badateľné pri porovnávaní spôsobu života cigánskych obyvateľov v iných obciach. Proces ich začleňovania do spoločnosti bol náročný a dlhodobý, lebo mnohí z nich hľadali ľahšie formy získavania prostriedkov na obživu ako bola práca. Prostredníctvom tejto komisie MNV získaval objektívnejší pohľad na problémy tejto menšiny, pretože aktivisti predkladali požiadavky a zároveň mohli byť spoluobčania priamo informovaní od svojich o riešení i o problémoch, ktoré MNV má pri riešení ich požiadaviek.

Ďalšou pomocnou komisiou bola komisia pre brannú výchovu. Predsedom komisie bol Ladislav Madaras a členmi Ján Oros a Anton Bodnár učiteľ ZŠ. Táto komisia plnila úlohy predovšetkým na úseku civilnej obrany obyvateľstva. MNV mal zriadenú aj komisiu pre prípad vyskytnutia sa nákazy hospodárskych zvierat ako slintačka, krivačka a pod. Predsedom komisie bol Ladislav Madaras predseda MNV, tajomníkom veterinárny lekár pre JRD MVDr. Ján Hromanik, ďalšími členmi boli Michal Tkáč, Mária Kucová, Juraj Jalčovic, Jozef Juríček preds. ZO KSS, strážmajster Jozef Banoczy za OOV B Trhovište, Michal Šepelák vedúci hospodárskeho dvora Žbince a Michal Gaff tajomník MNV. V tomto roku sa nevyskytla nákaža a preto komisia nebola uvedená do činnosti.

Pri MNV pôsobil aj ZPOZ a jeho členmi boli Ladislav Madaras, Michal Gaff, Eva Mihaľová, Anna Kocúrová, Anna Tkáčová, Marta Michová, Mária Gažinovská, Eva Sabolová a Ladislav Pastír riaditeľ Ľudovej školy umenia v Sobranciach. Príležitostne účinkovala aj Slávka Gerberiova z Vrbnice. Počas roka ZPOZ účinkoval pri 15 sobášoch uzatvorených na matričnom úrade Žbince, pri 7 uvítaní deti do života, 1 krát pri sľube iskier, 1 krát pri prijatí 40 ročných občanov pri príležitosti 40 výročia skončenia II. svetovej vojny, 1 krát pri odovzdávaní prepúšťacích listov z armády a 1 krát pri príležitosti mesiaca úcty k starším. V tomto roku boli do obradnej siene zakúpené elektrofonické varhany Vega dvojmanuálové za 32,0 tis. Kčs. Prevádzka zariadení MNV a plnenie plánovaných úloh boli realizované na základe schváleného rozpočtu. Pre rok 1985 mal MNV v príjmovej časti schválený takýto rozpočet: Príjmy za stravné v školskej jedálni 190,0 tis. Kčs, nájomné za užívanie bytov v 6bj. 15,0 tis. Kčs, poistné nemocenského poistenia v DP MNV 5,0 tis. Kčs, príjmy za odvoz odpadkov 900 Kčs. Daň z príjmov obyvateľstva za poskytované služby 500 Kčs, daň domová 22,0 tis. Kčs, správne poplatky 1,0 tis. Kčs, miestny poplatok zo psov 3,4 tis. Kčs. Plánovaná globálna do-

tácia zo štátnych prostriedkov činila 441,9 tis. Kčs, na akciu Z 146,0 tis. Kčs z fondu rezerv a rozvoja ONV a prevod z FRR ONV na neinvestičné účely 286,4 tis. Kčs. Boli v tom aj peniaze, ktoré obec dostala od vlády SSR za dosiahnuté výsledky. Celkové rozpočtované príjmy pre MNV boli vo výške 1 112,1 tis. Kčs. Tieto príjmy boli rozdelené do výdavovej časti rozpočtu nasledovne: príspevok pre MKS 7,0 tis. Kčs, za vedenie kroniky 1,0 tis. Kčs, výdavky pre ZPOZ 4,0 tis. Kčs. Na materiálové výdavky bolo plánované 18,6 tis. Kčs, na práce a služby 15,0 tis. Kčs, cestovné výdavky 1,7 tis. Kčs, mzdové prostriedky na pre práce na základe dohody o vykonaní prác 1,2 tis. Kčs, na paušálne odmeny pre členov ZPOZ 3,5 tis. Kčs. Na doplnkovú starostlivosť pre dôchodcov na úhradu nákladov za poskytovanie spoločného stravovania pre odkázaných dôchodcov 25,0 tis. Kčs. Na údržbu 6bj. 25,0 tis. Kčs a na materiálové výdavky pre 6bj. 7,0 tis. Kčs. Na údržbu verejného osvetlenia a sekundárnej siete v obci 211,0 tis. Kčs. Pre pohrebníctvo na materiálové výdavky 5,5 tis. Kčs. Na rekonštrukciu sýpky pre DP MNV 86,4 tis. Kčs. V rámci akcie Z boli výdavky plánované na vypracovanie projektovej dokumentácie pre plynifikáciu obce, pre výstavbu domu smútku, požiar- nu zbrojnicu a ukončenie výstavby zberne druhotných surovín vo výške 86,0 tis. Kčs. V neinvestičnej časti akcie Z boli výdavky plánované na výstavbu chodníkov vo výške 60,0 tis. Kčs. Celkom bolo rozdelených 1 112,1 tis. Kčs. V priebehu roka MNV požiadal ONV o zmenu rozpočtu a ďalšie finančné prostriedky, pretože schválené prostriedky nepostačovali na krytie výdavkov, čo musel predseda MNV odôvodniť a podložiť dokladmi. Takže rozpočet bol upravený nasledovne: na údržbu agitačného strediska, pretože v roku 1986 sa mali konať voľby o 25,0 tis. Kčs, na ukončenie údržby verejného osvetlenia 18,0 tis. Kčs a na rekonštrukciu budovy sýpky pre DP MNV 270,0 tis. Kčs. V júli tohto roku bola ukončená a odovzdaná do užívania Zberňa druhotných surovín. Napriek tomu, že všetko bolo pripravené na začatie prevádzky, Zberné suroviny Michalovce, pre ktoré bola stavba vybudovaná prevádzku neotvorili. Nepočítali s tým, že stavba bude ukončená v tomto termíne a tak nemali pracovníka, ktorého by v tejto prevádzke zamestnali. Otvorenie prevádzky sa presunulo na rok 1986. V priebehu roka sa pokračovalo vo výstavbe chodníkov a bola urobená časť chodníkov od KD po kostol aj keď finančné prostriedky postačovali aj na dlhší úsek. Problém bol s dodávkou betónu. Stavebné firmy a betonárka zabezpečovala betónom v prvom rade svoje stavby a na takéto drobné stavby dodali betón iba v čase keď ho nepotrebovali pre seba. Predseda MNV nielen v tomto prípade, ale platilo to vo všeobecnosti, mal so zabezpečením stavebného materiálu často neriešiteľné problémy. ONV urgoval plynulé čerpanie pridelených finančných prostriedkov a na druhej strane bez známosti nebolo možné materiál včas zabezpečiť. V tomto roku bola ukončená rekonštrukcia sekundárnej elektrickej siete v obci a rekonštrukcia verejného osvetlenia, s ktorou sa začalo v roku 1984. Elektrické vedenie bolo uložené na drevených stĺpoch po jednej strane ulice a vo výške cez cestu prechádzalo na druhú stranu ulice ku každému domu. Staršie domy nemali hlavnú poistkovú skrinku, ale poistky boli na stĺpe. V prípade poruchy musel elektrikár pomocou stúpačiek na nohách vyliezť na stĺp a vymeniť poistku. Vedenie bolo staré a preto aj straty boli veľké. Pri rekonštrukcii boli vymenené drevené stĺpy za betónové. Na hlavnej ulici boli umiestnené po oboch stranách do predzáhradiek rodinných domov, na prípojky boli použité závesné kably a každá prípojka mala hlavnú domovú skrinku na dome. Na verejnom osvetlení boli vymenené svietidla v ktorých už neboli ortuťové výbojky, ale sodíkové, čím došlo k šetreniu elektrickej energie. Z prostriedkov ONV bola zabezpečená oprava cesty na cigánskom sústreďení. Nebol to asfaltový koberec, ale povrch bol spevnený striekaným asfaltom. MNV sa pravidelne zaoberal skvalitňovaním služieb. K tomu účelu mala slúžiť aj rekonštrukcia sýpky, v ktorej mali byť služby umiestnené. Tento zámer podporoval aj ONV tým, že pridelené do rozpočtu finančné prostriedky. Pre rekonštrukciu bol vypracovaný projekt ešte v roku 1984, ale nepo-

darilo sa zabezpečiť stavebného dodávateľa. Pracovať sa na stavbe začalo 3. júla 1985, keď predseda MNV zabezpečil dodávateľa prác. Dodávateľom, ktorý sa na túto stavbu podujal bola Pridružená výroba JRD Vysoká nad Uhom. Podmienky boli na mieste dojednané s podpredsedom JRD Vysoká nad Uhom, ktorý riadil pridruženú výrobu. Stavebná skupina bola zložená prevažne z cigánskych občanov z Michaloviec, ktorí nezapreli svoju mentalitu čím menej robiť a viac zarobiť. Prvé dni vyzeralo všetko v poriadku, vykonávali búracie práce. Po dvoch týždňoch dostali zálohu na plat a do práce prišli po dvoch týždňoch. Márne boli urgencie predsedu MNV u vedenia JRD. Potom na stavbu prišli, lenže chceli aby bola uhradená faktúra aj za práce, ktoré nevykonali s argumentom, že keď nebude faktúra, tak nedostanú výplatu. Pretože faktúra uhradená nebola zo stavby odišli. Za 6 mesiacov bolo z 350,0 tis Kčs vyčerpaných 259 954 Kčs vrátane zakúpenia materiálu a elektrickej prípojky. Koncom roka bol na stavbu zabezpečený dodávateľ prác pre montáž vodovodu a bol ním Okresný stavebný podnik Michalovce. Aj keď s prácami začali nakoniec zo stavby odišli pretože nemali kompresor na prerazenie základu budovy. Z uvedených dôvodov predseda MNV predložil Rade MNV návrh, aby sa vytvorila z miestnych občanov stavebná skupina v rámci DP MNV, ktorí by na dohodu o vykonaní prác vykonávali pre MNV stavebnú činnosť. V roku 1986 sa mali uskutočniť voľby, preto sa MNV snažil vynoviť aj budovy, ktoré mal v správe NV. V rámci údržby budov boli vykonané stavebné úpravy vedľajšej budovy MNV, v ktorej bolo agitačné stredisko, poradňa pre matky s deťmi, archív MNV, sklad IPCHO. Boli vymenené vchodové dvere, položená keramická dlažba na chodbe, vymaľované olejové sokle, vonkajšie sokle boli obložené kabrincami na oboch budovách a prestriekaná fasáda na oboch budovách. V septembri v rámci neinvestičnej časti akcie Z sa začalo s úpravou nového cintorína. Boli vymerané cesty vo vnútri cintorína a zabudované betónové obrubníky. Od 27.9. do 20.10.1985 44 miestnych občanov, ktorí sa zúčastnili brigád za svoje rodiny i za spoločenské organizácie, predovšetkým požiarnikov a členovia SZM odpracovali 348 hodín bezplatne. Vykopali ryhy pre obrubníky, doviezli kameň, vyrobili betón, rozvážali obrubníky a pomáhali pri betónovaní obrubníkov. Zároveň bol cintorín vykosený a upravený ku sviatku Všetkých svätých. Ďalšie úpravy zostali na rok 1986.

V predprojektovej a projektovej príprave bola zabezpečená a vypracovaná dokumentácia pre výstavbu Domu smútku v Žbinciach s termínom začatia výstavby bol rok 1986 a ukončenie v roku 1989. Pre plynifikáciu obce bol spracovaný generel a následne projektová úloha. Na výstavbu požiarnej zbrojnice nebola spracovaná ani projektová štúdia, pretože OSP aj keď sľúbil do plánu projektových akcií ho nezobral. Značné problémy nastali pri zabezpečovaní plynifikácie obce. Aj keď projektová úloha uvažovala so súčasným plynifikovaním Hatalova a Vrbnice pre najbližšiu päťročnicu sa akcia do plánu nedostala. Bolo potrebné zvolať rokovanie za účasť kompetentných zástupcov organizácii a nájsť riešenie ako zabezpečiť realizáciu tohto pre občanov potrebného projektu. V júni sa na MNV stretli podnikový riaditeľ Vsl. plynárni v Košiciach Ing. Očvár, predseda ONV v Michalovciach Ing. Kocúr CSc., podpredsedkyňa ONV Ing. Seilerová, riaditeľ projektovej organizácie Naftoprojekt Poprad Ing. Zušťak, námestník riaditeľa Geodézie Prešov Ing. Badida, riaditeľ RZ plynárni Michalovce Pavol Šubák a za MNV Ladislav Madaras, Michal Gaff a Jozef Juríček. Výsledkom tohto rokovania bolo, že do akcie je potrebné zapojiť JRD Hatalov ako veľkoodberateľa plynu, ktorý bude aj investorom. MNV bude združovať na akciu finančné prostriedky. Tým sa celá predprojektová a projektová príprava oddialila. Aj keď investorom bolo JRD Mier Hatalov celá ťarcha zabezpečovania prešla na MNV Žbince, konkrétne na predsedu MNV. Koncom roka bol spracovaný projekt s názvom „Centrum Žbince“, podľa ktorého mala byť vykonávaná ďalšia výstavba v obci v rozsahu individuálnej i komplexnej výstavby. Tento projekt bol už tretí v poradí pretože predchádzajúce pre námietky zo strany Hatalova i niektorých občanov nebol schválený.

Riešené územie sa nachádzalo za ZŠ a na zahumienkách a zasahovalo aj územie Hatalova. Projekt uvažoval s výstavbou MŠ a DJ, pošty, kultúrneho strediska, zdravotného strediska, obchodného centra a požiarnej zbrojnice. V tomto roku došlo k čiastočnému vysporiadaniu majetku v správe MNV. Kultúrny dom, v ktorom bola niekedy škola (národná i ruská ako ju volali starí ľudia) bola majetkom pravoslávnej cirkvi. Biskupský úrad (eparchiálny) pravoslávnej cirkvi súhlasil s prevodom majetku na Československý štát ako to vyplývalo zo zákona z roku 1947 a tak sa pozemok aj s KD stal definitívne majetkom štátu v správe MNV Žbince. Budovy a pozemky, na ktorých je MNV a MŠ ostali aj naďalej majetkom rímskokatolíckej cirkvi.

MNV mal v správe plne organizovanú Základnú školu s ročníkmi 1 až 8, kde dochádzali žiaci okrem Žbiniec aj z Hatalova, Vrbnice a Šamudoviec. Bolo vytvorených 12 tried, v ktorých sa vyučovalo 262 žiakov z toho 130 dievčat. Z celkového počtu žiakov bolo 111 cigánskych žiakov a z toho 52 dievčat. Riaditeľom školy bol František Kajánek z Hatalova, zástupcom riaditeľa bol Mikuláš Tomčo zo Žbiniec. Ďalšími učiteľmi, ktorí vyučovali na škole boli Anna Beneová, Júlia Klanicová, Agnesa Kajanková, Jozef Varga, Anna Kováčová, Mária Grberyová, Marta Plutková, Kveta Hrubjaková, Marta Tomčová, Štefan Tomko, Anton Bodnár, Helena Demková, Anna Majorošová a Mária Ivanová. ZŠ mala zriadené dve oddelenia školskej družiny, v ktorej sa zdržiavali žiaci po skončení vyučovania. Tu si mohli vypracovať domáce úlohy, hrať sa, venovať sa záujmovým činnostiam kým rodičia boli v zamestnaní. V týchto oddeleniach bolo celkom 63 žiakov, z toho 34 cigánskych detí. Vedúcou vychovateľkou bola Judita Szuperáková a ďalšou vychovateľkou bola Anna Tkáčová. Skupinovú vedúcou pionierskej organizácie bola Ľuboslava Čisárová. Vedúcou školskej jedálne bola Agáta Pavlovová. Hlavnou kuchárkou bola Mária Barnáková a pomocnými kuchárkami boli Zuzana Mošpánová a Drahomíra Michová. Školníkom bol Adam Mošpán a sezónnym kuráčom bol Juraj Vajda. Vykurovanie bolo ústredné na uhlie. Upratovačkami v škole boli Anna Sopková, Mária Valšková a Mária Pastírová. MŠ zriadená na území obce bola jednotriedna a navštevovalo ju 24 detí v predškolskom veku. Kapacita bola nepostačujúca a bola prekročená o 6 detí viac ako povolil hygienik. Z dôvodu chorôb detí nikdy nebol denný stav v MŠ plne obsadený. Riaditeľkou MŠ bola Mária Gažinovská, učiteľkou Iveta Barvižová. Od septembra došlo k zmene a učiteľkou bola Mária Didírková. Kuchárkou bola Anna Gaffová a upratovačkou Anna Matkovičová. V rozpočte na prevádzku školských zariadení bolo plánovaných 546,0 tis Kčs. Z toho pre MŠ 15,2 tis. Kčs, pre ZŠ 263,8 tis. Kčs a pre ŠJ 267,0 tis. Kčs. V priebehu roka bol rozpočet upravený o 20,0 tis. Kčs na opravu kotolne v ZŠ.

MNV mal v správe 6bj., v ktorej bývali 6 rodiny a to Adam Mošpán, Ľubomír Čačko, Ján Sabol, Michal Grajcar, Ing. Viliam Grega a Ladislav Sopko s celkovým počtom 24 obyvateľov. Priemerne nájomné na jednu rodinu bolo 277 Kčs mesačne.

MKS, príspevková organizácia MNV bola dotovaná finančnou čiastkou 7,0 tis. Kčs. Riaditeľkou MKS bola Anna Kocúrová, ktorá zároveň vykonávala funkciu osvetového pracovníka. Pre svoju činnosť mala vytvorenú Radu MKS ako poradný orgán, zloženú z členov spoločenských organizácii NF a ZŠ. Kultúrno výchovné akcie boli usporiadované v KD , ktorý MKS malo k dispozícii. Súčasťou MKS bola stredisková knižnica umiestnená v priestoroch na poschodí KD. Ku knižnici patrila aj jedna miestnosť, v ktorej bola čítareň, kde si mohli návštevníci prečítať dennú tlač, časopisy alebo sa zúčastniť akcií organizovaných knižnicou. Vedúcou knižnice bola Jana Mrazová, ktorú počas materskej dovolenky zastupovala Gabriela Olexíková do 30.3.1985. Od 1.4.1985 do 30.6.1985 bola v knižnici Monika Lukáčová. 1. septembra sa po materskej dovolenke vrátila Jana Mrazová. MKS na úseku osvetovej práce metodický usmerňovalo osvetové pracoviska v spádovom území, Hatalov, Vrbnicu a Dúbravku. Riaditeľka úzko spolupracovala s JRD Mier Hatalov. Stredisková knižnica metodickú pomoc poskytovala miestnym knižni-

ciam v Hatalove, Dúbravke, Vrbnici, Šamudovciach a Krásnovciach. V knižnici bolo zapísaných 10985 zväzkov kníh. V priebehu roka pribudlo 458 kníh. Úbytok nebol zaznamenaný. V roku 1985 bolo zapísaných 121 čitateľov. Vypožičaných bolo 5883 kníh. Z celkového počtu zapísaných čitateľov bolo 77 do 14 rokov, 14 čitateľov bolo vo veku od 15 do 19 rokov a 30 čitateľov nad 19 rokov. Z počtu 121 zapísaných čitateľov bolo 17 z radov cigánskych spoluobčanov. Z kultúrnych podujatí uskutočnených v KD malo veľký ohlas vystúpenie pražského kúzelníka a iluzionistu, ktorý počas troch večerov predvádzal svoje umenie pre obyvateľov obce i širokú verejnosť. Uskutočnila sa aj odpustová tanečná zábava pre mladých. Pri MKS pôsobil aj detský záujmový umelecký kolektív zložený zo žiakov ZŠ, ktorý so svojim programom vystúpil na slávnostnom verejnom plenárnom zasadnutí MNV pri príležitosti 40. výročia konštituovania národných výborov. Pri tejto príležitosti boli ocenení občania obce za dlhoročnú prácu v orgánoch MNV. Čestné uznania Rady MNV v Žbinciach odovzdal predseda MNV Ladislav Madaras, poslanec ONV Ing. Jozef Ivančo a zástupca ONV Ing. Ľudovít Egry týmto občanom: Andrej Tirpák, Juraj Vajda, Štefan Maďar, Michal Tkáč, Michal Gaff, Jozef Juríček, Jozef Jurčo, František Kajanek, Michal Juhas a Ján Sabol. MKS organizovalo aj slávnostné akadémiu t.j. oslavy pri rôznych výročiach a oslavách štátnych sviatkov. V spolupráci so spoločenskými organizáciami a ZŠ sa na futbalovom ihrisku uskutočnila slávnostná akadémia pri príležitosti 40. výročia oslobodenia našej vlasti v II. sv. vojne. Okrem krátkeho kultúrneho programu, ktorý pripravili žiaci ZŠ, ZO Zväzarmu pripravila súťaž v streľbe zo vzduchovky. Pri príležitosti 41. výročia SNP boli na ihrisku pri vatre, ktorú pripravili požiarnici usporiadané Živé noviny. V rámci nich vystúpili žiaci ZŠ s kultúrnym programom a pri vatre bola beseda s účastníkmi oslobodzovacích bojov počas druhej svetovej vojny, Štefanom Jurčom zo Žbinc a Michalom Plutkom zo Šamudoviec. Pri príležitosti oslobodenia našej obce Sovietskou armádou sa dňa 24. novembra o 13:00 hod. konala slávnostná akadémia. Po jej skončení sa uskutočnil 2. ročník Behu oslobodenia obce. Na organizovaní a zabezpečovaní tohto podujatia s MNV a MKS sa aktívne podieľali členovia spoločenských organizácií a učители ZŠ, bez pomoci ktorých by nemohla byť táto akcia úspešná. Rada MKS na svojom zasadnutí schválila opatrenia a pre jednotlivé spoločenské organizácie boli určené úlohy, ktoré majú pre zabezpečenie akcie splniť. Vyznačenie trate pre jednotlivé kategórie zabezpečili požiarnici a futbalisti, rozhodcovský zbor bol zložený z požiarnikov a učiteľov ZŠ. Štartérom bol Michal Gaff, časomeračmi Pavol Madaras, Štefan Tomko a Marián Hamadej učители ZŠ. Zdravotnícku pomoc zabezpečovali členky ČSČK Olga Sotáková, Marta Danková a Mária Maďarová. Občerstvenie pre pretekárov a pre organizátorov pripravili členky SZŽ Mária Tkáčová, Marta Madarasová a Anna Matkovičová. O bezpečnosť cestnej premávky a pretekárov sa postarali členovia PS VB Michal Tkáč, Michal Sopko, Michal Grajcar a Ján Sabol ml. Ceny pre víťazov zabezpečila riaditeľka MKS a MNV. Pozvánky pre pretekárov aj z iných organizácií zabezpečila riad. MKS. II. ročníka Behu oslobodenia sa zúčastnilo 58 pretekárov v týchto kategóriách: ml. žiaci a žiačky, starší žiaci a žiačky, dorastenci, ženy a muži. Z cudzích pretekárov sa Behu zúčastnil aj víťaz I. ročníka Juraj Tkáč a bratia Sopiriakovci a Vladimír Decha. O 13:00 pretekárov i všetkých prítomných na tomto podujatí privítal predseda MNV. Po slávnostnom prejave, ktorý predniesol Jozef Juríček predseda ZO KSS bol otvorený II. ročník Behu oslobodenia obce. Štart i cieľ jednotlivých kategórií bol na ceste pred MNV. Víťazmi jednotlivých kategórií boli : mladší žiaci Peter Kocúr, Marek Polák, Ľuboš Lukáč, staršie žiačky Marcela Buberová, Katarína Jurčová, Dagmar Paľová, starší žiaci Pavol Kanči, Maroš Buber, Martin Lukáč, dorastenci Slavomír Maďar, Stanislav Šaranič, ženy Martina Sotáková, Viera Mošpanová, muži Juraj Tkáč, Ján Sopiriak, Vladimír Decha. Z domácich mužov sa behu zúčastnili Július Tkáč, Michal Petro, Rastislav Bašista a Jaroslav Zacher. Nezvíťazili, ale česť im patrí za odvahu postaviť sa na štart a dobehnúť do cieľa. Vyhodnote-

nie akcie sa uskutočnilo v ZVS a pre účastníkov bol podaný dobrý guláš.

Kvalita života občanov závisela aj od toho aké služby a v akej kvalite im boli poskytované. Občania využívali platené služby, ktoré na území obce poskytovala Jednota SD Michalovce, Okresný podnik služieb Michalovce, Združená výroba Michalovce, DP MNV Budkovce a Žbince, ČSAD Michalovce, Pošta Hatalov, Spoje Michalovce, JRD Mier Hatalov. Z neplatených to boli zdravotnícke služby prostredníctvom OÚNZ Michalovce, Obvodným zdravotným strediskom Vrbnica a Budkovce.

Jednota Michalovce mala v obci dve prevádzky a to predajňu rozličného tovaru so samoobsluhou a predaj mäsa a mäsových výrobkov a Pohostinstvo – ZVS. Vedúcou v predajni bola Anna Ščobíková. S jej prístupom k zákazníkom bola všeobecná nespokojnosť. Predajňa bola často zatvorená, kupujúci upodozrievaní z krádeží. Tovar nebol objednávaný podľa sortimentnej skladby pre predajňu tohto typu. Vyskytli sa prípady vedomého predaja skazeného tovaru, tovaru po záručnej dobe, predávaná múka pozmetaná z podlahy. Pre tieto nedostatky požiadal MNV Jednotu o výmenu vedúcej predajne. Po prešetrení stavu Jednotou Michalovce bola vedúca odvolaná a na jej miesto od 1.10.1985 nastúpil Juraj Semjan z Michaloviec. Predavačkami boli Ružena Semjanová, manželka vedúceho a Anna Melníková. Od tejto doby došlo k podstatným kvalitatívnym zmenám v predajni čo ocenili nielen miestni občania, ale aj kupujúci zo susedných obcí. V Pohostinstve bol vedúcim Štefan Dolgoš z Michaloviec. Počas letnej dovolenky do Juhoslávie emigroval aj s rodinou do Ameriky. Ma jeho miesto nastúpil Gabriel Štec, ktorý robil na jednej smene výčapníka. Druhým výčapníkom bol Jaroslav Zacher. V jedálni boli poskytované obedy pre dôchodcov, pracovníkov MNV a pracovníkov MKS. Varilo sa iba na objednávku čo malo za následok, že náhodným návštevníkom bolo v prípade záujmu jedlo poskytnuté málokedy. Kuchárkou bola Alžbeta Stanovská.

Okresný podnik služieb Michalovce poskytoval v obci kadernícke a holičské služby. Kaderníčkou bola Anna Šimková, ktorá dochádzala z Michaloviec. S jej službami bola všeobecná spokojnosť a kaderníctvo navštevovali aj ženy z okolitých obcí. V zberni šatstva a bielizne pracovala Marta Madarasová, ktorá zároveň predávala pohrebnícke potreby a vykonávala holičské služby.

Domácnosti na varenie využívali plyn propan – butan, ktorý v 10 kg ocelových fľašiach rozvážal pracovník Združenej výroby Michalovce. Každý občan mal dve takéto fľaše. Z jednej odoberal plyn a druhá bola na výmenu. V priebehu roka sa často vyskytli problémy s rozvozom plynu, keď neboli dodržané termíny rozvozu. Napríklad v júli rozvoz meškal tri týždne, čo spôsobilo občanom problém lebo niektorí nemali na čom variť a zamestnaní ľudia museli mať niekoho, kto by im výmenu v prípade rozvozu urobil. Preto bola zo strany MNV adresovaná príslušným okresným orgánom sťažnosť. Po tomto nastalo zlepšenie a nedochádzalo k meškaniam rozvozu.

DP MNV Budkovce občania využívali predovšetkým na výrobu pomníkov, poskytovanie pohrebného vozidla a stolárske a tesárske služby.

DP MNV Žbince poskytovala okrem požičiavania riadu na svadobné hostiny dopravné služby. DP mala k dispozícii traktor s vlekcom a závesné náradie pre práce v záhrade ako oranie, kultivátorovanie, vyorávanie zemiakov. Závesné náradie vyrobili a opravili Pavol Madaras a Ladislav Madaras. Podobné služby v záhradách poskytovali aj občania, ktorí mali svoj traktor. Na základe dohody o vykonaní prác služby traktorom vykonávali Pavol Madaras, Bartolomej Petruf a Ján Andrejov. Traktor s vlekcom bol jeden mesiac využívaný vo Vihorlate Michalovce. Šoféroval ho Bartolomej Petruf. Záujem o túto službu zo strany Vihorlatu bol aj naďalej, ale pre nedostatok nafty, limit pre DP MNV bol 300 l na polrok, bola zmluva ukončená. 17. apríla došlo k havárii traktora. Ráno odišiel šofér Ján Andrejov pre jedného občana

doviesť drevo z Michaloviec. Nezapojil si však vzduchovú brzdu vleku. Pri ceste s naloženým vlekcom z kopca pod Hrádkom v Michalovciach hmotnosť nebrzdeného vleku tlačila traktor, ktorý sa stal neovládateľným. Traktor brzdil, predné kolesa vleku išli v smere traktora, zadná časť vleku stále tlačila až sa vlek vychýlil zo smeru jazdy a vyvrátil sa traktor aj vlek. K zraneniu osôb našťastie nedošlo, ale došlo k poškodeniu oplotenia rodinného domu a poškodeniu zadného kolesa traktora a tiahla vleku. Opravu vleku a traktora vykonal Pavol Madaras.

Zdravotnícke služby občania využívali v Obvodnom oddelení Vrbnica, kde bol lekárom MUDr. Schnitzer a zdravotnou sestrou Mária Sabolová. Zubná ambulancia bola v Budkovciach. V Budkovciach bola aj detská ambulancia pre naše deti. Zamestnaní občania mali svojich lekárov v jednotlivých závodoch a organizáciách. V obci bola zriadená detská poradňa pre matky s novonarodenými deťmi, ktorá mala svoj priestor v druhej budove MNV. Prevádzka v tejto poradni bola jedenkrát za dva týždne vždy v pondelok od 13:00 hod.

Poštové služby zabezpečovala pošta Hatalov. Doručovateľkou pre Žbince bola Ľudmila El'ková zo Žbinc. Pohotovostnú službu v prípade doručenia telegramu mala Mária Hudáková, ktorá pre tento účel mala zvýhodnený telefón. Telefónne spojenie zabezpečovali Spoje Michalovce. Bola to jedna z organizácií, ktorá nemala veľký záujem spolupracovať s MNV. Napr. pri rekonštrukcii sekundárnej siete v obci MNV požiadala o preloženie drevených stĺpov, na ktorých boli pripevnené kably, do predzáhradiek, pretože sťažovali výkopové práce na ulici a ohrozovali aj bezpečnosť cestnej premávky. Spoje nerešpektovali túto žiadosť a stĺpy nepreložili s tým, že svoje rozhodnutia nebudú meniť za nijakých okolností.

Obyvatelia obce aj v tomto roku boli členmi spoločenských organizácií, ktoré najviac vyhovovali im záujmom a ich vzťahom k tomu čo im ponúkali.

ZO ZPO. Predsedom bol Jozef Jurčo, tajníkom Ladislav Madaras, veliteľom Ľubomír Ivan, strojníkom Pavol Madaras, vedúcim referentom preventívnej ochrany Ján Eštok. Táto organizácia patrila medzi najaktívnejšie a okrem úloh na úseku požiarnej ochrany sa jej členovia zapájali do všetkých činností, pri brigádach, ale aj pri kultúrnych akciách. V športových súťažiach požiarnej družstiev na obvodovej súťaži v Budkovciach získali 1. miesto. Na okresnej súťaži v Strážskom za účasti 34 družstiev obsadili 4. miesto. V súťaži Plameň 85 mladí požiarnici na okresnej súťaži obsadili 8. miesto. V júli usporiadali v spolupráci s MKS odpustovú tanečnú zábavu, čím do svojho rozpočtu získali 3 600 Kčs. Finančne si pomohli aj zberom a odpredajom železného šrotu, keď nazbierali 4,7 t. železa a získali 2 350 Kčs. Peniaze potom využili pri oslavách 60. výročia založenia dobrovoľného hasičského zboru v Žbinciach. Na oslavách, ktoré sa konali 17. augusta boli prítomní poslanci MNV, členovia ZO ZPO, hostia z družobnej organizácie Kerko Michalovce, delegácia OV ZPO, ktorú viedol pplk. Holda predseda OVZPO a náčelník Okresného oddelenia VB. Osláv sa zúčastnili aj požiarnici z družobnej organizácie Ivanovice na Hané, ktorých viedol okresný veliteľ Zväzu požiarnej ochrany vo Výškove na Morave a člen ZO Ivanovice na Hané. Zaslúžilým a obetavým členom ZO ZPO boli odovzdané Čestné uznania MNV, OV ZPO v Michalovciach, KV ZPO v Košiciach a pamätné medaily. Členovia ZO ZPO aktívne spolupracovali aj pri organizovaní II. ročníka Behu oslobodenia obce.

Telovýchovná jednota mala vytvorené futbalový a volejbalový oddiel. Predsedom TJ bol Miroslav Maruňak. Volejbalový oddiel svoju činnosť vykonával v zimnom období v telocvični ZŠ. Telocvičňu po dohode predsedu MNV a riaditeľa ZŠ využívali na prípravu v zimnom období aj futbalisti. Futbalový oddiel bol zaradený do tretej triedy okresnej súťaže a dosahoval priemerné výsledky.

Slovenský zväz žien. Predsedkyňou ZO SZŽ bola Anna Kocúrová. Táto organizácia patrila medzi aktívne. Členky sa podieľali na organizovaní rôznych kultúrnych výchovných podujatí.

Pri príležitosti 40.výročia oslobodenia obce členky vysadili v priestoroch 40 ruží. Aktívne sa podieľali aj na organizovaní 2.ročníka Behu oslobodenia obce.

Predsedkyňou ZO ČSČK bola Mária Sabolová. Členky červeného kríža poskytovali 1.pomoc pri rôznych akciách konaných na území obce. Peknou akciou, ktorú zorganizovali bolo prijatie starých občanov na MNV v obradnej sieni pri príležitosti akcie Október mesiac úcty k starším. Toto podujatie bolo zorganizované v spolupráci s MNV a ZPOZ.

V obci mali aj mládežníci svoju organizáciu Socialistický zväz mládeže. Účelom a zmyslom tejto organizácie bolo podchytiť mládež, aby zmysluplne využívala voľný čas. Za predsedu ZO bol zvolený Tomáš Pastír. V obci žilo k počtu obyvateľov dosť mládeže, ale ich činnosť bola málo aktívna aj keď MNV im vytváral podmienky na činnosť a hľadal možnosti ako ich motivovať k spolupráci s MKS.

Zväzarm. Táto organizácia v obci bola najmladšia a jej predsedom bol Ing. Stanislav Leško. Mali zriadený strelecký oddiel, ktorý sa zúčastňoval streleckých súťaží, ale aj organizoval strelecké preteky. Organizácia patrila v obci medzi aktívne.

ZO SZCH. Predsedom tejto organizácie bol Adam Mošpán. Členovia tejto organizácie sa zaoberali drobným chovom domáceho zvieratstva ako hydina, králiky, ošípané, hovädzí dobytok, ovce, holuby. Členovia tejto organizácie boli zvýhodňovaní pri predaji svojich produktov a pri nákupe krmovín pre zvieratá. Chovom domáceho zvieratstva sa zaoberali aj ostatní občania, ktorí neboli organizovaní a nemali také výhody ako členovia. Dôvodom chovu bolo prilepšenie si pri zabezpečovaní rodín. V priebehu roka občania obce odpredali 16 680 ks vajčiek, vykŕmili a odpredali 3 ks hovädzieho dobytku, 10 ks ošípaných, 3038 ks králikov. Týmto prispeli k zlepšeniu zásobovania v spoločnosti a zároveň si vylepšili svoju finančnú situáciu.

Okrem organizácii združených v Národnom fronte na území obce pôsobil aj Dozorný výbor Jednoty SD Michalovce. Tento orgán bol kontrolným orgánom Jednoty v jej prevádzkach na území obce. Predsedom DV bol Ladislav Madaras.

Pomocná stráž VB úzko spolupracovala s OO VB Trhovište pri zabezpečovaní verejného poriadku na území obce. V prípade potreby poskytli svoju pomoc aj organizátorom akcii pri zabezpečovaní cestnej premávky. Veliteľom jednotky PSVB bol Michal Tkáč. Tak ako v každej obci aj v Žbinciach pôsobila ZO KSS. Jej predsedom bol Jozef Juríček, podpredsedom Mikuláš Tomčo, pokladníkom Ján Andrejov, zapisovateľom Ján Oros. MV NF združoval všetky spoločenské organizácie. Predsedom bol Jozef Juríček a členmi predsedovia spoločenských organizácii v obci.

Náboženský život v obci sa nezmenil v tomto roku podstatne nezmenil. Zmenil sa zdravotný stav farára. Choroba mu zasiahla nohy, pohyboval sa s ťažkosťami, ale napriek tomu ešte vysluhoval sviatosti. V tomto roku bol vyčistený a opravený organ v kostole. Opravu vykonal dvaja odborníci z Čiech za 3 200 Kčs. V kostole bolo nainštalované elektronické ozvučenie. Rok 1985 nebol oddychovým akoby sa na prvý pohľad zdalo. Pracovalo sa na mnohých akciách v neinvestičnej časti akcie Z predovšetkým pre zlepšenie životného prostredia. MNV pripravoval projekty pre ďalšie roky čo na prvý pohľad nebolo vidieť, ale bez nich by sa zastavila aj výstavba v obci. V roku 1985 MNV odkúpil pre DP MNV od závodu Slovnaft Vojany mikrobús Š 1203 po generálke, na účely pohrebného vozidla. Pretože bol schválený zámer vybudovať v obci Dom smútku, Rada MNV rozhodla, že pre zabezpečovanie úloh bude výhodnejšie, aby vozidlo slúžilo pre obec ako dopravný prostriedok. Vo vybavovaní boli aj iné akcie ako plynofikácia obce, rekonštrukcie a údržba zariadení v správe MNV a využívať k tomu iba verejnú dopravu alebo súkromné vozidlo bolo neefektívne.

V roku 1985 sa dotkla obyvateľov obce jedna neprijemná udalosť. Predsedom ONV v Michalovciach bol náš rodák Ing. Ján Kocúr, ktorý mal vreľý vzťah k obci a jej obyvateľom.

Vždy keď mohol tak neváhal pomôcť pri riešení problémov občanov. To bolo pravdepodobne trňom v oku niekomu a tak sa začali množiť anonymne udania na jeho osobu na najvyššie orgány aj v súvislosti so Žbincami. Tak sa stalo, že v súvislosti s rekonštrukčnými prácami, ktoré MNV zabezpečoval bola vykonaná hĺbková kontrola Výborom ľudovej kontroly KNV z Košíc. Kontrolné orgány nezistili žiadne prípady zneužívania štátnych prostriedkov.

Rok 1986

Pre rok 1986 mal MNV schválený rozpočet pre výdavky 1 774,0 tis. Kčs, ktorý bol v priebehu roka upravený na 1 785,5 tis. Kčs. Skutočné čerpanie rozpočtu bolo 1 445,2 tis. Kčs. V júni tohto roku sa konali voľby do zastupiteľských zborov všetkých stupňov. Do orgánov MNV boli zvolení za poslancov Michal Gaff, Rastislav Bašista, Ľubomír Ivan, Jozef Jurčo, Juraj Jalčovič, Jozef Juríček, Anna Kocúrová, Ján Lukáč, Ladislav Madaras, Pavol Madaras, Ladislav Matkovič, Anna Mihaľová, Eva Mihaľová, Ján Oros, Ing. Ladislav Paľo, Michal Pastír, Ján Roman, Olga Sotáková, Helena Tankovčíková, Anna Tkáčová, Mikuláš Tomčo, Na ustanovujúcom zasadnutí pléna MNV poslanci zložili sľub poslancov a boli zvolené orgány MNV. Do Rady MNV boli navrhnutí a zvolení Michal Gaff, Jozef Juríček, Ladislav Madaras, Pavol Madaras, Ján Oros, Ing. Ladislav Paľo, Ján Roman a Anna Tkáčová. Za predsedu MNV bol jednomyseľne zvolený Ladislav Madaras, ktorý túto funkciu zastával aj v predchádzajúcom období. Podobne do funkcie tajomníka MNV bol zvolený Michal Gaff. Za predsedov komisií boli zvolení Eva Mihaľová do finančnej komisie, Anna Kocúrová pre komisiu pre školstvo, kultúru sociálne veci a zdravotníctvo, Michal Pastír pre komisiu pre výstavbu a Ján Lukáč pre komisiu na ochranu verejného poriadku. Pracovníkmi MNV boli Ladislav Madaras predseda MNV, Eva Mihaľová pracovníčka MNV a matrikárka, Helena Valisková hospodárka a zastupujúca matrikárka. Do dôchodku odišla Klára Sabolová a na jej miesto nastúpila Helena Balogová. V marci nastúpila materskú dovolenku Eva Mihaľová a namiesto nej nastúpila 11.3.1986 pracovať na MNV Anna Kocúrová. V roku 1986 bolo hlavnou úlohou MNV začať s výstavbou Domu smútku. Projekt na stavbu bol schválený, bol schválený aj rozpočet, ale vo vybavovaní bolo stavebné povolenie, príprava staveniska a zabezpečovanie stavebného materiálu. Do júla 1986, kedy sa začalo s vymeriavaním základov bol oplotený cintorín zo všetkých strán a k tomu bolo nutné vykopať jamy, zabetónovať stĺpiky, natiahnuť a pripevniť pletivo. Bol rozšírený mostík pri vstupe na cintorín, urobená elektrická prípojka s rozvodom pre miešačky a iné stavebné stroje. Bol zakúpený plechový uzamykateľný prístrešok na uloženie náradia a stavebného materiálu. Aj keď sa tu v tejto kronike uvádza, že zabezpečil to MNV, všetko riadil a zabezpečoval predseda MNV, pretože na obciach MNV nemali k tomu pracovníkov, ktorí by boli zodpovední za plnenie úloh. Zodpovedný za všetko dianie bol predseda MNV, a poslanci ktorí neboli zamestnaní na MNV vykonávali kontrolnú činnosť, prípadne poskytli dobrovoľnú pomoc. Záležalo to na uvedomelosti a vzťahu k obci každého osobitne. Toto bolo nutné uviesť kvôli získaniu ucelenejšieho a objektívnejšieho pohľadu na dianie v obci v danom období. Aj keď pri týchto prácach pomáhali mnohí občania ani pri jednej akcii nechýbali Pavol Madaras, Ján Lukáč, Ladislav Matkovič, Michal Gaff, Ladislav Madaras. Z mechanizmov, ktoré sa používali bol využívaný nakladač z JRD, ktorý obsluhoval Ján Lukáč a traktor DP MNV. Do konca júna boli vybavená potrebná dokumentácia ku výstavbe, pripravené pracovisko a tak začiatkom júla sa začalo s výstavbou Domu smútku. Po schválení v Rade MNV bol stavebným vedúcim na stavbe Jozef Juríček, s ktorým bola uzavretá dohoda o vykonaní prác. Na Rade MNV bolo prijaté aj uznesenie, že po odpracovaní 24 brigádnických hodín bude možné za vykonané odborné práce brigádnikom aj zaplatiť. Základy vymeral Jozef Juríček s pomocou, ktorú poskytli Pavol Madaras, Michal Gaff a Ladislav Madaras. Výkopové práce vykonal Michal Ondo s bagrom z Chemkostavu, kde

bol zamestnaný ako bagrista. Vyčistenie výkopu, betónovanie základov, debnenie (šalovanie) základov a vencov, murovanie a betónovanie vencov bolo robené svojpomocne, brigádnicke. Betón bol vyrábaný na mieste miešačkami a ručným nahadzovaním a odvozom od miešačky. Všetko tieto práce boli urobené do zimy. Odborné tesárske a murárske práce vykonali majstri murári zo Žbiniec, vrátane murárov z radov spoluobčanov. Okrem prác na výstavbe Domu smútku sa pracovalo aj pri výstavbe chodníkov v časti od obchodu smerom Vrbnicu. V sobotu 26.júla Pavol Madaras a Ladislav Madaras, vyrobili kolíky a v pondelok v odpoľudňajších hodinách sa zišli na brigádu od 15:30 do 21:00 okrem nich dvoch ešte Ing. Ladislav Paľo, Jozef Juríček, Ján Roman, Michal Pastír a Ján Oros ml. a začali s vymeriavaním chodníkov. Vymerané boli 30.7.1986 počas brigády v odpoľudňajších hodinách. Po zabezpečení betónových obrubníkov boli tieto porozvážané konkrétne 12.8. v odpoľudňajších hodinách. V tomto roku pre nedostatok materiálu predovšetkým štrku a kameňa sa nestihlo viac urobiť. A okrem toho okresnými organmi a čerpaním finančných prostriedkov bola sledovaná výstavba Domu smútku v akcii Z. Prístup Pridruženej výroby JRD z Vysokej nad Uhom k realizácii prác pri rekonštrukcii sýpky sa nezmenil ani v tomto roku, práce nepokračovali tak ako to bolo plánované, nečerpali sa ani finančné prostriedky na túto akciu v požadovanom rozsahu. Napriek tomu, že predseda MNV hľadal iného dodávateľa, zo strany stavebných firiem nebolo o túto stavbu záujem. Preto predložil rade MNV návrh, aby sa vytvorila stavebná skupina v rámci DP MNV, pomocou ktorej by boli vykonané niektoré práce. Táto skupina začala svoju činnosť v júli tohto roku. Prvou úlohou, ktorou bola táto skupina poverená bolo vyčistenie pôjda a priestorov na klenbách pod podlahou, kde bolo veľa obilia ešte z čias, keď tieto priestory využívalo JRD ako sklad obilia. Z týchto čias dostala táto budova aj názov sýpka – sypanec, pretože sa do nej sypalo zrno. Táto skutočnosť mala za následok, že boli poškodené nosné trámy krovu a klenba, a v budove bolo veľa potkanov a holubov. V tejto stavebnej skupine boli Ján Jurko, Ján Varkonda, Michal Tkáč (ktorý bol známy ako Jano, lebo keď si vypil, každého volal Jano, aj ženy), jeho brat Andrej Tkáč, Bartolomej Petruf. Boli to aktívni dôchodcovia, murári a tesári, remeselníci, ktorí zvládli všetky práce.

V rámci údržby MNV zabezpečil rekonštrukciu sekundárnej siete a verejného osvetlenia na cigánskej osade a v ZŠ boli prekryté strechy všetkých pavilónov.

V tomto roku už v jari sa zaktivizovali aj členovia TJ. Ich cieľom bolo oplotenie futbalového ihriska za pomoci MNV, ktorú im slúbil predseda MNV. 1.marca sa zišli na prvej brigáde pri ihrisku a začali s výrubom krovísk v plote a priekopách. V brigáde pokračovali aj počas ďalších sobôt a vyrúbali kriky pozdĺž celého ihriska, spálili vyrúbané kroviská a vyčistili priekopy. V apríli vykopali jamy pre stĺpiky oplotenia, zabetónovali ich a po zatvrdnutí betónu namontovali pletivo. Materiál na oplotenie v celom rozsahu poskytol MNV. Na týchto brigádach sa viac krát zúčastnili Jozef Juríček, Miroslav Ondo, Vladislav Kanaval, Ján Varkonda, Ladislav Madaras, Ján Mihaľov, Jozef Grajcar, Ján Lukáč, Ján Dorčak ml. Brigády sa jeden krát zúčastnili aj iní športovci, členovia TJ i funkcionári TJ. Okrem týchto prác občania odpracovali množstvo hodín pri úpravách verejnej zelene i priestranstiev, pri skrášľovaní a skvalitňovaní životného prostredia.

Život prináša so sebou mnoho prekvapení a nie je len o práci, ale aj o oddychu a patrí k nemu radosť a tiež aj smutnejšie okamihy. Pri významných životných udalostiach účinkoval ZPOZ pri MNV. Zakúpením elektronického hudobného nástroja do obradnej siene a príchodom Ladislava Pastíra do zboru boli vytvorené všetky predpoklady na skvalitnenie činnosti ZPOZ. Zbor sa rozšíril o ďalších členov a pravidelne účinkovali Anna Tkáčová, Eva Mihaľová, Marta Michová, Mária Gažinová, Eva Sabolová, Marta Grajcarová, Emília Sopková, Helena Tankovčíková, Anna Kocúrová, Ladislav Pastír, Ružena Maruňaková.

18.1.1986 dlhoročný poslanec MNV a bývalý predseda MNV Michal Maruňak oslávil 60 rokov svojho života. Pri tejto príležitosti bol prijatý vedením obce v obradnej sieni MNV kde mu v slávnostnom príhovore predseda MNV poďakoval za prácu, ktorú v prospech obce vykonal. S kultúrnym programom ho pozdravili aj členovia ZPOZ. O štyri dni 22.1.1986 obcou prebehla smutná správa, že tragický zahynul v dôsledku pracovného úrazu – zásah elektrickým prúdom Ján Džugan narodený 21.10.1930 16.februára zomrel ďalší dlhoročný poslanec a bývalý tajomník MNV Tomáš Sabovik narodený 7.3.1939. Tomáš Sabovik bol zdravotne postihnutý v dôsledku výbuchu munície z druhej svetovej vojny. Úraz utrpel ako chlapec , keď našiel nevybuchnutý granát: Explózia mu odtrhla ruku, poškodila oko a črepiny z hlavy mal vybraté až v osemdesiatych rokoch, keď už medicínska technika umožnila bezpečný zásah do hlavy. Na matričnom úrade v Žbinciach bolo v tomto roku uzavretých 8 sobášov, 5 uvítaní novonarodených detí do života. ZPOZ účinkoval aj pri rozlúčke s brancami, ktorí odchádzali na ZVS, v dvoch prípadoch pri odchode našich občanov do dôchodku. V pamätnej knihe ZPOZ sú uvedené aj akcie ako 1 krát sľub iskier, 1 krát privítanie mladých mužov pri návrate z ZVS. Životné jubileum 60 rokov oslávil aj Ján Varkonda, ktorý bol organistom v kostole a za jeho vzťah k obci bol slávnostne prijatý v obradnej sieni MNV, kde bol aj ocenený. V pamätnej knihe sú uvedené aj smutné udalosti, ktoré zasiahli niektorých obyvateľov obce. Vo veku 6 rokov dňa 2.6.1986 zomrela Eva Hudáková na následky autohavárie v Hatalove. Dňa 5.8.1986 zomrel rímskokatolícky kňaz a správca farnosti v Žbinciach Andrej Pulík vo veku 79 rokov. V tejto farnosti pôsobil od roku 1943 a ako spomínala bývala školníčka „Mikolajka“ najprv videli prichádzať nejakého človeka peši od Pažiti, nedôvera k cudzím bola veľká, veď bolo vojnové obdobie. Až po zoznámení sa zistili, že je to nový kňaz, ktorý prišiel do tejto farnosti. Prežil tu 43 rokov, teda väčšinu svojho života. Poznal každého a každý poznal jeho. S veriacimi prežil všetky obdobia zmien, ktoré sa udiali v obci i v spoločnosti. Bol to skromný, pracovitý a predovšetkým vzdelaný človek. Prežil tu obdobie prenasledovania kňazov, všetky svoje pády i vzostupy, bol naporúdzi v duchovnej i pracovnej oblasti. Keď bolo potrebné tak s nimi aj manuálne pracoval a pomáhal im aj v čase keď sa nedarilo JRD a na požiadanie sa stal jeho účtovníkom. Keď išli na výlet, išiel s družstevníkmi aj tam. Jeho kázne nerozplakávali babky tým, že rozprával srdcervúce príbehy počas homílii, ale sa snažil Božie slovo predniesť vecne, a položené do obdobia, v ktorom žili k čomu využíval svoje vzdelanie. Znalosť cudzích jazykov mu pomáhala získavať informácie aj mimo Slovenska a tak si rozširovať svoje vzdelanie. V Hatalove si postavil rodinný dom, ale on v ňom nebýval. Významne pomohol pri vybavovaní súhlasu na výstavbu kostola v Hatalove. Vo svojom živote musel čeliť problémom, ktoré vznikali v týchto rokoch v náboženskej oblasti, ale aj problémom, ktoré mu spôsobovali niektorí veriaci. Žil v duchu dávať Bohu čo je Božie a cisárovi čo je cisárovo a tým, že nikto nie je prorokom medzi svojimi. Rozlúčiť sa s ním prišlo mnoho veriacich zo širokého okolia, ale aj veľa kňazov, a nielen z okresu Michalovce. Smútočnú sv. omšu celebroidal vikár vdp. Onderko. V čase jeho úmrtia bolo horúce počasie a preto na návrh predsedu MNV bol zabezpečený suchý ľad z Chemka Strážske cez Imricha Gaffa rodáka zo Žbiniac a týmto ľadom bola obložená truhla, aby sa zamedzilo rozkladu, kým sa uskutoční pohreb. Rakva so zosnulým bola vystavená v kostole. Počas smútočného sprievodu zneli kostolné zvony a smútočná hudba v miestnom rozhlase. V tomto roku sa udiala ešte jedna tragická udalosť, ktorá postihla ďalšiu rodinu zo Žbiniac. Na následky havárie na motorke, narazil do telefonického stĺpa vedľa cesty pri dome č. 27, zomrel dňa 7.9.1986 vo veku 25 rokov Ľubomír Hudák. Spoločenské organizácie pracovali v nezmenenom zložení. MKS aj v tomto roku bolo v spolupráci so spoločenskými organizáciami organizátorom mnohých kultúrnych podujatí a osláv významných výročí. V tomto roku sa uskutočnil pod patronátom MNV 3.ročník Behu oslobodenia obce, ktorý organizovalo

MKS a SZŽ s ostatnými spoločenskými organizáciami. Bol zvolený organizačný výbor, v ktorom boli členovia MNV, MKS, SZŽ, ZPO, TJ, ČSČK, SZM, Zväzarmu, PS-VB a ZŠ, me-novite Ladislav Madaras, Michal Gaff, Jozef Juríček, Anna Kocúrová, Jozef Jurčo, Olga Sotáková, Ladislav Sopko, Pavol Madaras, Ladislav Matkovič, Ing. Ladislav Paľo, Ján Lukáč, Ľubomír Ivan, Tomáš Pastír, Jozef Grajcar, Ján Mihaľov, Ing. Stanislav Leško, Michal Virag, Michal Tkáč, Michal Maruňak, František Kajanek. Termín behu bol stanovený na 23.11.1986 o 10:00 hod. Na zasadnutí organizačného výboru 21.11. boli vyhodnotená pripravenosť celej akcie. Hlavným rozhodcom bol Ing. Ladislav Paľo, štartérom Michal Gaff, časomeračmi boli učitelia ZŠ Štefan Tomko, Marian Hamadej a Mária Ivanová. Prezentáciu účastníkov behu zabezpečovali knihovníčka Mária Krajníková, Helena Valisková pracovníčka MNV, Pavol Madaras a Ján Kocúr. Za vyznačenie trate zodpovedali Ľubomír Ivan a Vladimír Tkáč. Zdra-votnícku prvú pomoc zabezpečovali členky ČSČK pod vedením Olgy Sotákovovej, o bezpečnosť pretekárov počas behu dbali členovia PS-VB pod vedením Michala Tkáča. Členky SZŽ pripravili čaj pre pretekárov a podávali ho Marta Danková, Marta Madarasová a Mária Madarasová. Do 3. ročníka sa prihlásilo 128 pretekárov nielen zo Žbincov, ale aj z iných miest a dedín. Beh oslobodenia obce Žbince bol zaradený aj do kalendára podujatí OV ČSZTV v Michalovciach. Z domácich pretekárov to boli Ľubomír Čačko, ktorý sa zúčastňoval aj iných behov v rámci okresu, Ladislav Kanaval, Jaroslav Zacher, výčapník v pohostinstve, Jaroslav Jurčo, Ján Varkonda, Jozef Grajcar, Vladimír Gaff, Slavomír Maďar, Martina Sotáková, Viera Mošpanová. Víťazmi jednotlivých kategórií boli Juraj Tkáč v kategórii mužov, Jana Štovková v kategórii žien, Slavomír Maďar v kategórii dorastencov, Martina Sotáková v kategórii dorasteniek. Ceny pre víťazov zakúpil MNV. Víťazom diplomy a ceny odovzdal predseda MNV Ladislav Madaras a Jozef Juríček.

Rok 1987

Na prelome rokov 1986 – 1987 ukázalo počasie svoju tvár. Snehu na toto ročné obdobie nebolo veľa, sneh sa zdržiaval iba na poliach a cesty v dedine boli prejazdné. Vonkajšie tep-loty sa pohybovali nad nulou, takže počasie cez Vianoce a Nový rok pripomínalo skôr jeseň ako zimu. Po Novom roku v dôsledku prúdenia studeného arktického vzduchu do vnútroze-mia Európy sa začalo meniť aj počasie. Teploty začali prudko klesať k nule a za pár dni klesli až o 20°C a začalo aj snežiť. Zjazdnosť cesty cez obec bola udržiavaná obecným traktorom s radlicou a sem tam prešiel cez obec aj pluh Okresnej správy ciest. Prudká zmena počasia nastala v nedeľu 11.januára v odpoľudňajších hodinách. Začal silno fúkať vietor a vo večer-ných hodinách začalo aj snežiť. Vplyvom vetra a sneženia boli vytvorené vysoké záveje, keď miestami dosahovali výšku aj 2 metre. Boli zaviate nielen prístupové cesty do obce zo všet-kých strán, ale aj dvory. Aj keď sa Pavol Madaras snažil traktorom odhŕňať cesty aj v noci veľmi to nepomohlo, lebo kým obišiel obec zo všetkých strán, sneh bol opäť na ceste. Preto-že to nemalo zmysel pred polnocou s tým prestal. Do rána boli cesty zaviate aj na hlavnej ceste od Šamudoviec po Žbince a križovatka na Budkovce, Dúbravku a Ropovod (Hliboka drah). Obec Žbince bola odrezaná od okolitých dedín, prestali premávať autobusy, takže ľudia nemohli cestovať do práce a deti do škôl. Z toho istého dôvodu sa prerušilo aj zásobo-vanie obce potravinami, predajňa Jednoty bola zatvorená v škole sa nevyučovalo. V priebehu dvoch dní bola cestná premávka na hlavnej ceste obnovená. Zásobovanie chle-bom bolo zabezpečené tak, že chlieb bol nákladným autom dovezený na MNV a tak bol pra-covníkmi MNV predaný občanom. Čerstvé mlieko po dohode s vedením JRD bolo predávané priamo na hospodárskom dvore v Žbinciach. Autobusy premávali po hlavnej ceste, ale do Vrbnice a Žbincov sa nedostali. Pracujúci občania chodili peši opäť na rázcestie, aby sa do-stali do práce a z práce domov. Nasledujúci deň v pondelok 12.1. zvolal predseda MNV radu

MNV, aby sa rozhodli čo robiť, lebo Okresná správa ciest udržiavala prejazd hlavných ciest, ale miestnu komunikáciu, ktorou cesta cez Vrbnicu a Žbince bola, musel sprejazdniť MNV. Predseda MNV zvolal aj ostatných občanov, ktorí nešli do práce a tí lopatami odhadzovali sneh aby sprejazdnili aspoň cestu cez školskú ulicu smerom na hlavnú cestu a tak bolo zabezpečené zásobovanie chlebom a mliekom. JRD sprejazdniť cestu k hospodárskemu dvoru, aby sa bolo možné postarať o dobytok. Cesta cez obec bola sprejazdnená až za dva týždne, keď boli upravené štátne cesty pomocou snežnej frézy. Až potom začal cez obec opäť premávať autobus. Haldy snehu na ulici, ktorý občania vyvážali aj z dvorov pripomínali snehovú kalamitu až do marca.

K podstatným

zmenám v orgánoch MNV počas roka nedošlo, iba od novembra bol poslanecký zbor z dôvodu úmrtia poslanca Mikuláša Tomča znížený na 20 členov. Poslanci za prácu v orgánoch MNV dostávali ročne odmenu, ktorá v roku 1987 bola vo výške 14 700 Kčs. Predsedom MNV bol Ladislav Madaras, tajomníkom Michal Gaff, matrikárkou sa po absolvovaní kurzu matrikárov stala Anna Kocúrová, zastupujúcou matrikárkou bola Helena Valisková. Obe pracovníčky MNV robili aj ekonomickú agendu a pridelenú prácu súvisiacu s výkonom verejnej správy v pôsobnosti MNV podľa rozhodnutia predsedu MNV. Upratovačkou a doručovateľkou MNV bola Helena Balogová. MNV v roku 1987 mal rozpracovanú výstavbu domu smútku, plynofikáciu obce, rekonštrukciu bývalej sýpky pre účely umiestnenia služieb občanom, výstavbu chodníkov. Medzi trvalé úlohy patrilo skrášľovanie životného prostredia a v tejto súvislosti s organizovaným likvidovaním tuhého domového odpadu. Trvalou úlohou, ktorú MNV zabezpečoval bolo rozširovanie služieb obyvateľstvu a skvalitňovanie už existujúcich. Okrem toho mal MNV v správe ZŠ a MŠ, MKS, 6bj, cintorín, verejné osvetlenie a miestne komunikácie. V 6bj bol vymenený havarovaný kotol ústredného vykurovania. Z celkových výdavkov, ktoré mal MNV na rok 1987 schválené bolo na akciu Z vyčerpaných 1 057 600 Kčs a na údržbu 144 200 Kčs. Okrem toho MNV plnil aj úlohy na úseku CO a vojenskej agendy. S prácami na rozostavaných stavbách sa začalo pre nepriaznivé počasie neskoršie ako to bolo v predchádzajúcich rokoch. Na cintoríne sa sneh zdržal až do marca a aj zem bola ešte primrznutá, preto sa s prácami pri výstavbe domu smútku začalo až v jarých mesiacoch. V marci začali pri rekonštrukcii sýpky vo vnútri budovy pracovať členovia stavebnej skupiny DP MNV Ján Varkonda, Michal Tkáč, Ján Jurko, Bartolomej Petruf. S dodávateľom JRD Vysoká nad Uhom bola definitívne zrušená zmluva pre nespoľahlivosť a nespokojnosť s realizáciou prác. Na výstavbe domu smútku sa pracovať začalo v apríli. V predchádzajúcom roku boli vymurované obvodové mury a vnútorné priečky, boli zabetónované vence na múroch. V tomto roku boli dovezené a zabudované stropné panely. Prostredníctvom firmy Robstav a OSP boli vykonané elektroinštalačné a vodoinštalačné práce a zakrytie domu smútku. Brigádnickou pomocou občanov a aj na základe uzavretých dohôd o vykonaní práce v prostredníctvom DP MNV boli vykonávané vnútorné práce ako podlahy, omietky, keramické obklady. Brigádnickú pomoc poskytli aj cigánski spoluobčania, ktorí urobili kompletnú brizolitovú fasádu. Pri obkladoch a dlažbách najviac hodín odpracovali Pavol Madaras, Ladislav Matkovič, Emil Mileňky, Ján Lukáč. Pri týchto prácach veľmi pomohol požičaný stroj na rezanie dlažby flipper z Robstavu Michalovce o požičanie ktorého sa najviac zaslúžil cigánsky spoluobčan Emil Mileňky, ktorý v tejto firme pracoval. Stavebne bol Dom smútku v tomto roku ukončený v hodnote 1 850,0 tis. Kčs, to znamená, že stavba bola ukončená podľa projektu, ale pre uvedenie do prevádzky bolo potrebné vyriešiť interiér DS, ktorý stavebný projekt neriešil. V tomto roku bol kompletne oplotený cintorín a bola opravená kaplnka sv. Jána Nepomuckého, ktorá sa nachádza na cintoríne. Do ďalšieho roka zostali neukončené vonkajšie úpravy cintorína a okolia DS a zabezpečiť vypracovanie diela a interiéru DS. Najväčšie problémy pri všetkých prácach v rámci akcie Z spôsobovalo zabezpečovanie

stavebného materiálu a mechanizmov, ktoré boli potrebné pri vykonávaní niektorých prác. Ako už bolo spomínané na inom mieste všetko organizačne i materiálne zabezpečoval predseda MNV, pretože iných pracovníkov MNV nemal aj keď sa všade uvádzalo, že zabezpečil to MNV. Tohto roku sa urobilo málo pri výstavbe chodníkov. Bolo to spôsobené nedostatkom stavebného materiálu, ale aj nedostatkom ľudí, ktorí by sa pravidelne zúčastňovali brigád pri týchto prácach. V priebehu roka bolo zabezpečené vypracovanie projektovej úlohy plynofikácie obce a po jej schválení v príslušných orgánoch bola zadaná úloha na vypracovanie samotného projektu. Projekt uvažoval, že plynové potrubie bude vedené pozdĺž obce Vrbnice, RS bude za Vrbnicou a potrubie do Hatalova bude vedené od KD v Žbinciach do Hatalova na JRD. Pri schvaľovaní projektu sa vyskytli nové problémy a tak v novembri bolo potrebné urobiť nový projekt, ktorý by zohľadňoval podmienky, ktoré umožňovali schváliť celú akciu. Predseda MNV s členmi rady MNV Gaffom, Orosom, Juríčkom a P. Madarasom odišiel do Popradu, do organizácie Naftoprojekt, ktorý vypracoval projekt, aby zohľadnili v projekte pripomienky plynárov. Tam bolo prisľúbené, že urobia zmeny tak, aby najneskoršie vo februári 1988 bol projekt vypracovaný. Bola to už tretia zmena projektu, ktorá už zahrňovala do plynofikácie čiastočne aj obec Vrbnicu a Hatalov. Do projektu sa nepodarilo vsunúť cigánsku osadu v Žbinciach z dôvodu, že tam neboli vysporiadane pozemky, na ktorých boli postavené rodinné domy a nebol predpoklad, že budú vydané stavebné povolenia na domové prípojky. Dôležitou úlohou, ktorú MNV každý rok zabezpečoval boli zmeny vo vojenskej evidencii. Každý MNV mal vo svojej evidencii všetkých vojakov v zálohe a podľa rozhodnutia OVS v Michalovciach sa predseda MNV zúčastňoval s touto evidenciou vojenských zmien. OVS zaraďovala vojakov v zálohe v prípade mobilizácie k určitému druhu vojska, toto sa menilo podľa požiadaviek armády a preto mal každý záložak v evidencii priložený povolávací rozkaz s presnými informáciami kde sa má hlásiť. Povinnosťou MNV bolo povolanému vojakovi rozkaz doručiť.

V poskytovaných službách došlo k rozšíreniu služieb o vývoz TDO, ktorý vykonávala DP MNV Budkovce 1 krát za dva týždne. MNV sprostredkoval zakúpenie kuka nádob pre jednotlivých občanov. Napriek tomu, že bolo zabezpečené pravidelné vyvážanie domového odpadu v chotári sa ešte vytvárali divoké skládky. Na matričnom úrade bolo v roku 1987 uzavretých 12 sobášov. V tomto roku boli aj dva občianske pohreby, bez náboženských obradov. V jednom prípade bol pohreb organizovaný pracovníkmi ONV v Michalovciach a rozlúčku so zomrelým otcom predsedu ONV vykonal tajomník ONV RNDr. Kruppa. V druhom prípade občiansky pohreb organizoval a zabezpečil MNV v spolupráci so ZPOZ. 8.novembra zomrel Mikuláš Tomčo, zástupca riaditeľa ZŠ, ktorý bol aj poslancom MNV a členom výboru KSS. Rozlúčku so zomrelým vykonal predseda MNV Ladislav Madaras. ZPOZ účinkoval aj pri iných slávnostných príležitostiach, ktoré sa uskutočnili v obradnej sieni MNV. 10 .marca oslávil dlhoročný učiteľ ZŠ v Žbinciach Jozef Varga 50 rokov svojho života. Pri tejto príležitosti bola usporiadaná slávnosť v obradnej sieni MNV za účasti manželky oslávenca a jeho spolupracovníkov. Slávnostný príhovor predniesol predseda MNV, v ktorom ocenil jeho záslužnú, dlhoročnú činnosť pri vzdelávaní detí. Vyzdvihol jeho prácu pri nácviaku kultúrnych programov s deťmi pri oslavách štátnych sviatkov a výročí. Členovia ZPOZ mu zaspievali niekoľko jeho obľúbených pesničiek a predseda MNV mu odovzdal spomienkový darček. Ďalším oslávencom, bol Michal Gaff, ktorý 6.11.1987 dovŕšil 50 rokov svojho života. Michal Gaff bol dlhoročným poslancom MNV a tajomníkom MNV. Okrem toho bol členom a funkcionárom v telovýchovnej jednote a v požiarnej ochrane. V mladosti bol dobrým futbalistom, v staršom veku okrem aktívnej činnosti na území obce bol rozhodcom v požiarňickom športe v rámci okresu Michalovce. Bol ochotný pomôcť každému, kto o to požiadal, preto bol medzi obyvateľmi obľúbený. Nezištne pomáhal pri všetkých akciách, ktoré zabezpečoval MNV. Za

jeho dlhoročnú prácu v prospech obce a jej občanov bol pri tejto príležitosti ocenený a na znak vďaky bol prijatý v obradnej sieni MNV, kde pred rodinnými príslušníkmi, priateľmi i spolupracovníkmi mu verejne vo svojom slávnostnom príhovore poďakoval predseda MNV. ZPOZ pre neho pripravil bohatý kultúrny program. MNV ocenil aj členky spoločenských organizácií a pri príležitosti MDŽ sa uskutočnilo stretnutie žien s funkcionármi MNV, ktorí poľahoželali k ich sviatku a odovzdali kvet a darček. ZPOZ účinkoval aj pri tejto slávnostnej udalosti aj keď členmi ZPOZ boli predovšetkým ženy. V októbri v rámci mesiaca úcty k starším boli prijatí predsedom MNV v obradnej sieni dôchodcovia. 19 dôchodcom predse- da MNV poďakoval za ich záslužnú celoživotnú prácu v prospech nielen svojich rodín, ale aj v prospech obce. Po tomto akte im boli odovzdané spomienkové darčeky a ZPOZ im zaspie- val niekoľko pesničiek. Počas prestávky medzi pesničkami medzi mladými a staršími sa roz- vinula priateľská beseda. MNV a ZPOZ si uctil aj čestných darcov krvi z obce Žbince. V tomto roku dobrovoľne darovali krv Marta Danková, Mária Ondová, Zuzana Mošpanová, Ľudmila Elková, Rastislav Bašista, Stanislav Kuco, Michal Maruňak, Michal Kuco. Peknou akciou, ktorú MNV v spolupráci so ZPOZ organizoval bolo uvítanie novonarodených detí do života. V tomto roku bolo takto uvítaných do života 11 detí. ZPOZ mal nacvičený pekný pro- gram, v ktorom účinkovali aj deti ZŠ. Oblasť kultúry v obci spadala pod MKS. Od 2.1.1987 do funkcie riaditeľa MKS nastúpil Ján Jurko. Vedúcou strediskovej knižnice bola Mária Kočíšová pochádzajúca z Michaloviec. MKS bolo organizátorom všetkých kultúrnych podujatí, ktoré realizovalo v spolupráci so ZŠ, strediskovou knižnicou, spoločenskými organizáciami. Boli to predovšetkým oslavy významných štátnych výročí prostredníctvom slávnostných akadémií. Pre činnosť a prítiahnutie mládeže k spolupráci MNV zakúpil pre MKS farebný televízor a neskoršie aj videorekordér. V novembri si obec pripomenula 43. výročie oslobodenia obce a v rámci týchto osláv MKS v spolupráci s MNV a spoločenskými organizáciami usporiadali 4.ročník Behu oslobodenia obce. Termín osláv a Behu oslobodenia bol stanovený na 15.11.1987 o 11:00 hod. Čas bol prispôsobený tak, aby nerušil Bohoslužby v kostole. Na rade MNV bol schválený organizačný výbor Behu oslobodenia, ktorý predložil riaditeľ MKS a tvorili ho Ján Jurko, Ladislav Madaras, Pavol Madaras, Ing. Ladislav Paľo, Mária Kočíšová, Anna Kocúrová, Olga Sotáková, Michal Gaff a Ing. Stanislav Leško. Organizačný výbor roz- hodol, že od tohto ročníka bude od pretekárov vyberané štartovné vo výške 15 Kčs na aspoň čiastočné pokrytie nákladov spojených s touto akciou. Domáci pretekári od tohto poplatku boli oslobodení. MNV na návrh organizačného výboru zabezpečil výrobu spomienkových vlajok s tematikou behu pre pretekárov aj za predchádzajúce ročníky. Vlajky z ročníkov 1 - 3 boli dodatočne odovzdané víťazom predchádzajúcich ročníkov Behu oslobodenia. Úpravu priestorov pre štart a cieľ a pre vyhlásenie výsledkov a odovzdanie cien víťazom zabezpečila ZO ZPO pod vedením Pavla Madarasa. Vyznačenie trate zabezpečil Zväzarm pod vedením Ing. Stanislava Leška. O bezpečnosť na trati sa starali členovia PS VB a členky ČSČK spolu s rozhodcami. Členky SZŽ pripravili pre pretekárov teplý čaj. Hlavným rozhodcom a riaditeľom pretekov bol Ing. Ladislav Paľo, štartérom tak ako v predchádzajúcich ročníkoch bol Michal Gaff. Časomeračmi v cieľi boli Pavol Madaras, Štefan Tomko a Mária Ivanová. Rozhodcami na trati, ktorí dozerali na dodržanie pravidiel počas behu boli Ján Mihaľov, Ladi- slav Matkovič, Rastislav Bašista, Jozef Grajcar, Michal Maruňak, Ján Kocúr, Vladimír Tkáč, Ľubomír Ivan a Emil Mileňky. Tohto roku organizačný výbor po dohode so zainteresovanými organizáciami schválil kategórie dĺžku trate súťažiacich takto: deti do 6 rokov 100 m, mladší žiaci 300 m, starší žiaci 1300 m, dorastenky 1300 m, dorastenci 2000 m, ženy 2000 m a muži 3300 m. Do behu 4. ročníka sa prihlásilo 110 pretekárov. Najstarším pretekárom bol 68 ročný Michal Baník z Michaloviec. Víťazmi jednotlivých kategórií boli: Stanislav Džugan v kategórii deti do 6 rokov, mladší žiaci a žiačky 4-5 ročník Lenka Sopková a Michal Kurták,

žiaci 6-8 ročník Michal Polak a Miriama Kucová, dorastenci Slavomír Maďar a Martina Sotáková, v kategórii žien zvíťazila Jana Štovková. Víťazom v kategórii mužov sa stal Juraj Tkáč z VSŽ Košice časom 10 minút a 50 sec. Z domácich bol najlepším Vladimír Šaranič časom 13 min, 59 sec. Ceny víťazom odovzdal predseda MNV Ladislav Madaras a Jozef Juríček predseda výboru NF v obci a predseda ZO KSS.

Spoločenské organizácie boli združené v Národnom fronte a ich počet oproti minulému roku ostal nezmenený. Podobne sa nemenil ani funkcionársky aktív jednotlivých Základných organizácií. Členovia dobrovoľnej požiarnej ochrany plnili svoje úlohy pri zabezpečovaní protipožiarnej ochrany. Aj v tomto roku sa zúčastňovali súťaži požiarnych družstiev a získali popredné umiestnenia. V súťaži Plameň postúpili mladí požiarnici do okresného kde obsadili 4.miesto. Muži na súťaži v Michalovciach pri príležitosti 85.výročia založenia DPZ z pomedzi 35 družstiev obsadili 4.miesto. Požiarnici aktívne pomáhali aj pri brigádach na výstavbe domu smútku, kde odpracovali vyše 1000 brigádnických hodín. Pri výstavbe domu smútku účinne pomohli aj technikou, pomocou ktorej dodávali vodu z Duše na stavbu. V júni sa zúčastnili zásahu pri požiari rodinného domu v Dúbravke. Asi o štvrtej ráno požiadal o pomoc predseda MNV z Dúbravky predsedu MNV v Žbinciach o pomoc pri požiari rodinného domu. K zásahu bol zavolaný aj Verejný požiarny útvar z Michaloviec. Žbinskí požiarnici sa zásahu zúčastnili vozidlom Avia v zložení Pavol Madaras, Ladislav Madaras, Ján Lukáč a Ladislav Matkovič. Včasným zásahom sa podarilo rodinný dom zachrániť bez veľkých materiálnych škôd a zranení. Členky SZŽ a ČSČK sa podieľali predovšetkým pri organizovaní kultúrnych podujatí a pri rôznych brigádach v rámci skrášľovania životného prostredia. Niektoré členky aktívne účinkovali aj v ZPOZ.

Náboženský život v obci. Prevažná väčšina obyvateľov obce je rímskokatolíckeho vyznania. Od augusta 1986 bola farnosť Žbince s filiálkami Hatalov, Vrbnica a Šamudovce bez kňaza, správcu farnosti. Náboženské obrady vykonával farár z Budkoviec a zastupujúci kňazi z Michaloviec až do roku 1987, keď bol menovaný nový správca farnosti. Kurátori od augusta 1986 opravovali vnútorné priestory fary. Pre tento účel bola vyhlásená finančná zbierka na opravu fary. Veriaci zo Žbincov prispeli 38 500 Kčs, z Hatalova 7 700 Kčs a z Vrbnice 1 700 Kčs. V rámci opravy boli vymenené podlahy v niektorých miestnostiach, vymaľované jednotlivé miestnosti, natreté okná a dvere, uložená dlažba do verandy, obložená kúpeľňa, vybudovaný chodník od fary po kostol, všetko v hodnote 33 286 Kčs. Zostatok zo zbierky bol 14 613 Kčs a na bežnom účte v banke bolo 20 080 Kčs. Niektoré knihy z fary boli počas prác na fare prenesené na MNV. Vo farskej kronike, ktorá bola medzi nimi sa našla aj kresba kaštieľa Barkóczyovcov. Po ukončení prác kurátori zobrali knihy naspäť na faru, kronika sa však stratila alebo si ju niekto požičal a zabudol vrátiť. V máji sa veriaci dozvedeli, že od termínu, ktorý biskupský úrad určil bol menovaný do farnosti Žbince mladý kňaz Ján Andrej. Pochádzal z Vlače, neďaleko Hanušoviec nad Topľou. V stanovený deň bola obec „hore nohami“. Každý kto bol cez deň doma netrpezlivo vyčkával kedy sa objaví, ako bude vyzeráť, ako sa zvíťazí s kurátormi a veriacimi. Prišiel v odpoľudňajších hodinách, zložili mu veci, ale hneď aj odišiel, takže z oficiálneho privítania nebolo nič. O oficiálne privítanie v obci predstaviteľmi MNV nejavil záujem, takže prvé stretnutie s predsedom MNV bolo až o niekoľko týždňov. Nie je známe prečo sa odmietal prihlásiť na ONV ako nový správca farnosti a usporiadať si pracovnoprávne vzťahy, aby mohol dostávať mzdu. Tým sa stalo, že ani po troch mesiacoch a výzvach z ONV nemal uzatvorený pracovný vzťah. Veriaci sa na príchod nového kňaza tešili, pretože chceli počuť v kázňach niečo iné ako boli zvyknutí. V kázňach však okrem iného počúvali, že mu nechcú bezdôvodne vyplácať mzdu a tak narastala nedôvera zo strany veriacich k MNV i ONV, pretože za tento stav boli obviňovaní správcami farnosti obviňovaní funkcionári MNV a ONV. Veriaci sa tešili aj na vykonávanie náboženských obrád pod ve-

dením nového kňaza. Kurátormi boli Andrej Medvedz, Ján Pastír, Ján Eštok, Jozef Jurčo, Ján Groško. Namiesto Jána Varkondu si našli nového organistu Ladislava Adama zo Sliepkoviec. Kostolníčkou bola Anna Tkáčová, bývajúca oproti kostolu. Pri kostole účinkoval aj spevácky zbor, ktorého členmi boli aj niektoré ženy, členky ZPOZ pri MNV. Spevácky zbor účinkoval počas významných cirkevných sviatkov pre skvalitnenie priebehu bohoslužieb. Počas sobášov členky zboru účinkovali najprv pri občianskom sobáši na matričnom úrade a potom, keď bol aj cirkevný sobáš v ten istý deň, účinkovali aj pri sobáši v kostole. V týchto rokoch bol taký zákon, že rozhodujúci bol sobáš na matričnom úrade a až po uzatvorení manželstva pred štátnym orgánom mohli sa snúbenci zosobášiť aj v kostole. Vykurovanie na fare bolo lokálne na pevné palivo, ale tohto roku došlo k zmene spôsobu vykurovania fary, pretože pán farár trval na zmene. Napriek tomu, že sa v obci pripravovala plynofikácia, bolo na faru nainštalované elektrické vykurovanie pomocou akumulčných pecí. Aj keď vykurovanie elektrinou bolo čistejšie a bez manuálnej práce, tento spôsob nebol účinný a pritom došlo k veľkej spotrebe elektrickej energie. Tento spôsob vykurovania bol na požiadanie namontovaný aj v kostole. V noci sa akumulčné pece nabíjali a počas dňa bolo teplo ventilátormi vyfukované do izby resp. do kostola. Z počiatku to veriacim nevadilo. Je potrebné uviesť ešte jednu podstatnú skutočnosť tohto obdobia. Všetci obyvatelia obce veriaci aj tí čo boli veriaci, ale z rôznych dôvodov nenavštevovali náboženské obrady žili v zhode. Spoločne pracovali na akciách pri plnení volebného programu, spoločne navštevovali kultúrne i športové podujatia, spoločne sa zabávali, stretávali. Spájala ich predovšetkým myšlienka vytvoriť diela, ktoré pomôžu v živote im a zostanú aj pre potomkov ako dedičstvo. Príchodom nového správcu farnosti sa začali meniť aj vzťahy medzi ľuďmi. Do ich vzťahov sa vnášala nedôvera a podozrievanie, zo vzájomných vzťahov sa vytrácala úprimnosť. V takejto atmosfére sa niesol druhý polrok a v tomto duchu sa približoval aj koniec roka 1987.

Rok 1988

Tento rok mal priniesť obyvateľom obce ďalšie zvýšenie životnej úrovne. Malo k tomu prispieť dobudovanie a uvedenie do užívania nielen rozostavaných akcií, ale aj naplňovanie rozpracovaných plánov v celej spoločnosti. V predchádzajúcom zápise nebola zmienka o rozdelení a usporiadaní sveta po druhej svetovej vojne, preto chcem aspoň niekoľkými vetami popísať stav, v ktorom sa nachádzali obyvatelia republiky a teda aj obce Žbince, pretože to malo vplyv na život obyvateľov. Po skončení druhej svetovej vojny si víťazné mocnosti rozdelili sféry vplyvu v Európe. Predstaviteľmi jednej strany bol Sovietsky zväz a druhej USA. Naša republika sa pridala spolu s ďalšími krajinami na stranu ZSSR, keď o našom osude rozhodli predovšetkým politici. Politici z jednej aj z druhej strany sa postarali o to, že o krátky čas krvavú vojnu nahradila studená, kde sa neničilo zbraňami, ale ekonomickými sankciami. Pritom pod heslom ušľachtilých myšlienok vytvorili vojenské, údajne obranné paktivity proti sebe, na jednej strane Nato a na druhej Varšavskú zmluvu, ktoré vyzbrojovali najmodernejšími zbraňami. Na jednej strane bol vedúcou silou kapitalizmus a na druhej socializmus. V roku 1985 sa do čela ZSSR dostal relatívne mladý politik Michail Gorbačov, ktorý spolu s americkým prezidentom Reaganom začali rozhovory o tom ako odvrátiť hrozbu jadrovej katastrofy, vyvolaným prípadným vojenským konfliktom a ako začať medzi sebou komunikovať aj v iných oblastiach. Uvoľňovať sa začala aj vnútorná situácia v ZSSR a tým aj v štátoch pod jeho vplyvom. Do módy prišlo nové slovo perestrojka, ktorá mala zmeniť vzťahy v politike a aj v hospodárstve. Kým dovtedy boli u nás iba štátne a družstevné podniky po roku 1985 sa predovšetkým v službách vytvárali podmienky a umožňovalo poskytovať služby aj súkromnými osobami. Pre ďalšie zvyšovanie životnej úrovne obyvateľov obce mal byť uvedený do prevádzky Dom smútku, rekonštrukcia budovy pre rozšírenie služieb občanom,

dobudovanie chodníkov a opravy ciest, plynofikácia obce, rozširovanie služieb občanom aj prostredníctvom DP MNV a skvalitňovanie už jestvujúcich, zabezpečovanie údržby zariadení v správe MNV a v druhej budove v správe MNV vybudovať priestory pre zdravotnícke služby, zabezpečiť vybudovanie skládky tuhého domového odpadu a zabezpečiť pravidelný vývoz komunálneho odpadu z domácnosti, zabezpečovať vybudovanie obecného vodovodu, vybudovanie splaškovej kanalizácie a ČOV. MNV prijal úlohu vytvárať podmienky pre zlepšovanie životnej úrovne cigánskeho obyvateľstva žijúceho v Žbinciach . Poslanecký zbor sa oproti roku 1987 nezmenil. Radu MNV tvorilo 9 členov. Poslanci za rok 1988 mali schválenú ročnú odmenu vo výške 14 700 Kčs . Predsedom MNV bol Ladislav Madaras, tajomníkom Michal Gaff, administratívnymi pracovníčkami MNV boli Anna Kocúrová a Helena Valisková. Vedením matriky bola poverená Anna Kocúrová a zastupovaním matrikárky bola poverená Eva Mihaľová. Pre rok 1988 mal MNV schválený rozpočet vo výške 1 076 300 Kčs, ktorý bol v priebehu roka upravený na 3 215 850 Kčs. Skutočné čerpanie bolo vo výške 3 221 466 Kčs. Na údržbu zariadení v správe MNV a na rekonštrukcie zariadení MNV bolo vyčerpaných 858 954 Kčs. Rada MNV na svojich zasadnutiach pravidelne kontrolovala plnenie prijatých úloh. Okrem toho boli prerokovávané aktuálne otázky a problémy, ktoré sa vyskytovali a negatívne vplývali na spokojnosť obyvateľov obce. Častými otázkami, ktoré opakovane R-MNV riešila bola situácia so zásobovaním v predajni Jednoty, nespokojnosť s poskytovaním služieb v pohostinstve, plynofikácia obce, uvedenie do prevádzky Domu smútku, dobudovanie chodníkov, problémy v materiálnych oblastiach v Základnej škole, ale aj otázky občanov, ktoré predkladali na verejných schôdzkach konajúcich sa 3 krát do roka. Účasť na týchto schôdzkach nebola vysoká, ale o problémoch informovali často aj sprostredkovane prítomní občania. Na základe týchto pripomienok predseda MNV zabezpečoval nápravu vo svojej právomoci, ale aj prostredníctvom okresných orgánov. Na februárovej verejnej schôdzi sa občania sťažovali na zásobovanie základnými potravinami ako chlieb a mlieko. Rozvoz mlieka bol nepravidelný a neskoro ho dovážali do predajne. Ľudia boli nespokojní, lebo pre Žbince, ale aj ostatné dediny na tejto trase podľa plánu malo byť mlieko dovezené do desiatej hodiny. Najviac to pociťovali rodiny s malými deťmi, pretože mlieko potrebovali pre deti na raňajky a o desiatej deti už boli v škole. Podobne to bolo aj s chlebom a pečivom. Chlieb dodávaný do predajne nielen, že často nebol čerstvý, ale bol dovezený niekedy aj pred obedom. V letných mesiacoch často chýbali nealkoholické nápoje, pretože najprv bola zásobovaná Zemplínska Šírava. V priebehu roka sa stávalo, že načas nedošiel aj spotrebný tovar a rozvoz meškal aj niekoľko dni. Predseda MNV riešil tento problém s vedením Jednoty a s odborom obchodu ONV, ale máločo sa v letných mesiacoch zlepšilo aj keď nedodržanie rozvozu bolo penalizované. Za každých 15 minút omeškania bolo penále 50 Kčs, ale či to bolo aj skutočne tak nie je známe, lebo nevyhovujúci stav pretrvával aj naďalej. Častou pripomienkou a požiadavkou občanov na schôdzkach bola oprava cesty na ulici za Dušu. Aj keď od roku 1983 MNV každý rok žiadal prostriedky na opravu tejto cesty, neboli na jej opravu poskytnuté financie v predchádzajúcich rokoch. V tomto roku bol daný súhlas z ONV na opravu tejto cesty a Okresná správa ciest Michalovce začala s jej opravou, ale nedošlo k ukončeniu opravy. Dôvodom bolo nevybudovanie priepustu pod cestou na odvod dažďovej vody do potoka. Cesta bola spevnená, ale bez povrchovej úpravy asfaltom. Z rozpracovaných akcií, ktoré MNV v priebehu roka zabezpečoval a boli pravidelne prerokovávané na rade MNV, na plenárnych zasadnutiach a na verejných schôdzkach bola plynofikácia obce a uvedenie do prevádzky Dom smútku. Plynofikácia obce nepokračovala tak, ako bolo naplánované. Pretože obec Žbince čo do počtu obyvateľov bola malá a preto neboli splnené podmienky, pre zaradenie do plánu výstavby. Keď sa už zdalo, že je všetko projekčne pripravené a bol naplánovaný termín zahájenia na august 1988 a termín ukončenia vý-

stavby december 1989, pri schvaľovaní v príslušných organizáciách boli dané ďalšie podmienky a určené ďalšie termíny. Bolo potrebné zabezpečiť zmenu oproti projektu a to aby plynofikácia kompletne riešila aj susedné obce. K tomu bola v auguste uplatnená objednávka na vypracovanie generelu plynofikácie obcí Žbince, Hatalov, Vrbnica s termínom 1988, aby bolo možné vypočítať dimenziu potrubí. Pretože pre Žbince už bol vypracovaný projekt plynofikácie, na základe generelu bola zadaná objednávka na vypracovanie jednostupňového projektu pre obce Hatalov a Vrbnica s termínom rok 1989. Celá ťarcha zabezpečovania plynofikácie bola na MNV Žbince, pretože pre JRD Mier Hatalov ako investora to bola druhoradá záležitosť. JRD malo zabezpečiť aby Okresná poľnohospodárska správa zobrala akciu do plánu, pretože to bol nadriadený orgán JRD, ale ani to nezabezpečili. Pre ľudí bolo nepochopiteľné, prečo sa tak oddiaľuje celá akcia, ktorá mala slúžiť všetkým obyvateľom na tomto území a mala významne zlepšiť ich životné podmienky a na ktorú MNV Žbince po pridelení finančných prostriedkov z rozpočtu ONV združila pre JRD 1 489 550 Kčs. Na Dome smútku prebiehali ukončovacie práce, predovšetkým hygienické maľby v interiéri, čistiace práce a úprava vonkajších priestorov. Na návrh MNV došlo vo vybavení Domu smútku k jednej zmene. V dome smútku mala byť jedna miestnosť upravená ako chladiareň pre zomrelého, kde by bol uložený do pohrebu. Navrhnuté bolo, aby sa neupravovala miestnosť, ale zabezpečila chladnička pre uloženie rakvy s nebožtíkom. Na vypracovanie projektu interiéru bola zadaná objednávka do OSP Michalovce. Termín sa predlžoval, lebo všetko podliehalo schváleniu ONV, pretože finančné prostriedky prideloval finančný odbor ONV až po schválení projektu. Návrh interiéru mala posúdiť umelecká komisia so sídlom v Bratislave v septembri 1988 a v prípade odsúhlasenia mala byť dodaná dokumentácia schváleného interiéru v decembri 1988. Pôvodný návrh vypracovaný projektantom OSP Michalovce umelecká komisia zamietla ako nevhodný. Z toho dôvodu MNV vybral na vypracovanie nového návrhu Ing. Architekta Jozefa Smutného z Prešova. Zo strany poslancov bola vyjadrovaná nespokojnosť z daným stavom, lebo na jeho výstavbe bezplatne odpracovali mnoho hodín a ešte stále nie je v prevádzke. Súbežne s tým boli na cintoríne vykonávané rôzne úpravy priestranstva. Bol vypracovaný projekt na vybudovanie príjazdových ciest, na výsadbu okrasných stromčekov, osadili sa obrubníky. Na vybudovanie ciest bola zadaná objednávka pre Okresnú správu ciest z Michaloviec, ale kameň zabezpečoval MNV. Zabudovanie obrubníkov, vybetónovanie podstienkov okolo budovy, mostík pred vstupom na cintorín vykonala pracovná skupina DP MNV za pomoci ZO ZPO a TJ. Členky SZŽ a ČSČK obnovili náter oplatenia cintorína. Všetky tieto práce boli vykonané do 1.novembra, sviatku Všetkých svätých.

MNV zabezpečoval aj práce pri rekonštrukcii sýpky, ktorá mala slúžiť po dokončení ako Dom služieb. Oprava budovy bola v takom stave, že práce si už nevyžadovali stavebný zásah do obvodového muriva, okná a dvere boli vymenené, preto sa zabezpečovala obnova fasády formou brizolitovej omietky. Lešenie na celú stavbu za pomoci Jána Orosa, člena rady MNV bolo zapožičané zo závodu Slovnaft Vojany, kde bol zamestnaný a bol členom vedenia závodu. Práce vykonali prostredníctvom DP MNV Žbince murári Ján Jurko, Ján Varkonda, Emil Milenky, Ladislav Matkovič, Štefan Ondo, Ján Vaľko a pomocní robotníci Bartolomej Petruf, Jozef Lukáč, Pavol Madaras, Michal Tkáč, Vojtech Piskor, Andrej Tkáč, Michal Maruňak, Michal Gaff a Ján Ivan. Okrem toho sa pripravovala výstavba garáže pre traktor MNV a požiarne vozidlo Avia. Najväčší problém bol so stavebným materiálom, hlavne na murovanie a stropnými panelami. MNV zabezpečil tehly v Tehelni Krčava a panely v Panelárni Michalovce. Prostredníctvom DP MNV sa začalo sa aj s vybudovaním odpadovej kanalizácie a žumpy pre tento objekt. Výkopové práce vykonali pracovníci JRD Mier Hatalov, vyšalovanie a vybetónovanie vykonali pracovníci DP MNV Žbince.

Obec Žbince bola strediskovou obcou, ktorej občianska vybavenosť mala slúžiť aj pre spádové obce, preto MNV mal zámer dobudovať občiansku vybavenosť zodpovedajúcu tomuto zaradeniu. Ďalšou z úloh, ktorú MNV pripravoval bolo vytvoriť priestory pre zdravotné stredisko, v ktorom by bola zriadená detská a zubná ambulancia. Vhodné priestory pre tento účel boli v druhej budove, ktorú využíval MNV. V tomto roku sa započalo s rekonštrukciou tejto budovy. Vo vnútri budovy boli vymurované priečky pre jednotlivé ambulancie a vybudované sociálne zariadenia pre pacientov a lekárov.

V rámci údržby DP MNV vykonala opravu sociálnych zariadení pre ženy umiestnené na poschodí KD. Podlaha bola urobená z drevenej konštrukcie a vplyvom vlhka z umyvárne a WC bola poškodená tak, že sa uvoľnil múr a hrozilo, že spadne spôsobí niekomu úraz. Preto bolo potrebné všetko vybúrať, urobiť novú podlahu a nanovo vymurovať priečky a namontovať zariadenia. V Kultúrnom dome sa v priebehu roka začalo aj s úpravou priestorov pod javiskom, v ktorých mal byť umiestnený sklad prostriedkov IPCHO ako masky, ochranné rúška a pod. Jedna miestnosť mala slúžiť pre odkladanie materiálu počas svadobných hostín a uvažovalo sa tam aj s miestnosťou pre mládežníkov, kde by mali svoj klub. Tieto priestory boli zamokrené v dôsledku spodnej vody. Bolo potrebné prehĺbiť podlahu, aby sa dosiahla výška stojaceho dospelého človeka a odizolovať priestor aby spodná voda nepresakovala do vnútra. K tomu bol požiadany predseda JRD aby poskytol pomoc stavebnej skupiny JRD, ktorá by tieto práce vykonala, veď na JRD pracovali aj ľudia zo Žbiniec a sezónne práce na JRD boli prejednávané aj v orgánoch MNV. Po dlhých vyjednávaniach nakoniec JRD Hatalov pomohlo s týmito prácami. Vonkajšie odkanalizovanie, predovšetkým dažďovej vody zabezpečil MNV svojimi silami. Všetky tieto práce boli vykonané s nákladom 44 935 Kčs.

Pokračovalo sa aj pri výstavbe chodníkov a v priebehu roka boli dobudované po križovatku na Školskú ulicu. Súčasťou obce bola aj osada, cigánske sústredenie, kde žila značná časť tejto populácie, veľmi rýchlo sa rozmnožovala a podmienky na bývanie mali nevyhovujúce. Pribúdali chatrče i rodinné domy postavené na čierno, na nevysporiadaných pozemkoch. Z tohto dôvodu MNV dal vypracovať štúdiu ÚHA Michalovce pre IBV a po schválení v orgánoch ONV pracovníci Geodézie Michalovce zamerali pozemky. Problém nastal po zameraní pozemkov, keď tí občania, ktorí boli vlastníkami pozemkov vyjadrili nesúhlas s pridelením zameraných pozemkov iným žiadateľom. Štúdia uvažovala s prístupovými cestami a športoviskami pre tam žijúcich obyvateľov.

Okrem týchto úloh, ktoré MNV realizoval boli pripravované aj ďalšie akcie a projekty, ktoré mali zlepšiť a skrášliť životné prostredie v obci. Bol spracovaný projekt ozelenenia časti obce pred KD, na zákrute pri KD, pred starým cintorínom, pri obchode, priestranstvo pred sýpkou, ktorý riešil navezenie zeminy, vysiatie trávy, vysadenie okrasných stromčekov, kvetinové záhony, živý plot. K jeho plnej realizácii však v tomto roku nedošlo. V predprojektovej príprave bola spracovaná úloha na výstavbu požiarnej zbrojnice. S jej umiestnením sa uvažovalo na pozemku oproti ihrisku, kde aj bola plánovaná v rámci budovania občianskej vybavenosti. MNV zabezpečoval aj projekty na vybudovanie ČOV a kanalizácie, bol urobený výber staveniska, v riešení bolo zaústenie a projektovanie kanalizácie. V predprojektovej príprave bol aj projekt Vodovod Žbince. Podľa plánu projektová úloha mala byť vypracovaná v 09/89 a schválená 11/89. Samotný projekt pre realizáciu mal byť vypracovaný do 07/90 a schválený 08/90. Začiatok realizácie výstavby vodovodu bol rok 1991 a dodávateľom malo byť JRD Porúbka pod Vihorlatom. Dôležitou úlohou, ktorú MNV zabezpečoval a vyplývalo to nielen z výkony verejnej správy i z nariadenia nadriadených orgánov, ale predovšetkým si to vyžadovala situácia bola ochrana životného prostredia. V chotári obce sa nachádzalo mnoho divokých skládok domového odpadu. V priebehu roka DP MNV Budkovce prestala vyvážať odpad z nášho obvodu pre nedostatočnej kapacity skládky v Lastomíri a tak ľudia vysypávali

odpadky z domu tam kde koho napadlo. V spolupráci s JRD Hatalov bol odpad sporadický vyvážený vo veľkokapacitných kontajneroch JRD na skládku v Lastomíri, ale nebolo to postačujúce. Preto MNV dal vyrobiť 7 veľkokapacitných kontajnerov, vyrábalo ich JRD Budkovce v Lastomíri a zakúpil hydraulické zdvíhacie a prepravné zariadenie za traktor pre vývoz domového odpadu. Jednotlivé kontajnery boli rozmiestnené pri obchode, v ZŠ, pri KD, pri Zberni druhotných surovín, v Malých Žbinciach, na cigánskom sústrezení a na cintoríne. Ľudia potom z kuka nádob nazbieraný domový odpad vysypávali do veľkokapacitných kontajnerov a po ich naplnení boli odvezené na skládku na Komanice. Nebolo to ideálne riešenie, ale aspoň čiastočne sa zamedzilo znečisťovaniu životného prostredia.

V rámci údržby zariadení v správe MNV boli v ZŠ vynovené fasády na školských budovách v hodnote 100,0 tis. Kčs. V obci bol nedostatok pitnej vody čo sa najviac dotýkalo ZŠ, MŠ 6bj., a MNV. Z tohto dôvodu MNV združil finančné prostriedky pre JRD Hatalov vo výške 100,0 tis. Kčs na vybudovanie novej studne, čím sa na čas vyriešil nedostatok pitnej vody. Na 6bj. bolo vymaľované schodisko a prekrytá strecha, ktorá bola poškodená a do najvyššie položených bytov pri daždi zatekalo.

Na matričnom úrade v Žbinciach bolo uzavretých 15 sobášov. Sobašiacim bol predseda MNV Ladislav Madaras a pri týchto sobášoch účinkoval ZPOZ v zložení Ladislav Pastír, Anna Kocúrová, Marta Michová, Mária Gažinovská, Eva Sabolová, Eva Mihaľová, Anna Tkáčová, Helena Tankovčíková, Jana Petrová, Emília Gregová. V tomto roku ZPOZ v ČSSR oslavovali 35. výročie vzniku týchto zborov. Pri tejto príležitosti sa uskutočnila slávnosť v obradnej miestnosti MNV za účasti ZPOZ zo spádových obcí. Okrem sobášov ZPOZ účinkoval aj pri iných slávnostných príležitostiach, kde svojim kultúrnym programom spestril a umocnil dojmy účastníkov týchto podujatí. V spolupráci s MNV a MKS to bolo pri oslavách MDŽ, keď boli pozvané na túto slávnosť aktívne ženy pracujúce v spoločenských organizáciách v obci, pri stretnutí dôchodcov pri príležitosti mesiaca októbra ako mesiaca úcty k starším, ktorý organizovali ZO ČSČK, ZOSZZ v spolupráci s MKS. Pri oslavách životných jubileí občanov obce a občanov pracujúcich na území obce. 80 rokov života oslávil Štefan Madaras, 60 rokov František Kajánek riaditeľ ZŠ, 50 rokov Jozef Juríček poslanec MNV, 50 rokov Ing. Anton Kostovčík predseda JRD, 40 rokov Ladislav Madaras predseda MNV, 40 Ladislav Pastír člen ZPOZ. Z ďalších akcií to bolo 8 uvítaní detí do života, dva krát pri rozlúčke s brancami pri odchode na vojenskú základnú službu, rozlúčka so žiakmi končiacimi základnú školu, privítanie detí do prvého ročníka ZŠ. ZPOZ účinkoval aj pri smutných akciách a to pri pohrebe Ľubomíra Maďara, ktorý zomrel 3.6.1988 vo veku 17 rokov po ťažkej chorobe a pri pohrebe 1.11.1988 tragický zomrelej Jany Halinárovej, učiteľky v MŠ z Malčíc, ktorá aj kreslila a zapisovala akcie ZPOZ do pamätnej knihy. Riaditeľom Základnej školy bol František Kajánek z Hatalova, zástupcom riaditeľa Štefan Tomko z Dúbravky. Vedúcou školskej jedálne bola Agáta Pavlovová. Riaditeľkou MŠ bola Marta Danková. MŠ navštevovalo 15 detí v pracovných dňoch v čase od 7:00 do 16:30 hod. Učiteľkou bola Mária Gažinovská a Jana Halinárová. Kuchárkou a upratovačkou bola Anna Gaffová.

Na území obce Žbince vyvíjalo činnosť JRD Mier Hatalov, ktorého súčasťou bol aj hospodársky dvor Žbince. JRD hospodáril prevažne na poľnohospodárskych pozemkoch žbinského chotára, ktoré mali vysokú bonitu pôdy, pritom vedenie z neznámeho dôvodu založilo trvalé trávne porasty aj na pozemkoch s vysokou bonitou. Na hospodárskom dvore v Žbinciach boli umiestnené dojnice a moderná odchovňa teliat. Niektoré maštale boli opustené a bez údržby chátrali. Nachádzal sa tu ešte sklad obilia, veľkokapacitný senník a dielňa. Ošetrovanie porastov rastlinnej výroby bolo vykonávané pomocou leteckej služby, ktorú si JRD objednávalo. Tento fakt bol často zdrojom sťažnosti občanov, lebo lietadlo nalietavalo ponad obec na pristátie alebo pri štarte z letiska na Rydzinoh. Hluk lietadla rušil a plašil domáce zvieratá.

MNV sa zúčastňoval rôznych porád a schôdzi na JRD, zvlášť pri činnosti žatevnej komisie a pri zabezpečovaní verejnej správy na úseku poľnohospodárstva, kde vykonával predovšetkým kontrolnú činnosť. JRD požadovalo zo strany MNV pomoc pri kosbe trvalých porastov na neprístupných plochách, kde nebolo možné použiť techniku a pri zvoze slamy počas žatvy. Žatva, zber obilnín bol ukončený 29.7.1988 a tak tri osádky kombajnov a dve nákladné auta odišli na výpomoc do okresu Stropkov, kde žatva začala neskoršie a odkiaľ na výpomoc JRD Hatalov prišli ich kombajny. Výnosy jednotlivých druhov obilnín boli nasledovné: pšenica 62,0q z ha, jačmeň 38,0 q/ha, hrach 38,0 q/ha, ovos 30,0 q/ha, repka olejná 23,0 q/ha.

Okrem husto siatych obilnín JRD pestovalo aj cukrovú repu, to však mohlo zvládnuť iba za pomoci nielen členov JRD, ale aj pomocou ostatných občanov. Záujemcovia, ktorí sa podujali okopať vymeranú rozlohu vysiatej cukrovej repy mali v prípade záujmu vymeranú tzv. zaľubovú, na ktorej si mohli dopestovať zemiaky, kukuricu a iné produkty potrebné pre seba a pre domáce zvieratá. Mnohí občania okopávali cukrovú repu iba z tohto dôvodu. Pôdu pre tento účel pripravilo JRD na vlastné náklady. Za okopanie cukrovej repy dostávali naturálnu odmenu t.j. obilie a cukor. JRD využívalo aj inú pomoc od občanov pre plnenie napr. dodávok bravčového mäsa, keď nakupovalo od občanov ošípané, ktoré dochovali v domácich podmienkach. Tým pomohli nielen družstvu, ale si finančne prilepšili aj sami občania.

Na území obce aktívne pôsobili spoločenské organizácie NF, ktorých členovia vykonávali záujmovú kultúrnu, športovú alebo inú prospešnú činnosť v rámci svojho voľného času. Okrem toho boli nápomocní MNV pri plnení volebného programu vykonávaním dobrovoľnej brigádnickej pomoci. Predsedkyňou ZO ČSČK bola Mária Sabolová, tajomníčkou Olga Sotáková. Predsedkyňou ZO SZŽ bola Anna Kocúrová. Obe tieto spoločenské organizácie tvorili prevažne tie isté ženy, preto aj ich činnosť bola spoločná a podobná. Podieľali sa na organizovaní kultúrno spoločenských akcií a osláv rôznych štátnych výročí. Organizovali výstavky svojich ručných prác, v októbri zorganizovali mesiac úcty k starším a zúčastňovali sa aj brigád pri skrášľovaní životného prostredia. Aktívne sa zúčastňovali aj pri organizovaní a zabezpečovaní Behu oslobodenia v obci.

ZO ZPO patrila v obci medzi najaktívnejšie spoločenské organizácie. Predsedom bol Jozef Jurčo, tajomníkom Ladislav Madaras, veliteľom Ľubomír Ivan, strojníkom Pavol Madaras. Svoju funkciu prestal plniť referent prevencie Ján Eštok zo zdravotných dôvodov. Koncom roka boli zvolení dvaja referenti prevencie a to Michal Maruňak a Miroslav Balog / Pire/ Organizácia čo do počtu bola vyše stočlenná, ktorú tvorili požiarnici dôchodcovia, muži, ženy, mládež i žiaci ZŠ. Organizácia plnila mnohé úlohy na úseku požiarnej ochrany, hlavne pri vykonávaní preventívnych protipožiarnych prehliadok pred zimným vykurovacím obdobím v rodinných domoch a vo verejných budovách, čím sa darilo predchádzať vzniku požiarov. V súťažiach požiarnych družstiev sa družstvo mužov umiestňovalo v rámci obvodu aj okresu na popredných miestach. Družstvo mužov sa zúčastnilo aj súťaže požiarnych družstiev svojpomocných útvarov civilnej ochrany. Členovia sa aktívne zúčastňovali brigád pri plnení VP v neinvestičnej časti akcie Z, pri kosení trávnatých porastov a burín na neprístupných miestach. Zúčastňovali sa aj brigád na JRD počas žatvy pri zvoze slamy. V tomto roku zápasili s vybudovaním garáže pre požiarne vozidlo AVIU. Z dôvodu rekonštrukcie sýpky bola pôvodná garáž zrušená. MNV zabezpečoval prístavbu ale pre nedostatok stavebného materiálu bol problém so zakrytím garáže. Čiastočne sa podarilo tento problém vyriešiť do začiatku zimného obdobia. MNV zabezpečoval projektovú dokumentáciu na výstavbu požiarnej zbrojnice. Bola vypracovaná projektová úloha, ale pre jej schválenie bolo potrebné najprv zabezpečiť a doložiť potrebné doklady, predovšetkým výber pozemku z pôdneho fondu, pretože vybraný pozemok pre požiarnu zbrojnicu sa nachádzal oproti ihrisku a to bola poľnohospodárska pôda a následne zameranie pozemku geodéziou. Termín

schválenia a začatia výstavby bol závislý od dodania týchto dokumentov. Základná organizácia udržiavala priateľské kontakty s družobnou organizáciou dobrovoľných hasičov Ivanovice na Hané. Pri príležitosti 110. výročia založenia Dobrovoľného verejného požiarného zboru a VI. ročníka memoriálu Josefa Kroupu v požiarnom útoku v Ivanoviciach na Hané bola ZO ZPO pozvaná na tieto oslavy. 9. septembra družstvo dobrovoľných hasičov odcestovalo požiarnickým vozidlom Avia na družobnú návštevu a v delegácii boli aj Jozef Jurčo predseda ZO ZPO a predseda MNV a tajomník ZO ZPO Ladislav Madaras. Spoľahlivým vodičom bol strojník Pavol Madaras. Priatelia z Ivanovic pripravili pre žbinských hasičov pekný a bohatý program. S príjemnými spomienkami a zážitkami z priateľských stretnutí sa hasiči v nedeľu bezpečne a v zdraví vrátili domov.

Telovýchovná jednota s názvom TJ Družstevník Žbince bola druhou najpočetnejšou spoločenskou organizáciou na území obce. Predsedom tejto organizácie bol Ján Varkonda. Futbalový oddiel mužov bol účastníkom tretej triedy, kde dosahoval priemerne výsledky. Oddiel musel mať aj dorastencov, ktorí v tej istej triede hrávali svoje súťažné stretnutia ako predzápasy pred zápasom mužov. Ihrisko sa nachádzalo na záhumienkach, boli to pozemky za ZŠ. Členovia už niekoľko rokov budovali šatne pre hráčov, ale práce na dobudovaní pokračovali pomaly. Dôvodom bol nedostatok peňazí, stavebného materiálu a takmer všetko bolo potrebné robiť svojpomocne, brigádnicky zadarmo. MNV poskytoval iba materiálnu pomoc, pretože v rozpočte na tento účel prostriedky nemal a za porušenie finančnej disciplíny boli vyvodzované voči predsedovi MNV postihy. MNV poskytol na stavbu šatne rôznych stavebných materiálov, ktorý požadovali členovia TJ ako cement, štrk, tehly a pod., ktorý nebol použitý na realizovaných stavbách v obci.

Ďalšou organizáciou, ktorá na území obce pôsobila bol Zväzarm, zväz pre spoluprácu s armádou. Táto organizácia bola v obci aj v minulosti, ale jej činnosť pozostávala predovšetkým zo streľby na terč. Predsedom ZO Zväzarmu bol Ing. Stanislav Leško. Táto organizácia bola na začiatku svojej činnosti a jej členovia sa snažili o vybudovanie športovej strelnice. V spolupráci s MNV bol vybraný vhodný pozemok, ktorý by spĺňal predovšetkým bezpečnostné podmienky. Na území obce bol takýto pozemok vedľa cintorína v tzv. bani, ale pre zriadenie strelnice boli potrebné finančné prostriedky, ktoré nemal MNV ani ZO. Socialistický zväz mládeže bol organizáciou mladých. Aj keď činnosť zväzu mládeže bola popretkávaná aj politickými nariadeniami a usmerňovaním, činnosť mala smerovať k tomu aby mládež využívala voľný čas účelne, aby jej cieľom nebol alkohol, cigarety a bezcieľne potulovanie sa po nociach. MNV mal snahu vytvárať im k tomu podmienky v priestoroch KD. Ich činnosť mala byť podchytená v MKS, kde aj riaditeľ MKS bol v mládežníckom veku. Predsedkyňou ZO SZM bola Anna Medvecová. Do MKS bol zakúpený videorekordér, boli pripravované priestory pre zriadenie klubu mladých, bol záujem o diskotéky, ale organizovať ich zo strany mladých nebol záujem. Problematikou mládeže sa zaoberala aj rada MNV, ktorá žiadala vytvárať materiálne technické zabezpečenie na takej úrovni aby sa mohli realizovať kultúrne, spoločenský a športovo. MKS malo úlohu formou ankety zisťovať o čo má mládež záujem a k tomu vytvárať podmienky. Napriek snahe zo strany MNV a MKS aj pri minimalizácii spoločensko politických akcií nebol veľký záujem o organizované podujatia, prednosť v letných mesiacoch dostali posedenia pri alobale

Okrem týchto organizácií v obci svoju funkciu kontrolného orgánu Jednoty spotrebné družstvo vykonával dozorný výbor Jednoty, ktorého predsedom bol Ladislav Madaras. Väčšina občanov obce boli členmi Jednoty, mali zakúpené podiely a podľa výnosu Jednoty potom mali vyplácané podiely vo forme tovaru, ktorý si mohli vybrať v predajni. Veliteľom PS – VB, ktorá pomáhala Obvodnému oddeleniu VB v Trhovišti pri zabezpečovaní verejného poriadku predovšetkým počas víkendov a štátnych sviatkov bol Michal Tkáč.

V tomto roku 26.11. uplynulo už 44 rokov od oslobodenia obce v II. svetovej vojne. Na počesť tohto výročia sa uskutočnili oslavy a pri tejto príležitosti bol 27.11.1988 zorganizovaný piaty ročník Behu oslobodenia obce. Organizátorom tohto podujatia bolo MKS pod patronátom MNV, za účinnej pomoci dobrovoľníkov z radov spoločenských organizácií a to TJ, ZPO, ČSČK, SZŽ a PS-VB. Riaditeľom preteku bol Ing. Ladislav Paľo, štartérom Michal Gaff a časomeračmi Pavol Madaras a učiteľia ZŠ. Súťaž sa začala po hymnách a príhovore predsedu ZO KSS Jozefa Juríčka. Aj keď už bolo nasnežené ako prví na trať vybehli deti z MŠ, ktorí z toho mali obrovskú radosť. Za predvedený výkon dostali všetci sladkú odmenu. Ďalšími súťažiacimi boli žiaci ZŠ, v tomto roku nielen zo Žbiniec, ale aj z Hatalova Michaloviec. V jednotlivých kategóriách sa pretekári umiestnili nasledovne: Beh na 200 m mladšie žiačky 1 – 3 ročník N. Ferková, Jana Matkovičová, Jana Juhasová. Mladší žiaci : M. Balog, M. Ivan, A. Bašista. Žiačky ročník 4 – 6 v behu na 500 m A. Grajcarová, L. Sopková, Z. Ivanová. Žiaci M. Kurtak, R. Pavlov, J. Dorčák. Staršie žiačky ročník 7-8 v behu na 1000 m K. Parglaková, K. Jurčová, I. Grajcarová. Starší žiaci M. Kurtak, J. Eštok, J. Piskor. O 14:00 hod. sa začal beh dorastencov a po nich bol odštartovaný hlavný pretek muži a ženy na 3 300m. Dorastenci bežali trať 2000 m a umiestnili sa takto: M. Parilak, S. Maďar, M. Buber. V kategórii mužov sa zúčastnilo behu 27 pretekárov, z toho jeden bol domáci a to Miroslav Maruňak. Na štart sa prihlásili dve ženy. Na štart sa postavil aj čestný pretekár 69 ročný Michal Banik z Michaloviec. Umiestnenie pretekárov bolo nasledovné: ženy H. Mitrová, E. Kiralyová. Muži M. Vrabel', VI. Decha, P. Hirjak. Ceny víťazom odovzdal predseda MNV Ladislav Madaras a Jozef Juríček predseda ZO KSS. Organizačný výbor Behu oslobodenia pracoval v tomto zložení: Ladislav Madaras, Ján Jurko, Michal Gaff, Pavol Madaras, Ing. Ladislav Paľo, Anna Kocúrová, Mária Kočišová, Jozef Juríček, Ján Varkonda. Členovia ZPO a TJ boli rozhodcami na trati, členky ČSČK boli pripravené v prípade potreby poskytnúť prvú zdravotnícku pomoc, členky SZŽ zabezpečili pre pretekárov občerstvujúci čaj a PS – VB dohliadala nad bezpečnosťou pretekárov na trati. Všetci títo sa pričínili o zdarný priebeh celej akcie za čo im vyslovil poďakovanie predseda MNV Ladislav Madaras a riaditeľ Behu oslobodenia Ing. Ladislav Paľo.

Náboženský život v obci. Zloženie veriacich sa oproti minulému roku nezmenilo. Prevažná časť veriacich bola rímskokatolíckeho vyznania a časť gréckokatolíckeho. Boli tu aj pravoslávni veriaci a aj evanjelici. Pod rímskokatolícku farnosť Žbince patrili filiálky Hatalov, Vrbnica a Šamudovce. Gréckokatolícki veriaci patrili pod farnosť Dúbravka. Správcom farnosti bol farár Ján Andrej, kostolníčkou Anna Tkáčová, organistom Ladislav Adam zo Sliepkoviec. Kurátormi boli Andrej Medvedz, Jozef Jurčo, Ján Pastír, Ján Eštok a Ján Groško (Čarný). Prevádzka kostola a farského úradu bola zabezpečovaná z príspevkov veriacich. Hospodárenie bolo vyrovnané, koľko sa peňazí získalo zbierkami, milodarmi a zvončekom počas omší, toľko sa aj minulo. Príchodom nového kňaza došlo ku kvalitatívnej zmene vykonávania náboženských obradov, ale došlo aj k zhoršeniu medziľudských vzťahov, nielen v dedine, ale aj v rodinách keď vznikali nedorozumenia medzi veriacimi rodičmi a deťmi. Nezlepšila sa ani komunikácia medzi správcom farnosti a MNV a správcom farnosti a ONV. Napriek tomu, že aj cirkevné organizácie boli povinné dodržiavať zákony štátu, zo strany farského úradu mnohé veci neboli rešpektované, predovšetkým na úseku verejnej správy a stavebného poriadku. Tak došlo bez búracieho povolenia k odstráneniu budovy kočiarne, ktorá stala na dvore farského úradu a bola zbúraná aj stodola. Pri stodole sa farský úrad dožadoval potvrdenia zo strany MNV, že stodola spadla následkom búrky aj keď to nebola pravda. Predseda MNV v dobrej viere, že sa zlepšia vzťahy oboch inštitúcií vydal dodatočné rozhodnutia so súhlasným stanoviskom. Farský úrad sa tiež dožadoval od MNV vydania stavebného povolenia na výstavbu garáže. MNV takúto kompetenciu nemal, preto nemohol stavebné povolenie vydať

o čom informoval správcu farnosti. Ten si bol toho vedomý, ale ako povedal, chcel to aspoň skúsiť. Napriek tomu veriaci boli informovaní tak, že to nechce MNV. Po upozornení správcu farnosti zo strany predsedu MNV, že z odboru výstavby ONV sa pripravuje kontrola na čierne stavby, aby si podali žiadosť na odbor výstavby, namiesto toho základy prikryli plechom. Pretože situácia bola vážna, ktorá sa nepriamo dotýkala aj predsedu ONV, rodáka z obce, ten nariadil podpredsedovi ONV Ďaďovskému a tajomníkovi pre cirkevné veci pri ONV Herychovi riešiť vzniknutú situáciu priamo v Žbinciach za účasti rady MNV a správcu farnosti s farskou radou. Pozvánky boli všetkým pozvaným z obce doručené zaužívaným spôsobom prostredníctvom doručovateľky MNV. Tohto zasadnutia sa zo strany farského úradu zúčastnili iba kurátori A. Medvedz, J. Pastír, J. Groško a J. Jurčo. Správca farnosti sa tohto rokovania, ktoré sa uskutočnilo 16.6.1988 na MNV v Žbinciach nezúčastnil. Z tohto dôvodu toto stretnutie malo iba informatívny charakter a neprinieslo nijaký záver ani upokojenie situácie v obci. V druhom polroku sa situácia ešte viac skomplikovala. Na fare začali bez stavebného povolenia s výstavbou garáže a začiatkom decembra dal správca farnosti zrezať všetky stromy na starom cintoríne vedľa kostola. Boli to desiatky stromov, medzi nimi gaštany, lipy, slivky, jablone a čerešne a za tento skutok hrozilo trestné stíhanie správcu farnosti i pilčíka. Napriek arogantnému správaniu sa správcu farnosti, nie zo strachu, ale pre pokoj medzi ľuďmi predseda MNV, vydal dodatočne súhlas na odstránenie týchto stromov, hoci každý vedel, že to bolo urobené svojvoľne. Zároveň predseda MNV požiadal pracovníkov úradu ochrany prírody z Humenného, odbor kultúry ONV a cirkevného tajomníka, aby postupovali pri posudzovaní tohto skutku ohľaduplne, lebo potrestaním farára stromy nenarastú, iba sa zhorší atmosféra v obci. Záver bol taký, že farár bol napomenutý a mal zabezpečiť výsadbu nových stromov. Pretože situácia už presahovala dianie iba v obci, predseda ONV prostredníctvom cirkevného tajomníka žiadal zvolať mimoriadnu radu MNV 21.12.1988 za účasti správcu farnosti a kurátorov a prerokovať postup pri úprave cintorína po vyrezaní stromov a vysadení nových stromov. V tomto roku sa táto schôdza neuskutočnila. Takáto napätá atmosféra panovala v obci počas celého roka, čo malo značný vplyv na celkový život v obci v duchovnej, ale aj hospodárskej oblasti. Nezmiernili ju ani osobné stretnutia a vzájomné blahoželania predsedu MNV a správcu farnosti pri príležitosti ich životných jubileí, ale ani najkrajšie sviatky roka Vianoce.

Rok 1989

Začiatok roka bol poznačený udalosťami a atmosférou, ktoré vládli v obci už niekoľko mesiacov. Všetko to umocňoval aj pohľad na prázdny cintorín vedľa kostola, z ktorého zmizli všetky stromy a napätá atmosféra medzi ľuďmi v rodinách aj na verejnosti bola aj po každej nedeľnej kázni v kostole. Napriek tomu sa život v obci nezastavil, navonok sa každý tváril ako keby bolo všetko v poriadku, iba nikto nevedel kto má aký názor. Ťažko bolo rozoznať kto aj myslí tak ako hovorí. Poslanecký zbor MNV sa oproti roku 1988 zmenšil o ďalšieho poslanca na 19 členov, keď sa z obce odsťahoval Rastislav Bašista a prestal byť poslancom MNV. Radu MNV tvorilo 9 poslancov MNV v zložení Ladislav Madaras predseda MNV, Michal Gaff tajomník MNV, Ján Oros, Jozef Juríček, Ing. Ladislav Paľo, Pavol Madaras, Anna Tkáčová, Ján Roman a Anna Mihaľová členovia rady MNV. Ostatní poslanci Eva Mihaľová predsedkyňa finančnej komisie, Anna Kocúrová predsedkyňa komisie pre školstvo, kultúru a sociálne veci, Michal Pastír predseda komisie pre výstavbu, Ján Lukáč predseda komisie OVP, Juraj Jalčovník, Jozef Jurčo, Ľubomír Ivan, Ladislav Matkovič, Helena Tankovčíková, Olga Sotáková boli členmi komisií MNV. Pracovníkmi MNV boli Eva Mihaľová hospodárka MNV a zastupujúca matrikárka, Anna Kocúrová matrikárka MNV a zároveň hospodárka. K zmene došlo na mieste upratovačky a doručovateľky MNV, keď Helena Balogová odišla do

dôchodku a na jej miesto bola prijatá Terézia Hudáková. Pred MNV bolo veľa práce pri plnení volebného programu i úloh vyplývajúcich z požiadaviek a pripomienok občanov. Medzi dôležité úlohy, ktoré MNV okrem volebného programu musel zabezpečovať bola údržba zariadení a objektov v správe MNV a to predovšetkým ZŠ, MŠ, MKS, cesty, MR, VO a operatívne riešiť vzniknuté problémy a spory. Pre rok 1989 bolo naplánované v investičnej časti akcie „Z“ vypracovanie predprojektovej a projektovej prípravy ČOV a kanalizácie s termínom realizácie v roku 1990, doriešiť projekt plynifikácie obce a prívod plynu do spádových obcí Hatalov a Vrbnica, vypracovanie projektu na základe projektovej úlohy pre požiarnu zbrojnicu s termínom 4/89 a termínom výstavby v roku 1990 a realizácia interiéru do Domu smútku. V neinvestičnej časti akcie „Z“ to bolo ukončenie rekonštrukcie budovy pre zdravotnícke účely, dobudovanie vonkajšej kanalizácie a žumpy pre MNV, MŠ, DP MNV a garáži pre DP. Pokračovať v úpravách cintorína a verejných priestranstiev v obci, vybudovanie studne pre KD, pretože objekt bol napojený na studňu suseda a ten mal voči takémuto riešeniu výhrady a dokončiť úpravu priestorov pod javiskom KD. V ZŠ bolo potrebné riešiť havarijný stav v jedálni, keď bol narušený múr čím hrozilo jeho zrútenie a nutná bola aj výmena okien na jednotlivých pavilónoch, lebo už boli prehnité a v zime boli veľké úniky tepla. Na 6bj. bolo nutné obnoviť vonkajšiu fasádu, lebo budova bola ošarpaná. Miestny rozhlas a verejné osvetlenie boli často pripomienkované za nefunkčnosť a preto bolo potrebné aj tu vykonať údržbu. V rámci skrášľovania životného prostredia pre rok 1989 MNV plánoval zabezpečiť nové autobusové čakárne. Na všetko boli potrebné peniaze a pre zabezpečenie finančného krytia MNV žiadal nadriadený orgán, ONV v Michalovciach o pridelenie finančných prostriedkov do rozpočtu obce vo výške 1 050 000 Kčs. Dôležité bolo zabezpečovať plynulé plnenie rozpočtu v príjmovej aj výdajovej časti. V príjmoch problémy spôsoboval výber miestnych daní a poplatkov predovšetkým od občanov bývajúcich na cigánskej osade. Na tomto sústredení vznikalo veľa čiernych stavieb rodinných domov. Vynaliezavosť tamjších občanov bola vysoká, keď napríklad pri stavbách najprv vybetónovali okolo domu akože spevňovací základ a o týždeň na tomto základe bol postavený nový dom. Pritom stihli starý dom aj zbúrať. Aj keď v takomto prípade MNV mohol dať návrh na zbúranie takéhoto domu, neurobil to, pretože títo občania nemali iné možnosti zabezpečiť bývanie pre rodinu. Podobne to bolo aj s poplatkami zo psov, ktorých bolo v osade voľne pobežujúcich veľa a nikto sa k nim nehlásil. Na daniach a poplatkoch mali nedoplatky takmer všetci žijúci v osade. MNV preto po viacnásobných výzvach pristupoval k vydávaniu rozhodnutí na platobnú záповeď z dôchodku, alebo u zamestnaných na plat zamestnávateľovi. Mnohí občania žiadali MNV o sociálnu výpomoc, ktorú MNV poskytol po vyrovnaní pohľadávok. Rozhodnutie o poskytnutí sociálnej výpomoci prejednávala a doporučovala komisia MNV pre sociálne veci a schvaľovala ich rada MNV. Za splnenia podmienok bolo možné odkázaným občanom, nielen z osady, ale aj z dediny priznať jednorazové finančné výpomoci na bývanie, alebo na poskytnutie stravy. Niektorým ľuďom sa to nepozdávalo, že takúto pomoc dostávajú takmer vždy tí istí občania, ale podmienkou bol celkový mesačný príjem a kto prekročil stanovenú hranicu nemal nárok na výpomoc. Toto boli základné úlohy, ktoré MNV prijal pre skvalitnenie životných podmienok obyvateľov obce. Plnenie týchto úloh, ale aj ďalších, ktoré vyplývali z nariadení nadriadených orgánov boli predmetom rokovaní rady MNV a plenárnych zasadnutí MNV. V období medzi jednotlivými zasadnutiami operatívne zabezpečoval úlohy, riešil vzniknuté situácie a pripravoval materiály pre orgány MNV a pre nadriadené orgány predsedu MNV. Rada MNV zasadala mesačne 1 krát. V prípade potreby boli zvolávané aj mimoriadne schôdze rady MNV. Aj keď mnohé akcie zo strany MNV boli pripravené, ich realizácia napredovala pomaly. Často sa stávalo, že nebolo možné zabezpečiť materiál, keď bol materiál nebol dopravný prostriedok na jeho dovezenie a keď už bol aj materiál na stavbe nena-

stúpil dodávateľ aj keď bol dohodnutý termín začatia prác. Z toho pramenila nespokojnosť poslancov, ale aj radových občanov čo bolo často na programe rady MNV, plenárnych zasadnutí i verejných schôdzi občanov. Občania čakali na uvedenie do prevádzky Domu smútku, ktorý bol stavebne ukončený, ale bez interiéru. Až v máji bol na tretíkrát schválený projekt interiéru Domu smútku v umeleckej komisii v Bratislave, vo výške 53,0 tis. Kčs. Umelecké dielo malo byť dodané v hodnote 150,0 tis. Kčs a interiér vrátane obkladov v hodnote 300,0 tis. Kčs. Zákazka na realizáciu tohto projektu bola zadaná do OPMP Michalovce, ale ukončenie realizácie v tomto roku podľa schváleného projektu nebolo. Aj vybudovanie prístupových ciest na cintoríne meškalo takmer rok od vypracovania projektu, keď Okresná správa ciest Michalovce začala naväzať podkladový kameň na cintorín až v septembri. Podobná situácia bola aj s plynifikáciou obce. Termín začatia sa oddiaľoval pre rôzne nové požiadavky do projektu a bez ich nezpracovania nebol daný súhlas na výstavbu. Pretože nebolo v moci MNV zabezpečiť už druhú zmenu projektu v tomto roku, požiadal predseda MNV Ladislav Madaras o pomoc predsedu ONV v Michalovciach Ing. Jána Kocúra o pomoc. Ten zase požiadal o pomoc predsedu ONV v Poprade, kde sídlila projektová organizácia Naftoprojekt Poprad, aby sa prihovril o urobenie urýchlenej zmeny projektu u riaditeľa tejto organizácie. Na jeho príhovor projektant prednostne urobil zmenu v projekte podľa požiadavky plynárov. Žiaľ malé obce ako boli Žbince bez takejto nezištnej pomoci by nedokázali v mnohých prípadoch pre svojich občanov urobiť veľa. Chcem tu zdôrazniť slovo nezištnú pomoc, pretože zúčastnil som sa tohto rokovania a za odmenu nikto nič od nás nepožadoval. Až po tomto sa v máji roku 1989 začalo s plynifikáciou obce Žbince a spádových obci Hatalov a Vrbnica. Do konca roku bol vybudovaná plynová prípojka od Šamudoviec po regulačnú stanicu vo Vrbnici a stredotlakový rozvod plynového potrubia na troch uliciach v obci. V súvislosti s plynifikáciou vznikali nepredvídané situácie. Plynifikácia bola zaradená do investičnej časti akcie „Z“ a to znamenalo, že niektoré práce bolo potrebné vykonať brigádnicke, hlavne pri výkopových prácach, kde nebolo možné použiť techniku. To sa nepáčilo občanom, ktorí museli zabezpečiť ručný výkop ryhy. V takýchto prípadoch rýchlo opadlo nadšenie z toho, že keď už bude zavedený plyn do domácnosti, nebude potrebné vyčkávať kedy privezú propan butan v oceľových fľašiach a že sa nebude potrebné starať o uhlie, s ktorým boli problémy zabezpečiť ho, potom ho uložiť a následne vynášať popol a podobne. Ostatní občania si svoje odpracovali na verejných miestach, kde bol potrebný ručný výkop. Nespokojní boli aj občania v osade, pretože v tomto období sa neuvažovalo so zavedením plynu do osady pre nevysporiadané pozemky a čierne stavby, do ktorých plynári odmietali zriadiť prípojky plynu. Tieto otázky boli prejednávané na každom zasadnutí rady MNV. Dôležitou úlohou, ktorú riešila rada MNV a plenárne zasadnutie MNV bola ochrana životného prostredia a pôdneho fondu v zmysle výzvy vlády SSR k pracujúcim občanom a mládeži na zvýšenie starostlivosti o životné prostredie. Plenárne zasadnutia MNV boli verejné a zúčastňovali sa na nich členovia spoločenských organizácií a aj radoví občania. Pri hodnotení skutočného stavu bolo konštatované komisiou, ktorá v zložení Ladislav Madaras, Michal Gaff a Ing. Ladislav Paľo zisťovala stav v katastrálnom území obce Žbince, že na viacerých miestach sa nachádzajú divoké skládky TDO, ktorý tam vyvážajú občania, napriek tomu, že v obci sú veľkokapacitné kontajnery. Najhorší stav bol zistený na osade, na hone za plebanským, za mostom pri cintoríne, na ulici Za dušu, za 6bj, pri ihrisku, na pažití a odpad bol rozhádzaný aj pri kontajneroch v Malých Žbinciach. Zlý stav bol zistený v ochrane vôd. Cez územie obce preteká potok Duša a do neho sú vypúšťané splaškové vody z domácnosti, hlavne do ramena Duše, z JRD vyteká močovka z hnojiska, v potoku sa nachádzal aj domový odpad. Občania nemajú vyhovujúce žumpy a fekálie vyvážané cisternami sú vypúšťané do priekop na poliach. Nedostatky boli zistené aj v ochrane pôdneho fondu. V roku 1988

oproti roku 1987 došlo k úbytku ornej pôdy o 7,2 ha. Podiel na úbytku ornej pôdy majú vytvárané poľné cesty, hnojiska, stohy slamy na jednotlivých parcelách, melioračné šachty, stožiare VN a pod. K danej problematike sa vyjadrili aj poľovníci a drobnochovatelia, keď poukázali na fakt, že JRD odstraňuje kríky a stromy na poliach, čím prichádza o úkryt poľná zver a na druhej strane mnohé pozemky JRD nevyužíva. V apríli sa uskutočnila dobrovoľná pracovná zmena. Pretože v stanovený deň sa nemohli všetci občania zúčastniť brigády v obci pre povinnosti v podnikoch a organizáciách kde boli zamestnaní, prípadne študenti a žiaci v školách bola v obci zvolená forma týždeň pracovnej aktivity, počas ktorej mohli záujemcovia odpracovať túto zmenu. Náplňou tejto aktivity bolo skrásiť životné prostredie a podľa možnosti MNV pracovať aj na odstraňovaní nedostatkov pri previerke stavu životného prostredia. Počas týždňa pracovnej aktivity sa pracovalo na likvidácii divokých skládok TDO, natierali sa oplatenia cintorínov, školy, MNV, ale aj rodinných domov, upratovanie verejných priestranstiev. Jednotlivé objekty si dobrovoľne rozdelili medzi sebou členovia spoločenských organizácií. Je potrebné povedať, že nie všetci občania sa podieľali na týchto prácach, ale každý kto sa brigády zúčastnil prišiel dobrovoľne, bez príkazu, alebo z donútenia s úmyslom pomôcť sebe samým. V súvislosti s ochranou životného prostredia bola vypracovaná štúdia pre výstavbu ČOV a kanalizácie v obci. Na základe tejto štúdie bol zabezpečený hydrologický prieskum územia, predovšetkým v časti kadiaľ povedie kanalizácia a na mieste kde je plánované postaviť čističku odpadových vôd. Projektová úloha nebola vypracovaná pre neukončenie hydrologického prieskumu resp. spracovania výsledkov a vypracovania správy. Pretože boli problémy s vývozom tuhého domového odpadu bol zvolaný výber staveniska pre výstavbu riadenej skládky TDO. Skládka mala byť umiestnená na pozemku obce za hospodárskym dvorom JRD.

Pravidelným bodom rokovania rady MNV bola situácia v ZŠ a MŠ, nielen na úseku údržby týchto zariadení, ale aj hodnotenie dosahovaných výsledkov vo vzdelávaní žiakov ZŠ zo Žbiniac a v oblasti začleňovania sa cigánskych spoluobčanov do spoločnosti. V zmysle nariadenia vlády SSR komisia pre školstvo spracovala návrh na začlenenie 5 ročných cigánskych detí do predškolskej prípravy pred vstupom do ZŠ. K takému kroku sa pristúpilo z dôvodu, že MŠ kapacitne nemohla prijať viac detí pre celodenný pobyt v MŠ. Rada MNV pozvala na prerokovanie tohto zámeru rodičov detí, ktorí boli vytypovaní do predškolskej prípravy. Po vyjadrení súhlasu týchto rodičov bolo zriadené po dohode MNV, ZŠ a MŠ prípravne oddelenie v priestoroch ZŠ s prevádzkou v dňoch utorok a štvrtok v čase od 13:00 do 16:00 hod. Počas tejto prípravy získavali deti základné návyky pre dodržiavanie hygieny a získavali prvé vedomosti o škole ako deti zaradené do MŠ. Do tejto predškolskej prípravy boli zaradení Zdeno Milenky, Peter Balog, Helena Ujlakyová, Erik Marcin, Margita Balogová, Jozef Horvat, Štefan Balog, Ján Milenky. Ku vzdelávaniu a dochádzke do školy žiakov ZŠ na radu MNV predkladal hodnotiace správy riaditeľ ZŠ. Podľa riaditeľky MŠ p. Dankovej iba zaškolenie detí v prípravnom oddelení pred vstupom do ZŠ nepostačuje, ale kvôli kapacite MŠ nie je možné prijať všetky deti do MŠ. Do 30.6.1989 bol riaditeľom ZŠ František Kajanek. Týmto dňom odišiel do starobného dôchodku a na jeho miesto nastúpil Štefan Tomko, doterajší zástupca riaditeľa školy. Zástupkyňou sa stala učiteľka Hrubjaková z Krásnoviac. Štefan Tomko pochádzal z Dúbravky. Zo správ riaditeľa ZŠ vyplývalo, že škola sa vo vzdelávaní podľa výsledkov, ktoré dosahovali žiaci v rámci okresu radila k popredným ZŠ. Horšia situácia bola v dochádzke žiakov do školy z radov detí predtým cigánskych, od tohto roku rómskych spoluobčanov zo Žbiniac, ale hlavne z Vrbnice. Množstvo žiakov malo vymeškané veľa neospravedlnených hodín a na základe toho riaditeľ školy rodičov absentérov oznamoval VB v Trhovišti. Predseda MNV z Vrbnice žiadala vedenie školy aby nepodávali trestné oznámenia na VB, lebo odtiaľ sa to vracia jemu a on to nedokáže vyriešiť. MNV reagoval tak,

že odoberal takýmto rodičom sociálne dávky. Vo Vrbnici dokonca siahli na rodinné prídavky, ale ani to neriešilo situáciu, lebo rodinné prídavky boli pre deti a tak musel pre nich potrebné veci zabezpečovať predseda MNV. Vybrané deti z radov rómskych žiakov mali obedy zdarma, alebo za 1 Kčs, pritom stravná jednotka na žiaka bola 20 Kčs. Stávalo sa, že žiak do školy neprišiel, ale na obed sa dostavil. Podľa riaditeľa ZŠ bolo v triedach 50% mentálne retardovaných žiakov, predovšetkým z rómskej populácie, čo malo značný vplyv na výsledky školy. Vonkajšiu diferenciaciu žiakov nebolo možné urobiť, lebo nikto z vyšších orgánov nedal súhlas na vytvorenie osobitných tried pre mentálne retardovaných žiakov. Komisia pre školstvo navrhla v prípadoch neospravedlneného vymeškania vyučovania odobrať takýmto žiakom príspevok na obedy. V rámci údržby boli na jednotlivých pavilónoch opravené drevené okná, opravil ich stolár Michal Paľo z Hatalova. c. Na opravu a natieranie okien bola zadaná zákazka do Robstav v.d. Michalovce v hodnote 100,0 tis Kčs . Z týchto peňazí bola zaplatená oprava okien a aj natieranie soklov na chodbách pavilónov ZŠ. V tomto období bol všeobecný problém zabezpečiť dodávateľa na údržbu zariadení, hlavne keď zákazky neboli vysokej hodnoty. Napríklad objednávka na zasklenie okien nebola akceptovaná ani po dvoch mesiacoch, výmenu radiátorov v ZŠ nebol ochotný nikto z firiem, ktoré takéto práce vykonávali zobrať. K ZŠ patrila školská jedáleň, v ktorej bola vedúcou Agáta Pavlova a hlavnou kuchárkou Mária Barňáková. Školníkom bol Adam Mošpan. Rozvoj obce v mnohých prípadoch závisel od aktivity všetkých občanov. Z uvedeného dôvodu sa rada MNV a poslanci na svojich plenárnych schôdzach zaoberali aj spoluprácou so spoločenskými organizáciami pôsobiacimi na území obce a z hodnotiacich správ je možné konštatovať, že spolupráca bola na dobrej úrovni. V popredí spolu práce boli dobrovoľní požiarnici, futbalisti a členky ČSČK a SZŽ. Viac sa očakávalo od mládeže a od jej aktivity hlavne v spolupráci s MKS. Rada sa pravidelne zaoberala aj činnosťou a výsledkami JRD pôsobiaceho na území obce. Riešenie a zabezpečovanie spoločných úloh poľnohospodárskej výroby si vyžadovalo úzku spoluprácu, pretože to vyplývalo predovšetkým z uznesení vyšších stranických a štátnych orgánov. Na miestnej úrovni spolupráca bola predovšetkým v poskytovaní mechanizmov JRD pre MNV pri plnení úloh VP a na druhej strane JRD požadovalo brigádnickú pomoc pri kosení neprístupných plôch a pri žatevných prácach. Napriek tejto spolupráci zo strany občanov na adresu JRD bolo na schôdzach často počuť kritiku predovšetkým k tomu, že JRD poskytne mechanizmy i materiálnu pomoc skôr Hatalovu ako Žbinciam a že do hospodárskeho dvora v Žbinciach nechce JRD investovať. Rada MNV na svojich schôdzach pravidelne hodnotila postup pri zabezpečovaní a realizácii úloh prijatých v akcii Z a na úseku údržby. Na cintoríne po výstavbe domu smútku bola vybudovaná elektrická prípojka pomocou káblov uložených v zemi. Pracovníci DP MNV pracovali na výstavbe garáže pre traktor a požiarné vozidlo, bola vykopaná ryha na uloženie kábelu pre elektrickú prípojku Domu služieb v rekonštruovanej budove sypanca, vybudovali žumpu pre tento objekt, vykonávali vnútorné úpravy stien ako boli omietky, sokle a iné. Pracovali aj pri rekonštrukcii budovy pre umiestnenie zdravotníckych služieb a to ukladanie dlažieb, vnútorných a vonkajších obkladov stien. Vykopali ryhu pre kanalizačnú prípojku a žumpu pre tento objekt, ktorá mala slúžiť aj pre MŠ a MNV. Jamu pre žumpu vykopal s bagrom JRD Hatalov Ladislav Tkáč. Pracovníci DP vyšalovali a zabetónovali túto žumpu. Realizovali aj výkop pre vodovodnú prípojku. Rozvod vody, elektriny a kanalizačnú prípojku realizovali pracovníci OSP Michalovce. Pracovníci DP MNV Ján Varkonda, Michal Tkáč, Ján Jurko, Bartolomej Petruf, Július Paľo, Vojtech Piskor tieto práce vykonávali od apríla do decembra.

Vo februári bola zadaná objednávka na výrobu troch, moderných autobusových čakární do OSP Michalovce. Tieto čakárne boli vyrobené a osadené v júni a hodnota jednej bola 30,0 tis. Kčs. V priebehu apríla bola vykopaná studňa v predzáhradke KD pre tento objekt. Studňu

vykopal a betónové rúry zabudoval za pomoci brigádnikov z TJ a ZPO Július Pivarník z Budkoviec. V tomto roku boli vymaľované vnútorné priestory KD. Na 6bj bola opravená krytina strechy, pri daždi zatekalo do vrchných bytov a boli vymaľované vnútorne priestory chodby a schodiska. Rada MNV sa zaoberala a riešila aj problémy, otázky, pripomienky a sťažnosti občanov na poskytované služby. Najviac sťažnosti bolo na poskytovanie služieb v kaderníctve, predovšetkým na neochotu kaderničky prijímať objednávky a strihať aj mužov. V pohostinstve pretrvávali problémy s častými výtržnosťami, ktoré vyvolávali predovšetkým Rómovia z Vrbnice, ale aj podnapití občania. Rodinní príslušníci žiadali radu o vydanie rozhodnutia zakázať takýmto ľuďom podávať alkohol, aj keď rada MNV takúto právomoc nemala. Najväčším problémom bolo, že vedúci Pohostinstva nerešpektoval pripomienky rady MNV ani DV JSD. Vyvrcholilo to písomnou sťažnosťou predsedu MNV vedeniu JSD Michalovce. Následne bol odvolaný z funkcie vedúceho Gabriel Štec a vedúcim sa stal Jaroslav Zacher. Po tejto zmene došlo k čiastočnej náprave v tejto prevádzke. Sťažnosti boli aj na poskytované služby ČSAD Michalovce. Často sa stalo, že vynechávali ranné spoje o piatej hodine keď občania cestovali do práce, smerom na Michalovce, ale aj do Vojan. Aj tento problém bol riešený s vedením ČSAD. Problém spôsobovali vodiči autobusu, ktorí z rôznych osobných dôvodov nezašli cez Žbince a Vrbnicu. Po takýchto sťažnostiach sa situácia stabilizovala a bezdôvodne už neboli vynechávané spoje cez obec. Okrem riadnych, plánovaných schôdzi rady MNV, predseda MNV zvolával aj mimoriadne schôdze rady MNV. V tomto roku sa to stalo dvakrát. Prvá mimoriadna schôdza sa konala 2. februára a bola zvolaná na žiadosť tajomníka pre cirkevné veci ONV v Michalovciach. Pozvánky obvyklým spôsobom, prostredníctvom doručovateľky MNV boli oproti podpisu doručené členom rady MNV, kurátorom a správcovi farského úradu v Žbinciach. Pošta MNV občanom obce bola doručovaná prostredníctvom obecnej doručovateľky, ktorá zároveň bola aj upratovačkou a bola prijatá do pracovného pomeru na úväzok 4 hod. denne. Účelom tejto schôdze bolo nájsť riešenie pri úprave cintorína pri kostole po výrube stromov. Zo strany ONV bola tejto schôdzi pripisovaná mimoriadna dôležitosť, pretože okrem tajomníka pre cirkevné veci sa schôdze zúčastnil aj podpredseda ONV. Zo strany farského úradu sa tak ako v júni 1988 nezúčastnil správca farnosti. Z kurátorov sa zúčastnili Andrej Medvedz, Ján Pastír, Jozef Jurčo a Ján Groško. Na úvod schôdze podpredseda ONV Ladislav Ďaďovský informoval o cirkevnej problematike a riešení cirkevných otázok. Tajomník pre cirkevné veci s. Herich prítomným vysvetlil postup riešenia úpravy cintorína. Podľa neho mal správca farnosti zabezpečiť projekt na úpravu cintorína a informoval prítomných o písomnej korešpondencii medzi ním a správcom farnosti v súvislosti so žiadosťou o maľbu kostola a výrobu kyvadlových dverí na vstupe do kostola. K tomu sa vyjadril pán Medvedz, že v kostole bol vymaľovaný sokel, boli vyrobené kyvadlové dvere, o reštaurovaní obrazov nevie a projekt mala vypracovať projektantka, ktorá si bola obzrieť cintorín, ale údajne je chorá, tak projekt nie je vypracovaný. Výsledkom tejto schôdze boli iba vymenené všeobecné informácie medzi zúčastnenými. 17.2.1989 prišiel z farského úradu na MNV list, v ktorom správca farnosti zdôvodnil, prečo sa nezúčastnil schôdze a že podklady mali byť spracované do 15.2.1989. Nič sa nezmenilo ani po tomto termíne, iba sa prehĺbili nedorozumenia, čo sa prejavilo v neskoršom období. Druhá mimoriadna schôdza sa uskutočnila 2.6.1989 keď bolo potrebné urýchlene riešiť uloženie plynového potrubia popod cestu aby nemusela byť cesta prekopaná a obmedzená premávka autobusov cez obec. Verejné schôdze občanov, po novom verejne zhromaždenia občanov /VZO/ mali prispievať k riešeniu aktuálnych problémov života občanov. Občania ich nevyužívali v dostatočnej miere a nepripisovali im dôležitosť, asi preto sa na týchto schôdzach zúčastňovalo malo ľudí. V zimných mesiacoch bol problém aj s vykúrením KD, pretože elektrické vykurovanie bolo neúčinné. MNV preto hľadal možnosti ako ich primäť k tomu aby sa zúčastňovali týchto

schôdzi a upozorňovali na nedostatky. Možno ich odradzovalo to, že nie všetky pripomienky bolo v silách a možnostiach vyriešiť k ich spokojnosti hneď. MNV prispôboval termíny podľa možnosti tak, aby zabezpečil kultúrne vystúpenia, oslavy a podobne. Tohto roku spojil VZO s výročnou schôdzou Dozorného výboru JSD a uskutočnila sa 7.marca. Na schôdzi DV boli vyplácané reštitúcie členom Spotrebného družstva a nakoniec bolo podané aj občerstvenie a tak účasť bola hojná nakoľko v obci bolo 183 členov SD. Verejná schôdza bola zameraná na ochranu životného prostredia. Správu predniesol predseda MNV Ladislav Madaras, v ktorej zhodnotil stav životného prostredia v katastrálnom území obce Žbince tak ako ho hodnotila rada MNV a plenárne zasadnutie MNV. Poukázal na verejné smetiská v rôznych častiach obce, vypúšťanie fekálií z domácich žúmp a močovky z hospodárskeho dvora JRD do priekop popri poľných cestách a do potoka Duša. Tak isto poukázal na ubúdanie poľnohospodárskej pôdy a nevyužívanie pôdy JRD. V ďalšej časti schôdze predložil správu DV JSD za rok 1988, pretože bol aj predsedom DV. V tejto správe zhodnotil činnosť DV a zhodnotil poskytovanie služieb v prevádzkových jednotkách v obci. Činnosť pracovníkov predajne rozličného tovaru hodnotil ako uspokojivú, ale horšie to bolo so zásobovaním a rozvozom tovarov, keď vznikali problémy s meškaním rozvozu chleba a mlieka do predajne. Po urgenciách predsedu MNV sa stav v zásobovaní čiastočne zlepšil, ale občas došlo k meškaniu rozvozu. V prvej polovici roka bolo vážnym nedostatkom zásobovanie predajne trvanlivým pečivom a v jeseni bol nedostatok cukru. V spolupráci s predsedom JSD Michalovce bol problém v predajni vyriešený. Horšia situácia bola v pohostinstve kde v priebehu roka boli pravidelné sťažnosti na vedúceho tejto prevádzky nielen zo strany občanov, ale aj zo strany MNV. Vedúci nerešpektoval nariadenia a upozornenia rady MNV, v pohostinstve boli často výtržnosti. Občania boli s takýmto prístupom nespokojní, lebo pri výstavbe tohto objektu odpracovali bezplatne množstvo brigádnických hodín. V diskusií vystúpili viacerí občania s pripomienkami na predsedu MNV, ale aj na zástupcu JSD Michalovce, zástupcu JRD Mier Hatalov a na zástupcu OOVV, ktorý bol na schôdzi prítomný. Na zástupcu JRD bolo vznesených niekoľko pripomienok, predovšetkým to, že zobrali pozemok od drobnochovateľov za ihriskom a teraz na ňom rastie iba burina. Ďalší upozornil, že JRD vyváža močovku k osade a zamorujú im už aj tak znečistené prostredie a studne. Na MNV boli vznesené pripomienky, že na ulici pri ZŠ nesvieti verejné osvetlenie, že v Malých Žbinciach je veľkokapacitný kontajner, ale ľudia smeti a odpad vynášajú k studničke. Občan z osady upozornil, že ľudia z dediny svoje pozemky na osade predávajú tam žijúcim občanom bez toho, aby zmeny boli zapísané na listy vlastníctva a títo potom stavajú na čierne domy krížom krážom. Jeden rómsky občan sa sťažoval, že ho napadol sused, nahlásil to na VB, ale nikto neprišiel vyšetriť. Najviac pripomienok bolo vznesených na zástupcu JSD. V predajni je poškodená podlahová krytina, v pohostinstve sú porozbíjané skla na oknách, na stoloch chýbajú obrusy. Pripomienky zapísané v knihe priania a sťažnosti sa neriešia, sú tam aj dva roky nevybavené. Do pohostinstva prichádzajú podnapití chlapi a nalievajú im, potom sú výtržnosti v pohostinstve a nepokoj aj v domácnostiach. Občianka požadovala, aby MNV vydal rozhodnutie nenalievat' opilcom. Po skončení diskusie sa každý zástupca vyjadril k vzneseným pripomienkam v tom zmysle, že ich prednesie vo vedení svojich organizácii a o výsledkoch budú informovať MNV. Po skončení oficiálnej časti schôdze bolo podané občerstvenie a nasledovala neformálna diskusia a rozhovory medzi zúčastnenými a hosťami. 21.7.1989 sa na MNV uskutočnilo spoločné zasadnutie vedenia ONV v Michalovciach a rady MNV. Tohto zasadnutia sa zo strany ONV zúčastnil predseda ONV, traja podpredsedovia ONV, tajomník ONV, predseda Výboru ľudovej kontroly ONV, riaditeľ OSP Michalovce, riaditeľ závodu ČSAD Michalovce. Obec Žbince rozhodnutím vlády SSR bola v roku 1971 zaradená medzi strediskové obce so spádovými obcami Hatalov a Vrbnica. Rozvoj celého úze-

mia, jeho občianskej vybavenosti i kultúrneho života zabezpečovali strediskové obce. Z uvedeného dôvodu s cieľom pomôcť strediskovým obciam pri zabezpečovaní úloh, ONV organizoval vo vybraných strediskových obciach takéto spoločné stretnutia. Na nich sa prednávali aktuálne otázky života občanov, ale riešili sa aj problémy, ktoré obce mali pri zabezpečovaní úloh. Účasť vedenia ONV mala zaručiť, že o problémoch a požiadavkách MNV budú informovaní z prvej ruky a zároveň funkcionári obce dostanú informáciu ako majú postupovať pri riešení konkrétnych problémov. V úvode tohto zasadnutia predseda MNV informoval o stave zabezpečovania úloh, rozpracovanosti jednotlivých akcií o problémoch, ktoré MNV mal pri zabezpečovaní materiálu, dodávateľov odborných prác a zároveň predniesol požiadavky v čom potrebuje pomoc od vedenia ONV. V prvom rade išlo urýchliť realizáciu interiéru do domu smútku, úpravu prístupových ciest na cintoríne a sadovnícke úpravy na cintoríne pri dome smútku, výstavba obecného vodovodu a kanalizácie, odborné práce elektroinštalačné a vodoinštalačné v rekonštruovanej budove pre zdravotnícke účely, riešenie novej MŠ odkúpením rodinného domu, modernizácia obradnej miestnosti, schválenie JP požiarnej zbrojnice a výstavba požiarnej zbrojnice, zabezpečiť nákladné auto pre DP MNV, požiarňické vozidlo a pohrebné vozidlo, skládka TDO. Na tieto požiadavky reagovali prítomní funkcionári ONV. Záver tohto stretnutia bol taký, že predseda MNV mal písomne predložiť na príslušné odbory ONV žiadosti o finančné prostriedky v určených termínoch do septembra 1989. Bolo prisľúbené, že pokiaľ budú finančné prostriedky v rozpočte ONV, tak budú presunuté do rozpočtu MNV pre požadovaný účel. V prípade, že tomu tak nebude, bude to riešené v roku 1990. Na základe tohto záveru MNV uplatnil žiadosti na ONV na pohrebné vozidlo Š 1203, nákladné vozidlo Liaz, modernizáciu obradnej siene, odkúpenie rodinného domu pre MŠ, požiadavky, na limitovaný materiál pre rok 1990, úpravu cintorína. Obecný vodovod v tomto období riešený nebude, lebo sa nenašiel vhodný vodný zdroj, kanalizácia a ČOV by mali byť v pláne v roku 1990. Po úspešnom výbere staveniska pre skládku TDO, MNV uplatní požiadavku na vypracovanie projektu v KORT Košice, realizáciu vykoná ŠM Veľaty. Z tohto stretnutia vyplynula aj organizačná úloha. Tajomník ONV a predsedovia MNV Žbince a Vrbnica mali pripraviť POZ pre spoločný MNV so sídlom v Žbinciach do 5.8.1989 a tento návrh predložiť na KNV do konca októbra 1989. Účelom tohto spojenia malo byť rozšírenie územia ako jednej z podmienok pridelovania investičných prostriedkov na budovanie občianskej vybavenosti. 27.9.1989 bol z funkcie predsedu ONV odvolaný Ing. Ján Kocúr a tak spoločné zasadnutie vedenia ONV a rady MNV v Žbinciach bolo posledným keď bol v rodnej obci ako čelný funkcionár okresu Michalovce. Za všetko čo pre obec urobil je mu väčšina občanov vďačná, aj keď sa našli aj takí čo jeho pomoc znevažovali, ale to bolo skôr z osobných ako objektívnych dôvodov. Rada MNV sa pravidelne zaoberala hodnotením platených služieb občanom, ktoré poskytovali rôzne organizácie a podniky okresu. Okresný podnik služieb (OPoS) Michalovce poskytoval zber špinavého šatstva do čistiarne, predaj pohrebníckych potrieb a kaderníctvo. Zber šatstva a predaj pohrebných potrieb vykonávala Marta Madarasová. Kaderníčka dochádzala z Michaloviec. Zberné suroviny Michalovce vykupovali papier, handry, sklo vo vybudovanej zberni druhotných surovín, pracovníčkou bola Marta Madarasová. Jednota SD Michalovce mala v obci samoobslužnú predajňu rozličného tovaru, kde bol vedúcim Juraj Semjan. Ďalšou prevádzkou Jednoty bolo Pohostinstvo s výčapom a vyvarovňou. Výrobné družstvo Novex Michalovce vykonávalo rozvoz a predaj plynu propan-butanu pre domácnosti. Plyn sa používal na varenie v plynových šporákoch. Spoje Michalovce prevádzkovali pobočku pošty, ktorá bola v Hatalove. Zdravotnícke služby boli poskytované prostredníctvom Obvodného zdravotného strediska vo Vrbnici pre dospelých, kde bol lekárom MUDr. Schnitzer a zdrav. sestrou Mária Sabolová: Detský lekár a zubná ambulancia bola v Budkovciach. Ďalšími poskytovateľmi služieb boli ČSAD Micha-

lovce, JRD Mier Hatalov, DP MNV Budkovce. Svoju činnosť rozširovala aj DP MNV Žbince, ktorá poskytovala dopravné služby traktorom aj dodávkou Š 1203, požičiavanie riadu – sva-dobka a požičiavanie miešačky na betón. Stavebná skupina DP MNV poskytovala služby predovšetkým pri akciách MNV.

Obyvatelia obce, bez rozdielu veku sa združovali v spoločenských organizáciách, ktorých činnosť bola zameraná na uspokojovanie spoločenských, kultúrnych, športových, ale aj vzdelávacích spoločných záujmov skupín obyvateľov. Medzi takéto organizácie patrili hasiči, ktorí sa združovali v ZO ZPO. Bola to najmasovejšia organizácia v obci a členskú základňu tvorili hasiči od školského veku až po členov v dôchodkovom veku. Členovia tejto organizácie, muži aj ženy sa zúčastňovali rôznych súťaží v požiarnickom športe, kde patrili v okrese medzi najlepších. Okrem toho aktívne pracovali na úseku prevencie proti požiarom, keď mali vytvorené skupiny, ktoré pravidelne v jeseni vykonávali preventívne protipožiarne prehliadky rodinných domov a verejných budov. Aj ich pričinením nebol v obci zaznamenaný už niekoľko rokov požiar rodinného domu alebo hospodárskej budovy. Hasiči boli aktívni a spoľahliví aj v brigádnickej činnosti, keď sa zúčastňovali brigád pri plnení volebného programu, ale aj pomáhali pri sezónnych prácach na JRD. Zásľuhu na dosahovaných výsledkoch mali predovšetkým členovia výboru ZO ZPO. Predsedom bol Jozef Jurčo, tajomníkom Ladislav Madaras, veliteľom Ľubomír Ivan, strojníkom Pavol Madaras, referentom prevencie bol Michal Maruňak v obci a v osade Miroslav Balog (Pire). Druhou početnou organizáciou bola TJ Družstevník Žbince a tvorili ju predovšetkým chlapci a muži. Členovia TJ boli aj aktívnymi hasičmi a naopak hasiči tiež aktívne pracovali v TJ, čo niekedy bolo ťažko určiť, ktorá organizácia čo robila. Predsedom ZO TJ bol Ján Varkonda. Na VČS TJ vo februári sa prejednávala aj spolupráca s MNV. Členovia TJ svojpomocne budovali na ihrisku šatne a od MNV požadovali pomoc. Predseda MNV im prisľúbil a v priebehu roka aj zabezpečil požadovaný materiál. Finančné prostriedky z rozpočtu MNV nebolo možné poskytnúť, ale stavebným materiálom ako tehly, cement, vápno, piesok, drevo bolo možné pomôcť. MNV objednal v DP MNV Budkovce následne aj poskytol športovcom na urobenie strechy hranoly a dosky. Na vybudovanie sociálnych zariadení pre futbalistov poskytol OV ČSTV objednávku na materiál vo výške 15,0 tis. Kčs. Na výročnej schôdzi bol daný návrh, aby hospodár TJ dostal ročnú odmenu 1000,00 Kčs. Hospodárom bol Mikuláš Maďar. Padla aj otázka ľahostajného prístupu futbalistov k zápasom, ktorú predniesol dlhoročný funkcionár TJ a tajomník MNV Michal Gaff. Na výročnej schôdzi sa dohodli, že členovia TJ budú platiť členské príspevky sami za seba, tak ako je to v iných TJ a nebudú uhrádzané z prostriedkov TJ. Predseda MNV prejednal platenie členských príspevkov za žiakov, ktorí hrali futbal súťažne v žiackom družstve s riaditeľom ZŠ. Ďalšie spoločenské organizácie na území obce boli ZO SZŽ, ktorej predsedkyňou bola Anna Kocúrová a ZO ČSČK, ktorej predsedkyňou bola Mária Sabolová. Aj tieto dve organizácie mali spoločných členov a teda aj vykonávaná činnosť bola spoločná. Spoločne organizovali kultúrne a výchovné podujatia, spoločne sa podieľali na brigádach pri plnení volebného programu, spoločne sa aj zabávali. Spoločne organizovali aj výročné schôdze, na ktorých hodnotili svoju prácu a zároveň plánovali čo budú robiť v nasledujúcom období. Škoda, že často všetko, celá činnosť zostala iba v štádiu plánovania.

V obci bola aj ZO Zväzarmu, ktorej činnosť po dlhšej prestávke obnovil Ing. Stanislav Leško, ale jej činnosť bola na samom začiatku a členovia sa zamerali predovšetkým na materiálne vybavenie. Niektorí muži boli členmi Poľovníckeho združenia Jazvec v Hatalove. Najaktívnejším bol Ing. Ladislav Paľo, ktorý písal kroniku tohto združenia. Ďalšími poľovníkmi bol Andrej Tkáč, Michal Mitrík, Ing. Stanislav Leško.

V obci vyvíjala činnosť aj organizácia drobnochovateľov, združených v MO SZCH, ktorej predsedom bol Miroslav Maruňak.

Jednota SD Michalovce mala v obci svoj kontrolný orgán, dozorný výbor, ktorého predsedom bol Ladislav Madaras. Členovia DV sa zúčastňovali kontrol v prevádzkových jednotkách JSD a boli aj členmi inventarizačných komisií pri vykonávaných ročných inventúrach.

Mládež bola organizovaná v Socialistickom zväze mládeže. Tento názov vymysleli v straníckych a politických orgánoch a v bežnom živote lepšie znel iba SZM. Tak ho vyslovovali nielen mládežníci, ale aj dospelí. Mladí ľudia odmietali politickú časť činnosti čo dosvedčoval aj priebeh a výsledok VČS SZM, ktorá sa uskutočnila v marci 1989. Nehovorilo sa o politických otázkach, ale o tom čo trápi mládež a o ich predstavách ako využívať voľný čas. V posledných rokoch sa často menili predsedovia tejto organizácie, nie z politických dôvodov, ale pre nezáujem mládeže zúčastňovať sa spoločných akcií. Z diskusie vyplynulo, že aj by chceli, ale nemajú priestory, že už niekoľko rokov sa hovorí o klube mládeže, ale zatiaľ nebol vybudovaný. Predseda MNV im ponúkol na činnosť MKS, ktoré bolo postupne materiálne vybavované technickými zariadeniami. Bol im daný návrh vybudovať si svojpomocne park mládeže, kde by sa mohli v letných mesiacoch stretávať a zabávať. Bolo potrebné dobrého organizátora, ktorý by na seba zobral zodpovednosť a koordinoval činnosť. Na tejto VČS bol zvolený nový výbor v zložení Marta Danková predsedkyňa, Mária Kočišová ved. stred. knižnice tajomníčka a členovia Anna Medvecová, Ján Pastír, Vladimír Maďar, Michal Mihaľov, Peter Polák. Revízorom bol zvolený Róbert Tkáč. O problémoch mládeže sa často hovorilo aj na radách a plenárnych zasadnutiach MNV za účasti členov výboru SZM.

MNV bol aj matričným úradom s pôsobnosťou pre obce Žbince, Hatalov, Vrbnica a Šamudovce. Matrikárkou bola Anna Kocúrová a zastupujúcou matrikárkou bola Eva Mihaľová. Na matričnom úrade v priebehu roka bolo uzatvorených 18 sobášov. Pre upevnenie dojmu mladomanželov z tohto ich kroku pri uzatváraní manželstva účinkoval aj ZPOZ, ktorý pôsobil pri MNV. ZPOZ zorganizoval a účinkoval aj pri ďalších akciách a to 11 krát pri uvítaní detí do života. Pre túto príležitosť bola zakúpená pre zbor pekná drevená kolíska a program pre rodičov a hostí pripravili dospelí členovia ZPOZ s dievčatami ZŠ. Pri odchode mládenčov, brancov, na základnú vojenskú službu boli v dvoch prípadoch pripravené slávnostné rozlúčky s brancami, pri ktorých sa v mene obce s nimi rozlúčil a poprial šťastný návrat do civilu predseda MNV. V pamätnej knihe zboru sú v roku 1989 zaznamenané aj 4 úmrtia našich občanov. V jednom prípade došlo k nezmyselnému zraneniu a následnej smrti pri spaľovaní slamy po vymlátení obilia kombajnom v záhrade, keď muž v pokročilom veku spadol do horiacej slamy a na následky zranenia zomrel. V máji tohto roku oslávila životné jubileum 50 rokov života Helena Balogová, ktorá pracovala na MNV ako doručovateľka a upratovačka. Pri tejto príležitosti jej ZPOZ pripravil slávnosť, na ktorej odznali slová vďaky za doterajšiu prácu a blahoželanie k dosiahnutému životnému jubileu. V marci sa uskutočnilo slávnostné stretnutie žien, členiek ZPOZ, poslankyň MNV, výborov spoločenských organizácií, pracovníčok MNV, MŠ a funkcionárov MNV z príležitosti MDŽ. Celkom sa tejto akcie zúčastnilo 23 žien.

V programe rady MNV bola aj organizácia VI. ročníka Behu oslobodenia obce. Rada sa touto otázkou intenzívne zaoberala z dôvodu, že tento ročník už bol aj v kalendári OV ČSZTV Michalovce a to znamenalo, že to už nebola akcia iba miestneho významu, ale bola zaradená už medzi akcie okresného významu. V tomto roku sa Beh uskutočnil 8. októbra a nie ako bolo zvykom koncom novembra. K úspešnému priebehu a účasti prispelo aj pekné jesenné počasie. Organizátorom Behu oslobodenia bolo MKS pod gesciou predsedu MNV. K tomu bol zriadený organizačný výbor zložený z členov spoločenských organizácií. Do prípravy Behu oslobodenia, boli aktívne zapojení aj učitelia ZŠ. Predsedom organizačného výboru bol riaditeľ MKS Ján Jurko. Štart hlavného preteku bol stanovený na 14:00 hod. Trať behu mužov merala 6 600 m a trať žien bola dlhá 3 300 m. Mladšie kategórie bežali pred hlavným

pretekom a ich začiatok bol o 12: 00 hod.

Náboženský život v obci. V náboženskom zložení obyvateľov obce nedošlo oproti predchádzajúcemu roku k výrazným zmenám. Aj materiálne vybavenie zostalo v nezmenenom stave. Začiatkom roka bolo upravené zvonenie na kostolných zvonoch. Pôvodne sa zvony dávali do pohybu ťahaním za lano, ktoré bolo pripojené na zvon a druhý koniec bol cez otvor spustený na chór, za orgánom. Úprava spočívala v tom, že zvonilo sa pomocou ovládania elektrických motorov zo sakristie. Zvon bol v klude, iba srdce zvona udieralo do zvona na jedno miesto. Niekedy sa takýmto spôsobom, keď zvon bil iba do jednej strany ohlasoval požiar. Keď takto niekto zvonil, hovorilo sa tomu, že zvoní do gvaltu a ľudia vedeli, že je treba pomáhať pri hasení a záchrane majetku. Teraz to bol normálny stav. Postupne dochádzalo k zhoršovaniu medziľudských vzťahov medzi občanmi obce, aj medzi samotnými veriacimi. Nie všetci veriaci sa stotožňovali so spôsobom komunikácie správcu farnosti s veriacimi, predstaviteľmi obce a jeho aktivitami, ktoré delili ľudí na skupiny. Občania, ale aj poslanci MNV, ktorí navštevovali bohoslužby boli z celkového diania zmätení, pretože v kostole dostávali informácie, ktoré nikdy predtým nepočuli. Nevedeli čo je pravda, dožadovali sa vysvetlenia od predsedu MNV. Situácia bola vážna, pretože sa začalo šuškať o preložení farára aj keď to nebola pravda. Z uvedeného dôvodu predseda MNV chcel riešiť situáciu so správcom farnosti, ale on celú vec zľahčoval, že sú to iba babské reči. Po tomto rozhovore sa situácia na krátky čas upokojila, ale potom sa objavila podpisová akcia, aby MNV odovzdal cirkvi kaplnku sv. Jána Nepomuckého, ktorá stojí na cintoríne a je vo vlastníctve čl. štátu. Pretože MNV nemal právomoc takéto prevody majetku vykonávať došlo opäť k obviňovaniu, že to nechce predseda MNV. Správca farnosti vyčítal predsedovi MNV, že na pokyn podpredsedu ONV pozval na radu MNV jeho a kurátorov a vysvetľoval mu prečo to mal odmietnuť. Farár nebol spokojný ani s formou doručovania písomnosti prostredníctvom doručovateľky MNV. Výhrady mal aj k zvolávaniu brigád na akcie Z v nedeľu, aj keď si to želali občania. Občania to zdôvodňovali tým, že sobotu chcú využiť pre prácu doma. Lenže všetkému čo povedal farár ľudia verili a nepresvedčili ich o opaku nijaké argumenty ani výsledky, ktoré sa v obci dosiahli. Najhoršie a nepochopiteľné bolo, keď sa člen rady MNV dožadoval pravdivých odpovedí aj keď bol prítomný na každej schôdzi rady MNV. Preňho bolo hodnovernejšie to čo počul z druhej ruky, čo bolo povedané v kostole a nie čo bolo povedané na rade. Bezprostredne po udalostiach 17.novembra sa život v obci nezmenil. Občania so záujmom sledovali čo sa deje v mestách, ale život na dedine mal svoj kolobeh. Postupne ako sa začalo používať slovo demokracia začali sa objavovať prvé prejavy osobných sporov, hlavne po návšteve krčmy a potúžení sa. Začali sa nové otvorenejšie útoky predovšetkým na predsedu MNV, keď iniciatíva vychádzala z farského úradu. Napriek týmto udalostiam sa v obci pracovalo na všetkých rozpracovaných akciách. Pracovníci DP MNV pracovali na kanalizácii pre MNV, MŠ a rekonštruovanú budovu pre zdravotnícke účely aj v decembri. Vykonávala sa ročná inventúra majetku MNV, MKS, MŠ, ZŠ, DP MNV, ŠJ a ZPO. K tomu boli schválené inventarizačné komisie a pre vyradenie poškodeného inventáru bola schválená škodová komisia. Pre dom smútku bol vyrábaný interiér. 13.12.1989 bola zvolaná do Trhovišťa obvodová porada predsedov MNV a funkcionárov ONV na čele s predsedom ONV Michalom Uhrínom, podpredsedami ONV a predsedom VLK v Michalovciach. Na tejto porade sa hovorilo aj o celkovej situácii v republike a predsedom MNV bolo uložené pokračovať v zabezpečovaní úloh pre občanov obce v hospodárskej oblasti a ochrany životného prostredia a pripravovať plány práce na nasledujúci rok. V oblasti kultúry mali byť odstránené neaktuálne politické heslá, predovšetkým o vedúcej úlohe KSČ a mali byť zvesené obrazy prezidenta. Rada MNV v tomto duchu pripravovala plenárne zasadnutie, na ktorom mala byť zhodnotená práca pri plnení volebného programu za celý rok. Toto plenárne zasadnutie sa

uskutočnilo 28.12.1989. Každé plenárne zasadnutie MNV bolo verejné. Poslanci a predsedovia spoločenských organizácii boli pozývaní písomnými pozvánkami, ostatní občania prostredníctvom miestneho rozhlasu. V predchádzajúcom období zo strany občanov nebol veľký záujem zúčastňovať sa týchto schôdzi a nezúčastňovali sa ich. Na tejto schôdzi sa pod vplyvom politických udalostí a alkoholu zúčastnilo niekoľko občanov. Správu, v ktorej zhodnotil čo sa všetko od volieb v roku 1986 v obci urobilo aj to čo sa nepodarilo urobiť predniesol predseda MNV. Od roku 1985 sa rekonštruovala budova pre umiestnenie služieb v hospodárskej budove bývalého kaštieľa, 1986 – 1987 výstavba Domu smútku a časť chodníkov v obci, opravená kaplnka sv. Jána Nepomuckého, 1987 – 1988 oplatený cintorín a vysadené okrasné stromčeky, 1988 opravená cesta Za Dušu, 1989 opravená cesta na cigánskom sústredení a rekonštrukcia sekundárnej siete a VO, oprava priestorov pod javiskom KD, časť plynofikácie obce, zabezpečené moderné autobusové čakárne, vypracovaný projekt na výstavbu požiarnej zbrojnice, rekonštrukcia budovy pre zdravotnícke účely, rozširovanie činnosti DP MNV keď v roku 1983 bolo na účte DP MNV 2,0 tis. Kčs a v roku 1989 už bol čistý zisk DP MNV 600,0 tis. Kčs a inventár DP MNV bol v hodnote takmer 470,0 tis. Kčs. Diskusia na tejto schôdzi prebiehala pokojne, poslanci aj prítomní občania sa zaujímali o riešenie bežných problémov, ktoré ich trápili, až na dvoch potúžených alkoholom, keď sa jeden dožadoval odpovede prečo nevidí našu vlajku na čelnej stene a druhý sa zaujímal prečo odišiel zo schôdze farár. Ostatní sa zaujímali, kedy sa bude robiť vodovod, ako ďalej v plynofikácii obce, k zdravotnému stredisku, k riešeniu vykurovania, k výpadkom verejného osvetlenia, k otváracím hodinám v pohostinstve, aby v nedeľu doobeda bolo zatvorené, k rozširovaniu a k skvalitňovaniu služieb občanom predovšetkým ku kaderníctvu a zbere špinavého šatstva do čistiarne, aby vozidla a traktory JRD nechodili na hospodársky dvor cez obec lebo ničia cestu. V diskusii neboli vznesené výhrady k činnosti poslancov MNV, ani k práci predsedu a tajomníka MNV. Aj keď sa situácia zdala pokojná, všetkých ovplyvňovala atmosféra v celej spoločnosti, ale aj v dedine. Preto poslanci na doporučenie nadriadeného orgánu, ONV v Michalovciach prijali uznesenie, že do 15.1.1990 bude zvolané verejné zhromaždenie občanov, na ktorom majú poslanci zložiť účty svojim voličom a keď voliči niektorému poslancovi vyslovia nedôveru, nech tento odstúpi. Koniec roka sa blížil, menil sa politický systém v republike a ľudia čakali čo prinesie nadchádzajúci rok. Tak ako v minulosti prijali všetky zmeny v spoločnosti s vedomím, že sa o nich rozhoduje v mestách, tak prijímali aj tieto zmeny. Boli si vedomí toho, že oni svoje rodiny musia zabezpečiť prácou, že stále to tak bolo a aj bude. Boli aj takí čo teraz videli možnosť ako riešiť svoje nedorozumenia a spory s ostatnými občanmi, veď začínala demokracia a v nej sa môže všetko, aspoň si to niektorí tak vysvetľovali. Len pritom zabúdali na svoju minulosť a že v takej malej dedine akou Žbince boli každý vedel o každom takmer všetko.

Rok 1990.

Tento rok priniesol významné zmeny v spoločnosti pretože sa zmenil politický systém, ale to nie je zmyslom zápisu v žbinskej kronike. Podstatou zápisu je ako ovplyvnili zmeny v spoločnosti zmeny v obci. Možno sa bude niekomu zdať spôsob opisu udalostí, ktorým popíšem januárové udalosti neobvyklý, ale pre utvorenie si obrazu je to potrebné, pretože mnohí ľudia hoci sú pamätníkmi tohto obdobia o nich nevedeli všetko a niektorí kvôli veku si to nemôžu pamätať. K opisu udalostí sú použité poznámky z jednotlivých schôdzi, diskusií a rozhovorov predsedu MNV so správcom farnosti a občanmi ako po sebe nasledovali. V tomto roku sa mali uskutočniť voľby do všetkých zastupiteľských zborov. V januári 1990 boli poslancami MNV občania zvolení vo voľbách v roku 1986 a po prirodzenom úbytku namiesto 21 členného zboru ich bolo 19 a tvorili ho Ladislav Madaras, Michal Gaff, Ján Oros,

Jozef Juríček, Ing. Ladislav Paľo, Pavol Madaras, Anna Tkáčová, Ján Roman, Anna Mihaľová, Anna Kocúrová, Eva Mihaľová, Ján Lukáč, Michal Pastír, Jozef Jurčo, Ladislav Matkovič, Ľubomír Ivan, Helena Tankovčíková, Juraj Jalčovník a Olga Sotáková. Rada MNV bola oproti roku 1989 nezmenená. Predsedom MNV bol Ladislav Madaras, tajomníkom MNV Michal Gaff. Eva Mihaľová bola na úrade zamestnaná ako hospodárka a zastupujúca matrikárka, Anna Kocúrová bola matrikárkou a mala pridelenú aj časť hospodárskej agendy. Doručovateľkou a upratovačkou bola Terézia Hudáková. Druhý január obvykle býval poznačený sviatočnou atmosférou, ale tohto roku tomu tak nebolo. V dopoludňajších hodinách prišiel za predsedom MNV správca farnosti, farár Ján Andrej a vyzval predsedu MNV, aby odstúpil z funkcie, pretože stratil dôveru občanov a spolu s Ing. Jánom Kocúrom, bývalým predsedom ONV v Michalovciach bol brzdou rozvoja obce. Na otázku v čom stratil dôveru ľudí a v čom boli brzdou rozvoja odpovedal, že nemal právo pozývať na radu MNV kurátorov, pretože kurátori sú iba pomocníkmi správcu farnosti. Predseda zdôvodnil svoje konanie tým, že to bola jeho povinnosť, pretože mu to bolo uložené jeho nadriadeným. Nato farár povedal, že to je ďalší dôvod, lebo dodržiaval zákony bývalého režimu. Napriek tomu sa predseda MNV snažil riešiť situáciu v pokoji. Farár vyjadril názor, že spolu mohli urobiť pre spokojnosť občanov veľa. Predseda mu dal za pravdu a vyjadril presvedčenie, že to ešte môžu urobiť. Na to mu farár odpovedal, citujem: že s vami nikdy, to sa radšej dám zo Žbiniac preložiť. Z jeho reakcie bolo zrejme, že pokiaľ by celé dianie v dedine bolo podľa jeho réžie, neboli by problémy. Po tomto vyjadrení už bolo jasné obidvom stranám, že vzájomná spolupráca nebude možná. Nikto nepredpokladal, že udalosti v súvislosti so správcom farnosti dospejú až do takéhoto štádia a niektoré udalosti sa ani nezdali dôležité a podstatné, veď pre ľudí v tomto období MNV urobil veľa, aj keď sa možno dalo urobiť ešte viac. Hovorí sa, že po bitke je každý generál, tak aj v tomto prípade si možno občania s odstupom času uvedomujú, že niektoré veci sa mohli riešiť inakšie. Preto je potrebné, pre objektívnejšie posúdenie a pochopenie všetkých súvislostí popísať čo tomu predchádzalo. Úmyslom zápisu nie je ovplyvňovať verejnú mienku, to prinesie čas, ale iba podať objektívne informácie o udalostiach tohto obdobia. Hlavnými protagonistami v obci boli predseda MNV a správca farnosti. Obidvaja boli mladí, obidvaja chceli pre ľudí urobiť zo svojho pohľadu iba to najlepšie a obidvaja to chceli robiť podľa svojich možností a právomocí. Väčšia právomoc prislúchala predsedovi MNV vyplývajúca zo zákona, ktorý v podstate riadil život v obci na úseku hospodárskeho, vzdelávacieho a kultúrneho rozvoja, bez zásahu do náboženských a cirkevných záležitostí v rozsahu, ktorý mu umožňoval a dovoľoval zákon. Správca farnosti mal riadiť náboženský a duchovný život veriacich tak isto v rozsahu, ktorý mu umožňoval zákon. Kým predseda MNV neobmedzoval veriacich v ich náboženskom živote, správca farnosti prísne vyžadoval od veriacich aby plnili jeho rozhodnutia a nariadenia, často aj nad rámec zákona, keď očakával a domáhal sa súhlasného stanoviska aj od MNV, konkrétne od predsedu MNV a poslancov MNV. Keď tomu tak nebolo rozoberal to na kázni v kostole. Kým občania mohli s predsedom MNV diskutovať, diskusia medzi farárom a veriacimi neexistovala. Tak sa stalo, že sa občania nevedeli rozhodnúť, na ktorej strane chcú byť, aj keď mnohí by radi boli na obidvoch, lebo takto to cítili a vedeli, že toto môže byť prínosom pre všetkých. Po novom roku to už bol otvorený boj proti MNV, ale predovšetkým proti predsedovi MNV, z ktorého farár urobil najväčšieho komunistu, aj keď on nebol predsedom komunistickej strany. Najviac z tejto atmosféry trpela rodina a matka predsedu MNV, ktorá bola v predchádzajúcom období horliteľkou ružencového bratstva, bez ohľadu na to, že jej syn bol predsedom MNV. Po každej nedeľnej omši sa to zhoršovalo čo malo vplyv na ďalšie rozhodnutia a kroky predsedu MNV. V dôsledku vážnych zmien v republike, nadriadené orgány národných výborov nariadili predsedom MNV a radám MNV pripraviť verejné zhromaždenia občanov, na ktorých mala

byť zhodnotená celková činnosť MNV, vrátane poslancov MNV s termínom do 15.1.1990. Rada MNV na svojom zasadnutí 4.1.1990 okrem prerokovania celkovej situácie v obci musela zabezpečiť predovšetkým úlohy, ktoré sa dotýkali priamo občanov. Bolo potrebné vydať súhlas plynárom na pripojovanie rodinných domov na zemný plyn. Začiatkom roka MNV v rozpočte nemal dostatok finančných prostriedkov na plynofikáciu celej obce. Rada MNV sa touto otázkou musela neodkladne zaoberať aj napriek búrlivej atmosfére v obci aby neboli prerušené práce na plynofikácii ďalších ulíc obce a rozhodla na návrh predsedu MNV použiť pre tento účel finančné prostriedky z DP MNV. Na základe tohto rozhodnutia bolo do rozpočtu obce prevedených z účtu DP MNV 600,0 tis. Kčs. Rada prijala opatrenia aj na opravu verejného osvetlenia v obci, ktoré na niektorých uliciach v obci nebolo spoľahlivé. Na tomto zasadnutí prerokovala aj celkovú situáciu v obci a v tejto súvislosti pripravovala podklady k verejnej schôdzi občanov. Navrhla aby sa verejná schôdza uskutočnila 13.1.1990 v KD a mal by ju riadiť Ing. Paľo. Predseda MNV bol poverený vypracovať a predložiť hodnotiacu správu podľa dostupných podkladov o tom, čo sa v obci za uplynulé obdobie urobilo. Príprava na verejnú schôdzu prebiehala aj na farskom úrade, kde si farár vybral jemu oddaných ľudí a spoločne pripravovali svoje diskusné príspevky. Táto skupina si dala názov kresťansko demokratický klub a tvorili ho Ján Leško, Andrej Medvedz, Ján Pastír, Ján Groško, Ľudmila Mitříková, Jozef Jurčo, Andrej Stanovský, Július Tkáč, Anton Lukáč, Michal Virag, Michal Lastomírsky, Michal Kuco, Michal Maruňak. Verejná schôdza občanov sa konala 13.1.1990 o 17:00 hod v KD. Sala KD bola zaplnená, omša v kostole bola posunutá na 19:00 hod. Schôdzu otvoril a riadil predseda MNV, pretože člen rady poverený riadením schôdze to odmietol. Účastníkov schôdze tvorili tri skupiny občanov. Jednu skupinu tvorili poslanci MNV a občania, ktorí boli na strane poslancov a podporovali ich v poslanskej činnosti. Druhú skupinu viedol správca farnosti, ktorú tvorili predovšetkým ženy a členovia kresťanského klubu a táto skupina bola vyhranená predovšetkým proti predsedovi MNV. Tretiu a najpočetnejšiu skupinu tvorili diváci, ktorým bolo všetko ľahostajné a boli zvedaví iba na divadlo, ktoré sa malo počas schôdze odohrať. V úvode predseda MNV privítal všetkých prítomných a požiadal ich o objektívne a dôstojné vystupovanie. Vo svojej správe predseda MNV zhodnotil čo sa dosiahlo v rozvoji obce nielen za jeho pôsobenia, ale hodnotil aj to čo sa v obci urobilo v predchádzajúcom období. V správe uviedol, že obec Žbince v minulosti bola v rámci okresu Michalovce stále v pozadí nielen podľa abecedy, ale aj podľa toho čo sa v obci nachádzalo. Postupne sa začala obec modernizovať. Tu podal podrobnú informáciu o tom čo, ktorej akcii predchádzalo, akým spôsobom sa vybavovalo i aké boli problémy, že nič nešlo tak ľahko ako si to niekto namýšľal. V súčasnom období mnohé obce aj keď sa usilujú nedosahujú taký prudký rozvoj ako Žbince. Nešlo to rýchlo, ale postupne, pomaly. Bolo potrebné dostať do vedenia obce ľudí, ktorí mali záujem pre obec niečo urobiť a nielen nachádzať výhovorky ako sa to nedá. Obec sa začala meniť v šesťdesiatych rokoch. Postupne dochádzalo v jednotlivých rokoch k vybudovaniu občianskej vybavenosti takto: v roku 1967 - 1969 moderná základná škola, 1972 6bj., 1973 MŠ a miestny rozhlas, 1975 zriadený matričný obvod, 1979 rekonštrukcia KD, 1980 – 1983 vybudovanie obchodu a ZVS, 1982 vybudovanie vodovodu pre ZŠ, obchod, MŠ a MNV, 1982 -1983 vybudovanie cesty medzi Žbincami a Vrbnicou a zavedenie autobusových spojov ČSAD cez obec. V roku 1983 vybudovanie priestorov pre rozšírenie platených služieb občanom v zadnej časti KD. Za dosiahnuté výsledky pri plnení VP vláda SSR udelila obci v roku 1984 čestné uznanie a finančnú odmenu vo výške 150,0 tis Kčs, ktoré boli použité na rekonštrukciu sekundárnej siete a VO v obci. V roku 1984 Zberňa druhotných surovín, 1985 začiatok rekonštrukcie bývalej sýpky pre Dom služieb a výstavba chodníkov, 1986 – 1987 výstavba Domu smútku na cintoríne, oplatenie starého a nového cintorína, 1987 opravená kaplnka na cintoríne

a následne reštaurácia sochy sv. Jána Nepomuckého, ktorá sa nachádzala v kaplnke, 1988 začiatok rekonštrukcie budovy pre zdravotnícke služby a opravená cesta za Dušu, opravená cesta na cigánskom sústredení, 1989 zabezpečené nové moderné autobusové čakárne, začiatok plynofikácie obce. Okrem toho MNV mal rozpracovanú projektovú dokumentáciu pre výstavbu požiarnej zbrojnice, vodovod a kanalizáciu, interiér do domu smútku, skládku TDO. MNV spravoval ZŠ, MŠ, MKS o čom tiež informoval vo svojej správe predseda MNV. V správe hodnotil aj činnosť a výsledky DP MNV, ktorá významne prispievala do rozpočtu MNV a tým vylepšovala hospodárenie MNV. Prostredníctvom DP boli realizované mnohé práce, ktoré MNV zabezpečoval. Zriadením stavebnej skupiny DP došlo aj k významnej zmene pri plnení VP v rámci akcie Z. Do roku 1983 sa všetky práce v akcii Z vykonávali občanmi formou bezplatnej brigády a pretože počas roka bolo potrebné odpracovať veľa brigádnických hodín ľudia odmietali účasť na týchto brigádach. Už počas ukončovania výstavby obchodu a ZVS predseda MNV navrhol a rada MNV to schválila, že bezplatne jedna domácnosť odpracuje 24 hodín a ostatné hodiny budú mať zaplatené. Týmto spôsobom občania nielen odpracovali brigádu, ale mnohí si aj privyrobili formou dohody o mimopracovnej činnosti v DP MNV. V roku 1983 bolo na účte DP MNV 2,0 tis. Kčs a v roku 1989 na účte DP MNV bolo 600,0 tis. Kčs. DP postupne nadobudla traktor s vlekcom, Š 1203, 3 ks miešačky na betón, transportný pas, kuchyňa s kompletným vybavením a riadmi pre stolovanie. Inventár DP MNV mal hodnotu 465 470 Kčs. V závere svojho prejavu predtým ako otvoril diskusiu povedal, že aj keď táto schôdza mala zhodnotiť činnosť poslaneckého zboru MNV ako sa dozvedel cieľom istej skupiny bolo súdiť a odvolať predsedu MNV bez ohľadu na dosiahnuté výsledky. Preto opäť vyzval prítomných o kultúrnej a pokojnej vystupovanie, pretože sa všetci tu v sále navzájom poznajú a vedia o sebe a svojich rodinách takmer všetko. A čo sa týka jeho odvolania či odstúpenia o tom by malo rozhodnúť 492 voličov, ktorí mu dali pri voľbách svoj hlas a nie jednotliviec, alebo skupinka ľudí. Ďalej prehlásil, že pokiaľ sú voči jeho práci výhrady bude rozhodnutie voličov rešpektovať nech bude akékoľvek. Po tomto nasledovala diskusia. Pre objektívny pohľad na prednesenú správu predsedu MNV i celkovú situáciu v obci sú diskusné príspevky zapísané tak ako odzneli. Michal Virag – svetla v Malých Žbinciach už asi tri mesiace nesvietia, Š 1203 mala slúžiť ako pohrebný voz, prečo neslúži, DS nie je dokončený, prečo. Ján Leško – Kresťanskodemokratický klub má 92 členov preto nech ho MNV pojme k záujmovým organizáciám a poskytnúť priestory pre činnosť klubu, upraviť cintorín na konanie bohoslužieb, sprístupniť kaplnku, vrátiť cirkevné majetky, organizovať stretnutie klubu a MNV, umožniť prístup členom klubu k videu, ktoré je v KD, upraviť Š 1203 na pohrebný voz. Ing. Stanislav Džugan – aký je systém pochovávanie na cintoríne, lebo jeho otec je pochovaný na konci a vyvolená kasta bude pred domom smútku. Správca farnosti, farár Andrej – Kaplnka na obec prešla v roku 1930, keď ju súkromník predal obci. Občania ju môžu využívať. Tkáčova z ulice za Dušu – na tejto ulici nie je miestny rozhlas a aby rozvoz plynu PB bol aj na tejto ulici a nemuseli chodiť na hlavnú ulicu k autu, ktoré rozvoz robí. Mária Virágová st. iba z miesta posediačky vykrikovala, že sociálnu výpomoc dostávajú tí istí ľudia a komunisti nám rozkazovať nebudú. Jozef Jurčo predseda ZO ZPO – ako je to s výstavbou požiarnej zbrojnice, aby bola technika prevádzky schopná. Július Paľo – ako je to s napájaním domácnosti na plyn. Vojtech Marcin z osady – u cigánov nemajú rozhlas a nevedeli, že je schôdza, že je potrebné dať na cestu asfaltový koberec a vysadiť na osade stromčeky a on sa o nich bude starať. Predchádzajúci diskutujúci svoje pripomienky predniesli z miesta. Ďalší diskutujúci Ján Ivan, Ivančo - zeleninár prišiel k rečníckemu pultu a odtiaľ predniesol obširný diskusný príspevok. Informoval, že v roku 1947 bola založená DS a že 40 rokov nemohol povedať nič, že z jeho pozemku pri cintoríne urobili pieskovisko a smetisko, a že tam chcú urobiť strelnicu, že územný plán obce je tak nakreslený, že mu

z jeho pozemku ostala iba cesta, že sa ho Ján Roman poslanec MNV pýtal, že čo dokázali terajší starí v obci, k farárovi povedal, že on dal do poriadku cintorín a že keď farár zavola na brigádu, tak ľudia prišli a keď volal pán predseda, tak nechceli prísť a že predseda povedal, že nechcel platiť daň z príjmu. Pri každej zmene témy sa dožadoval od prítomných potlesku, ale keď mu netlieskali iba nechápavo na neho pozerali a usmievali sa, tak si zatlieskal sám. Michal Hudák – hovoril o tom čo zažil za bývalého predsedu MNV, že mu nechceli dať stavebné povolenie na prístavbu a on si vybavil pôžičku, chlapec mu išiel do školy a nechceli mu podpísať potvrdenie, že družstevné kravy mu zničili úrodu v záhrade a predseda MNV mu nechcel pomôcť, ale ho poslal za predsedom JRD a že on nemá nič proti nikomu a keď budú voľby nech budú zvolení. Na otázky a pripomienky odpovedal predseda MNV. VO sa v obci opravuje pravidelne, ale MNV nemá stabilného elektrikára, ktorý by to robil, robia to iba elektrikári vo svojom voľnom čase a to Michal Gaff, alebo Juraj Jalčovník, preto dochádza k stavu, že nie sú vymenené výbojky ihneď ako prestanú svietiť. Škoda 1203 bola pôvodne kúpená pre pohrebný voz, ale z dôvodu, že bola začatá výstavba domu smútku, rada MNV rozhodla, že väčší úžitok z vozidla je pri zabezpečovaní úloh MNV. Pohrebné vozidlo majú v Budkovciach, ktoré je možné v prípade potreby zabezpečiť. DS nie je uvedený do prevádzky z dôvodu, o ktorom už bolo hovorené viackrát a to je neporiešený interiér, ktorý nebol súčasťou projektu. Kresťanskodemokratický klub môže pre svoju činnosť využívať priestory MKS ako aj zariadenia vrátane videa. MNV dal opraviť kaplnku na cintoríne a reštaurovať sochu, kľúče mal pán farár, ale ich bez vysvetlenia vrátil na MNV. Predseda MNV sa nebráni tomu, aby sa rada MNV stretla s členmi kresťanského klubu. Systém pochovávaní na cintoríne bol schválený radou MNV tak aby bol zavedený poriadok a bol prehľad o pohrebných miestach. Vyvolená kasta v súčasnosti neexistuje a kto ju bude tvoriť v budúcnosti ukáže čas. Miestny rozhlas je potrebné rekonštruovať, lebo je naozaj v stave, keď potrebuje opravu a skvalitniť pokrytie jednotlivých ulíc. Peniaze v tomto období pre tento účel MNV nemá. Rozvoz plynu vykonáva Novex Michalovce a aj napriek tomu, že MNV žiadal o rozvoz po všetkých uliciach a urgoval to u vedenia Novexu k náprave nedošlo, lebo šofér odmietal pre rôzne výhovorky zachádzať do niektorých ulíc. Sociálnu výpomoc dostávajú občania, ktorí splňujú podmienky na poskytnutie výpomoci a sú to ľudia s nízkymi dôchodkami. Pre požiarnu zbrojnicu je vypracovaný projekt a v súčasnosti prebieha výber staveniska pre stavbu. MNV začiatkom januára vydal súhlas plynárom pre napojenie 61 rodinných domov na zemný plyn a postupne budú jednotlivé domácnosti po dohode s plynármi na plyn napojené. Poradie pripájania nie je určené, ale je potrebné splniť stanovené podmienky, ktoré vyžadujú plynári. Táto verejná schôdza bola zvolávaná miestnym rozhlasom a boli vyvesené plagáty, kto sa chcel schôdze zúčastniť, tak je tu. Cesta na osade bola urobená v takom rozsahu na aký boli poukázané peniaze. Na asfaltový koberec peniaze neboli. Politické zriadenie, ktoré vzniklo po vojne v Československu mohli ovplyvniť ľudia generácie pána Ivana povedal predseda MNV a viac sa k tejto otázke nevracal. Čo sa týka pieskoviska na Hrune a úvahou o vybudovaní strelnice v tzv. Bani. Tieto pozemky boli sústredené v JRD a Ján Ivan ako člen družstva ich tam sústredil. Bolo iba vecou vedenia JRD, ako ktorý pozemok využije. A Ján Ivan bol tiež vo vedení JRD. Nakoniec sa z tohto pozemku stalo verejné, neorganizované smetisko. Vybudovaním strelnice o ktorú usiloval Zväzarm, by smetisko bolo zlikvidované. Zriadiť strelnici nebolo také ľahké ako sa na prvý pohľad zdalo, pretože bolo potrebné vysporiadať pozemok a dodržať bezpečnosť a ochranu osôb. K územnému plánu obce povedal, že tento nebol schválený ani po viacerých prepracovaniach pre nesúhlas aj pána Ivana, takže nič od neho nebolo zobrahané. Pán Ivan nepovedal ako dal do poriadku cintorín farár. Na popud farára boli vyrezané stromy, ale upravený cintorín nebol, aj keď pán farár mal povinnosť vysadiť nové stromy. Čo sa týka zvolávania brigád o tom už bolo hovorené a pán farár po

dohode s predsedom MNV iba raz zorganizoval brigádu pri dome smútku, kde prišlo veľa žien upratovať. Problém bol v tom, že pri prácach na cintoríne bolo potrebné pomáhať častejšie a s malým počtom ľudí, aby si navzájom neprekážali. K plateniu dani uviedol, že sa jednalo o príjem z príjmu za predaj zeleniny a túto časť dane platil nepravidelne až po urgenciách. Žiadne sankcie voči neplatičom a ani proti p. Ivanovi neboli vyvádzané. K pripomienke pána Hudáka sa nevyjadril, pretože nebola vznesená na jeho prácu, iba mu pripomenul, že stavebné povolenie na prístavbu pre stavebný úrad mu podpísal on. Potom diskusia pokračovala. Správca farnosti sa dožadoval, aby bolo miestnym rozhlasom oznámené veriacim, že omša sa presúva na 20:00 hod. Bolo mu to umožnené a tak odišiel s pracovníčkou MNV a osobne v miestnom rozhlase vyhlásil preloženie omše. Tkáčová Anna z ulice Za Dušu reagovala na možnosť využívať MKS pre schôdzu kresťanského klubu, že prečo by sa mal sťahovať klub do KD, nech sa nasťahuje do cirkevných budov. Ján Pastír, kurátor – výstavba obchodu bol verejný záujem. MNV od neho odkúpil pozemok a obchod bol otočený do jeho dvora. Terajší predseda mu sľúbil, že mu bude urobený plot, nepriehľadný múrik a nesplnil to. Alžbeta Hudáková – aby bola krčma v nedeľu do obeda zatvorená. Július Tkáč – v nedeľu do obeda išli do krčmy cigáni. Ján Leško – je veľa stavieb započatých, ako budú financované. Ján Groško, Čarný, kurátor - zo strany predsedu MNV nebolo povedané nič. Tu bolo založené potravinové družstvo, teraz je to DV JSD, ktorého on bol do roku 1982 predsedom a v Žbinciach boli vyplácané reštitúcie po 20 Kčs. Pri výstavbe obchodu bolo ako povedal oficiársky platené. Je veľa akcií, čo bolo dokončené? Pýtal sa. Nedokončené chodníky, nie je voda, pri plynifikácii sú vyvolení. Andrej Medvedz, kurátor – hovoril o náboženskom živote a povedal, že predchádzajúci farár Andrej Pulík nemal dobrý vzťah k ľuďom. Začali sa útoky na terajšieho farára. Dostali správu, že farár bude preložený, preto išli aj s Jánom Pastírom za predsedom ONV Jánom Kocúrom. Ďalej tvrdil, že predseda ONV písal 3 krát predsedovi KNV, kde opísal farára a MNV ho v tomto podporoval. KSČ neveril ani neverí. Ján Groško vystúpil druhýkrát a povedal, že dostal pozvanie na MNV kde boli prítomní dvaja podpredsedovia ONV, že je veľký rozvrat v obci pre vyrúbané stromy na cintoríne. Projekt na úpravu cintorína je podľa neho vypracovaný, aj peniaze dostali. Opäť vystúpil Ján Leško a pýtal sa, že kto toto všetko v obci urobil, čo robil pri výstavbe KD. Obhajoval vyrúbanie stromov na cintoríne. Za všetko obvinil terajšie vedenie MNV. Andrej Medvedz doplnil svoj predchádzajúci príspevok – ľudia nechodia na brigády. Za dve svadby, ktoré robil v KD zaplatil 5600 Kčs za prenájom KD a riadov. Povedal, že ho zadržali. Andrej Stanovský, Matej – pýtal sa, že kto koľko zaplatil za použitie traktora DP MNV. Jeho matka mala dve fúry do Michaloviec a zaplatila 800 Kčs. Alžbeta Stanovská – povedala, že ju predseda MNV 13 krát prehnal na geodéziu, keď chcela predať pozemok na osade, a že jeho otec si urobil dielňu - šmykňu, ale aby kúpil náradie, tak predal roľu. Znova vystúpil Ján Leško – dal otázku ako bolo naložené s plachtami zo stanu, ktorý slúžil pre svadby do roku 1979. A že mu MNV dal záповeď na dôchodok, že nezaplatil daň. Vyzval poslancov MNV aby sa vzdali strany, alebo odstúpili, že nevedeli čo sa po kresťanskej stránke v obci deje. Po vystúpení Leška s osobnými slovnými útokmi proti predsedovi MNV vystúpil Andrej Stanovský a schôdza začala naberať na agresivite. Po porade s farárom a ostatnými členmi kresťanského klubu, ktorí sedeli vedľa seba Ján Leško vyzval predsedu MNV a poslancov aby odstúpili. Potom sa o slovo prihlásil poslanec MNV Pavol Madaras a prečítal vyjadrenie poslancov, ktorým vyjadrili dôveru a podporu predsedovi MNV, že keď odstúpi on vzdajú sa poslanskej mandátov aj oni. Pretože ani po tomto vyjadrení sa situácia neukľudnila a schôdza prechádzala iba do vybavovania si osobných účtov, predseda MNV verejnú schôdzu ukončil. Farár na to zareagoval, že predseda MNV koná protiprávne, ale nepovedal konkrétne v čom. Táto schôdza ukázala, že problémom v obci nie sú verejné veci, alebo to, že sa v obci nič nerobí, ale riešenie osobných spo-

rov. Nebol prednesený žiaden argument, ktorý by zakladal dôvod na odstúpenie poslancov MNV. Napriek tomu sa predseda MNV Ladislav Madaras rozhodol z funkcie odstúpiť o čom informoval radu MNV. Tento krok spôsobil reťazovú reakciu poslancov MNV. Na základe toho boli zvolávané mimoriadne schôdze rady i plenárne zasadnutia MNV o čom bude zmienené v ďalšom zápise. Medzitým predseda MNV musel riešiť aktuálne problémy a úlohy obce, pretože bol začiatok roka, menil sa politický systém v republike a ani situácia v obci nebola pokojná. O svojom zámere odstúpiť z funkcie, ale aj o reakcii poslancov na tento krok informoval tajomníka ONV a vedúceho organizačného odboru ONV v Michalovciach. 23.1.1990 sa uskutočnila mimoriadna schôdza rady MNV a následne aj plenárna schôdza MNV, na ktorej predseda MNV informoval o svojom zámere. Týchto schôdzi sa okrem poslancov MNV zúčastnili tajomník ONV RSDr. Jozef Kruppa, vedúci organizačného odboru ONV JUDr. Eduard Kotora a poslanec ONV Michalovce Ing. Jozef Ivančo CSc. Plenárneho zasadnutia sa zúčastnili aj predsedovia spoločenských organizácií. Predseda MNV po privítaní prítomných oboznámil poslancov a ostatných prítomných s programom, ktorého jediným bodom boli organizačné a personálne otázky a prejednanie žiadosti Ladislava Madaras o uvoľnenie z funkcie predsedu MNV a poslanca MNV. Svoju žiadosť zdôvodnil v prednesenej správe, v ktorej odpovedal aj na pripomienky z verejnej schôdze, ktorá sa konala 13.1.1990. Pretože to bola závažná udalosť, ktorá sa dotýkala celej obce je správne popísať priebeh všetkých schôdzi, ktoré sa v nasledujúcom období uskutočnili. K svojej žiadosti o uvoľnenie z funkcie okrem iného povedal: V súvislosti s celospoločenským dňaním sa začali otvorené útoky na moju osobu. Vraj som stratil dôveru občanov a som brzdou rozvoja obce. Nepriame útoky a klamstvá, obviňovania, osočovania pretrvávajú už asi 2,5 roka. Necítil som sa vinný a úlohu, ktoré som zabezpečoval prostredníctvom poslancov, spoločenských organizácií i ostatných občanov bolo veľa o čom svedčia aj dosiahnuté výsledky, tak som na tieto útoky nereagoval. Do funkcie predsedu MNV som nastúpil v roku 1983. Nebolo to ľahké obdobie. Bolo potrebné ukončiť výstavbu obchodu a ZVS, ktorá meškala a k tomu bolo potrebné zabezpečiť nielen aktuálne úlohy, ale aj tie, ktoré mali byť zabezpečené ešte pred začatím výstavby. V tomto období som nebol poslancom MNV a preto boli vypísané doplňovacie voľby. V týchto voľbách ma volilo 508 voličov, čo bola 98 % účasť voličov na voľbách. Myslel som si, že mám vašu dôveru a preto som si povedal, že vás nesklamem, že všetky svoje sily a schopnosti venujem rozvoju územia našej obce. Dal som vám sľub, že spolu našu obec dobudujeme na modernú obec s potrebným občianskym vybavením, že svojim deťom zanecháme viac ako nám zanechali naši predchodcovia. Prišiel som z fabriky kde som riadil technické oddelenie s ľuďmi, kde boli iné podmienky. Na dedine medzi svojimi je to úplne iné čo som veľmi skoro pochopil. Prišli prvé susedské i súrodenecké spory, spory medzi rodičmi a deťmi. Čo pre jedného bola spravodlivosť pre druhého skrivodlivosť. Mám radosť z toho, že sa mi vo väčšine prípadov podarilo uzmierniť rozvedených. Aj toto bolo jedným z mojich cieľov, aby sa občania snažili na vec pozerat' aj očami toho druhého, aby tu ľudia žili ako jedna veľká rodina, aby súkromné spory neriešili na verejnosti a tak nevystavovali na posmech seba a svoje rodiny. Mojou snahou bolo spoločne budovať dom s názvom Žbince. Pochopil som, že nie každý s tým súhlasil, ale v podstate sa snažil prispôbiť väčšine. Boli medzi nami aj takí čo si mysleli, že mojim príchodom či pomocou mňa si vybaví osobné účty s inými ľuďmi. Nedal som sa však nimi zneužiť a tak som si našiel nepriateľov či prinajmenšom neprajníkov. Žiaľ až s odstupom času som zistil a pochopil, kto čo sleduje. Som rád, že som nikomu vedome neublížil a keď má niekto taký pocit, tak sa ospravedlňujem a prosím o prepáčenie, pretože mojim cieľom bolo pomôcť a nie poškodiť. Poškodiť dokáže hocikto, ale nezištne pomôcť je oveľa ťažšie. Nikoho som neprenasledoval za jeho postoje, názory, vyznanie i kritiku na moju osobu. O nikom som nevedel súkromnú evidenciu

o tom kto je akého vierovyznania, alebo či navštevuje bohoslužby alebo nie, ani som nedovolil aby sa takáto evidencia viedla na MNV, lebo by to bolo zasahovanie do osobnej slobody. Nezneužil som ani ja ani pracovníci MNV dôverné informácie o občanoch. O to viac som bol prekvapený, šokovaný a znechutený tým čo sa udialo na verejnej schôdzi. Aj keď som o svojom kroku odísť z funkcie predsedu MNV uvažoval už dlhšie definitívne som sa rozhodol po 13.januári. Obetoval som príliš veľa pre túto obec, ochudobnil som svoju rodinu o spoločné prežitie chvíle, lebo či si to niekto niekedy uvedomil alebo nie, predseda MNV musel byť od začiatku až do konca pri každej práci, pri každej brigáde, pri každej akcii. Aj keď som za to nečakal chválospevy, nečakal som ani poníženie, ktorého sa mi od niektorých dostalo. V ďalšej časti sa vyjadril k niektorým vystúpeniam, ktoré odzneli na verejnej schôdzi, na ktoré pre vzniknutú atmosféru na schôdzi nebolo možné reagovať. K pripomienkam pána Andreja Medvedza že mal byť žbinský farár preložený. Tieto informácie vyvrátil nielen predseda ONV, ale aj michalovský dekan vdp. Švec-Bilý, za ktorým boli tiež s intervenciou. Neprijali žiaden argument, ktorému by uverili, že na okrese nemajú informáciu o takomto zámere. Bola v nich zámerne táto dezinformácia živená. Poplatky za užívanie KD a svadobky boli schválené, keď bol poslancom aj pán Medvedz a s nimi súhlasil a výška závisela od toho, kto koľko mal svadobných hostí. Tvrdenie, že ľudia nechodia na brigády bolo nepravdivé a zavadzajúce. Aj keď nie všetci chodili na brigády väčšina ľudí pomáhala pri výstavbe v obci o čom svedčia dosiahnuté výsledky. Pán Ján Pastír obviňoval predsedu MNV, že mu sľúbil vybudovať oplotenie, múrik od obchodu. V projekte bol múrik navrhnutý na prízemnej terase a plot bol navrhnutý z pletiva. Tu zrejme došlo k nedorozumeniu či nepochopeniu a konečné rozhodnutie prijala rada MNV, ktoré predseda MNV rešpektoval a zabezpečil realizáciu oplotenia podľa tohto rozhodnutia. Alžbeta Stanovská obvinila predsedu MNV, že zaplatila za dve fúry do Michaloviec 800 Kčs. V skutočnosti za 1 fúru mala zaplatiť 331 Kčs, ale po jej pripomienke bola faktúra znížená na 286 Kčs a za druhú fúru zaplatila 226 Kčs. Cena bola vypočítaná podľa cenníka a podľa podpísaného výkazu. Čo sa týka toho, že musela 13 krát cestovať do mesta na geodéziu je tiež klamstvo. Žiadala podpísať zmluvu o predaji pozemku, bez vyplnenia čísla parcely. Preto bolo od nej požadované, aby priniesla list vlastníctva. Bola asi trikrát na geodézii, namiesto toho aby zašla do pozemkovej knihy, ale odtiaľ doniesla LV, na ktorom boli všetky parcely vedené pod jedným číslom a boli v užívaní JRD, z ktorého nebolo jasné o ktorú parcelu sa jedna. Ona to nechcela pochopiť, lebo na geodézii jej povedali, že nech to len predseda podpíše. K pripomienke, ktorou Ján Leško obvinil predsedu MNV, že mu MNV dal zapoveď na dôchodok za nezaplatenie dane. Pri preverovaní tohto tvrdenia bolo zistené, že Ján Leško nemal danú zapoveď na dôchodok, pretože daň mal zaplatenú. Cely na stan, boli vyradené za predsedu MNV Jána Sabola. Príspevok Jána Groška mal byť kritický k práci MNV a jeho predsedu. Aj on potvrdil, že v obci sa naozaj pracovalo na mnohých akciách a prečo neboli ukončené sa hovorilo na každej schôdzi. Niektoré boli dlhodobého charakteru ako napr. chodníky, ale najväčší problém bol s nedostatkom stavebného materiálu a pracovnej sily čo bol v tomto období neobvyklý jav. Potvrdil aj to, že občania už nemuseli na verejných akciách pracovať iba zadarmo. O tom čo sa v obci urobilo a dokončilo zámerne pomlčal. K pozvaniu kurátorov a farára na MNV je potrebné povedať, že iniciatíva vyšla zo strany vedenia ONV Michalovce s úmyslom vysvetliť si stanoviska a nájsť riešenie na upokojenie situácie. Nikdy nikto nespomenul sankcie voči farárovi pre nesplnenie úlohy súvisiacej s výrubom stromov na cintoríne. Termín splnenia bol na správcovi farnosti. V ďalšej časti predseda informoval o vzniknutej situácii v súvislosti s odstúpením z funkcie predsedu MNV a poslancov MNV. K tomuto bodu vystúpil tajomník ONV v Michalovciach a navrhol, aby poslanci zväžili rozhodnutie vzdať sa poslanskeho mandátu. Pri odstúpení všetkých poslancov MNV funkčnosť MNV zabezpečuje do volieb

rada MNV. Keď odstúpi časť poslancov MNV, možno namiesto nich kooptovať do volieb nových poslancov. Preto navrhuje, aby poslanci riešili zastupovanie predsedu MNV poverením niektorého člena rady MNV. Po diskusii poslancov s členmi vedenia ONV táto otázka nebola uzavretá, ale bolo prijaté uznesenie pripraviť návrh riešenia, ktoré by neohrozilo funkčnosť MNV a zvolať k tomu ďalšie mimoriadne plenárne zasadnutie MNV. 26.1.1990 sa uskutočnilo stretnutie rady MNV a KDK, tak ako to požadoval na verejnej schôdzi Ján Leško. Na tejto schôdzi sa okrem členov rady MNV zúčastnil aj JUDr. Kotora vedúci organizačného odboru ONV v Michalovciach a členovia KDK vedení správcami farnosti. Po privítaní prítomných predseda MNV vyzval členov KDK, aby predniesli svoje požiadavky a otázky o ktorých chcú rokovať. Ján Leško vystúpil ako prvý a povedal, že ich klub má názov Kresťansko demokratický klub. Michal Kuco ďalší člen klubu povedal, že nie je program na dialóg. JUDr. Kotora vyzval prítomných členov klubu aby predniesli svoje otázky a návrhy, lebo hlavným bodom programu schôdze sú požiadavky klubu. Ján Leško – nie je možné, aby hŕstka ľudí ovládla obec. V MNV majú byť zastúpené všetky zložky. Michal Virag – o poslancoch na VZO nebolo povedané nič. Ján Andrej, farár – dožadoval sa vysvetlenia ako sa má chovať poslanec ku svojim voličom. Július Tkáč – požadoval priestory, ktoré MNV pripravuje pre zdravotnícke účely pre kresťanskú knižnicu a klubovňu. JUDr. Kotora vysvetlil otázku týkajúcu sa chovania poslanca k svojim voličom. Ján Oros, člen rady MNV sa vyjadril k hodnoteniu poslancov, že plenárne zasadnutia boli každé dva mesiace, VZO sa konali štvrťročne a na týchto schôdzach bola hodnotená činnosť poslancov MNV. Anna Tkáčová, členka rady MNV – na ostatnom VZO chcela zložiť ako poslanec úcty, ale pre vzniknutú situáciu sa k tomu nedostala. Povedala, že predsedovi MNV poslanci dali dôveru, lebo si jeho prácu vážili. Na to vystúpil Ján Leško a povedal, že chyba predsedu MNV bola v tom, že v nedeľu zvolával brigády. Tento fakt sa nepáčil farárovi, pretože v nedeľu občania prichádzali na brigády aj napriek tomu, že správca farnosti robil všetko preto, aby sa v nedeľu nepracovalo. Z toho vyplynulo, že hlavný dôvod prečo musel odísť predseda MNV z funkcie bol fakt, že sa nepodriadil farárovi Jánovi Andrejovi. Pretože už nikto nemal otázky ani požiadavky, predseda MNV poďakoval prítomným za účasť a dialóg ukončil bez toho aby niekto trval na prijatí nejakého opatrenia, alebo úlohy. 30.januára sa uskutočnilo ďalšie mimoriadne plenárne zasadnutie poslancov MNV za účasti verejnosti a predsedov spoločenských organizácií, za ONV sa zúčastnil zasadnutia vedúci osobného oddelenia Štefan Buksár, tajomník ONV a zástupcovia vlády SR pán Mračko a pán Fajmon z ministerstva výstavby a životného prostredia. Tohto plenárneho zasadnutia sa zúčastnili poslanci MNV Ladislav Madaras, Gaff Michal. Jozef Juríček, Ján Oros, Pavol Madaras, Anna Tkáčová, Anna Mihaľová, Jozef Jurčo, Ladislav Matkovič, Ján Lukáč, Eva Mihaľová, Anna Kocúrová, Ivan Ľubomír, Helena Tankovčíková, a Juraj Jalčovník. Olga Sotáková sa pre nemoc nezúčastnila a Ing. Ladislav Paľo, Ján Roman a Michal Pastír sa nezúčastnili bez ospravedlnenia. Prizvaní predsedovia spoločenských organizácií Mária Sabolová ČSČK, Anna Kocúrová SZŽ, Ján Varkonda TJ, Miroslav Maruňak SZCH, Marta Danková riad. MŠ. Hlavný bod programu bola žiadosť Ladislava Madarasa o uvoľnenie z funkcie predsedu MNV a poslanca MNV. Plenárne zasadnutie otvoril a riadil Ján Oros, člen rady MNV. Overovateľmi zápisnice boli poslanci MNV Juraj Jalčovník a Anna Mihaľová. Návrhová komisia bola v zložení Jozef Juríček, Anna Tkáčová a Ľubomír Ivan. Žiadosť Ladislava Madarasa predniesol Ján Oros. Potom nasledovala diskusia. Poslanec MNV Ján Lukáč položil otázku prečo by mal odstúpiť terajší predseda MNV z funkcie. Pavol Madaras povedal, že poslanci svoje vyjadrenie k tomu predniesli na verejnej schôdzi. Ján Oros prečítal toto vyhlásenie poslancov pred plénom. Zástupca vlády SSR pán Mračko povedal, že keď odstúpi väčšina poslancov budú musieť byť vypísané nové voľby, pritom voľby v celej republike sú plánované v tomto roku. Pán Buksár hodnotil celkovú situáciu

a odporučil, aby poslanci prehodnotili svoje vyjadrenie, ktoré podpísali a aby Plénum MNV poverilo od 1.2.1990 zastupovaním predsedu MNV do volieb niektorého z poslancov. Zástupca vlády SSR pán Fajnor informoval prítomných, že oni sa zúčastňujú rokovaní na národných výboroch na základe rozhodnutia predsedu vlády SSR. V prípade odstúpenia poslancov je vytváraný priestor pre druhú stranu pre poriešenie svojich osobných cieľov. Ďalej povedal, že KDK nemá právo navrhovať kandidátov na kooptovanie nových členov do pléna MNV. Odstúpenie poslancov je potrebné zvážiť, aby obec neostala bez štátneho aparátu, pretože keď MNV prestane fungovať bude to v neprospech celej obce. Pavol Madaras zareagoval na tieto návrhy a povedal, že na VZO s prednesením tohto vyjadrenia poslancov čakal a dúfal, že ho nebude musieť prečítať. Prečítal ho až potom keď Ján Leško vyzval poslancov MNV a predsedu MNV aby odstúpili zo svojich funkcií a doplnil, že postoj KDK a farára sa ani potom nezmenil, ba ešte viac sa vyostriť. Michal Gaff, tajomník MNV vo svojom vystúpení povedal, že keď prácu poslancov a MNV hodnotí 10 ľudí a znehodnotí prácu a dosiahnuté výsledky tak je to zlé. Oni tvrdia, že vedia riadiť MNV lepšie, že oni nepotrebujú zdravotnícke služby v obci, že oni chcú knižnicu a klub KDK. Prácu poslancov hodnotili tak, že poslanci neurobili nič. Jozef Jurčo, poslanec MNV a kurátor povedal, že bolo potrebné s kňazom spolupracovať, ale nepovedal v čom a ako. Na plenárnom zasadnutí boli aj cigánski spoluobčania a tí sa dožadovali od predsedu MNV, aby zabezpečil plynofikáciu aj na osade. Napriek tomu, že odchádzal z funkcie verili, že tak urobí. Ladislav Madaras odpovedal na niektoré otázky. Svoje rozhodnutie odstúpiť z funkcie už zdôvodnil na predchádzajúcom pléne a od 1.2.1990 nastupuje na nové pracovisko. K plynofikácii osady sa vyjadril, že na osade nie sú vysporiadané stavebné pozemky, nemajú stavebné povolenia a preto plynárne v tomto období neuvažujú o plynofikácii tohto územia. Preto nemôže napriek ich sklamaniam pre nich už urobiť nič a sľubovať nespĺniteľné nebude. Na záver svojho vystúpenia poďakoval poslancom za ich podporu a dôveru a poprial im rozvahu pri ďalších rozhodovaniach a poslanskej činnosti. Po diskusii dal predsedajúci hlasovať o žiadosti Ladislava Madaras o uvoľnenie z funkcie predsedu MNV a o odstúpení poslancov MNV. 14 poslancov vyjadrilo súhlas a jeden sa zdržal hlasovania. Po skončení tohto zasadnutia predseda MNV odovzdal inventár, agendu i kľúče od MNV rade MNV a do 6.3.1990 zastupoval MNV tajomník MNV Michal Gaff. Týmto skončilo nielen funkčné obdobie Ladislava Madarasa vo funkcii predsedu MNV, ale svoju činnosť ukončil aj poslanskejší zbor zvolený v riadnych voľbách. Pretože niektorí poslanci zmenili názor a nevzdali sa svojich mandátov neboli vypísané nové voľby do orgánov MNV, iba doplňovacie v zmysle zákona o voľbách. Kandidátka na poslancov, ktorí sa chceli zúčastniť doplňovacích volieb bola zverejnená na plagátoch a tie boli vyvesené na verejných miestach. V jednej skupine kandidátov boli vybraní a odsúhlasení občania správcami farnosti, ktorí stal v úzadí uskutočňujúcich sa zmien, ale s rozhodujúcim slovom a druhú skupinu tvorili nezávislí kandidáti. Počas vyvesenia kandidátky nezávislých kandidátov niekto označil za komunistov s komentárom fuj, hanba, hoci nikdy v komunistickej strane neboli. Zrejme tu bol strach z toho, že budú zvolení aj občania, ktorí neboli lojálni farárovi. Poslancami do riadnych volieb sa tak stali od 6.3.1990 Ján Roman, Jozef Jurčo, Jozef Juríček, Ján Leško, Ján Groško, Ľudmila Mitríková, Anton Lukáč, Miroslav Maruňak, Michal Lastomirský, Andrej Stanovský, Ján Šaranič ml., Andrej Medvedz, Július Zásadný, Ján Polák, Michal Maruňak, Ladislav Kanaval, Vladimír Šaranič, Milenky Koloman st., Michal Kuco, Juraj Ujlaky, Koloman Milenky ml. Do funkcií ich uviedli zástupcovia ONV v Michalovciach Ing. Pichanič, tajomník ONV, JUDr. Kotora ved. Organizačného odboru, Vojtech Kačo, pracovník org. Odboru a Jaroslav Popik, aktivista ONV pre MNV Žbince. Títo poslanci si mali zvoliť zo svojich radov predsedu MNV. Pretože do úvahy prichádzal iba člen z tzv. kresťanského klubu a okrem Jána Leška nikto o túto funkciu nemal záujem, tak na obdobie od

6.3.1990 do volieb bol zvoleným predsedom MNV Ján Leško a tajomníčkou MNV sa stala Ľudmila Mitríková. Dokumenty o zmenách a funkčnom období orgánov MNV od 1.2.1990 do volieb v novembri 1990 sa z neznámych dôvodov nezachovali. Prvým krokom novozvoleného predsedu MNV a poslancov bolo zastavenie výplaty odmien bývalým funkcionárom a poslancom MNV za rok 1989 a podanie trestného oznámenia prokuratúre na bývalého predsedu MNV. Dôvodom na podanie trestného oznámenia, iniciátor ktorého je neznámy, ale vykonávateľom bol Ján Leško bolo, že predseda MNV nedostatočne hospodáril s prostriedkami MNV a že predal tzv. podvrtavacu súpravu DP MNV bez vedomia rady MNV. Vyšetrovaním prokuratúry v Michalovciach neboli zistené žiadne porušenia zákona v súvislosti s trestným oznámením. Išlo tu predovšetkým o krivé obvinenie, zneváženie a pošpinenie mena a povesti Ladislava Madarasa pred voľbami, ktoré sa mali konať tohto roku. Na objasnenie čo bola podvrtavacia súprava. Pri pripájaní rodinných domov na zemný plyn v súvislosti s plynifikáciou obce bolo potrebné v niektorých prípadoch uložiť pod cestu, aby nebola prekopaná cesta, chráničku a do nej uložiť plynovú prípojku. S úmyslom pomôcť občanom bolo zakúpené od súkromníka za 1800 Kčs takéto zariadenie pozostávajúce z jedného kusa železa, na ktorom boli primontované hydraulické valce a z rozdeľovača. Toto zariadenie po úprave bolo možné pripojiť k traktoru, ktorý bol zdrojom hydraulického tlaku. Po zistení aké sú požiadavky na uloženie chráničky podľa ČSN bolo konštatované, že DP MNV nemôže vydávať protokoly o vykonaných prácach ani poskytovať záruku na práce. Pretože toto zariadenie bolo pre MNV bezcenné po dohode s predávajúcim občanom bola kúpa zrušená a ten peniaze vrátil. O týchto krokoch bola rada MNV ústne informovaná a nemala námietky. K vyšetrovaniu nehospodárneho využívania finančných prostriedkov. Od roku 1983 do roku 1990 boli na MNV vykonané tri hĺbkové finančné previerky, jedna aj z KNV v Košiciach v súvislosti s anonymným udaním na predsedu ONV, ktorý pochádzal zo Žbincov, ale ani v jednom prípade kontrola nezistila závažné porušenie finančnej disciplíny alebo nehospodárneho používania finančných prostriedkov MNV.

V priebehu roka nový MNV a funkcionári okrem vybavovania si svojich osobných záujmov veľa neurobil o čom svedčí aj priebeh plénarného zasadnutia MNV, ktoré sa uskutočnilo 17.9.1990 za účasti pozvaných občanov. Neuspokojili sa iba s tým, že odišiel z úradu bývalý predseda MNV, ale útočili aj na pracovníčky, že odísť musia aj paničky z úradu. Lenže veľmi skoro si uvedomili, že to nie je také jednoduché, pretože po odchode aj pracovníčok MNV, ktoré poznali agendu a hospodárenie na MNV v Žbincoch by bol ochromený nielen celý úrad vrátane ZŠ, ale aj matričný úrad. Napokon z úradu odišla Eva Mihaľová, ktorá v auguste nastúpila ako pracovníčka na MNV do Hatalova. P-MNV otvoril a riadil Ján Leško. Z 21 poslancov bolo na schôdzi prítomných 9. Napriek tomu, že P-MNV nebolo uznášania schopné schôdza sa konala. Hneď v úvode Leško skritizoval poslancov, že nechcú robiť, že nechcú chodiť na schôdze. Nechcel nikoho menovať, ale nakoniec menoval Jána Romana, Andreja Medvedza a Júliusa Zásadného. Potom prečítal zákon SNR o komunálnych voľbách. Po prečítaní tohto dokumentu nasledovala diskusia. Ján Andrejov sa pýtal kedy bude uvedený do prevádzky dom smútku a aký je stav so skládkou domového odpadu. Odpovedal Leško, že sa pripravuje montáž interiéru do domu smútku, ale z 500,0 tis, ktoré dostali museli dať 100,0 tis. Kčs na hydrogeologický prieskum pre skládku TDO. Anna Kucáková sa spýtala, prečo nesvietia na školskej ulici svetla VO. Leško odpovedal, že nemá peniaze na žiarovky. Ladislav Madaras k domu smútku uviedol, že bola vybavená realizácia interiéru domu smútku vrátane umeleckého diela a boli k tomu zabezpečené aj finančné prostriedky, len bolo potrebné tieto úlohy organizačne zabezpečiť. K skládke TDO povedal, že s projektantom dojednal, že sa pre skládku urobí iba jeden vrt, aby to nestalo veľa. Termín pre splnenie oboch akcií bol s dodávateľmi dohodnutý, že

budú ukončené v prvom polroku 1990. Na to nepovedal predseda MNV Leško nič. Potom vystúpil Ján Mihaľov a spýtal sa prečo bola vyslovená nedôvera pracovníckam MNV Anne Kocúrovej a Eve Mihaľovej, keď tajomníčka MNV Mitříková mu povedala, že proti pracovníckam nikto nič nemal. Odpovedala Ľudmila Mitříková, že proti pracovníckam boli iba Roman a Medvedz. Potom vystúpili pracovníčky MNV Mihaľová a Kocúrová a povedali, že tretíkrát im bola vyslovená nedôvera, keď Roman a Medvedz už na R-MNV nechodili a to bolo 30.5.1990. Leško na to odpovedal, že on o ničom nevie, že on nič nepodpísal. Potom bol upozornený, že sú o tom zápisnice a uznesenia. Ľudia z pléna sa dožadovali, nech prečíta uznesenie, ale on čítal zápisnice z rady. Na poslednej rade, keď prejednávali pracovníčky MNV boli prítomní Ján Leško, Michal Kuco, Ján Groško, Jozef Jurčo, Miroslav Maruňak, Ľudmila Mitříková. Pretože prítomní členovia stále tvrdili, že oni o ničom nevedia, podišla k predsedníckemu stolu pani Kocúrová, vyhľadala v zápisniciach príslušné uznesenie a prečítala ho. Prítomní boli z klamaní a vyhováraní sa funkcionárov MNV rozčarovaní a znechutení. Napriek búrlivej debate medzi poslancami a prítomnými otázka dôvery nebola doriešená. Búrlivá debata prebiehala aj v ďalšom priebehu schôdze. Mária Zásadná a Július Zásadný vyjadrili nesúhlas s účasťou Jána Groška v orgánoch MNV, ktorý v živote nikomu z obce nepomohol iba škodil. On na to nereagoval až v závere schôdze povedal, že on by im to povedal keby boli bližšie. Anna Tkáčová sa pýtala prečo neboli vyplatené odmeny bývalým funkcionárom a poslancom za rok 1989. Leško odpovedal, že preto, lebo bývalý predseda MNV neodovzdal inventár a agendu MNV. Na to mu Tkáčová povedala, že odmena bola za prácu a nie za odovzdanie agendy. Leško stále opakoval svoje. K tomu vystúpil Ladislav Madaras, bývalý predseda MNV a vyzval prítomných poslancov a funkcionárov MNV, aby sa postavil ten, kto ho pozval, alebo predvolal na MNV, aby odovzdal agendu MNV. Nikto sa nepostavil. Potom informoval prítomných čo mu odpísal tajomník ONV Pichanič, keď sa dožadoval vyplatenia odmien pre bývalých poslancov a funkcionárov MNV. Leško ubezpečil tajomníka ONV, že ešte v auguste pozve na radu MNV Ladislava Madaras, aby im podal vysvetlenie ku všetkým rozpracovaným akciám a otázkam a aby rozdelil odmeny bývalým poslancom. Do 17.septembra sa to nestalo. Aj napriek tomu Leško opakoval svoje, že predseda MNV mal prísť a odovzdať im všetko bez ich pozývania. Nakoniec taj. MNV Mitříková sľúbila, že v priebehu najbližších dní zabezpečí pozvanie pána Madarasa na radu MNV. Aj v tomto prípade zostalo iba pri sľube. Ďalej ešte Ladislav Madaras informoval prítomných o trestnom oznámení na prokuratúru, ktoré podal na neho Ján Leško i o výsledku vyšetrovania, že nebolo dokázané nič z klamstiev, ktoré uviedol vo svojom udaní. V ďalšej časti sa všetko vrátilo k predchádzajúcim otázkam. Leško si rozprával svoje a keď nevedel čo povedať, tak čítal zápisnice zo schôdzy MNV. A keď nestačilo ani to, tak rozprával o odbornosti, o kresťanskej láske, ohľaduplnosti až sa nakoniec pohádali medzi sebou Ján Leško a Ján Groško z čoho vznikla fraška. Čtený čitateľ si určite utvorí o celkovom dianí týchto dní vlastný názor. V dňoch 23. a 24. novembra 1990 sa uskutočnili komunálne voľby do obecného zastupiteľstva. Volieb sa zúčastnilo 75,3% voličov. V týchto voľbách oproti predchádzajúcim voľbám bol starosta volený v priamej voľbe. Kandidovali dvaja občania a viac hlasov získal Ján Jurko, riaditeľ MKS v Žbinciach, ktorý bol týmto zvolený za starostu obce. Do obecného zastupiteľstva bolo zvolených 12 poslancov a to Marián Balog, Ján Grigovský, Michal Kuco, Jozef Jurčo, Stanislav Kuco, Ing. Stanislav Leško, Ján Mihaľov, Michal Maruňak, Ľudmila Mitříková, Michal Ondo, Július Tkáč, Július Vajda. Na ustanovujúcom OZ, ktoré sa konalo 8.12.1990 zložili zvolení poslanci sľub a tak sa stali riadne zvolenými poslancami. Do Obecnej rady boli zvolení z týchto poslancov, Ing. Stanislav Leško, ktorý bol zároveň zvolený za zástupcu starostu, Július Tkáč, Ján Mihaľov a Marián Balog. OZ mal zriadené nasledovné komisie zložené z poslancov a doplnené občanmi. Komisia finančná a správy národného

majetku, predsedkyňou bola Ľudmila Mitříková, Komisia výstavby, ÚP, kultúry, mládeže a športu, predseda Ján Grigovský. Komisia obchodu, služieb a poľnohospodárstva, predseda Michal Kuco. Komisia verejného poriadku, predseda Michal Maruňak. V pôsobnosti obce boli tieto organizácie: MKS, dočasne poverená riadením tejto organizácie bola Jana Mrázová, DP MNV, ktorú dočasne riadil starosta Ján Jurko, hlavným kontrolórom sa stala Ružena Maruňaková, veliteľom obecného požiarného zboru bol Ľubomír Ivan. OZ schválilo platové náležitosti starostu, zástupcu starostu, členom rady a predsedom komisii takto: starosta, mesačný plat 4000 Sk, zástupca starostu 900 Kčs, členovia rady 60 Kčs a predsedovia komisii 40 Kčs mesačne. Sobašiacim bol poverený Ján Jurko a zastupujúcimi boli Ing. Stanislav Leško a Ľudmila Mitříková. Pracovníkmi obecného úradu boli Anna Kocúrová matrikárka a hospodárka, druhou bola upratovačka a doručovateľka Terézia Hudáková. V pôsobnosti OcÚ bola ZŠ, ktorej riaditeľom bol Štefan Tomko a MŠ, kde riaditeľkou bola Marta Danková. Pri sobášoch účinkoval ZPOZ, pamätnú knihu zboru písala Anna Kocúrová. Na tomto ustanovujúcom zasadnutí OZ vystúpil v diskusii aj predseda MNV Ján Leško, ktorý zhodnotil činnosť MNV od 6.3.1990 do volieb a kde okrem iného konštatoval, že MNV zabezpečoval prevádzku MNV, organizácie v pôsobnosti MNV svoju činnosť zabezpečovali samé a konštatoval, že z rozpracovaných akcií bývalého MNV nebolo ukončená ani jedna. Na účte mal MNV cca 600,0 tis. Kčs. Od týchto volieb došlo aj k premenovaniu jednotlivých inštitúcií. Miestny národný výbor, MNV, bol premenovaný na Obecný úrad, OcÚ. Zbor poslancov nevytvoril plenárne zasadnutie MNV, ale Obecné zastupiteľstvo, OZ. Rada MNV bola premenovaná na Obecnú radu a z predsedu MNV sa stal starosta obce. Novozvolené OZ ešte v tomto roku na svojom zasadnutí 19.12.1990 riešilo problém verejného osvetlenia, ktoré počas roka nebolo opravené a problém túlavých psov, ktorí sa voľne pohybovali po obci, vývoz TDO. Poslanci mali rozdelenú obec na obvody a v týchto obvodoch mali do konca roka vykonať súpis hospodárskych zvierat, ktoré chovajú občania obce. Na matričnom úrade bolo uzavretých v priebehu roka 20 sobášov, pri ktorých účinkoval ZPOZ. Zo spoločenských organizácií nezaklikla iba ZO ZPO, ktorá bola premenovaná na Dobrovoľný hasičský zbor a Telovýchovna jednota, v ktorej činnosť vyvíjal futbalový oddiel. Ostatné spoločenské organizácie prestali vyvíjať činnosť.

Náboženský život v obci.

V priebehu roka došlo v rímskokatolíckej cirkvi v obci zmene. V prvom polroku 1990 sa všetko dialo pod vedením správcu farnosti Jána Andreja, ktorý značne ovplyvňoval nielen náboženský život občanov, ale aj verejné dianie a mienku v obci. Kým do februára to bolo iba z úzadia, od februára, keď sa pripravovali doplňovacie voľby do MNV to už bolo otvorené aj s jeho účasťou na zasadnutí orgánov MNV. K ďalšiemu opisu života občanov a veriacich na tomto úseku bol použitý zápis v pamätnej knihe farského úradu v Žbinciach, ktorý vykonal vdp. Vladimír Čech, správca farnosti Žbince od 1.7.1990. O svojom menovaní za správcu tejto farnosti píše: Môj príchod do tejto farnosti, o ktorej som nevedel nič do chvíle môjho príchodu do Žbincov sa datuje k 1.7.1990, keď ma otec biskup Alojz Tkáč poveril dekrétom spravovať túto nevelikú farnosť, ktorá sa vyznačuje pestrosťou vierovyznaní iných náboženstiev a značnú časť tvorí aj rómska populácia. V ďalšej časti píše o spoločenských a medziľudských vzťahoch veriacich i o ich slabšej a deformovanej viere, o ich vzťahu bez úcty voči kňazovi. Píše o svojom príchode medzi ľuďmi, ktorí viac dajú na vonkajšok, ľudské prejavy, namyslených a pyšných na svoje dielo, ale úcta k človeku je až na predposlednom mieste. Takto v krátkosti opísal prvé kroky svojej pastoračnej činnosti v tejto farnosti a kde po tomto zistení hlavný dôraz svojej pastoračnej služby položil na jednotu, toleranciu, pokoj a lásku. Ako ďalej píše od prvej chvíle vycítil, že je na tvrdej pôde, lebo do istej miery ju pripravil aj jeho predchodca vdp. Ján Andrej. Jeho trojročné pôsobenie v tejto farnosti spôsobilo

značný rozruch, najmä okolo vyrúbaných stromov na starom cintoríne, ale najmä svojou osobnou hrdosťou „ Ja som kňaz, kto je viac“, vo vzťahu k niektorým osobám vo farnosti. Najťažšie bolo pre neho ako nového správcu farnosti to, ako uvádza vo svojom zápise, že farský úrad prevzal bez odovzdania predchodcom, bez jeho prítomnosti a pomoci s prázdnu pokladnicou a že nechal rozoštvaných farníkov medzi sebou a najmä kresťanskú politiku, ktorú viedli staré tetky. Kurátori boli tí istí ako v predchádzajúcom roku, kostolníčkou bola aj v tomto roku Anna Tkáčová. Organistom bol Ladislav Adam zo Sliepkoviec, ktorý účinkoval pri všetkých bohoslužbách a v tom mu pomáhal aj spevácky zbor v nezmenenom zložení. V roku apríli 1990 zavítal do Československa na svoju prvú oficiálnu návštevu pápež Ján Pavol II. a pri tejto príležitosti zavítal aj do Bratislavy. Z farnosti Žbince na toto stretnutie 22. apríla išli veriaci zo Žbinciev, Hatalova a Vrbnice na dvoch autobusoch.

Rok 1990 sa končil v očakávaní čo prinesie nielen nadchádzajúci, ale aj najbližšie dni, pretože demokraciu si vysvetľoval každý po svojom. Mnohí sa snažili uchmatnúť z doteraz celospoločenského majetku čo najväčší kus neberúc ohľad na iného a darilo sa najmä tým čo mali silnejšie lakte a menej charakteru a to nielen v obci, ale v celej republike. Aj v Žbinciach bolo vidieť, že niektorí občania nezaháľali a materiál, ktorý bol zakúpený pre obec mali zabudovaný na svojich domoch a neváhali si privlastniť to čo im nepatrilo. Príliš rýchlo sa zabudlo na slogan „ My nie sme ako oni“.

Rok 1991.

Začiatok roka 1991 sa niesol v podobnej atmosfére ako záver uplynulého. V dôsledku nových ekonomických pravidiel a zákonov, keď sa do popredia dostávalo súkromné vlastníctvo dochádzalo k uplatňovaniu reštitúcie majetku, ktorý z rôznych dôvodov počas uplynulého obdobia prešiel do vlastníctva štátu, alebo bol vložený do družstiev. Mnohé prosperujúce podniky a družstvá po sprivatizovaní sa dostali do úpadku a následného bankrotu z rôznych príčin a ich hospodárenie, ale aj v štátnych podnikoch bolo úmyselne vedené tak, aby došlo k ich úpadku. Tým sa ich hodnota minimalizovala a šikovní často riaditelia a členovia vedenia týchto podnikov ich kupovali za nízku cenu prípadne za 1 Kčs. Z toho dôvodu mnohí aj dlhoroční pracovníci v podnikoch prichádzali o zamestnanie. Stávali sa z nich nedobrovoľne nezamestnanými. Medzi nezamestnaných sa evidovali aj tí čo nikdy nepracovali, ale teraz využili možnosť získať podporu v nezamestnanosti. Táto atmosféra nepridávala na pokoji medzi občanmi, pretože aj v Žbinciach sa začali objavovať prví nezamestnaní. Na OcÚ došlo k zmene, keď Terézia Hudáková z rodinných dôvodov vystúpila zo zamestnania a na miesto nej nastúpila Helena Balogová, ktorá bola na úrade zamestnaná do roku 1990.

Obecný úrad mal pre svoju činnosť schválený rozpočet v príjmovej a výdajovej časti. Príjem z dane domovej bol plánovaný vo výške 21,0 tis. Kčs. Dlžníkom, predovšetkým z rómskej populácie boli zasielane zapovede na plat, prípadne dôchodok. Príjem z poplatkov za psov bol schválený vo výške 4,0 tis. Kčs. Plnenie v tejto položke bolo prekročené, pretože počas roka došlo k zmene poplatku zo 40 Kčs za jedného psa na 100 Kčs. Aj tu dochádzalo k problémom s inkasovaním tohto poplatku, predovšetkým u rómov. Na osade bolo veľké množstvo voľne pohybujúcich sa psov, ku ktorým sa nehlásil nikto. Ďalším príjmom boli správne poplatky vo výške 1,0 tis. Kčs za vydávanie matričných dokladov a potvrdení. Plnenie bolo 600 Kčs. Za nájomné v 6bj. bol príjem 5,1 tis. Kčs. Príjem podielových daní zo mzdy z daňového úradu bol 200,0 tis. Kčs a podiel dani zo miezd a odmien poľnohospodárskych organizácii bol 185,0 tis. Kčs. Ostatné príjmy, v ktorých boli zahrnutý zostatok z predchádzajúceho roka a rôzne drobné príjmy počas roka ako úroky, preplatky za el. energiu a iní boli vo výške 896,1 tis. Kčs. Celkové príjmy za rok 1991 boli vo výške 1 320,7 tis. Kčs. V priebehu roka požiadal OcÚ o neúčelovú dotáciu MF SR, ktorá mu bola poskytnutá vo

výške 161,0 tis. Kčs. Tieto prostriedky boli použité na úpravu prístupových komunikácií na cintoríne pri DS a 12 954 Kčs bolo poukázaných ako príspevok na činnosť MKS. Ostatné výdavky boli plánované takto: mzdový fond OcÚ 116 200 Kčs, prevádzkové náklady OcÚ 50 000 Kčs, Interiér do DS 400,0 tis. Kčs, pre požiarnu zbrojnicu 30,0 tis. Kčs, výdavky na úroky a iné finančné operácie 142 400 Kčs, uhlie pre 6bj. 16 352 Kčs. V rámci údržby bolo zakúpené do KD čerpadlo v hodnote 5 100 Kčs. Obecný úrad zabezpečoval realizáciu rozpracovaných stavieb. Medzi priority patrila montáž interiéru do domu smútku prostredníctvom OPMP Sobrance, ktorá bola ukončená v 1. polroku v hodnote 347 000 Kčs. Po odstránení reklamácií boli vybavované doklady ku kolaudácii DS a jeho uvedeniu do prevádzky, čo sa aj podarilo do konca roka. Pokračovalo sa aj v úprave prístupových komunikácií na cintoríne a bola vyasfaltovaná cesta na cintoríne. Po dohode so správcom farnosti mal farský úrad zabezpečiť aj úpravu starého cintorína, ktorá vyplývala ešte z obdobia keď predchádzajúci správca farnosti dal odstrániť stromy a ako úlohu dostal dať starý cintorín do poriadku. OcÚ prisľúbil pomoc pri týchto prácach poskytnutím techniky. Z dotácie, ktorú OcÚ dostal boli použité finančné prostriedky na vyasfaltovanie chodníkov v obci, na ktorých sa rozpadával betón. Na budove pre zdravotnícke služby bolo v tomto roku preinvestovaných 57 296 Kčs aj keď v rozpočte pre tento účel neboli plánované prostriedky. Pri výstavbe dočasnej požiarnej zbrojnice bolo vyčerpaných 12 000 Kčs. V tomto roku bola na plyn napojená budova OcÚ v hodnote 32 245 Kčs. Vykurovanie kancelárií a obradnej siene OcÚ bolo pomocou plynových spotrebičov. Bola pripravovaná aj plynifikácia KD, pre ktorú bol spracovaný projekt. Poslanci a OcÚ vyzýval občanov na úpravu verejných priestranstiev po plynifikácii. OZ schválilo Všeobecné záväzne nariadenie VZN ku miestnym poplatkom a ku pohrebníctvu. Miestny poplatok za psa bol 100 Kčs, cintorínsky poplatok 20 Kčs, poplatok zo vstupného na tanečnú zábavu 400 Kčs a 20% zo zisku z produkcie, ďalšie poplatky boli lokalizačný a z predaja alkoholu a tabakových výrobkov. Poplatok z predaja bol na návrh poslancov neskôr zrušený, lebo Jednota SD si tieto poplatky premietla do cien tovarov. Poplatok za miesto bol 10 Kčs za 1m² a deň. Poplatok za odvysielanie relácie v MR pre podnikateľov okrem JRD Hatalov bol 20 Kčs. Prenájom KD na TZ pre spoločenské organizácie z obce bol 400 Kčs/deň, cudzí 500 Kčs/deň. Prenájom KD na svadbu pre miestnych občanov bol 800 Kčs a pre cudzích 1000 Kčs + spotreba elektriny a plynu. Zo strany užívateľov KD boli sťažnosti na stav KD, kde boli problémy a nedostatky s kanalizačným odpadom, kuchyňou, sociálnymi zariadeniami. Na základe toho vznikla požiadavka a úloha vybaviť kuchyňu v KD potrebným zariadením. OZ schválilo urbanistický návrh ÚPZ Žbince vypracovaný ešte v roku 1989 pri zohľadnení pripomienok bývalého MNV. OcÚ, obecná rada i OZ riešili závažný problém okolo matričného obvodu Žbince. Tento matričný obvod mal svoj úrad postupne v každej obci obvodu. Najprv bola matrika v Šamudovciach, potom vo Vrbnici, v Hatalove a od roku 1976 v Žbinciach. Medzi Žbincami a Hatalovom bola dlhodobá niekedy až nezdravá a nepochopiteľná súťaživosť. Veď občania obidvoch obcí spolu pracovali v JRD, vydávali sa a ženili, boli jednou farnosťou. Našli sa však jednotlivci, ktorí v určitých situáciách vyvolávali konflikty. Bolo to pri výstavbe ZDŠ, pri zriaďovaní sídla JRD a v tomto roku pri matrike, keď požadovali, aby bola prinavrátená do Hatalova s vymýšľaním si rôznych obvinení na žbinský úrad. Tieto obvinenia a žiadosť Hatalova bola prešetrená právnym oddelením Obvodného úradu Michalovce a po predložení podkladov z OcÚ Žbince žiadosť Hatalova zamietol ako neodôvodnenú. Zmenou politického režimu v republike postupne dochádzalo k zmene zákonov. Niektorí občania využili túto zmenu a žiadali o navrátenie pozemkov. Obecná rada prerokovala žiadosť Alžbety Stanovskej, ktorá žiadala aby susedia odstránili oplotenie, ktoré zasahovalo do jej pozemku. Hranice svojho pozemku si dala vymerať geodetom z Geodézie Michalovce. Občania, ktorí na školskej ulici odkúpili pozemky od štátu, ktoré patrili

k bývalému kaštieľu a po roku 1948 prešli na štát. Asi do roku 1957 celý pozemok užívala rodina Stanovských. Občania Andrej Tirpák, Michal Sabol, Michal Fedor, Anna Babjaková, Ján Andrejov, Ján Gula mali pozemky oplotené vo väčšej výmere ako 8 árov, ktoré si kúpili. Stanovská žiadala aby jej túto časť pozemkov vrátili, čo aj dotknutí občania urobili. Ďalším žiadateľom bol Michal Tkáč, na ktorého pozemku stojí 6bj. Časť tohto pozemku si zrekultivovali nájomníci bytovky na záhradku. Menovaný žiadal vrátiť tento pozemok a nesúhlasil s náhradným pozemkom, ktorý mu obec ponúkala. Anton Bašista žiadal, aby mu obec vydala pozemok, na ktorom je futbalové ihrisko a aj on nesúhlasil s náhradným pozemkom. Aké dôvody ich viedli k tomu, že odmietli náhradný pozemok nie je známe. Aj naďalej pretrvával problém s vývozom TDO. Aj keď obec mala k dispozícii 6 veľkokapacitných kontajnerov občania často vysypali odpad ku kontajneru, alebo po ich naplnení vietor roznášal odpad po okolí, pretože boli naplnené kopcovito a neboli vyvezené. V roku 1990 do tzv. pieskovej bane pri cintoríne, v ktorej bola divoká skládka odpadu navozili odpad z panelárne Michalovce. Odpad navozili ťažké nákladné auta, ale bývalý predseda MNV z roku 1990 tvrdil, že on o tom nevedel. V tomto roku bolo dohodnuté, že JRD Hatalov zlikviduje tento odpad po skončení žatevných prác. Likvidácia odpadu sa ťahala dlhé obdobie kým bola zlikvidovaná táto skládka. MNV v roku 1989 získal bezplatne plechovú garáž od závodu Nafta Michalovce, ktorý hodlal využiť ako prenosný sklad na materiál a náradie pri stavbách, ktoré MNV realizoval. Táto garáž sa nachádzala v Zalužiciach, kde Nafta zabezpečovala akciu a po jej ukončení už bola pre nich nepotrebná. Pretože sa situácia v roku 1990 zmenila, ani MNV nejavil záujem o jej premiestnenie do Žbinc. Preto OcÚ Zalužice viackrát žiadal OcÚ Žbince, aby ako vlastník odstránil túto garáž, pretože im zaberala miesto a znehodnocovala životné prostredie. V tomto roku sa podujal splniť úlohu Jozef Jurčo s dobrovoľnými hasičmi. DP OcÚ riadil starosta obce Ján Jurko. Činnosť DP bola zameraná požičkovanie riadu, kde bol príjem 6 148 Kčs, dopravné služby traktorom a Š 1203 s príjmom 2 589,20 Kčs, požičkovanie miešačky 1 936,10 Kčs, stavebné práce a údržba zariadení OcÚ s príjmom 39 248 Kčs. Celkové príjmy predstavovali 49 956,10 Kčs. Výdavky, ktoré boli s činnosťou DP boli vo výške 25 712,80 Kčs. V DP boli zamestnaní pracovníci iba na dohodu o pracovnej činnosti. MKS bolo príspevkovou organizáciou OcÚ, v ktorej boli zamestnané dve pracovníčky. Jana Mrázová knihovníčka a Aneta Lešková osvetová pracovníčka. Činnosť MKS bola zameraná na mimoškolskú výchovu a vzdelávanie, kde sa akcii zameraných na túto činnosť zúčastňovali predovšetkým detí zo školských družín v Žbinciach a Hatalove a detí z MŠ. Činnosť strediskovej knižnice bola zameraná predovšetkým na vypožičkovanie kníh. Tohto roku pribudlo do knižnice 32 kníh. Stredisková knižnica mala v tomto roku 125 čitateľov. Spoločenská zábava a kultúrny oddych. Táto činnosť pozostávala predovšetkým z organizovania tanečných zábav, ktoré sa uskutočnili 8 krát. Organizátormi týchto zábav bola TJ Družstevník Žbince, ROI Žbince a rádio Kiks. MKS v roku 1991 malo na účte 128 099,16 Kčs. Okrem toho z činnosti knižnice bol príjem 805 Kčs, za prenájom sály KD, elektrinu a plyn 15 501,64 Kčs Príspevok o OcÚ 12 954 Kčs. Tieto prostriedky boli použité na prevádzku MKS a plynofikáciu celého objektu. Plynofikácia KD bola vykonaná v hodnote 44 046 Kčs. Z prostriedkov OcÚ bolo do KD zakúpené a vymenené čerpadlo domácej vodárne v hodnote 5 100 Kčs. OcÚ mal v správe 6bj. Počas roka sa uvoľnili 2 byty a na OcÚ bolo predložených 6 žiadostí o pridelenie bytu. OZ súhlasilo s pridelením bytu Vladimírovi Gaffovi a Dagmare Melníkovej, ktorá bola zamestnaná v ŠJ pri ZŠ. Vykurovanie v bytovke bolo ústredným vykurovaním kotlom na uhlie. Pri vykurovaní sa striedali všetci nájomníci po týždni. Uhlie objednával OcÚ, a cena uhlia bola premietnutá do nájomného. Vedenie základnej a materskej školy sa oproti minulému roku nezmenilo. V roku 1990 sa zmenil zákon o štátnej správe v školstve a tak od 1.1.1991 bola zriaďovateľom ZŠ Školská

správa v Michalovciach. Obecný úrad vymenoval svojho zástupcu do rady školy a stal sa ním člen obcej rady Július Tkáč.

Zo spoločenských organizácií činnosť vyvíjali iba futbalisti združení v ZO TJ a hasiči v ZO ZPO. Predsedom TJ bol Ing. Jaroslav Oros. Futbalisti súťažne hrali futbal v 3. triede okresnej súťaže, kde dosahovali priemerne výsledky. Aj po niekoľkých rokoch sa nepodarilo tejto organizácii dobudovať šatne. Poslanci OZ súhlasili s poskytnutím potrebného stavebného materiálu pre šatne, ale práce mali vykonať športovci vo svojej réžii. Tento scenár sa opakoval už niekoľko rokov, ale nenašiel sa organizátor, ktorý by zobral na seba zodpovednosť za vykonanie týchto prác. Predsedom ZO Dobrovoľného požiarneho zboru bol Jozef Jurčo st. a veliteľom dobrovoľného požiarneho zboru bol jeho syn Jozef Jurčo ml. Táto organizácia dlhé roky patrila medzi najaktívnejšie a najlepšie v obci. Po roku 1989 došlo k útlmu jej činnosti. V súťažiach požiarnych družstiev už nedosahovali popredné umiestnenia v okrese a aj aktivita pri brigádnickej činnosti bola nízka, čo badať z toho, že ešte stále nebola dobudovaná garáž pre požiarnu techniku. Činnosť dobrovoľného požiarneho zboru bola financovaná z rozpočtu OcÚ.

V prvom polroku 1991 bola v obci založená MO ROI – Miestna organizácia Rómskej občianskej iniciatívy. Zvolili si svoje predsedníctvo, v ktorom boli Marián Balog, Miroslav Balog, Miroslav Milenky a stanovili náplň svojej činnosti. Pri svojej prvej účasti na zasadnutí OZ predniesli svoje požiadavky na riešenie ich problémov a to upraviť povrch cesty k osade asfaltom, opraviť VO, riešiť vývoz TDO z osady, rozšíriť MR do osady, do plynofikovať rómsku osadu. Starosta im prisľúbil pomoc až na plynofikáciu, kde je problém s nevysporiadanými pozemkami, na ktorých majú postavené rodinné domy väčšinou na čierne.

Náboženský život. Veľké zmeny v tejto oblasti sa v roku 1991 neudiali. Podľa vyjadrenia farára vdp. Čecha v živote veriacich boli zaužívané metódy a chodenie po starých a vyšľapaných chodníkoch viery, pobožnosti a tradícii. To mu spôsobovalo veľké ťažkosti a problémy pri opravách a obnovách cirkevného majetku. Často sa stretol s veľkým nepochopením najmä staršej generácie, ktorá viedla prím, na spôsob „farizejov a zákonníkov“. Najväčšie problémy mu robil nedostatok finančných prostriedkov a slabá ochota nezištne poskytovať pomoc pri rozpracovaných prácach. Nové bolo to, že sa zmenila kostolná rada. Voľba rady bola podľa neho ľudský nedokonala a falošná. To sa odzrkadlilo najmä na spolupráci s ním. Voľba kurátorov prebiehala zaužívanou priamou voľbou. V nedeľu v oznamoch farár vyzval veriacich, aby zostali po omši, že sa bude voliť kostolná rada. Kto chcel, tak zostal, ale nebola to väčšina veriacich. Niektorí navrhli kandidáta a keď dotýčný súhlasil, tak za neho hlasovali prítomní. Tak sa postupovalo, kým sa nezvolil dohodnutý počet členov kostolnej rady – kurátorov. Takýmto spôsobom boli zvolení za kurátorov Jozef Jurčo, Milan Gula, Ján Polák, Michal Lastomirský. Pri príležitosti pamiatky zosnulých bol požehnaný Dom smútku a po dohode s OcÚ bolo možné v ňom vykonávať kresťanské i občianske rozlúčky.

Rok 1992

Počasiť začiatkom roka 1992 bolo typické decembrové. Celý chotár bol pokrytý hustou perinou snehu. Aj stromy boli obťažované snehom a ich konáre sa pod ťarchou snehu ohýbali takmer až po zem. 24. decembra vo večerných hodinách poriadne primrzlo a vržďanie snehu pod nohami počas cesty na polnočnú omšu do kostola sv. Anny dodávalo vianočnej atmosfére ešte sviatočnejší nádych. Po kresťanskom sviatku Troch kráľov zima ešte trvala, veď bol január, ale počasiť bolo premenlivé. O jeho vrtochoch v tomto období svedčí aj udalosť zo dňa 17.1.1992 ako ju zaznamenal študent Štefan Madaras. O 10:37 hod sa zdvihol prudký, silný nárazový vietor, ktorý so sebou priniesol hustý sneh a dážď. Viditeľnosť nebola väčšia ako 30 m. Husté sneženie s dažďom trvalo asi 10 minút. Potom sa sneženie zmiernilo, vietor

neustával. Sneženie a vietor sprevádzali silné blesky a hromy, asi 5 krát čo bolo neobvykle na toto ročné obdobie. Búrka spôsobila výpadok elektrického prúdu. Prudký nárazový vietor sprevádzaný snehovými prehánkami trval viac ako 2 hodiny.

Na OZ by mali poslanci prerokovávať a vyhodnocovať všetko čo OcÚ v danom období robil i aké problémy riešil a to by malo odzrkadľovať čo sa v obci v danom období udialo. Poslanecký zbor sa nezmenil, starostom obce bol Ján Jurko a pracovníčkou OcÚ a matrikárkou bola Anna Kocúrová. OZ najprv nesúhlasilo s prijatím ďalšej pracovníčky, ale postupne zmenili názor, pretože jedna pracovníčka nestačila zabezpečiť všetku písomnú a ekonomickú agendu. Pritom matrikárka bola čiastočne platená z nadriadeného úradu, pretože agenda matriky priamo podliehala okresnému matrikárovi. V priebehu roka OcÚ prijal do zamestnania ďalšiu pracovníčku pre hospodársku agendu. Bola ňou Mária Maruňaková, ktorá dovtedy bola zamestnaná v JRD Hatalov, na stredisku Vrbnica. V roku 1992 OZ zasadalo 6 krát a boli prerokované tieto otázky: schválenie rozpočtu na rok 1992 a jeho plnenie. Kontrolu hospodárenia vykonávala kontrolórka Ružena Maruňaková a správy o kontrole predkladala Obecnému zastupiteľstvu. Menili sa zákony, tak aj obec menila svoje doteraz platné organizačné poriadky a nariadenia. OZ schválilo v tomto roku Organizačný poriadok obce, rokovací poriadok OZ, rokovací poriadok OR, VZN o dni a mieste konania do zákonodarných zborov, zriaďovaciu listinu a štatút MKS, VZN o výške úhrad za nebytové priestory obce, VZN o dani z nehnuteľnosti. OZ takmer rok riešilo pridelenie bytu v 6bj. Starosta sľúbil byť Jozefovi Juríčkovi ml. OZ schválilo pridelenie bytu Mariánovi Hadžurikovi. Došlo tu k vzájomným obvineniam medzi všetkými zúčastnenými a následne k sťažnostiam na OcÚ a potom na Okr.prokuratúru. Na návrh prokurátora OZ zrušilo svoje uznesenie o pridelení bytu a rozhodnutie nechalo na starostovi obce. Nakoniec bol byt pridelený Jozefovi Juríčkovi ml. OZ zrušilo svoje uznesenie o vrátení pozemku Michalovi Tkáčovi, ktoré prijali v minulom roku s tým, že je potrebné vyriešiť majetkoprávne vzťahy medzi školskou správou a Obecným úradom, pretože súčasný stav bol taký, že obec vlastní 6bj., ale bez pozemku a nie je jasné, ktorá časť areálu školy je vlastníctvom školskej správy v Michalovciach. Ako už bolo predtým zmienené ZŠ i 6bj. mali vydané stavebné povolenia, ale na pozemkoch, ktorých vysporiadanie nebolo ukončené. Niektorí vlastníci zobrali za pozemky peniaze, ale vedenie MNV v roku 1967 zmeny nezaevidovalo na Geodézii a tak sa nezmenili ani vlastníci pozemkov. Žiadateľ Michal Tkáč o vrátení pozemku v zastúpení synom Júliusom Tkáčom, člen OR povedal, že nesúhlasí s poskytnutím náhradného pozemku v intraviláne ani mimo neho a ani s predajom tohto pozemku v súčasne platných cenách. Obec aj v tomto roku zápasila s nedostatkom pitnej vody. Občania mali svoje studne, v ktorých nemali dostatok vody a čo bolo najhoršie voda v týchto studniach bola skôr úžitková ako pitná. Rokmi si však na to zvykli a používali vodu aj na varenie. Tí, ktorí nemali pitnú vodu a nechceli používať vodu zo svojich studní problém riešili individuálne, väčšinou tým, že si donášali vodu v rôznych nádobách zo studni susedov, keď im to dovolili. Horšie na tom z pohľadu OcÚ bola ZŠ, MŠ, OcÚ, MKS, JSD, pretože organizácie nesmeli používať nekvalitnú a škodlivú vodu. Zdroj pitnej vody z JRD, ktorý doteraz používali bol kontaminovaný, obsahoval veľa železa a amoniaku, vedľa studne sa často zdržiavali družstevné kravy a aj tlak vody bol nepostačujúci. Pretože po roku 1989 zabezpečovanie a hľadanie vhodného riešenia verejného vodovodu bolo odložené stranou, pre urýchlené odstránenie tohto problému bolo nutné vybudovať pre ZŠ a 6bj. vlastné zdroje vody, studne. JSD mala svoj vlastnú studňu. Na vodovod z JRD ostala napojená MŠ a OcÚ s tým, že vodu na pitné účely dovážali v nádobách. Na novo sa začala riešiť verejná kanalizácia. Tejto akcie po udalostiach v Žbinciach začiatkom roka 1990 sa ujal OcÚ Hatalov. Navrhnuté riešenie verejnej kanalizácie zahrňovalo Vrbnicu, Žbince, Hatalov a Dúbravku. Pôvodne bolo uvažované s vybudovaním ČOV na Duši, ale po prehodnotení

celkovej situácie bolo konštatované, že vodný prietok Duše nepostačuje na to, aby tam bol zaustený odvod vyčistenej vody. OcÚ mal za úlohu požiadať a finančné prostriedky a zabezpečiť vyjadrenia dotknutých orgánov a organizácií. V marci 1992 bolo v zadnej časti KD zriadené kaderníctvo. Pre túto prevádzku bolo zriadené samostatné meranie spotreby el. energie, aby nedochádzalo k nedorozumeniam pri fakturácii spotreby elektriny. OZ schválilo odpustenie nájomného za priestory v prvom roku prevádzky a pokiaľ bude prevádzka kaderníctva fungovať aspoň tri roky, tak za ďalšie roky sa zníži nájomné o 50%. Od 1. apríla boli prijatí traja občania z radov nezamestnaných na VPP a od septembra boli prijatí ďalší dvaja. Títo pracovníci vykonávali tieto práce: kosenie trvalých trávnych porastov v obci na verejných priestranstvách, podieľali sa pri budovaní šatne pre TJ, pri prácach na garáži DPZ, výmena žiaroviek VO. Na futbalovom ihrisku boli pri zakladaní ihriska vysadené rýchlo rastúce stromy, topole. Za tridsať rokov vyrástli do veľkej výšky a zmohtnuli. Vplyvom vetra boli naklonené a už vytvárali nebezpečenstvo ohrozenia zdravia, životov i majetku. Ďalším problémom bolo, že v určitom období rok po odkvitnutí lietali peľové čiastočky spôsobujúce mnohým občanom alergiu. Preto OcÚ požiadal Obvodný úrad v Michalovciach o povolenie výrubu týchto stromov. Vyrúbanie vykonali pracovníci DP Budkovce. Získané drevo bolo predané po 600 Kčs za 1m³. Odpad, konáre upratil Ján Zasadný a ako náhradu za prácu mu bolo umožnené zobrať si tento odpad ako palivové drevo. V tomto roku bola upravená krajnica na ceste ku cintorínu v spolupráci s JRD Hatalov. Kameň bol navezený autami JRD Hatalov, naftu do áut dodal OcÚ Žbince. OZ sa opätovne zaoberalo žiadosťou OcÚ Budkovce a zubnej ambulancie Budkovce o finančnú pomoc pre vybavenie zubného laboratória. OZ rozhodlo pre vybavenie zubného laboratória prispieť čiastkou 15,0 tis Kčs. OZ schválilo aj finančnú pomoc pre ZŠ vo výške 10.0 tis. Kčs na lyžiarsky a plavecký výcvik žiakov ZŠ, o ktorú požiadal riad. ZŠ, Štefan Tomko. V dňoch 5.a 6.júna 1992 sa konali voľby do zákonodarných zborov v celej republike. Volebná miestnosť bola zriadená v Obradnej sieni OcÚ. 1.prvýdeň volieb bola otvorená od 14:00 do 22:00 hod. a druhý deň od 7:00 do 14:00 hod. Poslanci na každom OZ kontrolovali aj plnenie prijatých uznesení. Za nesplnenie uznesenia, ktoré ukladalo starostovi obce zabezpečiť pohrebnícke potreby, najmä rakvy a pre nezabezpečenie vývozu plných kontajnerov s TDO ho kritizovali. On to zdôvodnil zaneprázdnenosťou, pre ktorú nezabezpečil pohrebnícke potreby a rozbahnenosťou terénu pri skládke TDO.

Školstvo.

V školstve nenastali výrazné zmeny oproti minulému roku.

Náboženský život.

V roku 1991 – 1992 bol na faru kúpený nábytok ako knihovníčky, váľandy, skrinky pre periny, gaučová súprava, koberce. V priebehu roka po dohode so správcom farnosti a kurátormi oslovil pán Ladislav Madaras projektantku pani Pastírovu o vypracovanie projektu na zavedenie zemného plynu do farskej budovy. Vykurovanie na fare bolo elektrickými akumuláčnými pecami, ale to bolo nedostatočné, počas zimy bolo na fare chladno a pritom spotreba elektriny bola veľká. Za tým účelom bola vyhlásená finančná zbierka pre tento účel a do konca roka bolo plynová prípojka zrealizovaná. Na vykurovanie boli použité plynové piecky, tzv. gamatky. Plynovú prípojku realizoval Ján Mihaľov prostredníctvom firmy, v ktorej bol zamestnaný. Výkopové práce vykonali žbinskí veriaci a pri vybúravaní otvorov pre privod plynu a odvod spalín z peci pracovali aj veriaci z Vrbnice. Celkové náklady na prípojku plynu a vykurovacie telesa boli 27 500 Kčs. Práce boli ukončené pred začiatkom vykurovacieho obdobia a tak pán farár už mal v zime teplo a aj nadmerná vlhkosť, ktorá sa tvorila na fare v dôsledku chladu bola odstránená.

Rok 1993

Rok 1993 bol z celospoločenského hľadiska výnimočný a významný. Po sérii rôznych rokovanií politikov z Čiech a zo Slovenska bola Československá republika rozdelená na dva samostatné štáty. Obyvatelia obce túto skutočnosť prijali bez zvláštnych emócií, zobrali to ako fakt, ktorý nemohli ovplyvniť, ale s očakávaním čo táto zmena prinesie ľuďom na Slovensku. K tejto zmene štátneho usporiadania Československej federatívnej republiky došlo o polnoci z 31.decembra 1992 na 1.januára 1993. Takže 1.január sa stal dňom vzniku Slovenskej republiky. Mnohí ľudia predovšetkým tí, ktorí sa zúčastňovali tradičných silvestrovských zábav pokračovali v oslavách vzniku SR.

Samospráva a Obecný úrad.

1.januára vo večerných hodinách OcÚ pripravil pred KD vatru zvrchovanosti, pri ktorej za jasotu mládeže pokračovali oficiálne oslavy aj ostatných občanov obce. OZ bolo v nezmenenom zložení: za VPN Ing. Stanislav Leško a Michal Ondo, za KDH Július Tkáč, Ľudmila Mitříková, Michal Maruňak, Michal Kuco, Jozef Jurčo, za nezávislých kandidátov Marián Balog, Ján Grigovský, Július Vajda. Starostom obce bol Ján Jurko, pracovníčkou OcÚ, ktorá bola hospodárkou a matrikárkou Anna Kocúrová a doručovateľkou a upratovačkou na 4 hodiny bola Helena Balogová. V obci mala otvorenú prevádzku potravín a rozličného tovaru JSD Michalovce, ktorá ponúkala základné tovary. Táto prevádzka bola na prízemí budovy. Na poschodí bolo pohostinstvo, s ktorého službami vládla všeobecná nespokojnosť. Z toho dôvodu sa OZ rozhodlo, že požiada JSD o prenájom poschodia a suterénu aby OcÚ mohol poskytovať chýbajúce reštauračné služby. Uznesením zaviazalo starostu obce zabezpečiť od Obv. Úradu živnostenského odd. v Michalovciach vydanie koncesnej listiny pre poskytovanie takýchto služieb. Po vybavení všetkých náležitostí bola otvorená prevádzka pohostinstva s názvom Žbinčan a jeho vedúcim sa stal bývalý vedúci tohto zariadenia Gabriel Štec, ktorý bol predtým odvolaný z tejto funkcie pre nespokojnosť občanov so zabezpečovaním služieb. V priebehu roka bola obecnou kontrolórkou vykonaná kontrola hospodárenia v MKS, ktorá bola rozpočtovou organizáciou OcÚ. V MKS pracovali dve pracovníčky a to Aneta Lešková ako osvetová pracovníčka a Jana Mrázová ako knihovníčka. V hospodárení tejto organizácie neboli zistené nedostatky. Do MKS boli v roku 1993 zakúpené tieto zariadenia: elektronický zosilňovač v hodnote 6 600 Sk, mixážny pult s káblami a konektormi v cene 8 627 Sk. V priebehu roka sa v KD uskutočnili 6 TZ s celkovým príjmom 17 560 Sk. Na kultúrno výchovnej činnosti sa najviac podieľali deti zo ŠD a deti MŠ. Kultúrno výchovná činnosť pozostávala z organizovania karnevalov, majáles, turnaj v dáme a iné.

Záujmové a spoločenské organizácie.

Zo záujmových a spoločenských organizácii v obci boli v dve, ktorých členmi boli chlapci, dievčatá, muži aj ženy. Boli to TJ a jej futbalový oddiel, ktorý mal družstvo žiakov ZŠ, dorastencov a mužov. Družstvá dorastencov a mužov hrali v tretej triede okresných majstrovstiev, kde dosahovali aj v tomto roku priemerné výsledky. Futbalisti za pomoci OcÚ pracovali na výstavbe šatne. OcÚ poskytoval materiál a po prijatí nezamestnaných na verejno prospešné práce poskytol týchto pracovníkov na vykonanie niektorých prác. V priebehu rokov 1992 a 1993 bola urobená strecha na šatni a bola zakrytá plechom, boli vymurované priečky, zabudované zárubne a urobené omietky stien.

DPZ po roku 1989 stratil na aktivite a jeho činnosť upadala aj vplyvom udalostí rokov 1989 a 1990 v obci, ktoré mali na členov tejto organizácie negatívny dosah. V minulosti hasiči s nadšením pracovali nielen na úlohách týkajúcich sa požiarnej ochrany, ale boli v popredí pri zabezpečovaní rozvoja obce. V súčasnosti nebol veľký záujem ani o ukončenie výstavby garáže pre požiarnu techniku, ktorej výstavba sa ťahala od roku 1989. Kým do roku 1989 hasiči patrili medzi najlepších v okrese Michalovce, po tomto roku sa pohybovali

v dosahovaných výsledkoch na nízkych priečkach. V roku 1992 OcÚ poskytol pracovníkov verejnoprospešných prác a títo vykonali omietky garáže. V tomto roku nastalo určité zlepšenie v činnosti. V prvom rade sa zlepšila spolupráca medzi výborom DPZ a OcÚ. OcÚ zakúpil 10 ks cvičných rovnošiat pre požiarne družstvo z rozpočtu obce vo výške 16,0 tis. Sk, pretože DPZ bol rozpočtovou organizáciou obce. PD sa tohto roku v predžatevnom období zúčastnilo okrskového taktického cvičenia so zameraním na spoluprácu viacerých PD pri dodávke vody na väčšiu vzdialenosť.

Náboženský život a cirkevné aktivity.

K opisu udalosti v tejto oblasti sú použité poznámky Jozefa Jurča a zápis správcu farnosti vdp. Čecha v pamätnej knihe farnosti. Aktívnymi kurátormi boli Jozef Jurčo, Milan Gula, Ján Polák, Michal Lastomirský. Kostolníčkou bola Anna Tkáčová. Po zavedení zemného plynu na faru pokračovali veriaci v oprave a obnove miestnosti na fare. V niektorých miestnostiach bola podlaha urobená z palubových dosiek – dyle. Zub času, vlhko a iné faktory spôsobili, že podlaha bola prehnitá a dostali sa pod ňu aj myši. Poškodená podlaha bola vytrhaná a nahradená vybetónovaným perlitom, na to išiel gumolit a koberce. V niektorých miestnostiach sa nachádzali ešte murované kachle na pevné palivo, tieto boli rozobraté a odstránené. Po ukončení úprav a opráv bola obývacia izba, spálňa a kuchyňa vymaľované. Pri týchto prácach výrazne pomohol materiálom OcÚ zo Žbiniec i Hatalova a pomoc poskytli aj farníci zo všetkých troch obcí. V kostole so súhlasom pamiatkového úradu boli vyrobené a zabudované na vstupe do chrámu kyvadlové dvere v hodnote 6 000 Sk. Vplyvom poškodennej krytiny na sakristii prehnil rohový trám na sakristii. Bolo postavené lešenie a vykonaná výmena trámu a prekrytie poškodenej strechy. Na fare boli zabetónované chodníky pozdĺž hospodárskej budovy a obnovená fasáda garáže a fary špricom. Materiál pre opravu na kostole a fare podľa vyčíslenia kurátorov stal 14 030 Sk. 30.mája bolo vo farnosti prvé sväte prijímanie za účasti 25 detí. 17. októbra bola vo farnosti birmovka. Mons. Bernard Bober udelil túto sviatosť 122 birmovancom z farnosti Žbince. 38 birmovancov bolo z iných farností. Kostol počas bohoslužby bol plný a tak veriaci, ktorí sa nevmetili do kostola mohli sledovať dianie v kostole na obrazovke vedľa kostola, kde bol pomocou televíznej kamery zabezpečený prenos. Po birmovke bolo pohostenie duchovných a kurátorov z celej farnosti na obecnom úrade v Žbinciach. V priebehu roka vznikli problémy s plynom na fare. Pretože neboli zaplatené zálohy za dodávku plynu vo výške 3 775 Sk, plynári odpojili prívod plynu na faru. Po uhradení týchto nedoplatkov 18.novembra bola dodávka plynu na fare obnovená. Za opätovné pripojenie plynu bolo zaplatené 352 Sk. Medzi vydarené akcie vo farnosti patrila aj koncert mládežníckeho zboru pri kostole sv. Mikuláša v Prešove, ktorý sa uskutočnil 6.decembra v KD v Žbinciach. Jeden a pol hodinový koncert žiakov a študentov započal Advent pre našich farníkov. OcÚ zabezpečil pre účastníkov občerstvenie. V máji sa mládež z našej farnosti zúčastnila na stretnutí mládeže v Nitre. Najväčšiu aktivitu ukázali mládežníci z Vrbnice. Záver roka hodnotil správca farnosti takto. Neúspešne sa končil rok žbinčanov. Kritická situácia nastala medzi veriacimi, konkrétne v Ružencovom spolku a tá sa preniesla do kostolnej rady a potom na celú dedinu. Príčinou boli peniaze. Vznikla nedôvera pokladničke Ružencového spolku, nedôvera kostolníčke, nedôvera kňazovi i nedôvera medzi samotnými veriacimi. To všetko spôsobilo znefunkčnenie farskej rady, dožadovanie sa výmeny kostolníčky, pokladníka. Táto atmosféra zasiahla väčšinu občanov, pretože v živej pamäti mali ešte udalosti z konca roka 1989 a začiatku roka 1990, ktoré tiež zasiahli veriacich a ich vieru. Zasiahlo to aj kňaza, pretože sa snažil ozdraviť vzťahy medzi veriacimi, zjednotiť ich vo viere, ale zatiaľ sa mu to veľmi nedarilo. Prvý rok Slovenskej samostatnosti ukončila Silvestrovská veselica a novoročný ohňostroj. Tak to bolo aj v Žbinciach.

Rok 1994.

1.januára bola vo večerných hodinách naplánovaná vatra pred KD na počesť 1.výročia vzniku samostatnej SR. Zúčastnili sa jej predovšetkým deti a mládež. V KD starosta obce zabezpečil podanie občerstvenia a diskotéku.

Samospráva a Obecný úrad.

V tomto roku sa skončilo volebné obdobie poslancom OZ. OZ tvorili poslanci Marián Balog č.d. 113, Ján Grigovský, Michal Kuco, Jozef Jurčo, Stanislav Kuco, Ing. Stanislav Leško, Ján Mihaľov, Michal Maruňak, Ľudmila Mitríková, Michal Ondo, Július Tkáč, Július Vajda. Starostom bol Ján Jurko. Na OcÚ pracovali Anna Kocúrová matrikárka a hospodárka, Mária Maruňaková hospodárka, Helena Balogová upratovačka a doručovateľka. V MKS pracovala Aneta Lešková osvetová pracovníčka a Jana Mrázová ako knihovníčka. V priebehu roka Jana Mrázová ukončila pracovný pomer a po skončení volebného obdobia odišiel do MKS Ján Jurko. OcÚ nemal schválený rozpočet na rok 1994 z dôvodu nepripravenosti rozpočtu a tak zabezpečoval svoju činnosť začiatkom roka podľa rozpočtového provizória. K 1.1.1994 mal OcÚ na bežnom účte 766,0 tis. Sk. Podľa rozpočtového provizória boli zabezpečované základne funkcie OcÚ a zariadení v správe obce. Finančné prostriedky mohli byť použité iba na plyn a elektrinu, na zabezpečenie vnútornej a štátnej správy a mzdový fond na úrovni predchádzajúceho roka. Až po schválení rozpočtu OZ mohli byť použité finančné prostriedky na ostatné činnosti a rozvoj obce. V priebehu 1.polroka bol rozpočet schválený a po jeho schválení bol z daňového úradu poukázaný príjem do rozpočtu obce 907,0tis. Sk. Zo štátneho rozpočtu bola poskytnutá obci neúčelová dotácia vo výške 98,0 tis.Sk. Ďalšie príjmy do rozpočtu obce boli získané z nájomného za 6bj., pohrebníctva, dane z nehnuteľnosti, príjmy z výherných automatov v pohostinstve, príjmy z prevádzky autobusu a miestnych poplatkov. Celkové príjmy mal OcÚ vo výške 1 443,0 tis. Sk. Príjmy spolu so zostatkom na účte predstavovali 2 209,0 tis Sk v rozpočte obce, ktoré bolo možné v priebehu roka použiť na financovanie aktivít obce. V priebehu roka OcÚ na zabezpečenie všetkých úloh použil z rozpočtu 2 036,0 tis. Sk. Z tejto čiastky bolo použité 370,0 tis. Sk na opravu ciest v obci, na nákup autobusu a jeho bežné opravy 307,0 tis. Sk, PHM pre autobus 142,0 tis. Sk, príspevok pre ZO ZPO 16,0 tis. Sk, Príspevok pre MŠ 11,0 tis. Sk, príspevok pre MKS 46,0 tis. Sk, náklady pre 6bj. 49,0 tis, pre VO 47,0 tis. Sk, pre DS 27,0 tis. Sk, mzdy pracovníkov a odmeny poslancom 257,0 tis. Sk, príspevok pre TJ 67,0 tis. Sk, mzdy za práce na dohodu pre OcÚ 41,0 tis. Sk, vysadenie zelene v obci, predovšetkým na cintorínoch 109,0 tis. Sk, príspevok pre ZŠ 1,0 tis.Sk. Na služby a výdavky nevýrobnej povahy bolo použité 546,0 tis. Sk. V tejto položke sú náklady na elektrinu, plyn, PHM, kancelárske potreby, projekty a iné prevádzkové náklady. Návrh na zakúpenie autobusu prišiel od TJ. TJ žiadala OcÚ o zakúpenie autobusu, pretože futbalisti a fanúšikovia sa nemali ako dopravovať na futbalové zápasy. OcÚ preveril svoje finančné možnosti a v priebehu roka kúpil jazdený autobus v relatívne dobrom technickom stave za 237 500 Sk, ktorý bol využívaný aj pre verejnosť na zájazdy. Účtovníctvo v súvislosti s prevádzkou autobusu viedla Anna Kocúrová a bol pre túto činnosť zriadený samostatný bankový účet. Počiatočný stav tvoril príjem z DP, ktorý po zrušení DP prešiel do obecného rozpočtu. Príjem z prevádzky autobusu v tomto roku bol 207 778,24 Sk. Výdavky boli vo výške 192 934,70 Sk. OZ na svojich zasadnutiach hodnotilo plnenie úloh a uznesení a pravidelne bolo konštatované, že neboli splnené niektoré úlohy súvisiace s úpravami verejných priestranstiev a cintorína, pretrvával neuspokojivý stav vo vývoze domového odpadu a nebola upravená skládka TDO, na ktorú bolo povolené vyvážať odpad do konca roka. OZ prijalo nové VZN o miestnych poplatkoch a dani z nehnuteľnosti.

Školstvo.

Riaditeľom ZŠ bol Štefan Tomko a riaditeľkou MŠ bola Marta Danková. ZŠ mala pre svoju

činnosť schválený samostatný rozpočet, podľa ktorého zabezpečovala svoju činnosť. Zriaďovateľom MŠ bol OcÚ a pre činnosť MŠ poskytoval finančné prostriedky OcÚ.

Ekonomika a služby.

OcÚ mal v prenájme priestory v budove Jednoty na poschodí, v ktorých prevádzkoval pohostinstvo Žbinčan. Výsledok hospodárenia nespĺnil očakávania poslancov a preto vedúci tejto prevádzky Gabriel Štec mal mesačne predkladať výkaz o hospodárení OcÚ. Pre zlepšenie výsledku hospodárenia OZ súhlasilo aby táto prevádzka organizovala TZ v KD a zabezpečovala predaj občerstvenia a výtazok z TZ by bol príjmom OcÚ. Aj keď bol zámer aby pohostinstvo poskytovalo reštauračné služby, tento zámer sa neuskutočnil, nielen preto, že tam bolo nefunkčné zariadenie ako kuchynský robot a chladničky, ale aj klientela, predovšetkým z radov rómskych občanov, hlavne z Vrbnice odrádzala od návštevy tohto zariadenia ostatných občanov. Nakoniec sa z tohto zariadenia stala krčma a robot s chladničkou bol premiestnený do KD. V tomto období sa menili v republike zákony a v tejto súvislosti došlo k zmenám aj v činnosti DP OcÚ. Pretože OcÚ nemal záujem prevádzkovať činnosť a poskytovať služby prostredníctvom DP, OZ splnomocnilo starostu obce požiadať o výmaz DP z obchodného registra. Po výmaze z registra majetok DP a zostatok z účtu DP prešiel do majetku obce. Týmto úspešne rozvíjajúca sa DP v obci zanikla. Služby poskytujúce občanom zabezpečovali čiastočne OcÚ, súkromní podnikatelia, živnostníci i štátne organizácie, ktoré zatiaľ nezanikli. Predaj potravín a rozličného tovaru zabezpečovala JSD Michalovce. Po strate zamestnania si otvorila súkromnú predajňu potravín Mária Zásadná. Všeobecné zdravotnícke služby poskytoval MUDr. Schnitzer v ambulancii vo Vrbnici. Poštové služby prostredníctvom Slovenskej pošty boli poskytované pobočkou Hatalov. Služby na úseku verejnej dopravy poskytoval SAD Michalovce, aj keď boli mnohé autobusové spoje zrušené. Dopravné služby po zakúpení autobusu ponúkal aj OcÚ, predovšetkým pre futbalistov, ale aj na zájazdy pre záujemcov z celého okresu. Väčšina organizácií poskytujúcich služby sa na poskytovanie služieb pozerala cez zisk a preto bolo mnoho poskytovaných služieb zrušených. Aj občania využívajúci platené služby pozerali najprv na cenu a ceny boli často nepriemerane vysoké k zárobkom občanov. Bol to taký začarovaný kruh. Všeobecná nespokojnosť bola s poskytovanými kaderníckymi službami. OcÚ ani OZ tieto otázky neprejednávali. Zo zápisníc zasadnutí OZ sa bolo možné dočítať, že poslanci schválili pomoc TJ Družstevník Žbince vo výške 20,0 tis. Sk ako odpoveď na žiadosť, ktorú písomne predložil člen výboru TJ a poslanec Ján Grigovský. Zo záverečnej správy kontrolórky obce vyplýva, že OcÚ v priebehu roka poskytol pre TJ finančný príspevok vo výške 67,0 tis. Sk. Rómovia sa dožadovali plynofikácie osady. OZ opäť vyzvalo tamojších občanov, aby si vyrovnali podlžnosti, ktoré voči obci majú na poplatkoch a daniach a potom bude OcÚ riešiť problémy okolo plynofikácii osady.

Voľby do do parlamentu a samospráv.

V tomto roku sa na Slovensku konali voľby do parlamentu a komunálne voľby do samosprávnych orgánov. Parlamentné voľby sa konali v dňoch 30.septembra a 1.októbra.Pre tieto voľby bolo zapísaných 578 voličov. Volieb sa zúčastnilo 79,24% voličov. V Žbinciach zvíťazilo HZDS na čele s Vladimírom Mečiarom, ktorému odovzdalo svoj hlas 271 voličov. Na ďalších miestach boli ROI, KDH, Spoločná voľba, SNS, ZRS. Komunálne voľby sa uskutočnili v dňoch 18.a19.novembra 1994. Pri voľbe starostu najviac hlasov dostal Jozef Juríček ml., ktorý kandidoval za SNS. Ten sa po voľbách 27.11.1994 písomne vzdal mandátu starostu obce. Za poslancov OZ boli zvolení Ján Danko ml., Ing. Vladimír Jalčovik, Ján Mihaľov, Tomáš Pastír, Július Vajda, ktorí kandidovali za Hnutie poľnohospodárov SR a Spoločnú voľbu. Ing. Viliam Grega, Ján Grigovský, Ladislav Kanaval, Michal Kuco, Pavol Madaras, Miroslav Maruňak, ktorí boli na kandidátke HZDS. Za poslanca bol zvolený aj Ladislav Pastír kandidu-

júci za DÚ. Novozvolení poslanci, okrem neprítomných Júliusa Vajdu a Michala Kuca, na svojom prvom zasadnutí dňa 6.12.1994 zložili zákonom predpísaný sľub poslanca. Na tomto zasadnutí bol dočasne, do zvolenia nového starostu poverený zastupovaním starostu poslanec Ladislav Pastír. Nové voľby starostu boli naplánované na február 1995. Ďalšie zasadnutie OZ sa konalo 17.12.1994, na ktorom zložil sľub poslanca Július Vajda a Michal Kuc, novozvolení poslanci OZ a boli zriadené orgány OcÚ aby mohol byť zabezpečený výkon štátnej a verejnej správy do zvolenia nového starostu obce. Obecná rada bola v zložení Ing. Vladimír Jalčovník, Ing. Viliam Grega a Pavol Madaras a zároveň bola poverená zastupovaním úradujúceho starostu obce počas jeho PNS. Bola zriadená komisia finančná a správy obecného majetku, ktorej predsedom bol zvolený Ing. Vladimír Jalčovník, tajomníkom Ing. Viliam Grega a členom komisie Pavol Madaras. Za kontrolórku obce bola menovaná Ružena Maruňaková na volebné obdobie 1994-1998. Sobášiacimi na matričnom obvode Žbince boli poverení Ladislav Pastír, Ján Jurko a Miroslav Maruňak. OZ sa na tomto zasadnutí oboznámilo s úlohami, ktoré bolo potrebné neodkladne riešiť. Pretože sa blížil koniec roka a úlohy zabezpečovali poverení poslanci po pracovnej dobe, väčšina úloh prešla do nového roku.

Náboženský život.

Náboženský život v obci bol pevne previazaný so životom všetkých obyvateľov obce. Väčšina obyvateľstva sa hlásila ku kresťanskému katolíckemu vierovyznaniu, kde prevládala rímskokatolícka cirkev a po nej veriaci gréckokatolíckeho vierovyznania. Veriaci obidvoch vierovyznaní využívali pre svoje obrady rímskokatolícky kostol sv. Anny. Správcom farnosti bol farár, vdp. Vladimír Čech. 2.januára sa vzdali členstva v kostolnej rade doterajší kurátori. Dôvodom bola nedôvera veriacich a upodozrievanie z nehospodárneho nakladania s peniazmi. V apríli, na Veľkú noc sa vzdala funkcie kostolníčky Anna Tkáčova a na jej miesto nastúpila Anna Medvedzová. Zmeny nastali aj v kostolnej rade keď sa kurátormi stali Ján Polák, Milan Gula, Michal Malý, Michal Lastomirský. V septembri odišiel Milan Gula za rodinou do Ameriky a tak boli iba traja kurátori. Tieto zmeny sa udiali obvyklým spôsobom ako bolo v Žbinciach zaužívané. Medzi významné akcie náboženského diania patrí prvé sväte prijímanie, ktoré sa uskutočnilo v nedeľu 15.mája. Eucharistického Krista prijalo 33 detí z celej farnosti, z nich 14 bolo rómskych detí. Táto slávnosť sa konala v nádhernej duchovnej atmosfére umocnenej pekným slnečným počasím. V júli do kostola zakúpil bohu známy veriaci zo Žbincov do kostola asi 50 cm vysoké sochy Petra a Pavla, ktoré na sviatok týchto apoštolov posvätil duchovný správca farnosti. Významnou udalosťou bolo aj putovanie sochy Sedembolestnej Panny Márie po farnostiach Slovenska. V našej farnosti vo farskom kostole v Žbinciach i na filiálkach v Hatalove a Vrbnici bola táto socha tri týždne. Veriaci ju prevzali z farnosti Trhovište a zo Žbincov putovala socha do farnosti Budkovce. Rok 1994 bol Medzinárodným rokom rodiny. Pri tejto príležitosti bolo na filiálke vo Vrbnici dňa 2.februára na sviatok Obetovania Pána – Hromnice slávnostne otvorené rodinné spoločenstvo, ktorého členmi boli aj niektorí veriaci zo Žbincov. Na záver roka, Rok rodiny duchovný správca charakterizoval ako Rok rodiny iba pre pár rodín, bez tolerancie, v politickom dianí, v znamení anonymných listov, ktoré prichádzali predovšetkým na jeho osobu, ale aj na iných obyvateľov obce, predovšetkým bývalých funkcionárov MNV.

Rok 1995.

Život občanov začiatkom roku nevybočil zo zaužívaných zvyklostí tohto ročného obdobia. Obdobie po Novom roku bolo ešte sviatočné a pracovné a školské povinnosti sa plne rozbehli po sviatku Troch kráľov 6.januára.

Samospráva a Obecný úrad.

Z dôvodu zrieknutia sa zvoleného starostu v minuloročných novembrových voľbách obec riadil zastupujúci starosta s členmi obecnej rady zvolenej na decembrovom zasadnutí OZ. Nové voľby starostu obce sa konali 25.2.1995, na ktorých bol zvolený starostom obce Ladislav Pastír. Ten sa ujal svojho úradu na OZ dňa 11.3.1995, keď zložil zákonom predpísaný sľub starostu obce. Týmto dňom skončil aj jeho mandát poslanca OZ a na jeho miesto nastúpil náhradník, ktorým bol Ľubomír Čačko. Ladislav Pastír sa narodil v Žbinciach dňa 29.1.1948 rodičom Michalovi a Márii Pastírovej. Mal staršieho brata Antona. Po ukončení základnej školy v Žbinciach študoval na Štátnom konzervatóriu v Košiciach. Po skončení štúdia pracoval ako učiteľ v ĽŠU a v pred nástupom do funkcie starostu bol riaditeľom ĽŠU v Sobranciach. OZ po voľbách starostu tvorili poslanci Ján Mihaľov, Ján Grigovský, Miroslav Maruňak, Pavol Madaras, Július Vajda, Tomáš Pastír, Ladislav Kanaval, Ing. Vladimír Jalčovník, Ing. Viliam Grega, Michal Kuco, Ján Danko ml. a Ľubomír Čačko. Zástupcom starostu bol zvolený Ing. Vladimír Jalčovník. OZ zriadilo 5 člennú obecnú radu v zložení Ing. Vladimír Jalčovník, Július Vajda, Ján Mihaľov, Pavol Madaras, Ing. Viliam Grega ako poradný orgán starostu obce. OZ schválilo plat starostovi obce vo výške 12 675 Sk, zástupcovi starostu 1 000 Sk, a ročnú odmenu poslancom OZ 3 000 Sk. Zamestnancami OcÚ boli starosta obce, účtovníčka Mária Maruňaková, matrikárka Anna Kocúrová, ktorá mala na starosti aj písomnosti obecného úradu a ekonomickú agendu a evidenciu obecnej dopravy. Jej platové náležitosti boli rozdelené medzi Okresný úrad Michalovce za prácu matrikárky a OcÚ za prácu vykonávanú pre obec. Od 1.1.1995 bola prijatá do zamestnania ako upratovačka a doručovateľka OcÚ Emília Lastomirská. Obecnou kontrolórkou bola Ružena Maruňaková. Obecný úrad mal na rok 1995 schválený rozpočet, podľa ktorého finančne zabezpečoval výkon štátnej i verejnej správy a prevádzku zariadení, ktoré spravoval a riadil. Podľa správy o vykonanej kontrole hospodárenia, ktorú vykonala kontrolórka v hospodárení s finančnými prostriedkami nebolo zistené nevhodné nakladanie s finančnými prostriedkami obce. Upozornila na vysoké čerpanie prostriedkov vyplatených pracovníkom na dohodu o vykonaní prác aj keď to bolo legálne a neboli porušené predpisy. Pre obecný úrad bolo lacnejšie využiť pri údržbe, oprave zariadení obce a pri vykonávaní drobných stavebných prác občanov obce na dohodu ako tieto práce realizovať prostredníctvom firiem. Týmto spôsobom boli opravené okná a dvere na obecnom úrade, boli vymaľované kancelárie OcÚ a MKS a boli uhradené stavebné práce na šatniach futbalového klubu na ihrisku. Z rozpočtu boli hradené aj náklady na civilnú službu, ako náhrada za vykonanie vojenskej základnej služby. OZ schválilo aj čerpanie finančných prostriedkov na výrobu kríža do DS vo výške 20,0 tis.Sk, odkúpenie pozemku od Juríčkovej Márii, na časti ktorého je postavený DS a to 10 Sk za m². Bol schválený paušálny príspevok na telefón pre starostu mesačne 150 Sk a paušálny príspevok 200 Sk na reprezentačné účely starostu obce. Okrem prevádzkových nákladov na výkon štátnej a verejnej správy boli z rozpočtu obce hradené aj opravy VO, na funkčnosť ktorého boli časté sťažnosti. Pre ZŠ bol schválený príspevok vo výške 10,0 tis.Sk. Obec mala v evidencii rodinný dom č.d. 45, ktorý bol zapísaný ako Národná kultúrna pamiatka a bol v značne poškodenom stave. Obci zo zákona vyplývala úloha opraviť a udržiavať túto pamiatku. OZ súhlasilo s jeho rekonštrukciou a s vyčlenením finančných prostriedkov vo výške 50,0 tis.Sk pod podmienkou, že dofinancovanie v plnej výške bude zabezpečené z iných zdrojov. V rozpočte mal OcÚ nedoplatky v príjmoch na daniach od fyzických aj právnických osôb za roky 1993 a 1994. Predovšetkým JRD Budkovce malo nedoplatky na dani z pozemkov a miestni občania na dani z nehnuteľnosti a za miestne poplatky. OZ sa zaoberalo aj pohľadávkou, neuhradenou faktúrou vo výške 38 778 Sk, ktorú neuhradil Hokejový klub MEZ Michalovce za dopravné služby obecným autobusom na hokejové stretnutia.

Na matričnom obvode, pri ktorom účinkoval aj ZPOZ bol uzavretý 1 sobáš. Ostatné sobáše

boli uzatvárané s cirkevným obradom v rímskokatolíckom kostole v Žbinciach. Hlavnou náplňou MKS malo byť zabezpečovanie a organizovanie kultúrnych podujatí. V roku 1995 sa uskutočnilo v KD 8 tanečných zabav, ktorých organizátorom boli predovšetkým hudobné skupiny Modifik a Pyramída. Príjem pre MKS za tieto akcie bol 14 490 Sk a tento bol následne odvedený na účet OcÚ. Ďalším príjmom MKS bol príjem za prenájom KD pre konanie svadobných hostín vo výške 12 535 Sk. Pri životných jubileách a pohrebných pohosteniach bol poplatok za prenájom priestorov 200 Sk + spotrebovaná energia a prepožičanie riadu.

Štátny zdravotný ústav v Michalovciach v zmysle zákona nariadil v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonať kontrolu v oblasti hygieny priestorov OcÚ, KD, DS, cintorína a ihriska. Nedostatky boli zistené v likvidácii TDO. Stav v KD ovplyvňovali stavebné úpravy javiska a maľovanie. Starosta sa zaviazal, že do najbližšej kontroly budú nedostatky odstránené.

Ekonomický život.

V miestnom Pohostinstve Žbincan sa v priebehu roka vystriedali traja vedúci. OcÚ ukončil pracovný pomer s vedúcim Pohostinstva Gabrielom Štecom, pre neplnenie úloh, ktoré od neho očakával OcÚ. Pri otvorení tejto prevádzky poslanci mali zámer vytvoriť priestor, kde by si mohli oddýchnuť vo chvíľach voľna v príjemnom prostredí nielen muži, ale aj mládež, prípadne i ženy. Za tým účelom bol v pohostinstve aj biliardový stôl, kde si mohli návštevníci spríjemniť voľné chvíle pri tejto hre. Lenže do pohostinstvá začali chodiť okrem našich rómov aj rómovia z Vrbnice i s deťmi, ale aj z iných dedín. Tieto návštevy pravidelne končili konfliktami a ničením majetku. Tak sa stalo, že namiesto príjemného prostredia vznikla krčma najnižšej triedy, do ktorej ostatní obyvatelia chodili veľmi málo. OZ preto nariadilo zrušiť v pohostinstve biliardovú hru. Od 1.4.1995 za vedúcu nastúpila Eva Grigovská, ale v priebehu roka aj ona ukončila pracovný pomer. Po nej nastúpila za vedúcu Pohostinstva Emília Eštoková, ktorá pracovala v pohostinstve ako predavačka. OZ sa viackrát zaoberalo tým ako zlepšiť hospodárenie tejto prevádzky, ale jej zisk nezodpovedal ich predstavám, ale pravidelné návštevy takýchto hostí im veľa optimizmu nedodávali. Okrem toho boli od otvorenia pohostinstva nedostatky aj vo vedení účtovnej evidencie tejto prevádzky. OcÚ mal zriadenú cestnú dopravu, ktorou vykonával služby občanom predovšetkým prostredníctvom autobusu. Mal aj traktor a dodávkové vozidlo, ktoré slúžili predovšetkým pre zabezpečovanie úloh pre obec a OcÚ. Evidenciu v tejto oblasti zabezpečovala pracovníčka OcÚ Anna Kocúrová. Pre používanie autobusu, opravy a údržbu a odmeňovanie vodičov bol vypracovaný predpis a cenník služieb. Za 1 km jazdy bolo účtované 11,50 Sk a 60 Sk za 1 hodinu stojného. Vodič bol odmeňovaný hodinovou sadzbou 22,50 Sk a 1,20 Sk za 1 km jazdy. Vodičmi autobusu na dohodu o vykonaní práce boli Tomáš Pastír a Ján Grigovský. V roku 1994 požiadal RKFÚ v Žbinciach OcÚ v rámci reštitúcie o vydanie nehnuteľností, ktoré boli vlastníctvom cirkvi a užívateľom bol OcÚ. Obec bola povinná vydať tieto nehnuteľnosti a v tejto záležitosti OcÚ zastupoval k tomu určený externý právnik. Obecný úrad v tomto roku zamestnával 6 nezamestnaných občanov na verejno prospešných prácach.

Školstvo.

Zriaďovateľom ZŠ bola Školská správa Michalovce, ktorá ju riadila metodicky aj finančne. Riaditeľom ZŠ bol Štefan Tomko, riaditeľkou MŠ bola Marta Danková a vedúcou školskej jedálne bola Agáta Pavlová. ŠJ zabezpečovala stravovanie žiakov základnej a materskej školy.

Služby.

V poskytovaní služieb občanom v obci nedošlo k zmenám. Predaj potravín a rozličného tovaru zabezpečovala Jednota Michalovce v predajni potravín. Vedúcou predajne bola XY Romanová? Kuričom v kotolni predajne počas zimného vykurovacieho obdobia bol Michal Sop-

ko zo Žbiniec. V súvislosti s prevádzkou Pohostinstvá Žbinčan OcÚ musel s JSD Michalovce riešiť kúrenie v zimnom období počas nedeli a pondelkov, keď predajňa potravín počas tohto dňa bola zatvorená. Z ostatných služieb to bola súkromná prevádzka kaderníctva v priestoroch KD. Pre obrábanie záhrad a záhumienkov hlavne pri orbe a kultivatorovaní pôdy občania využívali súkromných majiteľov traktorov so závesným zariadením. Niekoľko občanov ešte chovalo kravy a ošípané, viac bolo takých čo chovali hydinu, ale z roka na rok počet chovateľov klesal. Zdravotnícke služby poskytoval MUDr. Schnitzer na obvodnom stredisku Vrbnica. V tomto roku požiadal OcÚ v Žbinciach o finančnú výpomoc pre ambulanciu. OZ požadovaný finančný príspevok odmietlo poskytnúť.

Záujmové a spoločenské organizácie.

Záujmové a spoločenské organizácie postupne v obci zanikali. Pre činnosť týchto organizácií bol potrebný obetavý aktív dobrovoľných organizátorov a členov. V Žbinciach okrem hasičov a futbalistov takých nebolo. Poľovníci boli členmi v poľovníckom združení v Hatalove. V Žbinciach aktívnu činnosť vyvíjal Dobrovoľný zväz požiarnej ochrany, ktorého predsedom bol Jozef Jurčo a veliteľom Ľubomír Ivan. Táto organizácia mala širokú základňu, ktorú tvorili mladí hasiči, muži a aj dievčatá. V tomto roku v rámci prípravy akcieschopnosti požiarnych družstiev ZO v spolupráci s OcÚ zorganizovala športovú súťaž požiarnych družstiev za účasti 7 družstiev z okrsku Žbince. Predsedom TJ Družstevník Žbince bol Ing. Jaroslav Oros. Táto organizácia mala družstvo dorastencov a družstvo mužov, ktorý hrali súťažne futbal v tretej triede okresných majstrovstiev. Pretože JRD nemal záujem podporovať žbinskú TJ, členovia sa rozhodli po dohode s OZ premenovať túto organizáciu na Obecný futbalový klub Žbince.

Náboženský život.

V náboženskej oblasti neboli zaznamenané významné zmeny oproti predchádzajúcemu roku. Správcom farnosti bol vdp. Vladimír Čech a nezmenilo sa ani zloženie kurátorského zboru. V týchto rokoch bol v rekonštrukcii Rímskokatolícky seminár v Košiciach. Na tejto rekonštrukcii sa podieľali aj farníci zo všetkých farností diecézy. Podľa rozpisu sa týchto brigád zúčastňovali aj veriaci zo Žbiniec a filiálok, aj keď niekedy nebolo jednoduché zabezpečiť dostatok brigádnikov z farnosti Žbince.

Rok 1996.

V tomto roku nenastali podstatné zmeny v rozvoji obce ani vo verejnom živote občanov. Všetko plynulo svojim zaužívaným tempom. Ľudia sa utiahli viac do svojho súkromia, každý sa snažil podľa svojich schopností, možností i šikovnosti vysporiadať so životnými podmienkami. Na ľudí doliehali dopady opatrení vlády ako zvyšovanie cien predovšetkým potravín denne potrebných pre prežitie, privatizácia podnikov, keď prichádzali o zamestnania, pretože súkromný vlastník mal iné predstavy o zárobkoch svojich zamestnancov i o počte zamestnancov. Tak narastali počty nezamestnaných aj Žbinciach a spoločne so zamestnanými očakávali kedy už dopadne ekonomika na dno a odrazí sa, bude stúpať a bude už len lepšie ako sľubovali politici. V tomto roku to ešte nebolo.

Samospráva a obecný úrad.

Obecný úrad mal kancelárie a obradnú sieň v prenajatej budove rímskokatolíckej cirkvi. MŠ využívala okrem priestorov v tejto budove aj záhradu, v ktorej bolo vytvorené pieskovisko pre deti, altánok, hojdačky a preliezky pre deti. V lete sa v záhrade v odpoľudňajších hodinách hrávali aj väčšie deti, hoci to mali zakázané, lebo často poškodzovali malým deťom ich zariadenia na hranie. Vedúcim obecného úradu bol starosta obce a ďalšími pracovníkmi OcÚ boli hospodárka, matrikárka a upratovačka v nezmenenom personálnom obsadení oproti minulému roku. Ani na poste kontrolórky obce nedošlo k zmene. Riaditeľom MKS bol Ján

Jurko a vedúcou Pohostinstva Emília Eštoková. V zložení poslaneckého zboru tak isto nedošlo ku zmene a tvorilo ho 12 poslancov.

OZ finančne zabezpečovalo prostredníctvom schváleného rozpočtu obce predovšetkým prevádzku svojich zariadení a to MŠ, MKS, OcÚ, DS a cintorín, 6bj., prevádzku pohostinstva, miestne komunikácie, miestny rozhlas a VO v obci. Organizátorom a garantom všetkých zmien v obci bol starosta, tak to vnímali občania. K opisu toho čo zabezpečoval OcÚ v tomto roku boli použité prijaté uznesenia Obecného zastupiteľstva. Z prijatých uznesení vyplýva, že OZ sa zaoberalo vážnymi otázkami, ktoré sa dotýkali všetkých občanov. V súvislosti so zmenou politického režimu boli prijaté zákony na vrátenie majetku, ktorý bol po roku 1948 v užívaní, alebo vlastníctve štátu a obce. V Žbinciach sa to dotýkalo majetku rímskokatolíckej cirkvi, gréckokatolíckej cirkvi a majetku súkromných vlastníkov predovšetkým na futbalovom ihrisku a vlastníkov sypanca a priľahlých pozemkov. Vlastníctvo cirkevného majetku bolo do roku 1989 vysporiadané v zmysle prijatých zákonov. Po vydaní rozhodnutia štátnych a správnych orgánov o vlastníctve sa cirkev v stanovenej dobe neodvolala ani nevzniesla námietky. Po zmene režimu rímskokatolícka cirkev požiadala o vrátenie majetku a bolo jej vyhovené. Gréckokatolícka cirkev, ktorá bola vlastníkom pozemku a budovy KD, v ktorom predtým bola škola nežiadala o vrátenie majetku. V tomto roku KD aj s pozemkom prešiel definitívne do vlastníctva OcÚ. O pozemky, na ktorých je futbalové ihrisko požiadal občan Rastislav Bašista, ktorý trval na tom, že nemá záujem o náhradný pozemok, ale je ochotný ho obci predať. Postupne sa pridávali aj ďalší občania, ale oni sa tak razantne nedožadovali vrátenia pozemkov. Bola to ich oprávnená požiadavka a OZ sa týmto začalo zaoberať ako uspokojiť ich nárok. Ďalším žiadateľom o vydanie majetku bola rodina Stanovských, ktorá žila v Bratislave. Táto rodina nikdy nežila v obci a k majetku, ktorý žiadali vrátiť, ktorého vlastníkom v minulosti bol gróf Andráši, po pozemkovej reforme prišli za nejasných okolností. Tento majetok prešiel po roku 1948 na Československý štát. Po zmene režimu aj táto rodina žiadala o vydanie tohto majetku. Pritom do budovy bývalý MNV investoval na rekonštrukciu asi 600,0 tis. Sk. Obecný úrad nesúhlasil s vydaním majetku, ale rozhodnutím súdu bol nútený tento majetok vydať proti svojej vôli. Starosta obce bol poverený úlohou do konca roka zabezpečiť vypratanie objektu, aby v priebehu roka 1997 bol tento majetok vrátený žiadateľovi. Materiál, ktorý sa nachádzal v sypanci bol prevezený a uskladnený v hospodárskej budove farského úradu so súhlasom správcu farnosti. V priebehu roka OcÚ zabezpečil opravu cesty, ktorá bola poškodená pri budovaní plynofikácie obce uložením asfaltového koberca s nákladom 814 323 Sk. Obec nemala dostatok finančných prostriedkov, preto OZ uložilo starostovi obce vybaviť úver z banky vo výške 500,0 tis. Sk. V súvislosti s rekonštruovanou obecnou cestou starostovi bolo Obecným zastupiteľstvom uložené zabezpečiť označenie cesty dopravnými značkami vrátane označenia obce. Poslanci vyjadrili nespokojnosť s vyberaním daní z nehnuteľnosti a miestnych poplatkov. Starostovi obce uložili vymáhať od Spolex Močarany, Agropol Budkovce a Agrovýrobnobchodné družstvo Hatalov nedoplatky na dani z nehnuteľnosti. Boli to bývalé JRD. Zákon v tomto období bol tak prijatý, že šikovní funkcionári využívali diery v zákone a keď už boli veľmi zadlžení premenovali družstvo a začali hospodáriť odznova bez zadlženia a prípadne s novou dotáciou. O dlhy a ich vyrovnanie sa veľmi nestarali. Dlžníkmi na dani a poplatkoch boli aj miestni spoluobčania.

Občania z osady sa dožadovali zavedenia plynu aj do tejto časti obce. Aby bolo možné uspokojiť ich požiadavku bolo potrebné ukončiť majetkovo právne usporiadanie pozemkov a stavieb. Preto OZ rozhodlo, aby obec odpredala zastavané pozemky, ktoré sú majetkom obce týmto občanom po 20 Sk za m².

Poslanci OZ schvaľovali už po niekoľký krát od polovice 80 – tých rokov aj územný plán ob-

ce, ale nikdy nebol schválený. Tohto roku poslanci pre jeho schválenie dali podmienku, aby sa na Zahumienkách za ZŠ a v Malých Žbinciach neuvažovalo so zástavbou.

Obec nemala vyrobené symboly a pečať obce, preto OZ schválilo použiť z rozpočtu obce 8 800 Sk na vypracovanie návrhu symbolov a pečate obce.

Kontrolórka obecného úradu v prvom polroku vykonala revíziu hospodárenia na OcÚ a v MKS. Z jej hodnotenia vyplynulo, že v kontrolovanom období nebolo zistené, aby OcÚ narábal nehospodárne s finančnými prostriedkami. Bolo konštatované, že rozpočet vo výdajovej časti bol prekročený u požiarnej ochrany. Na požiarnu ochranu bolo schválené 10,0 tis. Sk, ale čerpanie z dôvodu opravy požiarneho vozidla Avia bolo vo výške 14 630 Sk. Prekročené bolo aj čerpanie prostriedkov na mzdy za vykonávanie prác na dohodu o vykonaní práce. Schválený rozpočet bol 45,0 tis. Sk, ale skutočné čerpanie bolo vo výške 48 205 Sk. Z týchto prostriedkov bola platená vykonaná údržba a opravy zariadení obce a správca cintorína. Pri kontrole hospodárenia v Pohostinstve opakovane upozornila na skutočnosť, že v hospodárení nie je zavedené podvojnú účtovníctvo a nie sú spracované ceny jednotlivých tovarov. Preto OZ uložilo starostovi zaviesť v Pohostinstve podvojnú účtovníctvo, spracovať cenník tovarov s určením rabatu.

Verejno prospešná oblasť a životné prostredie.

Vo verejno prospešnej oblasti sa OZ pravidelne zaoberalo ako riešiť nedostatok pitnej vody na území obce, ktorý pociťovala predovšetkým ZŠ, MŠ, OcÚ, 6bj., ale aj väčšina občanov. S týmto problémom obec zápasila už niekoľko rokov. Pred rokom 1989 sa týmto zaoberal MNV Žbince a po tomto roku iniciátorom bol MNV Hatalov. Na schôdzach k tomuto problému poslanci prijali uznesenie, aby starosta presadzoval vybudovanie skupinového vodovodu, ktorý by mal trasu cez Vrbnicu, Žbince, Hatalov.

V ZŠ bol problém aj s vykurovaním. Pôvodná kotolňa bola na pevné palivo, uhlie a jej výkon nepostačoval na vykúrenie celej školy v zimnom období. Preto OZ uložilo starostovi, aby v spolupráci s vedením ZŠ zabezpečil prípravu na plynofikáciu ZŠ.

V súvislosti s aktualizáciou územného plánu obce bolo starostovi obce uložené zabezpečiť obnovenie pôvodnej cesty od mosta pri 6bj. ku križovatke na Malé Žbince pri futbalovom ihrisku a vybudovať parkovisko pred ihriskom. Ďalej mal presadzovať obnovenie cesty medzi domami č.p. 43 a č.p. 44 a cestu smerom na Rydziny.

Na úseku ochrany a skrášľovania životného prostredia obec zápasila s divokými skládkami TDO. Najviac znečistené životné prostredie bolo v bani vedľa cintorína a na osade. Pre likvidáciu týchto skládok mal starosta zabezpečiť buldozér, ktorý by upravil a zlikvidoval skládku TDO za dedinou pri cintoríne a s vedením poľnohospodárskeho družstva Hatalov prerokovať opravu cesty od cintorína po železničné koľaje, ktorú najviac poškodili družstevné stroje. V rámci skrášľovania životného prostredia mal starosta zabezpečiť okrasné stromčeky pre výsadbu na starom cintoríne.

Školstvo.

ZŠ a MŠ svoju činnosť zabezpečovali v súlade s platnými zákonmi a smernicami pre školstvo. Zmena nastala vo vedení MŠ, keď do dôchodku odišla riaditeľka Marta Danková a na jej miesto nastúpila Ľudmila Ferková zo Šamudoviec.

Ekonomický život a služby.

V obci bola značná časť obyvateľstva, predovšetkým z rómskeho prostredia nezamestnaná. Bol to následok poklesu výstavby a stavebnej činnosti vôbec v celej republike a tým aj likvidácie a zrušenia mnohých stavebných firiem, v ktorých boli títo občania v prevažnej miere zamestnaní. Nezamestnaní boli prihlásení na úrade práce, odkiaľ poberali podporu v nezamestnanosti a časť ich bola zamestnaná na verejnoprospešných prácach v obci. Obec ich platila a následne tieto mzdy boli refundované obci. Na území obce nebol žiadny podnikateľ,

ktorý by poskytol zamestnanie ľuďom bez práve. Dokonca aj družstvo, kde boli zamestnaní občania obce znižovalo stavy zamestnancov. Súkromné predajne, predovšetkým potravín, ktoré sa sporadicky objavovali v rodinných domoch zamestnávali iba svojich rodinných príslušníkov. Z ostatných poskytovateľov platených služieb sa stav oproti minulému roku nezmenil. OcÚ Žbince poskytoval služby občanom iba v doprave a to traktorom, alebo autobusom a prepožičiavaním kuchyne, riadu a sály KD pri svadbách a iných rodinných príležitostiach a prepožičiavaním miešačky na betón. Za prepožičiavanie sály KD bol stanovený paušálny poplatok 2 500 Sk pre tanečnú zábavu a za svadbu 800 Sk domáci a 1 000 Sk cudzí žiadateľ. Ďalšie poplatky boli za spotrebovanú energiu a riady. Na ostatné služby nebol spracovaný cenník. Osobitným poskytovateľom služieb bolo Pohostinstvo. Vedúcou tejto prevádzky bola Emília Eštoková. Vedúca a pracovníčka v jednej osobe nemohla zabezpečiť služby v celom rozsahu. Preto starosta dostal úlohu vypísať výberové konanie na obsadenie funkcie výčapníka. Napriek tomu OZ uvažovalo aj so zrušením tejto prevádzky, pretože sa množili sťažnosti na neporiadok, ktorý robili predovšetkým návštevníci z osád. Aj zisk z tejto prevádzky bol veľmi nízky pretože z vyššie uvedeného dôvodu ubúdalo slušných hostí.

Kultúrne vyžitie občanov.

Pre kultúrne vyžitie občanov v obci nebolo veľa príležitostí. Nositeľom kultúrnej činnosti bolo MKS, ktoré okrem sály KD malo k dispozícii aj knižnicu s čítárňou. Táto inštitúcia bola využívaná iba pri organizovaní tanečných zábav a diskotiek, napriek tomu, že mala dobré technické a materiálne vybavenie. Čítareň najviac využívali spoločenské organizácie na schôdze, prípadne sálu KD na organizovanie výročných členských schôdzi.

Záujmové a spoločenské organizácie.

Aj v tomto roku vyvíjali činnosť iba dve spoločenské organizácie a to Dobrovoľný zväz požiarnej ochrany a Obecný futbalový klub.

Predsedom ZO DPZ bol aj v tomto roku Jozef Jurčo a veliteľom Ľubomír Ivan. Pretože poslaním organizácie dobrovoľných hasičov bolo plniť aj úlohy obce, ktoré jej vyplývali zo zákona, OcÚ prispieval na jej činnosť finančnou čiastkou schválenou v rozpočte obce. Členská základňa bola stabilná. V požiarnickom športe dosahovali v tomto období priemerne výsledky. V tomto roku boli obnovené styky s družobnou organizáciou z Ivanovic na Hané v českej republike. Na pozvanie Družobnej organizácie sa družstvo mužov zúčastnilo 14. a 15. septembra športovej súťaže požiarnych družstiev v rámci memoriálu predsedu DPZ v Ivanoviciach na Hané.

OcÚ podporoval aj futbalový klub, predovšetkým poskytovaním autobusu pre dopravu futbalistov a fanúšikov na futbalové zápasy a materiálne pri údržbe ihriska. Aj v tejto organizácii bola členská základňa stabilná a družstvo mužov dosahovalo priemerné výsledky v 3. triede oblastnej súťaže v rámci okresu Michalovce.

Náboženské a cirkevné aktivity.

Prevažná väčšina obyvateľstva obce bola kresťanský založená, hlásila sa k veriacim, preto náboženské a cirkevné aktivity sa dotýkali takmer každého tu žijúceho občana. Aj keď sa nie každý veriaci zúčastňoval pravidelne bohoslužieb a pobožnosti rodičia dávali narodené deti pokrstiť, potom zabezpečili aby dostali 1.sv.prijímanie a birmovku. Sobáš u väčšinového obyvateľstva obce tiež patril k základným kresťanským úkonom, ktorý využívali. Všetci občania, veriaci aj tí čo sa nehlásili ku katolíckej cirkvi jeden úkon spojený s kostolom využívali spoločne. Pri úmrtí rodinného príslušníka žiadali, aby zomrelému zvonili zvony. Počas Vianočných a Veľkonočných sviatkov sa na bohoslužbách zúčastňovalo viac veriacich ako bolo obvykle počas roka. Rómska populácia sa najviac tešila počas Veľkej noci pri posväcovaní jedál / švecene pasky/. Vtedy, zvyčajne na Bielu sobotu po obede prišli do kostola takmer všetci s košíkom, v ktorom bola šunka, klobása a ostatné jedlá ako to videli u veriacich

z dediny. Tak isto využívali služby duchovného pri pohreboch. Aj keď počas života do kostola nechodili, pohreb musel byť cirkevný. V tejto súvislosti je potrebné ako zaujímavosť spomenúť, že zomrelého sa veľmi báli. V čase keď obec nemala dom smútku a zomrelý bol do pohrebu doma, svetlo svietilo v celom dome až kým nebol zomrelý pochovaný.

K zmene kostolníčky, organistu a kostolnej rady nedošlo.

V tomto roku sa podľa vyjadrenia správcu farnosti, vdp. Čecha udiala aj jedna historická udalosť. 20.februára sa po prvýkrát uskutočnili v Žbinciach kňazské rekolekcie za účasti biskupa, dekana a farárov z dekanátu. Rekolekcie začali sv. omšou a potom pokračovali na farskom úrade. V posledný deň roka sa v kostole uskutočnila ďakovná svätá omša za účasti veriacich aj z filiálok. Náboženský život vo farnosti správca farnosti hodnotil takto. Citujem: Život v tejto farnosti po mojich 6 rokoch pastoračie nabral „nové obrátky.“ Zvlášť si cením pochopenie ľudí a zmysel pre Bohoslužby. V ovzduší cítiť viac pohody a tolerantnosti, pochopenie podporiť cirkevné ustanovizne a viac rešpektovania cirkevných prikázaní. Koniec citátu.

Rok začínal i končil vatrou a ohňostrojom, tak ako po iné roky.

Roky 1997.

Začiatok Nového roka 1997 nebol ničím výnimočný. Tak ako po iné roky tento deň bol štátnym a zároveň aj cirkevným sviatkom. Mládež väčšinou odpočívala po prebdenej noci na Silvestrovskej veselici. Veriaci sa v dopoludňajšom čase zúčastnili Bohoslužby v kostole sv. Anny pri príležitosti sviatku Panny Márie Bohorodičky. Účasť na tejto Bohoslužbe bola pre mnohých občanov aj príležitosť povinšovať si navzájom do Nového roka.

Samospráva a obecný úrad.

OZ tvorilo 12 poslancov a starosta obce. Starostom obce bol Ladislav Pastír a jeho zástupcom bol Ing. Vladimír Jalčovik. Ďalšími poslancami boli Ing. Viliam Grega, Ľubomír Čačko, Ján Mihaľov, Ján Grigovský, Michal Kuco, Miroslav Maruňak, Ján Danko, Pavol Madaras, Tomáš Pastír, Július Vajda a Vladislav Kanaval. Starosta mal ustanovený svoj poradný orgán, ktorým bola Obecná rada. Pracovníkmi OcÚ okrem starostu obce boli matrikárka a ekonómka Anna Kocúrová, Hospodárka Mária Maruňaková, upratovačka a doručovateľka Emília Lastomirská. Hlavnou kontrolórkou obce bola Ružena Maruňaková. OZ a OR mali spracované plány zasadnutí a program, ktorý mali týchto zasadnutiach prerokovávať. Z každého zasadnutia OZ bolo prijaté uznesenie, ktoré schvaľovalo prerokovávané materiály, prípadne bralo na vedomie čo sa udialo a ukladalo zabezpečiť konkrétnu úlohu k danej problematike. Prijaté uznesenia tvorili kostru toho, čo sa počas roka 1997 vo verejnom živote občanov udialo. Na svojom prvom tohtoročnom zasadnutí OZ hodnotilo plnenie úloh a rozpočtu obce v roku 1996 a schválilo rozpočet obce na rok 1997. Poslanci OZ sa zaujímali aj o činnosti a hospodárení MKS, Futbalového oddielu a Dobrovoľného požiarného zboru a neobišli ani dosahované výsledky hospodárenia Pohostinstva. Na základe hodnotenia činnosti Pohostinstva OZ prijalo uznesenie, v ktorom rozhodlo, že každý mesiac v dňoch 21., 22. a 23. Bude zatvorená prevádzka z dôvodu sanitárnych dní, počas ktorých budú priestory čistené pre zlepšenie hygieny. K tomuto kroku OZ dospelo z dôvodu, že počas týchto dní boli vyplácané sociálne dávky a niektorí poberatelia ich utrúcali v krčme na alkohol a končilo to výtržnosťami. Zároveň na to doplácali ich rodiny, predovšetkým deti, pretože peniaze určené na výživu a domácnosť sa minuli a potom si často požičiavali na vysoký úrok od spoluobčanov. Na tomto sa priživovali predovšetkým úžerníci práve z tejto komunity. Poslanci sa zaoberali aj plnením rozpočtu zo strany obce v príjmovej a výdajovej časti. V príjmovej pretrvávali nedostatky pri výbere dani z nehnuteľnosti od občanov, ale aj od firiem, ktoré obhospodarovali pozemky v katastrálnom území obce. Oveľa väčším problémom, ktorý riešili poslanci OZ bolo nezaplatenie Cestným stavbám za rekonštrukciu cesty v obci v roku 1996. Z dlžnej

sumy 814 323 Sk, bolo zaplatené iba 330 000 Sk. Pri kontrole plnenia uznesení poslanci konštatovali, že nebolo splnené uznesenie, podľa ktorého mal starosta vybaviť úver vo výške 500.0 tis. Sk a následne dohodnúť odklad splátky, kvôli nevybavenému úveru. Napriek tomu že Cestné stavby súhlasili s dohodnutím splátkového kalendára, nedošlo k dohode.

Verejnoprospešná oblasť a životné prostredie.

Obecný úrad mal za úlohu v tomto období riešiť problém nedostatku kvalitnej vody a likvidáciu komunálneho odpadu. Poslanci OZ uložili starostovi obce vyhlásiť súťaž na vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu verejného vodovodu, ale nepodarilo sa túto úlohu splniť ani v náhradnom termíne. V oblasti likvidácie komunálneho odpadu poslanci schválili projekt separovaného zberu tohto odpadu. Rómski spoluobčania sa dožadovali plynofikácie osady. Zo štátneho rozpočtu bola schválená dotácia, ale zo strany OcÚ neboli predložené požadované doklady a tak nebola poukázaná na účet obce. Napriek tomu, že peniaze neboli poukázané obec uplatnila svoju objednávku, na základe čoho bol vypracovaný projekt pre túto akciu a v mesiacoch október a november 1997 bol tento projekt zrealizovaný.

Kultúrne vyžitie občanov.

Pre kultúrne vyžitie slúžil občanom KD, v ktorom bolo umiestnené MKS s Obecnou knižnicou. Riaditeľom tohto zariadenia bol Ján Jurko. Zo strany občanov bolo toto zariadenie využívané na konanie svadobných hostín a iných rodinných osláv a udalostí. V sále KD sa konali aj tanečné zábavy, ktoré organizovalo MKS v spolupráci so záujmovými a spoločenskými organizáciami. Na OZ poslanci riešili aj problém tanečných zábav, ktoré organizovali členovia ROI. Pri týchto tanečných zábavách často dochádzalo k rušeniu nočného klúdu v obci, neporiadkom na ulici a ničeniu zariadenia. Preto OZ vydalo zákaz povoľovania rómskych zábav na skúšobnú dobu jedného roka.

Pre spríjemnenie a zábavu boli v miestnom pohostinstve nainštalované výherné automaty. Pretože tieto automaty neplnili úlohu zábavy, ale hazardu OZ prijalo uznesenie aby majiteľ tieto automaty odstránil.

Záujmové a spoločenské organizácie.

Na území obce boli dve registrované organizácie a to Dobrovoľný zväz požiarnej ochrany a Obecný futbalový klub.

Futbalový klub bol prihlásený do súťaže v rámci okresu a bol účastníkom tretej triedy. V predzápasoch pred stretnutiami mužov povinne odohrali zápas aj dorastenci, ktorí patrili do futbalového klubu. V týchto súťažiach dosahovali futbalisti priemerné výsledky.

Predsedom Dobrovoľného zväzu požiarnej ochrany bol Jozef Jurčo a veliteľom Ľubomír Ivan. V tomto roku sa hasiči zúčastnili dvoch športových súťaží požiarnych družstiev. V súťaži o pohár starostu obce Žbince sa zúčastnili súťaže dve družstvá a z pomedzi 14 súťažných družstiev obsadili 2. a 3. miesto. V žatevnom období v rámci okrsku Žbince sa zúčastnili dve družstvá súťaže o pohár predsedu JRD v Dúbravke a z 12 družstiev okresu Michalovce obsadili 6. a 7. miesto.

Ekonomický život a služby občanom.

Oproti minulému roku nedošlo k výrazným zmenám v tejto oblasti. Obecný úrad sa snažil skvalitňovať služby občanom prostredníctvom autobusovej dopravy vlastným autobusom.

Náboženské a cirkevné aktivity.

Náboženský život veriacich plynul podľa zaužívaných kresťanských tradícií. Celková atmosféra v spoločnosti sa prenášala aj do života veriacich a často nie pozitívne. Nedorozumenia v občianskom spolunažívaní niektorí tzv. veriaci prinášali so sebou aj do kostola. Častým terčom takýchto aktivít bol aj farár, pretože každý vedel aký má byť farár, ale sebe zrkadlo nenastavili, aby zistili akí sú oni sami. Napriek tomu skutoční veriaci sa podieľali na udržia-

vaní kostola a fary svojimi zbierkami a milodarmi, ale účasťou na náboženských a cirkevných aktivitách. Medzi takéto aktivity patrili výzdoba kostola počas sviatkov, účasť na rodinných spoločenstvách, ktoré sa konali na fare prípadne v kostole 1 krát mesačne. Účinkovanie speváckeho zboru počas Vianočných a Veľkonočných sviatkov, počas odpustu, pri prvom sv. prijímaní a pri spievaní pašíí. Okrem toho veriaci svojimi zbierkami, ale aj členky Ružencového spoločenstva finančne prispeli na rekonštrukciu kostolného a farského tehlového múra, ktorý bol v havarijnom stave a ohrozoval bezpečnosť chodcov na chodníku. Rekonštrukcia bola vykonaná tohto roku. 18 veriacich sa zúčastnilo 20.októbra brigády pri rekonštrukcii kňazského seminára v Košiciach. Z finančnými prostriedkami tak ako aj v predchádzajúcich rokoch hospodáril správca farnosti. Kurátori na konci mesiaca spočítali peniaze vybrané zvončekom a počas sviatkov do košíkov a odovzdali ich farárovi. Na konci roka pri hodnotení finančného hospodárenia to vychádzalo tak, že koľko sa vybralo, toľko sa aj minulo. Ružencové spoločenstvo so svojimi prostriedkami, ktoré získavali predovšetkým príspevkami pri výmene ružencových tajomstiev hospodáril sami.

Rok 1998.

Koniec uplynulého a začiatok tohto roka prebiehal v znamení Vianočných sviatkov a osláv výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky. V tomto roku sa uskutočnili parlamentné voľby, voľby do Národnej rady SR a komunálne voľby do samosprávy obce.

Samospráva a Obecný úrad.

Rok 1998 bol posledným rokom volebného obdobia poslaneckého zboru obce zvoleného v roku 1994. Počas volebného obdobia nedošlo ku zmene starostu a nezmenilo sa ani zloženie Obecného zastupiteľstva. Z dostupných materiálov rokovania OZ nie je známe či bola občanom predložená správa o tom čo sa v priebehu roka dosiahlo a čo nebolo splnené. Preto aj v tomto prípade budú k zápisu udalosti a činnosti použité prijaté uznesenia OZ v roku 1998. Poslanci na svojich schôdzach hodnotili stav plnenia uznesení OZ a z týchto hodnotení vyplynulo, že nie všetky boli splnené. Čitateľ tejto kroniky si môže vlastný názor utvoriť aj porovnaním zápisov z predchádzajúcich rokov tohto volebného obdobia. Hlavnou úlohou, ktorú OcÚ a OZ v tomto roku riešilo okrem prípravy volieb bolo riešiť ekonomickú situáciu. Obec totiž nezaplatila za vykonané práce pri rekonštrukcii cesty v roku 1996 a kultúrnej pamiatky, ktorou bol rodinný dom č.p. 45. Dlh bol navýšený o exekučné trovy a súdny poplatok, pretože dlžná suma bola vymáhaná od obce exekútorom. Z tohto dôvodu všetky peniaze prichádzajúce do rozpočtu obce boli na účtoch zablokované, čím bol ohrozený výkon samosprávy a štátnej v obci. Zo správy o kontrole, ktorú vykonala hlavná kontrolórka obce za rok 1998 vyplýva, že v auguste 1996 Cestné stavby Michalovce predložili OcÚ faktúru za vykonané práce vo výške 768 232 Sk. V roku 1996 bolo zaplatené 210 000 Sk a v roku 1997 190 000 Sk. V apríli 1998 Exekútorový úrad v Michalovciach vydal exekučný príkaz Prvej komunálnej banke v Michalovciach na vykonanie exekúcie v prospech Cestných stavieb vo výške 805 405 Sk ako pohľadávku s úrokmi, súdny poplatok v sume 24 172 Sk a predbežné trovy exekúcie v sume 162 690 Sk. Okrem exekúcie bolo nutné riešiť aj úhradu faktúry za realizáciu plynu na osade. Bola to vážna situácia, lebo všetky peniaze, ktoré prišli na účet obce zobral exekútor. Z tohto dôvodu poslanci spolu s OcÚ hľadali možnosti ako vyrovnať dlh a zároveň zabezpečiť aby exekútor nezobral všetky peniaze, ktoré prichádzali na účet. Okrem týchto otázok poslanci OZ až v marci prerokovávali návrh rozpočtu obce na rok 1998. Podľa dostupných zápisníc sa schôdze zastupiteľstva konali v marci a septembri. Na týchto schôdzach bolo schválené VZN o dani z nehnuteľnosti, prerokovanie správy o hospodárení MKS, správy obecnej kontrolórky a kontrola plnenia uznesení. Poslanci OZ schválili občana Jána Sabola ako prísediaceho na Okresný súd v Michalovciach. V súvislosti s uvoľnením

budovy bývalého sypanca bol podaný zo strany poslanca Pavla Madarasa návrh, aby bol urobený súpis materiálu, ktorý bol uskladnený na fare, pretože sa tam nachádzalo značné množstvo stavebného materiálu. Aj keď bolo uznesenie prijaté, súpis materiálu urobený nebol. V roku 1996 OZ prijalo uznesenie, v ktorom súhlasilo použiť čiastku 8 800 Sk na vypracovanie návrhu obecných symbolov. Touto otázkou sa poslanci zaoberali aj v tomto roku a opäť prijali uznesenie, podľa ktorého bolo potrebné požiadať príslušnú heraldickú komisiu o vypracovanie ďalších návrhov symbolov obce.

Erb obce. K návrhu erbu obce Žbince zaslal stanovisko Doc. PhDr. Leon Sokolovský, CSc. ešte v roku 1997, v ktorom sa uvádza, že z historických pečati obce Žbince sa zachovali len tie, ktoré pochádzajú z Veľkých Žbiniac. Okrúhle pečatidlo malo po obvode perlovec a kurzívny kruhopis v maďarčine : Nagy Csebb Hellysége Petsétye 1842. V strede pečatného poľa sa z pohľadu na čelnú stranu s vchodom a dvoma oknami nachádza stvárnený kopulovitý kostol s malou vežičkou na vrchole. Po jeho stranách stoja dva rozdielne tvarované stromy. Napravo od kostola je naznačená ohrada, ktorá by mohla symbolizovať cintorín. Voskový odtlačok tejto pečate sa nachádza v Altenburgovej zbierke uloženej v Maďarskom krajiniskom archíve v Budapešti. Dobré čitateľný atramentový odtlačok tejto pečate bol objavený v Ústrednom archíve geodézie a kartografie v Bratislave. Ďalší atramentový odtlačok pečatidla, ktorý sa hlási k Veľkým Žbinciam sa nachádza vo firme L.I.M. v Prešove / Reklamná agentúra L.I.M. Prešov/. Ide o pečať miestnej katolíckej fary, nie obce. Táto pečať obsahuje kurzívny kruhopis v maďarčine : Nagy Csebb Egyháza ... Petsétye. V strede pečatného poľa sú dve stojace ženské postavy so svätožiarami pod ktorými je uvedený letopočet 1849. Prostredníctvom firmy L.I.M. bol objavený ďalší obťah pečate Žbiniac. Kruhový vyplňa len horný poloblúk medzikružia s vyrytým nápisom S.P.N.CSEBB, čo po rozvinutí skratiek znamená: Sigillum Pagy Nagy Csebb a v slovenskom preklade Pečať obce Veľké Žbince. V strede pečatného poľa sedí mužská postava na mohutnom štvornohom zvierati, ktoré podľa výrazného, nadol smerujúceho chobota možno charakterizovať ako slona. Túto identifikáciu posilňuje aj pozícia spomínaného muža, ktorý sedí v kolmici nad prednými nohami zvierateľa, teda tam, kde zvyknú sedávať jazdci na slonoch. Ďalším argumentom pre slona je aj nástroj v rukách muža, ktorý drží tak ako sa to robí pri ovládaní a usmerňovaní skroteného slona. Záhadou zostáva ako sa dostal slon do obecného znamenia Veľkých Žbiniac. Doc. Sokolovský navrhol, aby sa erbom Žbiniac stal ich pôvodný, novoobjavený symbol a to na trikrát žltomodro delenej päte modrého štítu stojací biely slon so žltými klami a na ňom sediaci biely muž v žltom rúchu, žltou pokrývkou hlavy a so žltou nadol smerujúcou palicou čiastočne vystretej ľavej ruky.

16.februára Štátny zdravotný ústav v Michalovciach vykonal v obci kontrolu v objektoch OcÚ, KD, DS, cintorín a futbalové ihrisko za prítomnosti starostu obce. Nedostatky boli zistené iba v DS, keď kontrola zistila, že v zariadení osobnej hygieny chýba ľahká umyvateľnosť stien do výšky 180 cm a na jednej stene opadáva omietka. Termín na odstránenie nedostatku bol 30.jún 1998. Následná kontrola 14.7.1998 zistila, že nedostatky neboli odstránené. Starosta sa zaviazal, že to bude odstránené najneskôr do 30.8.1998. Pri ďalšej kontrole 9.9.1989 bolo zistené, že nedostatky neboli odstránené a preto bola OcÚ uložená bloková pokuta 200 Sk. Ďalší termín odstránenia nedostatkov bol dohodnutý do 15.10.1998 s tým, že keď nebudú nedostatky odstránené zvýši sa pokuta na 500 Sk.

Zamestnancami OcÚ boli okrem starostu obce aj hospodárka Mária Maruňaková, ktorá viedla ekonomickú agendu. Po jej nastúpení na materskú dovolenku ekonomickú agendu prevzal Ján Jurko. Anna Kocúrová, ktorá zabezpečovala výkon štátnej správy v oblasti matriky a zároveň zabezpečovala časť economickej agendy, predovšetkým v oblasti služieb a Emília Lastomirská, ktorá bola upratovačkou a zároveň doručovateľkou OcÚ. Kontrolórkou obce

bola Ružena Maruňaková, ktorá nebola zamestnankyňou OcÚ, ale kontrolnú činnosť vykonávala za odplatu v zmysle zákona. Obec bola zriaďovateľom MKS, v ktorom bol riaditeľom Ján Jurko. Po nástupe Márie Maruňakovej na materskú dovolenku bol zodpovedný za ekonomickú agendu na OcÚ. MKS bolo rozpočtovou organizáciou obce a hospodáril so schváleným rozpočtom, ktorého plnenie hodnotilo OZ. MKS bolo nositeľom úloh v oblasti kultúrno - výchovnej činnosti.

Školstvo.

Na území obce vzdelávanie školopovinných žiakov zabezpečovala ZŠ, ktorej zriaďovateľom bola Okresná školská správa Michalovce. Riaditeľom ZŠ bol Štefan Tomko z Dúbravky a zástupkyňou riaditeľa bola Kvetoslava Hrubjaková z Krásnoviec.

Predškolskú výchovu a vzdelávanie zabezpečovala MŠ, ktorej zriaďovateľom bola obec a riaditeľkou bola Ľudmila Ferková zo Šamudoviec.

Verejná správa.

V tomto roku sa v dňoch 25. a 26. septembra uskutočnili parlamentné voľby. V zozname voličov v obci bolo zapísaných 639 voličov. Do parlamentu sa dostali HZDS, SDK, SDL, SMK-MKP, SNS a SOP. Výsledky hlasovania v Žbinciach boli nasledovné: HZDS 62,47%, SDK 10,27%, SOP 8,38%, SNS 7,96%, SDL 5,24%.

Komunálne voľby do samosprávy obce a voľby starostov obce sa konali 18. a 19. decembra. Poslanci OZ sa uzniesli, že do samosprávy bude zvolených 12 poslancov. V súvislosti s obecnými voľbami je potrebné uviesť niekoľko postrehov. Nie je to komentár kronikára, ale skutočnosť, ktorá podstatne ovplyvňovala výsledky volieb v obci a o ktorej vedeli všetci občania obce. Po roku 1989 sa obec akoby rozdelila na tábory. Nebolo tu cítiť jednotu za spoločnú vec, podstatné neboli volebné programy či vízie, čo chce ktorý kandidát docieľiť, ale ku ktorému kandidátovi má volič rodinné, alebo iné väzby. To bolo v obci. Ďalšiu, podstatnú skupinu voličov tvorili spoluobčania z osady. Táto skupina vo výbere kandidáta nebola náročná. Stačilo im keď mali prísľub, že nebudú musieť platiť dane či iné miestne poplatky, že im nebudú zamietnuté žiadosti o sociálne dávky a že budú prijatí na verejnoprospešné práce. Ktorý kandidát im to sľúbil ten mal ich podporu. Čo bude po voľbách ich netrápilo. Pre komunálne voľby bolo v zozname voličov zapísaných 639 voličov. Volieb sa zúčastnilo 433 voličov čo bola 67,75 % účasť. Pre voľby do obecného zastupiteľstva bolo odovzdaných 417 platných hlasovacích lístkov a z 23 kandidátov boli zvolení títo poslanci: Tomáš Pastír, Ján Jurko, Ing. Stanislav Džugan, Ing. Viliam Grega, Miroslav Maruňak, Jozef Jurčo ml., Ing. Vladimír Jalčovník, Július Zasadný, Pavol Madaras, Ján Mihaľov, Michal Maruňak, Ján Pastír. Pre voľbu starostu obce boli na kandidátke zapísaní traja kandidáti. Voliči pri tejto voľbe odovzdali 413 platných hlasovacích lístkov. Najviac hlasov 255 získal Ladislav Pastír a bol právoplatne zvolený za starostu obce.

Záujmové a spoločenské organizácie.

Dobrovoľný hasičský zbor bol príspevkovou organizáciou obce. Predsedom tejto organizácie bol Jozef Jurčo a veliteľom hasičského zboru bol Ľubomír Ivan. Z rozpočtu obce boli poskytnuté finančné prostriedky na doplnenie výzbroje hasičského zboru vo výške 23 300 Sk na nákup hadíc a savíc. V rámci zvyšovania kvalifikácie členov hasičského zboru v oblasti teoretických vedomostí sa zúčastnili traja dobrovoľní hasiči kurzu v Ústrednej škole hasičského zboru v Martine. Ako referenti prevencie boli vyškolení Ján Sabol a Peter Matkovič. Vladimír Kocúr sa zúčastnil kurzu predsedov hasičských organizácií. V oblasti praktického výcviku sa družstvo mužov zúčastnilo obvodovej športovej súťaže požiarnych družstiev v Bánovciach nad Ondavou, kde obsadilo 2.miesto a postúpilo do okresnej súťaže. Na okresnom kole súťaže, ktoré sa konalo v Rakovci nad Ondavou obsadilo družstvo mužov 3.miesto. Hasiči sa zapájali aj do organizovania kultúrnych podujatí, keď v spolupráci s MKS zorganizovali ta-

nečné zábavy a diskotéky v KD. Aktívne sa podieľali aj na verejnoprospešných prácach pri skrášľovaní životného prostredia, keď zorganizovali zber železného šrotu v obci. Získane finančné prostriedky z kultúrnych podujatí a za železný šrot použili na zabezpečenie výroby vlajky DHZ Žbince. Na pozvanie DHZ z Ivanovíc na Hané sa 3.a 4.júla zúčastnila delegácia hasičov zo Žbiniec osláv 120.výročia založenia ich Organizácie dobrovoľných hasičov. V delegácii zo Žbiniec bol predseda DHZ Jozef Jurčo, veliteľ DHZ Ľubomír Ivan a starosta obce Ladislav Pastír.

O činnosti Obecného futbalového klubu neboli podrobnejšie informácie. Futbalové družstva mužov a dorastencov dosahovali v oblastnej súťaži v tretej triede okresu Michalovce priemerne výsledky. Obecný úrad podporoval členov tejto organizácie finančnými príspevkami a materiálom a technikov pri údržbe ihriska. Ku doprave na futbalové zápasy OcÚ futbalistom poskytoval autobus.

Náboženské a cirkevné aktivity.

Život občanov obce bol úzko prepojený s náboženskými a cirkevnými aktivitami. Väčšina občanov boli veriaci katolíckej cirkvi rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho vierovyznania. Bohoslužby sa vykonávali v rímskokatolíckom kostole sv. Anny a duchovným správcom a kňazom bol vdp. Vladimír Čech. Gréckokatolícké obrady sa vykonávali v tom istom chráme 1 krát týždenne a vykonával ich duchovný správca gréckokatolíckej farnosti Dúbravka, pod ktorú patrili aj gréckokatolícki veriaci zo Žbiniec. Kostolníčkou bola Anna Medvedzová. Kurátorov mali obidvaja kňazi zo svojich veriacich. Finančné hospodárenie viedol správca farnosti. Kurátori zbierali milodary počas bohoslužieb do zvončeka alebo košíka a na konci mesiaca to spočítali a odovzdali farárovi. V tomto období z kurátorov zostali iba dvaja a to Ján Polák a Michal Lastomirský. Milan Gula odišiel za rodinou do Ameriky ešte v roku 1994 a Michal Malý odstúpil z osobných dôvodov. Pretože podľa farára zbierky počas omší nepostačovali na pokrytie finančných nákladov, veriaci ešte osobitne zbierali na obetné dary, t.j. víno a hostie a v prípade potreby aj na vyrovnanie nedoplatkov za spotrebu elektriny. Vykurovanie v kostole bolo elektrické pomocou akumuláčnych pecí a tie mali veľkú spotrebu. V noci sa nabíjali a potom počas omší vyfukovali teplo. Tento druh vykurovania bol neefektívny a nevhodný, pretože kostol bol vysoký, okná železné, netesné a úniky tepla boli veľké. Počas roka bolo v kostole vymenené ozvučenie. Pôvodné bolo už nevyhovujúce, hlavne počas večerných omší sa z reproduktorov ozývalo vysielanie rozhlasových staníc. Rekonštrukcia bola urobená v hodnote 33 510 Sk. Okrem klasických mikrofónov jeden bol aj prenosný a boli vymenené aj reproduktory. Návštevnosť bohoslužieb sa ani po deviatich rokoch od zmeny politického režimu nezmenila a je možné konštatovať, že okrem veľkých sviatkov aj poklesla. Podľa slov pána farára a jeho zápisu v pamätnej knihe farského úradu väčšina ľudí bola poznačená celkovou politickou situáciou v spoločnosti, čo sa odrážalo v medziľudských vzťahoch. Podľa neho tento fakt bol taký silný, že paralyzoval vedomie veriacich a oberal ich o najkrajšie a najpotrebnejšie hodnoty: pravdu, spravodlivosť, toleranciu, ako keby sa viera v pravdu úplne vzdialila.

Rok sa končil vo sviatočnej atmosfére, veď koniec roka a začiatok nového sa niesol v znamení najkrajších sviatkov v roku Vianoc. V občianskom živote doznievali výsledky volieb a očakávanie čo prinesie ďalší rok, lebo tento so sebou niesol aj mnohé nepríjemnosti, hlavne finančné.

Rok 1999.

Na Nový rok 1.januára v rámci osláv vzniku samostatnej Slovenskej republiky nechýbala vatra pred KD. Sviatkom Troch kráľov skončilo sviatočné obdobie a začínal sa všedný život s radosťami, ale aj starosťami.

Samospráva a obecný úrad.

Súčasne s nástupom Nového roka svoje volebné obdobie začínali aj novozvolení poslanci a novozvolený starosta obce, ktorí sa pripravovali na ustanovujúce OZ a na zloženie zákonom predpísaných sľubov starostu obce a poslancov OZ. Starosta obce ustanovujúce zasadnutie OZ zvolal na 15.januára 1999 o 18:00 hod. Na toto zasadnutie okrem novozvolených poslancov pozval aj členov volebnej komisie. Po privítaní prítomných starostom obce predniesla správu o výsledkoch volieb starostu obce a poslancov OZ predsedkyňa miestnej volebnej komisie Mária Paľová. Potom zložil novozvolený starosta Ladislav Pastír zákonom predpísaný sľub starostu obce. V ďalšej časti zložili zákonom predpísaný sľub poslanca aj novozvolení poslanci OZ Ing. Stanislav Džugan, Ing. Viliam Grega, Ing. Vladimír Jalčovník, Jozef Jurčo, Ján Jurko, Pavol Madaras, Michal Maruňak, Miroslav Maruňak, Ján Mihaľov, Ján Pastír, Tomáš Pastír a Július Zasadný. OZ do funkcie zástupcu starostu obce zvolilo Ing. Stanislava Džugana. Do obecnej rady boli zvolení Ing. Stanislav Džugan, Ján Jurko, Ing. Viliam Grega a Július Zasadný. OZ na tomto zasadnutí zriadilo tieto komisie a ich predsedov: komisia finančnej správy obecného majetku, obchodu a služieb – predseda Stanislav Džugan, komisia kultúry, mládeže a športu Ján Jurko, komisia sociálna a bytová Ján Mihaľov, komisia životného prostredia a ochrany verejného poriadku Tomáš Pastír, komisia výstavby a územného plánovania Viliam Grega, komisia kontroly Vladimír Jalčovník. Výkonom funkcie sobášiaceho OZ poverilo poslancov Jána Jurka, Stanislava Džugana a starostu obce Ladislava Pastíra. Pred samosprávou boli náročné úlohy, predovšetkým vyriešiť problém okolo finančného hospodárenia OcÚ v minulom volebnom období, zvlášť exekúcie s ktorými obec zápasila. Z týchto dôvodov sa v januári konalo ešte jedno OZ aby sa novozvolení poslanci zoznámili so skutočným stavom. Na ustanovujúcom zasadnutí OZ 15.januára poslanci schválili VZN o dani z nehnuteľnosti. Na schôdzi OZ, ktorá sa konala 29.1.1999 si najprv schválili platové náležitosti. Starostovi obce schválili základný mesačný plat vo výške 14 200 Sk + 1 600 Sk príplatok za riadenie, odmenu zástupcovi starostu 1000 Sk mesačne a odmenu poslancom 3000 Sk ročne s vyplácaním polročne. Pre styk s bankami OZ schválilo poslancov Stanislava Džugana a Júliusa Zasadného, ktorých podpis, jedného alebo druhého musel byť na príkaze na úhradu spolu s podpisom starostu obce. OZ zvolilo aj zástupcov obce v radách ZŠ a MŠ. Zástupcom v rade MŠ za obec bol poslanec Tomáš Pastír a zástupcom obce v rade ZŠ bol Ján Jurko. Na tomto zasadnutí bolo v pláne prerokovať správu o hospodárení obce v roku 1998. Pretože nebola predložená správa, ktorá by vyjadrovala skutočný stav hospodárenia, OZ uložilo Jánovi Jurkovi, ktorý mal v kompetencii finančnú agendu obce, aby predložil všetky podklady ku správe v oblasti príjmov, výdajov, nedoplatkoch na dani a poplatkoch, zoznamy neplatičov a dlžníkov z radov občanov i firiem, písomné podklady k exekúciám – miestne komunikácie a kultúrna pamiatka, prehľad neuhradených faktúr, predaj materiálu, inventár v kanceláriách, inventár materiálu a náhradných dielov, správu o hospodárení MKS a hospodárskej činnosti obce. OZ schválilo zmenu rokovacieho poriadku v tom, že pokiaľ starosta nevolá OZ dlhšie ako 4 mesiace, v tomto prípade OZ volá zástupcu starostu obce. Túto zmenu si vynútila skúsenosť z minulého volebného obdobia, keď zasadnutia OZ neboli zvolávané podľa schváleného plánu. Začiatkom roka pripravoval OcÚ rozpočet obce na rok 1999. OZ uložilo starostovi obce pripravený návrh rozpočtu zverejniť na úradných tabuliach na pripomienkovanie občanom po dobu 15 dní, potom zapracovať pripomienky občanov a následne schváliť rozpočet. Príprava rozpočtu a jeho schválenie boli základom finančného hospodárenia obce. V tomto roku to nebolo kvôli exekúciám jednoduché. Exekútor striehol na každú korunu, ktorá prišla do rozpočtu a vzápätí ju zobral. Pritom OcÚ musel zabezpečovať aj iné finančné úlohy. Bol vypracovaný projekt na vybudovanie obecného vodovodu, rekonštruovala sa kultúrna pamiatka, ktorou bol dom č. 45, v kritickom stave bolo materiálne vybavenie KD i samotný technický stav budovy KD.

Neriešenie kritickej situácie s vyrovnaním dlhu za vykonané práce zo strany OcÚ spôsobovalo nárast dlhu. Uznesenia k týmto problémom neboli splnené ani v náhradných termínoch. Preto OZ pre neplnenie týchto úloh zo strany starostu obce splnomocnilo poslanca Jána Jurka na výkon týchto uznesení. Starostovi uložilo odovzdať všetky podklady k exekúciám z roku 1998. Následne bol zabezpečený advokát, ktorý zastupoval obec v týchto prípadoch. Advokátom splnomocneným zastupovať obec od októbra bola JUDr. Iveta Fejleková, dcéra Ing. Jána Kocúra CSc. V novembri OZ súhlasilo s tým, aby obec zobrala úver vo výške 500,0 tis. SK na splatenie dlhu Cestným stavbám. Úlohou vybaviť úver boli poverení zástupca starostu Ing. Džugan a poslanec OZ Ján Jurko. Ďalšou finančnou úlohou, ktorú bolo potrebné riešiť bolo preinvestovanie dotácie, ktorú obec dostala zo štátneho fondu kultúry na rekonštrukciu kultúrnej pamiatky vo výške 100,0 tis. Sk. OZ na svojom zasadnutí v novembri určilo posledný termín na splnenie úlohy do konca novembra. Na novembrovom zasadnutí dňa 13.11.1999 prijalo OZ uznesenie č.49/1999 v nasledujúcom znení: Obecné zastupiteľstvo v Žbinciach podľa §13b, odsek 5, zák. SNR č.369/1990Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov sa uznáva jednomyseľne verejným hlasovaním na voľbe nového starostu, pretože starosta obce dlhodobo a opakovane zanedbáva povinnosti starostu a tým vznikli vážne nedostatky v správe obce a finančnom hospodárení obce. V ďalších bodoch uznesenia boli rozpísané skutočnosti prečo OZ pristúpilo k tomuto kroku. V zdôvodnení sa uvádza, že v júli a auguste 1996 starosta so súhlasom OZ zabezpečil údržbu miestnych ciest v obci v hodnote 814 326,80 Sk. Faktúra za vykonané práce nebola zaplatená v celkovej výške a starosta ako štatutárny orgán napriek viacerým urgenciám a pokusom o zmier nereagoval na zaplatenie dlžnej čiastky vo výške 604 326,80 Sk a ani neinformoval o tom OZ. Starosta nereagoval ani na rozhodnutie súdu o povinnosti vyrovnať dlh a tak začal pohľadávku vymáhať Exekútorový úrad v Michalovciach. Ďalej sa uvádza, že v roku 1997 na základe objednávky obce, bola realizovaná plynifikácia rómskej osady v Žbinciach. Obci bola schválená dotácia zo štátneho fondu životného prostredia vo výške 740,0 tis. Sk. Na účet obce tieto peniaze neprišli, lebo starosta ministerstvu nepredložil všetky potrebné doklady. 7.11.1997 bola podpísaná zmluva medzi obcou a Slovenským plynárenským priemyslom š.p. Bratislava o prevode stavby Plynifikácia rómskej osady. Na základe tejto zmluvy obec obdržala finančné prostriedky vo výške 750,0 tis Sk od SPP za uvedené dielo. Peniaze na účet prišli, ale obec mala zablokované účty exekútorom a exekútor tieto prostriedky vo výške 750,0 tis Sk použil na úhradu dlhu. Ďalej starosta na základe platobného výmeru vymáhal od PD Agrosopol Budkovce daňovú pohľadávku vo výške 122 773 Sk prostredníctvom toho istého exekútora, ktorý viedol exekučné konanie voči obci. Exekútor túto pohľadávku použil na vyrovnanie dlhu Cestným stavbám, takže obec pohľadávku voči PD Agrosopol evidovala aj naďalej. V závere uznesenia OZ konštatovalo, že odmietaním starostu spolupracovať s OZ, zástupcom starostu a obecnou radou pri riešení problémov obce bola obec závažne poškodená vo finančnej oblasti a bol narušený riadny chod obce. V tejto súvislosti OZ prijalo aj ďalšie uznesenia a to uznesenie č.50/1999, ktorým poverilo zastupovaním starostu obce v plnom rozsahu Ing. Stanislava Džugana v spolupráci s členmi obecnej rady až do zvolenia a zloženia sľubu novozvoleného starostu obce. Uznesením č.51/1999 uložilo poslancovi Jánovi Jurkovi, aby dňa 15.11.1999 osobne doručil výpis uznesenia OZ o voľbe nového starostu a overenú zápisnicu zo zasadnutia OZ dňa 13.11.199 na Okresný úrad Michalovce, na právne oddelenie JUDr. Gargulákovi ako podklad k vypísaniu volieb starostu obce Žbince. Zamestnancami OcÚ boli Anna Kocúrová, matrikárka, ktorá mala na starosti aj časť hospodárskej agendy, predovšetkým v službách, Ján Jurko, ktorý zastupoval Máriu Maruňakovú počas materskej dovolenky a na čiastočný úväzok bola zamestnaná Emília Lastomírska, ktorá bola upratovačkou a obecnou doručovateľkou. Obecnou kontrolórkou bola Ružena

Maruňaková.

Rozpočet obce bol schválený v príjmovej a výdavkovej časti. Pretože si to zložitá situácia vo finančnom hospodárení obce vyžadovala bol OZ v priebehu roka viackrát upravený. Obsahoval príjmovú a výdavkovú časť pre OcÚ a všetky organizačné jednotky na území obce, ktoré mal OcÚ v správe. Zabezpečovanie samosprávnych funkcií bolo kryté z bežných grantov a podielov na malej privatizácii a z rôznych dodatočných transferov zo štátneho rozpočtu. V tomto roku to bolo vo výške 339 252 Sk a boli v nich aj prostriedky na rekonštrukciu kultúrnej pamiatky a dotácia na pokrytie nákladov s údržbou ciest v zimnom období, počas snehovej kalamity na odpratávanie snehu z miestnych ciest a ich posypávanie proti šmyku. Na túto činnosť bola vyčlenená čiastka 61 746 Sk. V skutočnosti bola vyčerpaná vo výške 62 000 Sk. Koncom roka obec zobrala strednodobý úver vo výške 500,0 tis. Sk na splatenie dlhu vymáhanú exekútorom. Na miestnych daniach a poplatkoch od FO bol plán vybrať 111 500 Sk, v skutočnosti to bolo iba 86 145 Sk. Právnické osoby, pod ktoré spadali družstvá a iné organizácie na dani za stavby, pozemky, za znečisťovanie ovzdušia mali zaplatiť 665,0 tis. Sk, skutočnosť bola iba 324 761 Sk. Celkové plánované príjmy obce boli v roku 1999 plánované vo výške 2 849 000 Sk, v skutočnosti boli 2 434 993 Sk. Tento stav bol spôsobený tým, že sa nedostatočne vyberali dane a poplatky od fyzických, predovšetkým miestnych obyvateľov a od právnických osôb. Získané príjmy mohol OcÚ investovať okrem zabezpečovania verejnej a štátnej správy na svojom území aj do plánovania verejnoprospešných akcií a rozvoja svojho územia. Celkové výdavky boli plánované vo výške 2 843 300 Sk a skutočné čerpanie vo výške 1 922 369 Sk. Z týchto peňazí bola zaplatená údržba miestnych komunikácií, verejné osvetlenie v obci, transfery pre požiaru ochranu, transfer pre TJ Žbince, dotácia pre MKS, rekonštrukciu kultúrnej pamiatky, údržba miestneho rozhlasu, starostlivosť o starých občanov, 6bj. pohrebníctvo, verejnoprospešné služby, verejná zeleň, náklady na traktor a údržbu miestnych ciest počas celého roka, odstraňovanie komunálnych odpadov, príspevkov pre MŠ, odmeny poslancov, na náklady spojené s OcÚ, nákup materiálu a platové náležitosti pracovníkov obecného úradu.

Na bytové hospodárstvo, pod ktoré v rámci obce patrila 6 bj. boli plánované finančné prostriedky na plynifikáciu bytovky, o ktorú sa snažili nájomníci, pretože tam bolo ústredne vykurovanie na uhlie. Z plánovaných prostriedkov na tento účel nebolo žiadne čerpanie.

Verejnoprospešná oblasť a životné prostredie.

Obec už niekoľko rokov zápasila s nedostatkom pitnej vody, predovšetkým to pociťovala ZŠ a MŠ, OcÚ, Pohostinstvo a aj rodiny, ktoré nemali vhodné vlastné studne. Aj keď viaceré rodiny používali vodu z vlastných zdrojov, na ktorú si dlhodobým užívaním zvykli, chuťovo a ani na prvý pohľad nevykazovala príznaky nekvality. Nebola to voda kvalitná, pretože studne neboli hlboké a spodné vody boli znečistené umelými hnojivami, chemikáliami, fekáliami a to sa prenášalo do studni. Domáce studne nestačili dodávať ani úžitkovú vodu na polievanie záhrad počas sucha v letných mesiacoch. Obec sa z toho dôvodu snažila už niekoľko rokov o vybudovanie verejného vodovodu, ale z rôznych dôvodov sa to doteraz nepodarilo. V tomto roku sa naskytla možnosť urobiť významný krok v tomto snažení, keď bolo možné zabezpečiť projektovú dokumentáciu pre skupinový vodovod pre obce Vrbnica, Žbince, Hatalov a Dúbravka, ale každá obec za seba mala zabezpečiť projekt. Na základe objednávky OcÚ bol firmou Vodokap Prešov vypracovaný projekt obecného vodovodu vo výške 160 390 Sk v súlade so schváleným rozpočtom obce. Pretože bol problém so zaplatením faktúry v celkovej výške jednorazovo bol dohodnutý splátkový kalendár v troch splátkach v júni, júli a v auguste. Obec mala naplánované výdavky na údržbu a ochranu životného prostredia a likvidácie domového odpadu. Z týchto prostriedkov nebola požitá žiadna suma na verejnú zeleň, odstraňovanie komunálneho odpadu ani na údržbu skládky TDO. Neplánované fi-

nančné prostriedky boli použité na vývoz fekálií zo žumpy pre OcÚ a MŠ. Obec vykonávala aj kosbu verejných priestranstiev a na tento účel boli použité benzínové kosačky, ktoré mala obec v inventári. Tieto práve boli vykonávané prostredníctvom pracovníkov verejnoprospešných prác. Na elektrickú energiu mala obec schválených 50.0 tis Sk. Tieto prostriedky boli prečerpané a preto OZ pristúpilo k obmedzeniu nočného osvetlenia obce na čas od 20:00 do 24:00 hod.

Kultúrne vyžitie občanov a starostlivosť o starých občanov.

Kultúrnu a osvetovú činnosť malo vo svojej pôsobnosti MKS a pre túto činnosť boli v rozpočte obce schválené finančné prostriedky. Podľa správy o hospodárení malo MKS plánované príjmy vo výške 439 845 Sk a výdavky 373 201 Sk. Príjmy tvorili dotácie od OcÚ a ostatné príjmy za prepožičiavanie priestorov KD a za služby s tým spojené. Výdavky pokrývali platobné náklady a odvody za pracovníka MKS, ktorým bol Ján Jurko a nákup materiálu pre ozvučenie, softwaru pre účtovníctvo. V tomto roku bol zakúpený aj mixážny pult a zosilňovač. Obec mala plánované finančné prostriedky aj na kultúrne podujatia, ale pre zlý stav v hospodárení obce OZ pozastavilo organizovanie spoločenských organizácií. Uskutočnil sa iba karneval pre školopovinnú mládež a deti MŠ vo fašiangovom období. Z uvedeného dôvodu obec aj keď mala schválené peniaze pre starých občanov na rôzne pôžičky a výpomoc nebola schválená ani pre jedného občana. Situácia došla až do štádia, keď obec svoje príjmy poukazovala na účet MKS vo forme príspevku, aby ich nezablokoval exekútor a následne boli vrátené na účet obce.

Ekonomický život a služby.

V zabezpečovaní platených služieb občanom prostredníctvom súkromných podnikateľov a poskytovateľov nedošlo k ich rozšíreniu. Aj obec v rámci svojej podnikateľskej činnosti nerozšírila ich sortiment. Tieto služby boli poskytované traktorom, dodávkovým vozidlom Škoda 1203, autobusom, podnikaním v Pohostinstve, poskytovaním priestorov a vybavenia KD občanom a pohrebníctvom. Účtovníctvo v doprave a službách viedla Anna Kocúrová, pracovníčka OcÚ a zároveň matrikárka matričného obvodu Žbince. Tržby za predaj tovaru v Pohostinstve boli v priebehu roka vo výške 1 583 374 Sk. Tržby za prepravu autobusom boli vo výške 198 919 Sk. Výdavky pozostávali zo mzdových nákladov a odvodov, na zakúpený tovar do Pohostinstva, nájomne za priestory Pohostinstva, energie, čistiace a kancelárske potreby, telefónne poplatky. Pre autobus to bol navyše nákup PHM a olejov, diéty pre vodičov a opravy a údržba autobusu a cestná daň. Tohto roku výdavky na autobus boli približne rovnaké ako tržby. Vodičmi na základe dohody boli Tomáš Pastír a Ján Grigovský. Vedúcou v Pohostinstve bola Emília Eštoková a kuričom pre celý objekt Michal Sopko. Pohrebné služby boli v obmedzenom rozsahu. Predaj takýchto potrieb v obci už nebol aj keď v minulosti bola takáto prevádzka otvorená. Obec poskytovala za úhradu priestory Domu smútku. Vykopanie hrobu si žiadateľ zabezpečil za poplatok a poskytnutie občerstvenia u občanov, ktorí boli ochotní vykopať hrob a potom ho zasýpať. Pokiaľ to bola betónová krypta vykopal iba potrebnú jamu a dodávateľ krypty práce ukončil. Spustenie truhly do hrobu väčšinou vykonali príbuzní, ktorí aj truhlu s nebohým priniesli k hrobu. Obrad pochovania vykonal kňaz podľa toho akého obradu bol zomretý.

Záujmové a spoločenské organizácie.

Ani desať rokov po zmene politického režimu sa počet záujmových a spoločenských organizácií v obci nerozšíril.

Obecný futbalový klub tvorili členovia Telovýchovnej Jednoty. Obec na prevádzku tohto klubu prispievala finančným príspevkom, ktorý mala schválený v rozpočte obce. Aj keď tohto roku bolo schválených 10 000 Sk na údržbu telovýchovných a športových zariadení a 30 000 Sk ako príspevok na športovú činnosť skutočnosť bola taká, že obec zakúpila pre hráčov

výstroj vo výške 3 010 Sk a 10.0tis Sk poskytla ako príspevok pre TJ Žbince. Družstvo mužov a dorastencov nepostúpilo do vyššej súťaže oproti minulému roku.

Druhou záujmovou a spoločenskou organizáciou so stabilnou základňou mužov, žien a dorastencov bol DHZ. Činnosť tejto organizácie spadala pod obec, nakoľko obec prostredníctvom dobrovoľných hasičov plnila úlohy obce na úseku požiarnej ochrany. Obec v rozpočte vyčlenila na tento rok pre Požiarnu ochranu 10 000 Sk, z ktorých bolo vyčerpaných 8 729 Sk na cestovné výdavky, nákup PHM do auta a striekačky, nákup ND pre techniku a opravy, na vypracovanie Dokumentácie PO obce. Dobrovoľní hasiči poskytli svoju nezištnú pomoc aj občanom v núdzi a to nielen z obce. 1.apríla pri vypaľovaní suchej trávy pri hospodárskom dvore aj keď takáto činnosť je pod pokutou zakázaná, sa oheň rozšíril až do blízkosti objektov družstva. Na zásah bolo povolané aj družstvo hasičov zo Žbiniec, ktoré za účinnej pomoci HZZ Michalovce požiar zlikvidovali. Družstvo zo Žbiniec pomocou svojej techniky dodávalo vodu z rybníka pre michalovských hasičov. Počas záplav na pomoc s požiarou technikou uskutočnili výjazd do obci Sliepkovce a Hatalov. V Sliepkovciach vyčerpávali vodu zo zatopených pivníc a rodinných domov. V Hatalove čerpali vodu z pivníc a vynášali nábytok. V rámci výcviku požiarnej družstiev sa zúčastnili ŠSPD 99 v Zbudzi, kde obsadili muži 2.miesto a postúpili do okresného kola, ktoré sa konalo vo Vrbnici. Aj tu obsadili druhé miesto. V októbri sa muži zúčastnili aj súťaže športovej súťaže útvarov svojpomoci CO v Baškovciach v okrese Sobrance, kde vzorne reprezentovali obec aj pred zrakom prezidenta DPO SR p. Fogarášom. Pretože dobrovoľní hasiči zo Žbiniec nežijú iba pracovnými povinnosťami na úseku PO, zúčastnili sa zájazdu do Trenčína na výstavu požiarnej techniky spojenú s návštevou Bojnického zámku.

Školstvo.

Na území obce bola zriadená jedna základná škola, pre školopovinné deti a druhá pre deti predškolského veku, materská škola. Riaditeľom ZŠ, ktorej zriaďovateľom bola Okresná školská správa bol riaditeľom Štefan Tomko. Riaditeľkou MŠ, ktorej zriaďovateľom bola obec, bola riaditeľkou Ľudmila Ferková.

Tragická udalosť.

Pokojný život občanov v auguste na konci prázdnin zasiahla smutná udalosť. V Prahe pri športovej zábave na ihrisku spadla prenosná hádzanárska bránka na Jozefa Tkáča, 16.ročného študenta, ktorý bol na návšteve u svojho brata Petra. Zásah padajúcou brámkou mu spôsobil smrteľné zranenie. Bola to rana nielen pre rodičov a príbuzných, ale aj pre ostatných obyvateľov, lebo bol miništrantom, futbalistom i hasičom.

Náboženský život a cirkevné aktivity.

V tomto roku končila trojročná duchovná príprava na Veľké jubileum 2000 prostredníctvom členov farského Rodinného spoločenstva. Ukončenie tejto prípravy vyvrcholilo duchovným programom pred Polnočnou svätou omšou v kostole sv. Anny v Žbinciach. Po dlhšej prestávke mali v tomto roku niektorí veriaci záujem o posvätenie svojich príbytkov počas sviatku Troch kráľov. K prvému svätému prijímaniu pristúpilo tohto roku 25 detí z celej farnosti. Táto slávnostná udalosť bola vykonaná vo farskom kostole sv. Anny. 1.septembra sa pohrebnou sv. omšou rozlúčili s tragicky zomrelým Jozefom Tkáčom veriaci, mládež i študenti z michalovskej školy, ktorej nebohá bol študentom. Svätú omšu celebroidal a pohrebné obrady vykonal farár Vladimír Čech v kostole. Po skončení obradov v kostole sa smútočný sprievod s rakvou zomrelého odobral na cintorín, kde bol nebohý pochovaný. Aj v tomto roku sa veriaci podieľali brigádnicou pomocou na rekonštrukcii košického seminára. Kostolníčkou bola Anna Medvedzová, aktívnymi kurátormi boli iba Ján Polák a Michal Lastomirský. Michal Malý sa z osobných dôvodov nezapájal do tejto činnosti. Spevácky zbor sa rozšíril o nového člena a tvorili ho organista Ladislav Adam a speváci Michal Lastomirský, Vladimír Gaff, Mi-

chal Maruňak, Ján Kocúr, Ladislav Madaras, Ružena Maruňaková, Marta Michová, Marta Grajcarová, Viera Lešková, Jana Petrová.

Občiansky záver roka sa napriek mnohým ťažkostiam niesol v optimistickom duchu. OZ prijalo opatrenia na zlepšenie stavu vo finančnom hospodárení a pri zabezpečovaní verejnej správy, aby dopady predchádzajúcich rozhodnutí vedenia obce občania pociťovali čo najmenej. Začiatok decembra bol mrazivý, teploty sa pohybovali v mínusových hodnotách do -10°C a na zemi bola aj snehová prikrývka. Na Vianoce sa prechodne oteplilo, ale koncom mesiaca došlo opäť k ochladeniu a sneženiu. V tomto duchu a atmosfére sa pripravovali aj oslavy na prechod z roku, ktorého počiatkové číslce boli 19 a nastával rok, ktorý sa začínal číslcami 20. V mestách boli reštaurácie a zábavné podniky rezervované už niekoľko týždňov pred Silvestrom, ba niektoré aj niekoľko mesiacov dopredu. V Žbinciach občania využili tri druhy možnosti čakania na výmenu rokov. V kultúrnom dome, kde bola pripravená tanečná zábava, doma v spoločnosti rodiny alebo s priateľmi pri sledovaní televízneho programu a v kostole. Tu poslednú možnosť však využilo iba pár veriacich.

Rok 2000.

Tesne pred polnocou očí takmer všetkých ľudí na svete boli upreté na sekundovú ručičku hodín, aby im neunikol okamih konca roka 1999 a zároveň začiatok nového roka, desaťročia, storočia i tisícročia, jubilejného roka 2000.